

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

H. G. Wells
Kitaplığı

herbert george

wells

**Ay'daki
İlk İnsanlar**

Herbert George Wells (d. 21 Eylül 1866 – ö. 13 Ağustos 1946)

İngiliz yazar, tarihçi, gazeteci ve sosyolog. Jules Verne ve Hugo Gernsback ile birlikte “bilimkurgunun babası” olarak anılır. Daha çok *Zaman Makinesi*, *Dünyalar Savaşı* ve *Görünmez Adam* gibi bilimkurgu eserleriyle bilinir fakat toplum eleştirisi, biyografi, otobiyografi, satir gibi pek çok türde eserler üretmiştir. Siyasi görüşlerini saklamayan ve kendisini sosyalist olarak tanımlayan Wells’in kurgu eserlerinde de politik düşüncelerinin izlerine rastlamak mümkündür. Brian Aldiss, Wells için “Bilimkurgunun Shakespeare’i” yorumunda bulunmuştur. Bir dönem Uluslararası PEN Kulübü’nün de başkanlığını yürüten Wells, *Time*’a kapak olan yazarlardan biridir. Yazar, Nobel Edebiyat Ödülüne dört kez aday gösterilmiştir.

Ay'daki İlk İnsanlar
H. G. Wells

Orijinal Adı *The First Men in the Moon*

İthaki Yayınları - 1644
H. G. Wells Kitaplığı - 4

Dizi Editörü: *Alican Saygı Ortanca*
Yayıma Hazırlayan: *Emirhan Burak Aydın*
Düzelti: *Ömer Ezer*
Resimler: *Claude A. Shepperson*
Kapak Tasarımı: *Hamdi Akçay*
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *B. Elif Balkın*
1. Baskı, Mayıs 2020, İstanbul

ISBN: 978-625-7913-17-1

Sertifika No: 46603

Önsöz © Ursula K. Le Guin, 2003
Türkçe çeviri © Zuhale Kılıç Turanlı, 2020
© İthaki, 2020

Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. A.Ş.'nin tescilli markasıdır.
Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy-İstanbul
Tel: (0216) 330 93 08 – 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 Faks: (0212) 613 51 97
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rantey.org>
Sertifika No: 40200

H. G. Wells Kitaplığı

herbert george
Wells

Ay'daki İlk İnsanlar

Çeviren: Zuhâl Kılıç Turanlı

“Dünya’dan Ay’a mesafe üç bin stadia. Dünya dışı ve göklere dair mevzulardan konuşuyor gibi görünüyorsam hayret etme, yoldaşım. Uzun lafın kısası, yakın zamanda çıktığım bir seyahatin üzerinden geçiriyorum.”

Lukianos, *İkaromenippos*

I. BÖLÜM

BAY BEDFORD, BAY CAVOR'LA TANIŞIYOR

Burada, Güney İtalya'nın mavi göğünün altındaki asma yapılarının gölgesinde yazmaya oturmuşken, Bay Cavor'ın olağanüstü maceralarına kazara da olsa katılmanın şaşkınlığını yaşıyorum. Benim yerimde herhangi biri olabilirdi. Kendimi en ufak huzur kaçırıcı deneyimin ihtimalinden bile uzakta hissettiğim bir dönemde bu maceraların içine düştüm. Dünyanın en sakin yeri olacağını hayal ettiğim içim Lympne'ye gitmiştim. “Burada, biraz huzura ve çalışma şansına erişirim en azından!” diyordum.

Fakat sonra bu kitap ortaya çıktı. Kader insanların küçük planlarının yönünü öyle değiştiriyor ki... Belki de bu noktada, çok yakın bir tarihte başarısız bir ticaret teşebbüsünde bulunduğumdan bahsetmeliyim. Bugün servetimin imkânları içinde otururken bunun adına ne kadar çabaladığımı söylemekten keyif alıyorum. Hatta başıma gelen felaketlere bile bu uğraşımın sebep olduğunu söylemeliyim. Maharetli olduğum konular var diyebilirim ama ticaret bunların arasında değil. Gerçi o günlerde gençtim ve gençliğim meselelere kibirle yaklaşmama neden oluyordu. Yıllar geçti. Hâlâ gencim ama başıma gelenler aklımın gençliğini alıp götürdü. Bir bilgelik katıp katmadığıysa tartışılır.

Niçin Kent'teki Lympne'ye gittiğimin ayrıntılarına girmeye çok da gerek yok. Günümüzde ticaret de büyük riskler barın-

diriyor. Ben de çeşitli riskler almıştım. Bu işler karşılıklı anlayışla olur. Son zamanlarda istemediğim epey zarara uğramıştım. Her şeyi satıp savdığım da bile aksi bir alacaklının saldırısına maruz kaldım. Zedelenmiş gururun nasıl berbat bir his olduğunu bilirsiniz belki. Belki de sadece anlarsınız. Peşimi bırakmadı. Sonunda bir kâtip gibi yorucu bir iş yaparak hayatımı idame etmek istemiyorsam bir oyun kaleme almaktan başka çaremin kalmadığını düşünmeye başladım. Belli bir hayal gücüm vardı ve rahatıma düşkündüm. Kaderime yenik düşmek-tense güçlü bir mücadele vermeye niyetliydim. O günlerde iyi bir iş adamı olarak yeteneklerime güvenmemin yanı sıra çok iyi bir oyun yazabileceğime de inanıyordum. Sanırım bu az rastlanan bir inanış değil. Böyle zengin olanaklara sahip bir insanın yasal ticari faaliyetler dışında yapabileceği pek bir şeyin olmadığını biliyordum ve büyük ihtimalle düşüncelerimi etkiliyordu bu. Aslında henüz yazılmamış bu oyunu kara günler için saklanan küçük bir kaynak olarak görme alışkanlığı edinmiştim. İşte o kara gün gelmişti, ben de işe koyuldum.

Çok geçmeden oyun yazmanın tahmin ettiğimden daha da vakit alan bir iş olduğunu fark ettim. İlk başta on gün sürer sürmez diye hesaplamıştım. Lympne'ye geldiğimde başımı sokacak bir yerim olmalıydı. O küçük bungalovu bulunca şanslı hissettim. Üç yıllığına orayı kiraladım. İçine birkaç parça eşya yerleştirdim ve oyunu kaleme alırken yemeklerimi kendim yaptım. Yemeklerim Bayan Bond'u şaşırtıyordu. Anladığınız üzere epey lezzetliydi. Bir kahve cezvem, yumurta için saplı bir tavam, patates için tencerem, sosisle pastırma için de bir kızartma tavam vardı – konforumu sağlayan basit aletler işte. İnsan her zaman ihtişam içinde yaşayamaz ama sadelik daima erişimi kolay bir seçenektir. Ayrıca on sekiz galonluk bir bira fıçısını ara sıra dolduruyordum ve güvendiğim bir fırıncı her gün eve uğruyordu. Bira Sybaris tarzında değildi ama bundan daha kötü günlerim olmuştu. Gerçekten çok iyi bir adam olan fırıncı için üzüliyordum ama onun için bile umutluydum.

Lympne yalnızlık isteyen birisi için gerçekten biçilmiş kaptan. Köy, Kent'in balçıklı kısmında bulunuyor, bungalovum da eski bir deniz kayalığının kenarındaydı ve denizdeki Romney Marsh düzlüğüne bakıyordu. Yağmurlu havalarda burası neredeyse erişilemez bir yer halini alır; postacının yolun daha ıslak kısımlarından ayağının altına bağladığı tahtalarla geçtiğini duyuyordum bazen. Bunu yaparken onu hiç görmedim ama hayal edebiliyorum. Köyü oluşturan birkaç kulübeyle evlerin kapılarında büyük çalı süpürgeleri asılı durur, bunlarla balçığın en cıvık kısmını silersiniz, bu da size bölgenin yapısı hakkında fikir verecektir. Geçmişin sönük izleri olmasaydı, bu yerin var olup olmadığından bile şüphe duyardım. Portus Lemanis, İngiltere'nin Eski Roma döneminden kalma büyük bir limanı. Günümüzde deniz dört kilometre uzakta. Dik tepeden aşağıya doğru Roma stilinde yapılmış tuğla yığınları, büyük kaya parçaları var ve bu tepeden aşağıya doğru, yerleri hâlâ döşeli antik Watling Caddesi kuzeye doğru bir ok gibi uzanıyor. Tepede durur, her şeyi, kürek gemilerini, ordu birliklerini, esirleri, askerleri, kadınları ve tüccarları, benim gibi yatırımcıları, limana giriş çıkışları gürültü yaratan bütün o kalabalığı ve kargaşayı düşünürdüm. Şimdiyse çimenlik bir yamacın üzerinde birkaç parça moloz, bir iki koyun, bir de ben vardım. Limanın bulunduğu yer uzaktaki Dungeness'i geniş bir kavisle içine alan bataklıkla aynı seviyedeydi ve tek tük ağaç kümeleri, yok olmaya yüz tutmuş Lemanis'in arkasında duran eski ortaçağ kasabalarının kilise kaleleri görünüyordu.

Aslında bataklığın bu görüntüsü hayatımda gördüğüm en iyi manzaralardandı. Sanırım Dungeness yaklaşık yirmi dört kilometre uzaktaydı; denizdeki bir sal gibi yatıyordu ve uzakta batı tarafında Hastings yakınında, batan güneşin altındaki tepeler vardı. Bazen yakın ve net, bazen de bulanık ve basık görünüyordlardı, havanın sürekli değişmesi onları görüş açısından çıkarıyordu. Bataklığın yakındaki tüm taraflar aydınlatılmış, suyolları ve kanallarla birbirine bağlanmıştı.

Çalıştığım odanın penceresi bu tepeden ufuk çizgisine bakıyordu ve Cavor'ı da ilk defa bu pencereden gördüm. O sırada oyun metniyle uğraşıyordum. Zihnim yaptığı şeyin gücüne takılmış, doğal olarak da yeterince dikkatimi çekmişti.

Güneş batmıştı, gökyüzünde yeşille sarının hayat dolu dinginliği vardı ve o, tuhaf, küçük karaltısıyla bu görüntünün karşısında belirmişti.

Sarsak hareketli, kısa, toplucana, ince bacaklı, kısa bir adamdı; olağanüstü aklını bir kriket şapkasıyla korumayı uygun görmüş, palto, bisikletçi pantolonu ve çorap giymişti. Asla bisiklet kullanmadığı ve kriket oynamadığı halde neden böyle giyindiğini bilmiyorum. Giysileri alakasız biçimde bir araya gelmişti. Elini kolunu oynatıyor, başını sağa sola sallıyor ve vızıldıyordu. Elektrikli bir cihaz gibi vızıldıyordu. Böyle bir vızıltıyı hiç duymamışsınızdır. Sıradışı sesler çıkararak boğazını temizleyip duruyordu.

Yağmur yağmıştı ve yürüyüşünün sarsaklığı patikanın aşırılı kayganlığıyla iyice artmıştı. Güneşin tam karşısına geldiğinde cebinden bir saat çıkarıp duraksadı. Derken çırpınırçasına döndü ve acele acele geriledi. Artık elini kolunu sallamıyordu ama ayaklarının görece büyüklüğünü gösteren büyük adımlarla, elinden geldiği kadarıyla yürüyordu. Hatırlıyorum, yapışkan çamur ayaklarının boyutunu garip şekilde büyüt-müştü.

Oradaki konukluğumun ilk günleri, oyun yazma enerjimin zirvede olduğu bir zamandı ve bu olayı can sıkıcı bir dikkat dağıtıcı, beş dakikalık bir vakit kaybı olarak gördüm. Oyun senaryoma döndüm. Ancak, bu manzara ertesi akşam ve bir sonraki akşam, aslında yağmurun yağmadığı her akşam çarpıcı bir dakiklikle tekrarlandı. Yazmaya yoğunlaşmam için hayli çaba sarf etmem gerekmeye başlamıştı. “Lanet olası adam,” di-yordum, “gören de kuklalığı öğrendiğini düşünür!” Birkaç akşam daha ona oldukça içten küfürler ettim. Sonra kızgınlığım yerini şaşkınlık ve meraka bıraktı. Ne çeşit bir adam böyle bir şey yapardı? On dördüncü akşamda buna daha fazla dayanamadım ve adam görünür görünmez Fransız stilinde yapılmış pencereyi açtım, verandayı geçtim, onun her zaman durduğu noktaya yöneldim.

Ben ona doğru yaklaşırken saatini çıkardı. Kızıl kahverengi gözleriyle, tombul kırmızı bir yüzü vardı. Daha önce onu sadece ışığa karşı görmüştüm.

“Bir saniye bakar mısınız?” dedim o dönerken. Baktı.

“Bir saniye mi,” dedi, “elbette. Fakat benimle daha fazla konuşmak isterseniz, çok bir şey istemiyorum, zaten zamanınız doldu, bana eşlik etmenizin sizin için sakıncası olur mu?”

“Hiç de değil,” dedim yanına gelirken.

“Alışkanlıklarım düzenli, görüşme saatlerim kısıtlıdır.”

“Anladığım kadarıyla egzersiz saatiniz.”

“Evet. Buraya günbatımının tadını çıkarmaya geliyorum.”

“Hayır, onun için gelmiyorsunuz.”

“Efendim?”

“Güneşe hiç bakmadınız.”

“Bakmadım mı?”

“Evet. Sizi on üç gecedir izliyorum. Bir kere bile günbatımını izlemediniz, hem de hiç.”

Kaşlarını bir sorunla karşılaşan biri gibi çatmıştı.

“Yani, güneş ışığının, havanın tadını çıkarıyorum. Şu kapıdan geçerek yola devam ediyorum ve...” Kafasını arkaya doğru çevirdi. “Dolaşıyorum.”

“Hayır. Hiç öyle yapmıyorsunuz. Hepsi saçmalık. Orada yol yok. Bu gece de oraya gitmediniz mesela...”

“Ah bu gece! Bir düşüneyim. Hımm! Az evvel saatime bakmıştım. Dışarı çıktığımdan beri yarım saat üç dakika geçmiş. Gezinti için vaktim olmadığını düşündüm, geri döndüm...”

“Bunu hep yapıyorsunuz.”

Bana düşünceli düşünceli baktı. “Şimdi düşündüm de belki de öyledir ama siz bana ne demek istiyorsunuz?”

“Bunu neden yapıyorsunuz?”

“Bunu mu?”

“Evet. Bunu neden yapıyorsunuz? Her gece gelip gürültü çıkarıyor...”

“Gürültü mü çıkarıyorum?”

“Bunun gibi.” Vızıltı sesini taklit ettim.

Beni izledi. Çıkardığım vızıltıdan nefret ettiği açıktı. “Böyle mi yapıyorum?” diye sordu.

“Her kahrolası akşam.”

“Hiç fark etmemişim.”

Ölü gibi durdu. Bana ciddi bir yüz ifadesiyle baktı. “Böyle bir alışkanlık edinmiş olabilir miyim?”

“Ee, öyle görünüyor, değil mi?”

Alt dudağını başparmağıyla işaretparmağı arasına alarak aşağı doğru çekti. Ayaklarının üstündeki çamurlu su birikintisine baktı.

“Zihnim çok meşgul,” dedi. “Siz de bunun nedenini bilmek

istiyorsunuz! Evet, bayım, sizi temin ederim bu vızıltıyı neden yaptığımı bilmediğim gibi yaptığının da farkında değildim. Düşündüm de, diyelim ki tam da söylediğiniz gibi şu alanın ötesine hiç geçmedim... Çıkardığım sesler sizi kızdırıyor mu?"

Her nedense ona acımaya başlamıştım. "Kız mıyorum," dedim. "Ama bir oyun yazdığınızı düşünün."

"Düşünemem."

"O halde odaklanmanızı gerektiren bir şey düşünün."

"Ha!" dedi. "Elbette." Ve düşünüp taşındı. Yüzüne öyle sıkıntılı bir ifade yerleşmişti ki ona daha da acıdım. Sonuçta kamuya açık bir yürüyüş yolunda tanımadığınız bir adamın neden gürültü yaptığını sormanın saldırgan bir tarafı vardır.

"Anladığınız gibi," dedi zayıf bir sesle, "bir alışkanlık olmuş bu."

"Evet, anladım o kadarını."

"Buna bir son vermeliyim."

"Ama elinizden gelmiyorsa önemli değil. Hem benim de bir işim yok, serbest bir çalışma yapıyorum."

"Hiç de değil bayım," dedi. "Hiç de değil. Size çok müteşekkirim. Kendimi bu tür şeylere karşı korumalıyım. Başaracağım. Sizi bir kez daha rahatsız edebilir miyim? Nasıl bir sesti?"

"Şöyle bir şeydi," dedim. "Zızzzzz, zızzzz. Ama gerçekten, bilirsini..."

"Size çok minnettarım. Aslında bazen tuhaf bir şekilde dalgınlıyorum. Çok haklısınız efendim. Gerçekten haklısınız. Size gerçekten müteşekkirim. Bu yaptığım şeye bir son vermeliyim. Çoktan son vermem gereken bir şey için sizi de yordum."

"Umarım sabırsızlığım..."

"Yok, yok hiç önemli değil."

Bir an için birbirimize baktık. Şapkamı salladım ve ona iyi akşamlar diledim. Sallanarak karşılık verdi, ikimiz de kendi yolumuza gittik.

Çit basamağında durup onun uzaklaşan karaltısına baktım. Hareketleri kayda değer şekilde değişmişti. Gevşemiş, sanki çökmüştü. Önceki el kol hareketi yapan, vızıldayan kişiliğiyle zıtlığı beni ağlamaklı diyebileceğim saçma hislere götürdü. Onu görüş alanımdan çıkana kadar izledim. Sonra hevesle işime, bungalovuma ve oyunuma geri döndüm.

Ne sonraki gün ne de bir ertesi gün gördüm onu. Fakat sürekli aklımdaydı ve oyunumun gelişiminde duygusal, komik bir karakter olarak bana faydası olur gibi gelmişti. Üçüncü gün bana seslendi.

Bir süre onu buraya getiren şeyin ne olduğunu düşündüm. Olabilecek en resmi şekilde önemsiz şeylerden bahsettikten sonra aniden konuya girdi. Bungalovumun kira hakkını satın almak istiyordu.

“Bakın,” dedi, “sizde en ufak suç bulmuyorum ama benim alışkanlığımı bozdunuz. Bu da günümün akışını değiştiriyor. Yıllardır buradan geçerim. Mırıldanıyormuşum, buna kuşku yok... Fakat her şeyi çekilmez yaptınız.”

Ona başka bir istikamette yürümeyi denemesini önerdim.

“Olmaz. Başka yol yok ki. Tek yol burası. Araştırdım. Artık her öğleden sonra saat dörtte cansız bir duvara tosluyorum.”

“Fakat aziz dostum. Bu sizin için bu kadar önemliyse...”

“Bu benim için hayati bir mesele. Ben... Ben bir araştırmacıyım. Bilimsel bir araştırma yapıyorum. Şurada yaşıyorum...” Duraksadı, düşünüyor gibiydi. “Tam şurada,” dedi ve birden tehlikeli bir biçimde elini gözüme doğru uzattı. “Şu ağaçların hemen üstünde görünen beyaz bacalı evde. İçinde bulunduğum koşullarsa olağandışı, olağandışı... En önemli bulgulardan birini, sizi temin edebilirim ki en mühim bulgulardan birini tamamlama aşamasındayım. Sürekli, rahat bir akılla düşünmeyi ve hareket etmeyi gerektiren bir çalışma bu. Ve yeni fikirlerle... bakış açılarıyla dolduğum en verimli zamanım öğleden sonrası.”

“Yine de gelebilirsiniz isterseniz?”

“Artık farklı. Mahcup olacağım. Çalışmamı düşünmek yerine sizin oyununuzu, rahatsız olarak beni izlediğinizi düşünceğim. Olmaz ki. Bu bungalovu satın almalıyım.”

Düşündüm. Doğal olarak kesin bir şey söylemeden önce meseleyi enine boyuna düşünmek istiyordum. O günlerde ticarete atılmaya hep hazırdım ve bir şeyler satmak daima hoşuma gider. Fakat öncelikle bu bungalov bana ait değildi ve bungalovu ona uygun fiyata satsam bile gerçek sahibi bu işlemin haberini alırsa mal tesliminde sıkıntı yaşayabilirdim, ayrıca hâlihazırda evin sahibine de borçluydum. Dikkatle ele

almam gereken bir iş olduğu açıktı. Ayrıca, değerli bir buluşun peşinde olma ihtimali de ilgimi çekmişti. Kötü niyetim olmaksızın sadece bu araştırmanın neyle ilgili olduğunu bilmenin beni oyun yazarken rahatlatacağı düşüncesiyle daha çok şey öğrenmek istedim.

Anlatmaya hayli hevesliydi. Aslında bir kere konuşmaya başlayınca sohbeti apaçık bir monologa döndü. Uzun zaman esaret altında kalmış da yeni yeni kendine gelen bir adam gibi konuşuyordu. Yaklaşık bir saat kadar konuştu ve itiraf etmeliyim ki onu dinlemek epey zor geldi. Gelgelelim tüm anlattıklarında belirlediği iş hedefini boşlayan bir insanın hissedeceği türde gizli bir memnuniyet vardı. Bu ilk sohbetimiz sırasında işinin neyle ilgili olduğuyla ilgili çok az bilgi toplayabildim. Sözcüklerinin yarısı bilmediğim teknik terimlerden ibaretti ve bir iki noktayı silinmez kalemle bir zarfın üstünde anlaşılabilirliğini zorlaştıran bir tavırla hesaplayarak, basit matematik demekten keyif aldığı yöntemle açıkladı. “Evet” dedim. “Evet, Devam et!” Yine de bu kadarı, onun yalnızca keşif saplantılı bir tip olmadığına ikna olmama yetti. Takıntılı birine benzeyen görünüşüne rağmen onda bu izlenimi imkânsız kılan bir etki vardı. Anlattığı artık her neyse mekanik olasılıklarla ilgili bir şeydi. Bana çalıştığı kulübeden ve temelde marangoz olan, eğitilmiş üç yardımcısından bahsetti. Şimdi işyerinden patent ofisine belli ki yalnızca bir adımı kalmıştı. Bunları göstermek için beni davet etti. Seve seve kabul ettim ve bunu bir ifadeyle vurgulamaya özen gösterdim. Bungalovu ona devretmem konusundaki teklifi uygun bir şekilde kapanmıştı.

Sonunda ziyaretini uzun tuttuğu için özürler sunarak kalktı. Söylediğine göre işini anlatmak pek yaşamadığı bir hazdı. Benim gibi zeki dinleyicilere pek denk gelmiyordu. Uzman biliminsanlarıyla da çok haşır neşir değildi.

“Öyle küçük hesaplar,” diye açıkladı, “entrikalar dönüyor ki! Özellikle de biri yeni, verimli bir fikre sahipse... Kabalaşmak istemem ama...”

Ben işaretlere inanan bir insanım. Çok düşünmeden bir öneride bulundum. Yalnız, on dört gündür Lympne’de tek başıma oyun yazdığımı ve berbat ettiğim yürüyüş düzeni için hâlâ vicdan azabı duyduğumu anımsamalısınız. “Niçin en azından bungalov hususunda anlaşılan kadar bozduğum alışkanlığınızın yerine benimle konuşmayı âdet edinmeyesiniz? Tek istediğiniz çalışmalarınızın üzerinde düşünüp taşınmak ki öğleden sonraları yaptığınız yürüyüşlerde hep bunu yapıyordunuz. Ne yazık ki artık geride kaldı bu, zamanı geri çeviremeyiz. Fakat neden buraya gelip işinizden bahsederek, beni düşüncelerinizi aktardığınız ve tekrar gözden geçirdiğiniz o duvar gibi kullanmayasınız ki? Fikirlerinizi çalacak kadar bilgimin olmadığı ve hiçbir bilimsani tanımadığım ortada.”

Durdum. Düşünüyordu. Belli ki söylediklerim ilgisini çekmişti. “Sizi sıkmaktan korkarım,” dedi.

“Benim kalın kafalı olduğumu mu düşünüyorsunuz?”

“Yok, hayır ama teknik terimler...”

“Bir şekilde bugün son derece ilgimi çektiniz.”

“Tabii ki bunun bana büyük faydası olur. İnsanın düşüncelerini onları izah etmek kadar netleştiren bir şey yoktur. Şimdiye kadar...”

“Sevgili bayım, fazla söze hacet yok.”

“Ama sizin gerçekten bana ayırabilecek vaktiniz var mı?”

“Uğraşı değiştirmekten daha güzel bir dinlenme çeşidi yoktur,” dedim samimiyetle.

Konu kapandı. Cavor verandamın basamaklarında döndü. “Size zaten çok müteşekkirdim,” dedi.

Sorgulayan bir ses çıkardım.

“Utanç verici mırıldanma alışkanlığımı sonlandırmama sebep oldunuz,” diye açıkladı.

Ona yardım etmekten memnuniyet duyduğumu söyledim galiba. O da dönüp gitti.

Konuşmamız hemen tesirini göstermiş olmalı ki kollarını

eskiden yaptığı gibi sallamaya başladı. “Vızıltısının” zayıf yan-kısı hafif bir esintiyle bana ulaştı.

Yani, sonuçta bu da benle alakalı bir şey değildi.

Ertesi gün ve ondan sonraki gün yine geldi. İkimizi de memnun eden iki fizik dersi verdi. “Eter”, “kuvvet tüpleri”, “yerçekimi potansiyeli” ve bunun gibi konularda gayet anlaşılır biçimde konuştu. Ben de katlanan sandalyemde otururak, “Evet, devam et, seni dinliyorum,” diyerek devam etmesini sağladım. Hayli zor konulardı ama anlamadığımdan şüphelendiğini hiç sanmıyorum. İyi bir iş yapıp yapmadığımdan tereddüde düştüğüm anlar oluyordu ama her halükârda o baş belası oyundan uzaklaşarak biraz kafamı dinliyordum. Zaman zaman konuları aniden açıkça kavrar gibi oluyor ama hemen sonra tam konuyu yakaladığımda yeniden ucunu kaçırıyordum. Bazen dikkatim bütünüyle kayboluyordu ve takibi bırakıp iyi bir güldürüde esas karakter olarak onu kullanmanın iyi olup olmayacağı düşüncesiyle diğer konunun karşımda akıp gitmesine izin vererek öylece bakıyordum. Ve sonra belki yine anlattıklarının bir kısmını yakalıyordum.

İlk fırsatta evini görmeye gittim. Büyük ve özensizce döşenmiş bir evdi. Üç yardımcısından başka uşağı yoktu. Beslenme şekli de hayatı da sadelik felsefesiyle nitelendirilebilirdi. Alkol kullanmıyordu, vejetaryendi ve tüm bunlarla zihnini dinlendirmeyi amaçlıyordu ama araç gereçlerinin görünümü şüphe uyandırıcıydı. Bu küçük yer bodrumdan tavana kadar bir işyeri gibi görünüyordu – ıssız bir köyde böyle bir yer bulmak imkânsızdı. Zemin kattaki odalarda tezgâhlar, aygıtlar vardı, ekmek fırını ile bulaşık kazanı sağlam fırınlara dönüştürülmüştü. Dinamolar bodrumda duruyordu, bahçede de bir gazölçer vardı. Cavor bana uzun süredir yalnız yaşayan bir adamın pek güven vermeyen yakınlığıyla gösterdi evi. Toplumdan soyutlandığı için karşısındakine aşırı güveniyordu ve bu yakınlığı gösterdiği şanslı kişi bendim.

Üç asistan, ait oldukları “becerikliler” sınıfının güvenilir

örneklerindendi. Dürüst ama akılsız, güçlü, kibar ve hevesliy-
diler. Yemeği ve tüm metal işlerini yapan Spargus bir zamanlar
denizciydi; Gibbs bir marangozdu; üçüncü adamsa eski bir
bahçıvandı ama artık genel yardımcı olarak çalışıyordu. Gün-
delik işlere bakıyorlardı sadece. Tüm zekâ gerektiren işlerse
Cavor tarafından yapılıyordu. Onları benim şaşkın izleni-
mimle bile kör cahillikti.

Araştırmaların doğasına gelirsek... İşte burada, maalesef
büyük bir zorluk çıkıyor ortaya. Ben bilimsani değilim, Bay
Cavor'ın deneylerinin amacını bilimsel bir dille açıklamaya
niyetlenirsem korkarım yalnızca okuru yanıltmakla kalmam
kendim de yanılır, hiç kuşkusuz matematik fizik alanında eği-
tim gören öğrencileri güldürecek potlar kırarım. Bu nedenle
yapabileceğim en iyi şey hiçbir iddiamın olmadığı bu alanda
bilgiliymişim süsü vermeye teşebbüs etmeden izlenimlerimi
hatalı da olsa kendi usulümce ifade etmek olacaktır.

Bay Cavor'ın araştırmasının amacı "her tür ışıma enerjisi-
ne" karşı "opak" –unuttuğum başka bir sözcük kullanmıştı
fakat "opak" temel fikri veriyor– olması gereken bir madde
bulmaktı. Bana anlattığı haliyle "ışıma enerjisi" ışık ya da ısı
gibi bir şeydi veya yaklaşık bir yıl kadar önce üstünde çok
fazla konuşulan röntgen ışınlarıydı ya da Marconi'nin elekt-
rik dalgaları yahut da yerçekimiydi. Tüm bunlara, merkez-
lerden yayılarak vücutların üstünde belli mesafeden bir etki
bıraktıkları için "ışıma enerjisi" deniyordu. Mesela neredey-
se tüm maddeler ışıma enerjilerinin bir çeşidine karşı opak
durumdadır. Örneğin cam ışığa karşı şeffaftır ama ısıya karşı
çok daha az geçirgendir, bu nedenle de bir ocak siperi olarak
kullanışlıdır; şap ise ışığı geçirirse de ısıyı tamamen engeller.
Öte yandan karbon bisülfat içindeki iyot çözeltisi ışığı tama-
men engellerken ısıyı epey geçirir. Alevi önlese de onun bütün
sıcaklığının insana ulaşmasına izin verir. Metaller sadece ışık
ve ısıya karşı opak değiller, aynı zamanda elektrik enerjisine
karşı da geçirgendirler. Bu enerji, sanki bu maddeler araya hiç

girmemiş gibi hem iyot çözeltisinden hem de camdan geçer. Vesaire.

Bilinen tüm maddeler yerçekimine karşı “geçirgendirler”. Işığı veya ısıyı ya da Güneş’in elektriksel etkisini veya yeryüzünün sıcaklığını herhangi bir şeyle bağlantısını kesmek için çeşitli korumalar kullanabilirsiniz; nesneleri Marconi ışınlarından yapılmış metal levhalarla örtebilirsiniz ama Güneş’in çekim gücünü ya da dünyadaki yerçekimini önleyen hiçbir şey yoktur. Bununla ilgili neden hâlâ bir şey yapılmadığını söylemek zor. Cavor böyle bir maddenin neden var olmadığını anlamıyordu. Elbette ben de ona anlatamazdım. Daha önce böyle bir olasılığı hiç düşünmemiştim. Lord Kelvin’in veya Profesör Lodge’un veya Profesör Karl Pearson’ın ya da büyük bilimsanlarından herhangi birinin muhakkak anlayabileceği ama beni yalnızca çaresiz bir kafa karışıklığına düşüren kâğıt üstünde yaptığı hesaplamalarla sadece muhtemel bir maddeyi anlatmıyor, o madde için sağlanması gereken koşulları da gösteriyordu. Muhteşem bir akıl yürütmeydi bu. Her ne kadar beni şaşırtmış, kafamı çalıştırmamı sağlamış olsa da onu burada yeniden anlatabilmem imkânsız. “Evet,” diyordum her şeye “evet, devam et!” Hikâyenin bu kısmında Cavor’ın yerçekiminden etkilenmeyen bu maddeyi karmaşık bir metal alaşımından ve yeni, yepyeni bir elementten, sanırım ona Londra’dan taş kavanozlarda mühürlü olarak gönderilen helyumdan imal edebileceğine inandığını söylemem yeterli. Bu ayrıntı biraz muğlak ama mühürlü taş kavanozlarda ona gönderilenin helyum olduğundan hemen hemen eminim. Kesinlikle gaz gibi, hafif bir şeydi. Keşke not alsaymışım...

Ama o zamanlar, not almanın önemini nasıl öngörebilirdim ki?

En ufak hayal gücü olan insan böyle bir maddenin olağanüstü olasılıklarını anlayacaktır ve Cavor’ın kendini ifade ettiği tabirlerin bulanıklığından uzaklaşıp benim gibi ona biraz yakınlık duyacaktır. Aslında bir oyundaki komik karaktere

benziyordu! Onu doğru anlayıp anladığımı düşünerek biraz zaman geçti ve günlük açıklamasını yarıda kesmemesi için onu ölçtüğümü düşündürecek sorular sormamaya özen gösterdim. Fakat bu kısır anlatımımın bu şaşırtıcı maddenin ke-sinkes yapılacağına duyduğum inancı güçlü kılmak imkânsız olduğu için bu hikâyeyi okuyan hiç kimse tam olarak benim gibi hissetmeyecektir.

Evini ziyaretimin ardından herhangi bir zaman diliminde oyunumla ilgili bir saatlik kesintisiz bir çalışma yaptığımı hatırlamıyorum. Aklımda yapılacak başka şeyler vardı. Böyle bir maddenin sağlayacağı imkânların bir sınırı yok gibiydi; ne düşünsem beni mucizelere ve köklü değişikliklere çıkarıyordu. Örneğin insan devasa bir ağırlığı kaldırmak istediğinde tek yapacağı altına bu maddeden yapılmış bir levha yerleştirmek olacaktı ve bu şekilde bir samanla o ağırlığı kaldırabilirdi. İlk tepkim bu maddeyi silahlara, zırhlılara ve savaşın tüm malzeme ve tekniklerine, oradan da nakliye, devinim, inşaat gibi akla gelebilecek her tür insan sanayisi alanında uygulamaktı. Bu çığır açıcı şeye tanık olmak bin yılda bir görülen türde bir şanstı. Fikir kafamda büyüdü. Bu maddede bir iş insanı olarak kurtuluşumu buldum. Büyük bir şirket ve onun yan şirketleri olacaktı. Muazzam bir Cavorite Şirketi kurup dünyaya hükmedene kadar gittikçe yayılacak, gelen başvurularla etrafımız sarılacak, güven kazanarak imtiyazlar, ayrıcalıklar elde edecektik.

Ve ben tam da bu işin içindeydim!

Hemen taktığımı belirlemiştim.

Her şeyde bir menfaat aradığımı biliyorum ama işte hemen oracıktaydım.

“Kesinlikle şimdiye kadar icat edilmiş şeyler arasında en önemlisinin üstündeyiz,” dedim ve “-iz” ekinin üstüne vurgumu yerleştirdim. “Beni bu işin dışında bırakmak istersen bunu silah zoruyla yapman gerekecek. Yarın senin dördüncü işçin olmak için geleceğim.”

Hevesliliğim karşısında biraz şaşırılmış görünüyordu ama kuşkulu ya da düşmanca bir tavrı yoktu. Üstelik kendini değersiz görüyordu. Bana şüpheyile bakıyordu. “Ama gerçekten inanıyor musun...” dedi. “Ya oyunun! Oyunun ne olacak?”

“Yitti gitti!” diye bağırdım. “Sevgili dostum, sahip olduğun şeyi görmüyor musun? Ne yapacağının farkında değil misin?”

Tumturaklı bir çıkış yapmıştım ama kesinlikle anlamıyordu. Başta buna inanamadım. Fikrinin önemini sezmenin eşiginde bile değildi. Bu şaşırtıcı küçük adam tüm zamanların en kuramsal konusunu çalışıyordu. Bunun dünyadaki “en önemli araştırma” olduğunu söylediğinde, sadece pek çok teoriyi karşısına aldığını, bir sürü kuşku barındırdığını ima etmişti. Silah üreten bir makine için başvuru yapsaydı yapacağı maddenin başvurusundan daha az sıkıntı yaşayacaktı. Bu maddeyi üretmek mümkündü ve o bunu başaracaktı. Fransızların dediği gibi: “V’la tout!”*

Bunların dışında çocuksu biriydi! İcadını yaparsa, gelecek nesillerce Cavorite ya da Cavorine olarak tanınacak bir marka üretecek, Royal Society’nin akademi üyesi olacak, doğaya dair bilimsel çalışmalarının önemi nedeniyle portreleri yapılacaktı. İşte tüm görebildiği buydu. Bu bombayı dünyaya, sanki yeni bir sivrisinek türü keşfetmişçesine bırakacaktı, tabii yanına gelmemiş olsaydım. Bu şey orada, bu biliminsanlarının keşfederek etrafımıza bıraktığı diğer bir iki küçük gelişme gibi kalacak ve başarısızlığa uğrayacaktı.

Bunu anladığımda konuşmaya başlayan ben, “Devam et!” diyen Cavor’dı. Hemen işe atıldım. Odayı, yirmi yaşlarında bir gencin hareketleriyle turluyordum. Bu meseledeki görev ve sorumluluklarını, bizim görev ve sorumluluklarımızı anlamasını sağlamaya çalıştım. Onu hayal ettiğimiz her tür sosyal devrimi yapabilecek kadar varlıklı olabileceğimize, dünyaya sahip olup hükmedebileceğimize inandırdım. Ona şirketler, patentler ve süreçlerin gizliliği konusunda bilgi verdim. Tüm anlattıkla-

* (Fr.) “Vazgeçme” -çn

rim, onda hesaplamalarının bende uyandırdığı türde bir merak uyandırmıştı. Kırmızı yüzüne karmaşık bir ifade yerleşmişti. Servet sahibi olmayı umursamadığıyla ilgili bir şeyler geveledi ama ben bunların tümünü bir kenara ittim. Zengin olmalıydı ve böyle gevezelikler etmesi iyi değildi. Ne çeşit bir adam olduğumu, kayda değer bir iş hayatı deneyiminin olduğunu anlamasını sağladım. O sıra borçları ödenmemiş bir iflasımın olduğundan söz etmedim çünkü bu durum geçiciydi. Yoksulluğumu finansal davalarımın gidermeyi düşünüyordum. Bu tür projelerin konuşulmasıyla aramızda belli belirsiz bir Cavorite anlaşması fikri gelişti. Maddeyi yapacak olan oydu, yayacak kişi de ben.

“Biz” kelimesine sülük gibi yapışmıştım. “Sen” ve “ben” yoktu bana göre.

Ona göre anlattığım gelirlerin araştırmaya katkısı olabilirdi ama bu elbette daha sonra oturtmamız gereken bir konuydu. “Pekâlâ,” diye bağırdım. “Pekâlâ.” Artık en önemli noktanın bu maddenin yapılması olduğunu belirttim.

“Hiçbir evin, fabrikanın, kalenin, geminin onsuz yapılamayacağı, evrensel anlamda patentli bir ilaçtan bile daha fazla kabul alacak bir buluş bu. Yalnızca tek bir yönüyle, on bin muhtemel kullanımının bir tanesiyle zengin olmayacağız Cavor, hayal edebileceğinin ötesinde bir zenginliğe kavuşacağız,” diye haykırdım

“Hayır!” dedi. “İnsanın işinden bahsederek yeni fikirler edinmesinin olağanüstülüğünü anlamaya başladım.”

“Ve aslında tam da doğru kişiyle konuştun!”

“Sanırım kimse muazzam bir servete hayır demez,” dedi “Ama bir şey var...”

Duraksadı. Hareketsizdim.

“Biliyorsun, neticede bunu yapamamamız da mümkün! Kuramsal olarak mümkün görünen, uygulaması olmayan şeylerden biri olabilir ya da onu yaptığımızda bir aksaklıkla karşılaşabiliriz.”

“İş oraya gelirse konuşuruz,” dedim.

2. BÖLÜM

CAVORITE'IN İLK YAPIMI

Fakat üretimin gerçeği düşünüldüğünde Cavor'ın korkuları yersizdi. 14 Ekim 1899'da bu müthiş madde üretildi.

Işın garibi Bay Cavor'ın en beklemediği anda, kazara yapılmıştı. Birtakım metallerle belirlenmiş başka şeyleri birleştirmiş –keşke içeriğini şimdi hatırlayabilseydim– ve karışımı bir hafta dinlendirmeye, ardından da usul usul soğumaya bırakmaya niyetlenmişti. Yanlış hesaplamasaydı karışımın son aşaması sıcaklık altmış dereceye geldiğinde meydana gelecekti. Gelgelelim, Cavor'ın haberi yokken, ocağın eğiminden kaynaklanan bir uyumsuzluk olmuştu. Bunu ilk gören Gibbs birdenbire kömür topraklandığı, kazıldığı için ve anlaşılan marangozluk yapamadığı için bahçıvanlık yapan adama yüklenmişti; öte yandan bahçıvanlık yapan adam ise kömürün metal veya cevher gibi bir madde içerdiğini, kaldı ki kendisinin bir aşçı olduğunu iddia etmişti. Fakat Spargus, Gibbs'in kömür ekleme işlemini yapması konusunda ısrarcıydı, onun bir marangoz olduğunu görüyordu ve kömür herkesin bildiği gibi fosil odundandı. Bu tartışmaların sonucunda Gibbs fırını doldurmayı bıraktı, onun dışında kimse de bunu yapmadı. Cavor da Cavorite uçan makinesiyle ilgili birkaç soruna (havanın direncinin ihmal edildiği gibi birkaç başka noktaya) öyle dalıp gitmişti ki bir şeylerin yanlış olduğunu fark edemeyecek haldeydi. Ve öğleden sonra benimle konuşup çay içmek için bungalovuma geldiği sırada da buluşunun erken doğumu gerçekleşti.

Olayı tüm canlılığıyla anımsıyorum. Su kaynamıştı, her şey hazırды ve Cavor'ın "vızıltısı" beni dışarıya, verandaya çıkar-mıştı. Hareketli küçük bedeni sonbahar günbatımında karal-tı gibi görünüyordu. Sağ taraftaki evinin bacaları muhteşem renkli ağaç kümelerinin üstünden yükseliyordu. Soldaki pus-lu, geniş bataklık sakın sakın uzanırken uzakta soluk, mavi Wealden Tepeleri görünüyordu. Ve o anda...

Bacalar gökyüzüne doğru yükseldi, havalandıkları zaman etrafa tuğlalar saçıldı ve çatıyla birkaç parça eşya onları takip etti. Sonra onları içine alan büyük, beyaz bir alev yükseldi. Bi-nanın etrafındaki ağaçlar sallanarak savruldu, alevlere doğ-ru uçuşan parçalar halinde koptular. Bir kulağım ömür boyu sağır kalacak şekilde gümbürtüden etkilendi ve her tarafa pa-ramparça olmuş pencereler saçıldı.

Verandadan Cavor'ın evine doğru üç adım attım, o sırada da rüzgâr esmeye başladı.

Ceketimin alt tarafı o anda kafamın üstüne çıktı. Cavor'a doğru istem dışı büyük adımlar ve sıçramalarla ilerledim. Aynı anda kâşif ortaya çıktı, gürültülü havada döne döne uçarcasına ilerledi. Evimin bacalarından bir tanesinin tepesinin altı metre önümde zemine çakıldığını gördüm, birkaç adım daha attım ve keşmekeşe doğru büyük adımlarla, hızla ilerledim. Cavor da tekmeler atıp savruldu, yere düşünce bir süre yuvarlandı ve bir çabayla ayağa kalktı ama tekrar havaya savrulup büyük bir hızla öne doğru fırlatıldı, en sonunda da evin etrafında savru-lan ağaçlara arasında gözden kayboldu.

Bir duman ve kül tabakası ile mavimsi parlak bir madde göğe yükseldi. Çitten büyük bir parça havalandı, yanımdan geçerek düştü, yere çarpıp dümdüz oldu ve böylece en kötüsü sona erdi. Havadaki kargaşa, yalnızca güçlü bir sarsıntıya dö-nüşene kadar hızla azaldı ve bir kez daha nefes aldığımı, yürü-yebildiğimi fark ettim. Rüzgârı karşıma alıp arkaya yaslanarak durmayı ve hâlâ yitirmedigim aklımı toplamayı başardım.

O an dünya bütünüyle değişmiş, huzurlu günbatımı kay-

bolmuş, gökyüzü hızla hareket eden bulutlarla kararmış, her şey yerle bir olarak fırtınaya boyun eğmişti. Bungalovumun hâlâ ayakta durup durmadığını görmek için arkama baktım, sonra Cavor'ın gözden yittiği, yaprakları dökülmüş uzun dalların arasından yanan evin alevlerinin görüldüğü ağaçlara doğru ilerledim.

Bir ağaçtan diğerine savrulup tutunarak çalılıklara girdim ve onu orada bir süre beyhude aradım. Sonra parçalanmış bir dal yığınıyla Cavor'ın bahçe duvarına savrulmuş çitin arasında bir şeyin kıpırdandığını hissettim. Ona doğru koştum ve oraya varmadan kahverengi bir şey kendini belli etti. Çamurlu bacaklarının ve kanayan ellerin üstünde ayağa kalktı. Param-parça olan kıyafetlerinin uçları rüzgârda sallanıyordu.

Bir an için bu topraksı yığına anlam veremedim, sonra bunun yuvarlandığı çamurda kalıba dönmüş Cavor olduğunu anladım. Gözlerindeki ve dudağındaki kiri ovuşturarak rüzgârda öne eğildi. Elinden bir çamur yığını savurdu ve bana doğru bir adım attı. Yüzü heyecan içinde hareket ediyor, üstünden küçük çamur parçaları dökülüyordu. Daha önce hiç görmediğim kadar zayıf ve zavallı görünüyordu, bu nedenle söylediklerine çok şaşırdım.

“Kutla beni,” dedi nefes nefese, “kutla beni!”

“Tebrikler!” dedim. “Tanrı aşkına! Ne için?”

“Başardım.”

“Evet. O patlamanın nedeni neydi?”

Bir rüzgâr fırtınası sözlerini havada savurdu. Bunun bir patlama olmadığını söylediğini anlamıştım. Rüzgâr onunla çarpışmama neden olacak şekilde öne itti beni. “Bungalovuma gitmeyi deneyelim,” diye bağırdım kulağına. Beni duymadı ve bağırarak “uç bilim şehidi” gibi ve “iyi olmadı,” gibi bir şeyler söyledi. O an üç yardımcısının patlamada öldüğü fikrine kapılmıştı. Neyse ki bu yanlıştı. Bungalovuma geldiği sırada, yardımcıları Lympne'deki bir barda hafif bir içki eşliğinde fırın meselesini konuşmak için yola çıkmışlardı.

Bungalovuma gitme teklifimi tekrarladım ve bu sefer beni anladı. Kol kola girip yola koyulduk. Sonunda barınağımın geride kalan kısmına ulaşmayı başardık. Bir süre koltukta oturduk, hızlı hızlı nefes alıp veriyorduk. Tüm pencereler kırılmıştı ve mobilyaların hafif olanları büyük oranda dağılmıştı ama geri alınmaz bir zarar yoktu. Neyse ki mutfak kapısı üstündeki baskıya dayanmıştı da tüm çanak çömleklerim, pişirme malzemelerim sağlam kalmıştı. Gaz ocağı hâlâ yanıyordu, çay yapmak için ocağa yine su koydum. Çay hazır olduktan sonra Cavor'ın açıklamasını dinleyebildim.

“Kesinlikle kusursuz,” diyordu ısrarla. “Kesinlikle kusursuz. Yaptım, sorun da yok.”

“Ama,” diye itiraz ettim. “Tamam da otuz kilometrelik alanda zarar görmeyen bir saman yığını ya da çit ya da çatı bile yoktur...”

“Sorun değil... Gerçekten. Elbette bu bozgunu öngöremedim. Zihnim başka bir meseleye yoğunlaşmıştı. Meselenin yan unsurlarını görmezden gelme eğilimindeydim. Ama oldu işte...”

“Sevgili dostum,” diye seslendim. “Binlerce poundluk zarara uğradığınızı görmüyor musun?”

“İşte bu konuda senin yorumuna ihtiyacım var! Ben gerçekçi bir adam değilim ama sence de bunun bir fırtına olduğunu düşünmezler mi?”

“Ama patlama oldu...”

“Patlama değildi. Çok basit. Daha önce dediğim gibi mırılda-narak düşünürken küçük şeyleri gözden kaçırmışım. Maddemi, Cavorite'ımı, yanlışlıkla ince geniş bir yüzeyde yaptım...”

Durdu. “Maddenin opak olduğundan, nesnelerin birbirine doğru çekimini kestiğinden kesinlikle eminsin?”

“Evet,” dedim. “Evet.”

Sıcaklık 60 santigrat dereceye ulaşp da üretim süreci tamamlanır tamamlanmaz üstündeki havanın, çatının, tavanın ve yüzeyin ağırlığı kesildi.

“Normalde havanın bir ağırlığının olduğunu, yeryüzünde-ki her şeye, on dört buçuk pound inç karelik bir basınçla tüm yönlerden baskı yaptığını bildiğini varsayıyorum, bu günlerde herkes biliyor da.”

“Biliyorum,” dedim “Devam et.”

“Ben de biliyorum,” dedi. “Bu, sadece bilginin kullanılmadığı zaman ne kadar faydasız olduğunu gösteriyor. Anlayacağın üzere Cavorite’ımızın üstünde sona erdi bu, üstündeki hava baskı yapmayı durdurdu, birdenbire ağırlıksız kalan havaya, Cavorite’in üstündeki değil de etrafındaki hava on dört buçuk pound inçlik bir basınç uyguladı. Heh! Anlamaya başlıyorsun. Cavorite’ı saran hava, üstündeki havayla karşı konulmaz bir güçle çarpıştı. Cavorite’in üstündeki hava yukarıya doğru şiddetle sıkıştırıldı. Yerini alan hava hızla ağırlığını yitirdi, baskı yapmayı bıraktı, aynısını tekrar ederek bütün tavanla çatıyı havaya uçurdu...”

“Bir tür atmosferik memba oluştuğunu, atmosferde bir çeşit yanardağ etkisi yarattığını anlıyorsun değil mi? Bir de şayet Cavorite’in kendisi hafif olmasaydı ve yanardağla beraber harekete geçseydi ne olurdu bir düşün.”

Düşündüm. “Sanırım,” dedim “Sanırım havada hızla sürüklenerek gökyüzünün derinliklerini boylardı.”

“Kesinlikle,” dedi. “Büyük bir memba gibi...”

“Uzaya fıskıran! Tanrım! Yahu, yeryüzünün bütün atmosferini fırlatacaktı! Dünyayı havasız bırakacaktı! İnsanlığın sonunu getirecekti! O küçük cisimcik!”

“Tam olarak uzaya değil,” dedi Cavor. “Ama hemen hemen o kadar kötü. Hava, bir muz kabuğunun soyuluşu gibi hızla çekilip binlerce kilometre sürüklenir, sonra tekrar geriye düşer elbette ama oksijensiz kalmış bir dünyaya! Bizim açımızdan, hiç dönmemesi daha kötü tabii.”

Bakakaldım. Şu âna kadarki tüm beklentilerimin altüst olduğunu anladığımdan fazlasıyla şaşkındım. “Şimdi ne yapmaya niyetlisin?” diye sordum.

“Öncelikle bir bahçe küreği ödünç alabilirsem içine gömüldüğüm bu toprak yığınını kaldıracam. Sonra da evinden yararlanmam mümkünse banyo yapacağım. Bu iş bitince boş bir vakitte daha uzun konuşuruz. Böylesi mantıklı olur sanırım.” Çamurlu elini koluma uzattı. “Bu olaydan bizim dışımızda kimseye bahsetmesek daha akıllıca olacaktır. Büyük hasara yol açtığımı biliyorum. Hatta muhtemelen kasabadaki birkaç eve zarar verdim. Öte yandan yol açtığım zararı karşılamam mümkün değil, bunun gerçek sebebi ortaya çıkarsa bu yalnızca bana kin güdülmesine ve işimin engellenmesine yol açar. Bilirsin, insan her şeyi öngöremez. Teorilerime uygulamadaki hatalarımın yükünü eklememeyi bir an için bile kabul edemem. Bundan sonra Cavorite havalandığında (havalanmak doğru kelime, değil mi?) ve beklediğimiz her şey gerçekleştiğinde senin fikirlerine uygun olarak bu insanlarla işleri yoluna koyarız. Ama şimdi, şimdi olmaz. Başka açıklama yapılmazsa bugünkü yetersiz bilim koşullarında insanlar tüm bunları bir kasırgaya atfedecektir. Böylece halkın onayıyla, evim yıkılıp yandığı için araştırmalarımıza hayli fayda sağlayacak önemli miktarda tazminat alabilirim. Fakat buna benim yol açtığım anlaşılırsa halkın desteğini alamam, herkesi gücendiririm. En basitinden bir daha asla huzur içinde çalışma imkânım olmaz. Üç yardımcımın ölüp ölmediği belli değil. Bir teferruat bu. Ölmüşlerse büyük bir kayıp değil; ellerinden geldiği kadar çalışıyorlardı ve bu vakitsiz hadise onların el birliğiyle bu fırının bakımını ihmal etmelerinden kaynaklanıyor olmalı. Ölmemişlerse de bu hadiseyi açık edecek bir zekâyâ sahip olduklarından şüpheliyim. Fırtına hikâyesini kabul edeceklerdir. Eğer evimin yerleşime uygun olmadığı bu dönemde bungalovunun boş odalarından boş birine yerleşirim...”

Durdu ve bana baktı.

İhtimallerle dolu böyle biri, diye düşündüm, ağırlanacak normal bir misafir değildir.

“Olabilir,” dedim ayağa kalkarak. “Önce en iyisi mi bir kürek bulalım.” Ve dağılmış sera kalıntılarına doğru yürüdüm.

O duş alırken ben de bütün sorunu tek başıma düşündüm. Bay Cavor’ın çevresinde daha önce görmediğim birtakım engellerin olduğu açıktı. Neredeyse yerkürenin nüfusuna mal olacak dalgınlığı yüzünden her an başka bir ciddi sıkıntı doğabilirdi. Öte yandan ben gençtim, işlerim yolunda gitmiyordu ve sonunda iyi şeyler olabilir diye pervasız bir maceraya atılmaya hevesliydim. Bu maceraya atılmaya çoktan niyetlenmiştim. Neyse ki daha önce açıkladığım gibi bungalovumu, tamir işlerinden sorumlu olmayacağım şekilde üç yıllığına kiralamıştım. Mobilyalarım (çok varmış gibi) hızla satın alınmıştı, herhangi bir ücret ödememiştim, garantiliydi ve iki kişinin kullanımına uygun değildi. Yine de Cover’la devam etmeye ve bu işi ilerletmeye karar verdim.

Elbette işlerin boyutu çok değişti. Bu maddenin muazzam getirilerinden artık hiç şüphem yoktu ama top arabasından ve özel kaplama botlardan emin değildim. Laboratuvarını yeniden inşa etmek ve deneylerimizi yürütmek için derhal işe koyulduk. Maddeyi bir sonrakinde nasıl hazırlamamız gerektiği konusuna geldiğimizde Cavor daha önce hiç yapmadığı kadar benim seviyeme inip durumu anlattı.

“Tabii ki yeniden yapmalıyız,” dedi ondan beklemediğim bir coşkuyla. “Tabii ki yeniden yapmalıyız. Belki zor bir işe koyulduk ama gerçekten kuramsal kısmı arkamızda bıraktık. Bu küçük gezegenimizi mahvetmekten sakınabilirsek başacağız. Ama risk olacak! Olmalı. Deneysel çalışmalar hep risklidir. İşte burada, iş bilen biri olarak sen devreye giriyorsun. Şahsen kenarlarını belki çok ince yapmamız uygun görünüyor diyebilirim. Yine de bilmiyorum. Başka bir yöntemle ilgili net olmayan bir fikrim var. Henüz açıklayamam. Fakat işin ilginç yanı bu fikir o gün rüzgârın önünde çamurlar içinde yuvarlanırken maceranın sonunun nereye varacağı konusunda kuşkuyla düşmüşken aklıma geldi.”

Yardıma ma rağmen küçük zorluklarla karşılaştık, o sırada da laboratuvarı onarma işimize devam ettik. İkinci teşebbüsümüzün tam şekliyle yöntemine kesin karar vermeden önce yapacak çok işimiz vardı. Tek sorunumuz benim ustabaşı olmama karşı çıkan üç işçinin greviydi. Ancak bu konuda da iki günlük gecikmenin ardından bir uzlaşmaya vardık.

3. BÖLÜM

KÜRENİN YAPISI

Cavor'ın bana küreden bahsettiği ânı apaçık anımsıyorum. Daha önce azar azar bahsetmişti ama bu fikir o an, aniden aklına gelmiş gibi yaptı. Bungalova çay içmek için dönüyorduk. Yolda mırıldanmaya başladı. Birden bağırdı. “Buldum! Sorun çözüldü! Bir tür perdeyle!”

“Nereye gelecek perde?” diye sordum.

“Uzaya, herhangi bir yere... Ay'a.”

“Ne demek bu?”

Konuya uzak olduğumu anladım ve bir süre eski usulüyle konuşmasını izledim. Düşüncesinin gittiği yönle ilgili en ufak fikrim yoktu. Fakat çayını aldıktan sonra durumu benim için açıkladı.

“Şöyle,” dedi, “geçen sefer nesnelerin yerçekimiyle bağlantısını kesen bu maddeyi üstünde baskı yapan bir kapak olan düz bir depoya koymuştum. Direkt soğumuş, üretim tamamlanınca da o gürültü kopmuştu, üstündekinin ağırlığı kaybolmuş, hava fışkırarak yükselmiş, evin çatısı da dağılmıştı. Madenin kendisi de fışkırmamış olsaydı. Neler oldurdu bilmiyorum. Ama maddenin hafif olduğunu ve rahatça yükseleceğini düşünelim.”

“Tek seferde yukarı fırlar!”

“Kesinlikle. Büyük bir silah atışından daha fazla ses çıkar-mayacak.”

“Ama bu ne işe yarar?”

“Bunun üstünde çalışıyorum!”

Çay fincanımı bırakıp ona baktım.

“Bir küre düşün,” diye açıkladı. “İki insanı ve valizlerini taşımaya yetecek kadar büyük. Kalın cam kaplı çelikten yapılmış, katılaştırılmış, yoğunlaştırılmış yiyecekler, su damıtma araçları gibi şeylerden oluşan özel bir depo barındıracak. Bir bakıma dıştaki çelik sırlanmış olacak.”

“Cavorite?”

“Evet.”

“Ama içeri nasıl gireceksin.”

“Atıklarla ilgili de benzer bir problem var.”

“Evet, biliyorum. Ama nasıl?”

“Çok kolay. Tek ihtiyacımız hava sızdırmaz bir kapak. Bu muhakkak biraz karışık olacaktır. İçinde gerektiğinde çok fazla hava kaybı olmadan nesneleri atabileceğimiz bir kapakçık olmalı.”

“Jules Verne’in *Ay’a Seyahat*’indeki gibi.”

Fakat Cavor bir bilimkurgu okuru değildi.

“Anlamaya başladım,” dedim yavaşça. “Cavorite sıcakken içine girip kendini orada sıkıştırıracaksın. Soğuyunca yerçekimine karşı dayanıklı hale gelecek, sen de uçmaya başlayacaksın.”

“Kısmen.”

“Düz bir çizgide ilerleyeceksin,” deyip durdum bir anda. “Bu şeyin uzayda sonsuza kadar dümdüz ilerlemesini ne önleyecek?” diye sordum. “Bir yere giderken güvende olmayacaksınız, hem başarsan nasıl geri geleceksin?”

“Tam da bunu düşündüm,” dedi Cavor. “İşin bittiğini söylediğimde bunu kastetmiştim. İçteki cam küre hareketli kapak haricinde hava sızdırmaz olabilir ve çelik küre bölümlerden oluşabilir. Her bölme panjur gibi dönebilir. Bunlar yaylarla kolaylıkla yapılabilir. Yaylar camın içinde eritilen platin tellerle iletilen elektriklerle kontrol edilip serbest bırakılabilir. Bunların hepsi ayrıntılı düşünülecek konular. Gördüğün gibi panjurların kalınlığı dışında, kürenin dış kısmı pencerelerden ve pan-

jurlardan oluşacak, artık ne isim vermek istersen. Bu pencere ya da panjurlar kapatıldığında artık ne ışık, ne ısı, ne yerçekimi ne de herhangi bir radyan enerji kürenin içine girebilecek, uzayda senin de söylediğin gibi dümdüz bir çizgide uçacak. Ama bir pencere açalım ya da açıldığını düşünelim. O zaman yörüngedeki ağır bir cisim bizi hemen kendisine çekecektir.”

Anlattıklarını kavramaya çalışarak oturuyordum.

“Anlıyor musun?” dedi.

“Ah, evet”

“Uzayda neredeyse istediğimiz gibi gezinebileceğiz. Şunun ya da bunun çekimine kapılacağız.”

“Ah, evet. Yeterince açık. Sadece...”

“Evet?”

“Sadece bunu neden yapalım onu anlamıyorum! Bu yalnızca dünyadan sıçrayıp geri gelmek gibi geliyor.”

“Kesinlikle! Mesela insan aya gidebilecek.”

“E oraya gittiğinde? Ne bulacaksın?”

“Göreceğiz. Ah. Yeni bilgiler elde edeceğimizi düşün.”

“Orada hava var mı?”

“Olabilir.”

“Güzel bir fikir,” dedim, “ama tüm bunların aynı zamanda büyük bir adım olması korkutuyor. Ay! Başlangıçta daha küçük şeyler yapmayı tercih ederim.”

“Havadaki engeller nedeniyle bu mümkün değil.”

“Yaylı panjur fikrini –güçlü çelik kutularda Cavorite panjurları– neden ağırlıkları kaldırmak konusuna uygulamıyorsun?”

“İşe yaramaz,” diye iddia etti Cavor. “Zaten başarısak uza-ya gitmek bir kutup yolculuğundan daha kötü bir fikir değil. İnsanlık kutuplara gidiyor.”

“İş adamları gitmez. Dahası bu kutup yolculuğuna gidenlere para ödeniyor ve bir şeyler ters giderse yardımcı ekipleri var. Ama bu... Bu yalnızca kendimizi dünyanın dışına sebez yere fırlatmak gibi.”

“Buna araştırma denir.”

“Buna sen böyle diyebilirsin... Belki biri de kitabını yazar,” dedim.

“Orada minerallerin olduğundan kuşkum yok,” dedi Cavor.

“Mesela?”

“Kükürt, cevher, belki altın, belki yeni elementler.”

“Taşıtın maliyeti ne olacak?” dedim. “Sen bu konuyu pek hesaba katmazsın. Ay milyonlarca kilometre uzakta.”

“Bana kalırsa Cavorite kutuların içine paketlediğimiz herhangi bir ağırlık bize fazla pahalıya mal olmayacak.”

Bunu hiç düşünmemiştim. “Satın alana bedava nakliyat yani?”

“Yalnızca ayla sınırlı kalmış sayılmayız.”

“Yani?”

“Mars var. Temiz atmosfer, ilginç bir ortam, canlandırıcı bir hafiflik hissi. Oraya gitmek hoş olabilir.”

“Mars’ta hava var mı?”

“Ah, evet.”

“Sanatoryum gibi kullanılabilir belki. Bu arada Mars ne kadar uzakta?”

“Şu an için iki yüz yirmi beş milyon kilometre,” dedi Cavor hafife alarak. “Güneşin de hemen yanından geçiyorsun.”

Hayal gücüm yeni yeni harekete geçiyordu. “Her şeye rağmen,” dedim. “Bunda hâlâ bir engel var. Yolculuk...”

Aklıma müthiş bir ihtimal geldi. Hayalimde birden lüks Cavorite gemi ve kürelerinin dizildiği bir güneş sistemi gördüm. “Ön alım hakkı,” geldi aklıma. Gezegenlerin önalım hakları... Amerikan madenlerindeki İspanyol tekeli aklıma geldi. Bu sadece bir iki gezegenle ilgili de değildi. Hepsiyle ilgiliydi. Cavor’ın kırmızı yüzüne baktım ve birden hoplayıp zıplamaya, dans etmeye başladı. Ayağa kalktım. Bir aşağı bir yukarı yürüdüm. Dilim çözölmüştü.

“Anlamaya başlıyorum,” dedim. “Anlamaya başlıyorum.”

Şüpheden heyecana geçişim hiç olmadığı kadar kısa sürdü. “Fakat muazzam bir şey bu!” diye haykırdım. “Muhteşem! Ben böyle bir şey hayal etmemiştim.”

Muhalefetimin soğukluğu ortadan kalkınca Cavor’ın bastırıldığı heyecanı ortaya çıktı. O da kalkıp hızlı hızlı yürümeye başladı. O da el hareketleriyle konuşarak bağıırıyordu. Heyecanlı insanlar gibi davranıyorduk. İlham bulmuş insanlardık.

“Her şeyi halledeceğiz!” dedi kafama takılan küçük bir zorluğa dair. “Kısa zamanda halledeceğiz! Panjurlar için çizimlere bu gece başlayacağız.”

“Hemen başlayalım,” diye cevap verdim ve bu işe girişmek için aceleyle laboratuvarın yolunu tuttuk.

Bütün gece Harikalar Diyarı’ndaki bir çocuk gibiydim. Şafak söktüğünde ikimiz de hâlâ çalışıyorduk. Işıklarımızın gündüz bile yanmasına aldırmadık. Bu çizimlerin tam olarak nasıl görüldüğünü şimdi bile hatırlıyorum. Cavor çizerken, gölgeleyerek hafifçe renklendirdim; her çizgisi lekeliydi ve ivedilikle yapılmıştı ama müthiş bir biçimde doğruydı. O gecenin çalışmalarından ihtiyaç duyduğumuz çelik panjur ve çerçeveler için siparişler çıkardık, cam küre bir hafta içinde tasarlandı. Öğleden sonra yaptığımız sohbetleri, eski rutinimizi tamamen bıraktık. Çalıştık, açlık ve yorgunluktan artık çalışamaz hale geldiğimizde uyuduk, yemek yedik. Şevkimiz kürenin neden yapıldığı hakkında hiçbir fikirleri olmayan üç adamımızı bile etkilemişti. O günlerde Gibbs adlı yardımcı yürümeyi bırakmış, her yere, karşıdaki odaya bile telaşlı telaşlı gitmeye başlamıştı.

Ve küremizin yapımı ilerledi. Aralık, bir günümün tamamını bungalovdan laboratuvara uzanan yolu kardan temizleyerek harcadığım ocak, şubat, mart geçti; martın sonlarına doğru tamamlamaya yakındık. Ocak ayında gelen bir grup atlı büyük kasa ve sandıkları getirdi; kalın cam küremiz artık tamamı ve onu çelik kasanın içine yerleştirmek için ayarladığımız vincin altında, yerindeydi. Çelik yüzeyin tüm çubukları ve panjur-

lar –çelik kısım aslında küresel bir kabuk değil, daha çok her yönde panjuru olan çok yüzeyli bir yapıydı– şubat ayına kadar gelmiş, alt kısmı birleştirilmişti. Martla birlikte Cavorite hemen hemen tamamlanmıştı, imalat süresince metalik macun iki aşamadan geçmişti ve bunun yarısını çelik çubuklarla, panjurlara kaplamıştık. Tasarının üstünde çalışırken Cavor’ın ilk fikrinin çizgisini büyük oranda korumamız şaşırtıcıydı. Cavor kürenin birleştirilmesi tamamlandığında çalışmanın yapıldığı geçici laboratuvarın kaba tavanını çıkarıp kürenin etrafına bir ocak yapmayı teklif etti. Böylece Cavorite yapımının son aşaması, yani helyum buharında macunun donuk kırmızı bir renk alana kadar ısıtılma kısmı kürenin içinde tamamlanacaktı.

Derken yanımıza alacağımız tedarikleri tartışıp karar vermek zorunda kaldık. Sıkıştırılmış gıdalar, konsantre özler, yedek oksijen barındıran çelik tüpler, karbonik asit ve atığın havadan temizlenmesini, sodyum peroksit aracılığıyla oksijenin saflaştırılmasını sağlayan bir düzenek, su kondansatörleri gibi şeyler. Bunların bir köşede teneke kutular, rulolar ve kolilerden oluşturduğu küçük yığının ikna edici gerçekçiliğini hatırlıyorum.

Düşünme şansımızın az olduğu yorucu bir zamandı. Ama bir gün, sona doğru yaklaşmışken üstüme garip bir hal çöktü. Bütün sabahı fırını tuğlayla örerek geçirmiş ve bu eşyaların yanına ölü gibi oturmuştum. Her şey cansız ve inanılmaz görünüyordu.

“Baksana Cavor,” dedim. “Her şey bir yana neden yapıyoruz bunu?”

Gülümsedi. “Artık gitme vakti.”

“Ay’dan,” dedim, “ne umuyorsun? Ay’ın cansız bir dünya olduğunu sanıyordum.”

Omuz silkti.

“Göreceğiz.”

“Öyle mi?” dedim ve önüme baktım.

“Yorgunsun,” dedi. “En iyisi bu öğleden sonra bir yürüyüşe çık.”

“Hayır,” dedim inatla, “bu tuğla işini bitireceğim.”

Bitirdim de ve o gece uykusuzluğu garantiledim. Hiç böyle bir gece geçirdiğimi hatırlamıyorum. İflasımdan sonra birtakım kötü zamanlarım olmuştu ama bunların en kötüsü bu bi-tip tükenmeyen sancılı uyanıklığa kıyasla tatlı bir uykuymuş. Birdenbire yapacağımız şeyin büyük dehşetine kapılmıştım.

O gecedan önce aldığımız riskleri düşündüğümü hatırlamıyorum. Şimdi bir zamanlar Prag’ı kuşatmış hayaletler gibi gelip etrafımı sarmışlardı. Yapmak üzere olduğumuz şeylerin tuhaflığı, olanaksızlığı boğuyordu beni. Korkunç bir yerde keyifli rüyalar içinde uyuyan bir adam gibiydim. Gözlerim açık yatarken küre daha dayanıksız ve güçsüz, Cavor daha da hayalperest ve acayip görünüyor, girişimimiz her geçen saniye daha da deliceymiş gibi geliyordu.

Yataktan çıktım ve dolaştım. Pencerede oturup uzayın sonsuzluğuna baktım. Yıldızlar arasında boş, dipsiz bir karanlık vardı! Düzensiz okumalarımda edindiğim astronomi hakkındaki kısmi bilgimi hatırlamaya çalışsam da bunlar karşılaşabileceğimiz şeylere dair fikir veremeyecek kadar hayal meyalıydı. Sonunda yatağa giderek birkaç dakikalık bir uykuya –kâbuslara da denebilir– daldım, gökyüzünün boşluğunda hiç bitmemecesine düşüyordum.

Kahvaltıda Cavor’ı şaşırttım. “Seninle gelmiyorum,” dedim kısaca.

Tüm itirazlarını asık suratlı bir kararlılıkla karşıladım. “Yaptığımız şey delice,” dedim, “seninle gelmeyeceğim. Bu icat çılgınca.”

Onunla laboratuvara gitmeyecektim. Bir süre bungalovumda öfkeli öfkeli gezindikten sonra yanıma şapkamla bastonumu alarak tek başıma dışarı çıktım. Nereye gittiğimi bilmiyordum. Neyse ki muhteşem bir sabahtı: hafiften sıcak bir rüzgâr, ucsuz bucaksız mavi gökyüzü, baharın ilk yeşillikleri ve şa-

kıyan kuşlar. Elham yakınlarındaki küçük bir barda öğle yemeği için etle bira söyledim ve havadan bahsederken, “Böyle günlerde Dünya’dan ayrılan bir adam ahmaktır,” diyerek bar sahibini şaşırttım.

“Al benden de o kadar!” dedi barın sahibi ve en azından zavallı bir ruh için bu dünyanın çok büyük ve nefes kesici olduğunu anladım. Düşüncelerimin yönünün değişmesiyle konuşmayı sürdürdüm.

Öğleden sonra güneşli bir yerde güzel bir uyku çektim ve yoluma tazelenmiş bir vaziyette devam ettim. Canterbury yakınlarında konforlu görünen bir otele geldim. Sarmaşıkların sardığı aydınlık bir yerdi, sahibesi de temiz, yaşlı bir kadındı ve gözümün içine bakıyordu. Bir oda tutmaya yetecek kadar param olduğunu düşündüm. Geceyi orada geçirmeye karar verdim. Geveze bir kadındı ve anlattığı pek çok özelliğinin arasında hiç Londra’ya gitmediğini öğrendim “Canterbury’den ötesine gitmedim,” dedi, “öyle gezip duran tiplerlerden değildir.”

“Ay’a seyahat etmeye ne dersiniz?” diye seslendim.

“Hiç öyle saçmalıklarla uğraşamam,” dedi açıkça, böyle bir seyahatin gayet olağan olduğu izlemine kapılmış gibiydi. “Oraya asla çıkmam.”

Komik bulmuştum bunu. Yemeğimi yedikten sonra otelin kapısın yanındaki bir bankta oturdum ve iki işçiyle tuğla yapımı, motorlu arabalar ve geçen yılın kriket oyunu hakkında çene çaldım. Ve gökyüzünde, Alpler kadar uzakta mavimsi ve bulanık bir hilal güneşin batısında gözden kayboldu.

Ertesi gün Cavor’ın yanına gittim. “Geliyorum,” dedim. “Biraz kafam karıştı o kadar.”

Girişimimizden ciddi bir şüpheye düştüğüm tek an buydu. Basit bir buhran! Bundan sonra biraz daha dikkatli çalıştım ve her gün bir saat zorunlu yürüyüşe çıktım. Nihayet ocağı ısıtmak dışında tüm çalışmalarımız bitmişti.

4. BÖLÜM

KÜRENİN İÇİNDE

“Hadi,” dedi Cavor, ben kapağın kenarına oturup kürenin içindeki karanlığa bakarken. İkimiz yalnızdık. Akşamdı ve güneş batmış, alacakaranlığın durgunluğu her yeri sarmıştı.

Diğer bacağıma içeriye attım ve pürüzsüz camı kürenin altına doğru kaydırdım, sonra da teneke kutular içindeki yiyeceklerle diğer yükleri Cavor’dan almak için döndüm. İçerisi sıcaktı, termometre yirmi altı santigrat gösteriyordu ve ısımayla bunun bir kısmını kaybedeceğimiz için ya da hiç kaybetmeyeceğimiz için ayakkabılarımızı ve ince kıyafetlerimizi giymiştik. Yine de bir talihsizlik yaşamamız durumunda korunmak için yanımıza bir bohça dolusu kalın yün kıyafet ve birkaç kalın battaniye almıştık.

Cavor’ın yönlendirmesiyle paketleri, oksijen tüplerini ve benzeri şeyleri ayağımın yakınına yaydım, neredeyse her şey yanımızdaydı. Cavor göz ardı ettiğimiz bir şey var mı diye bakmak için bir süre çatısız kulübede gezindi, sonra o da peşimden içeri girdi. Elinde bir şeyler olduğunu fark ettim.

“Ne aldın?” diye sordum.

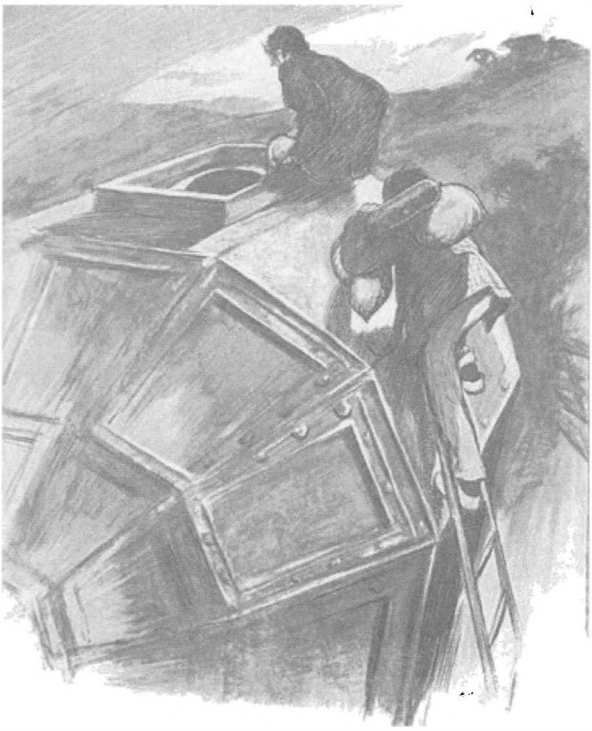
“Sen okumak için bir şey getirmedi mi?”

“Tanrım! Hayır.”

“Sana söylemeyi unuttum. Bazı değişkenler var. Yolculuk belki haftalar sürebilir.”

“Ama...”

“Bu kürenin içinde mutlak surette bir meşguliyetimiz olmaksızın uçabiliriz.”

“Keşke söyleseydin...”

Kapaktan dışarı baktı. “Bak!” dedi “Orada bir şeyler var!”

“Zamanımız var mı?”

“Bir saatimiz var.”

Dışarı baktım. Çalışanlardan birinin getirdiği eski bir *Tit-Bits* sayısydı. Uzak bir köşede de yırtık bir *Lloyd’s News* vardı. Bunları alıp küreye döndüm. “Sende ne var?” dedim.

Elindeki kitabı alıp okudum. “*William Shakespeare’in Tüm Eserleri.*”

Belli belirsiz kızardı. “Sadece bilim eğitimi aldım,” dedi özür dilercesine.

“Hiç Shakespeare okumadın mı?”

“Yok...”

“Biliyor musun, o da pek okumuş biri değildi – dağınık bir eğitimi vardı.”

“Ben de tam olarak öyle diye duymuştum,” dedi Cavor.

Girişteki cam kapağı vidalamasına yardım ettim, sonra kapağa denk gelen dış taraftaki panjuru kapatmak için bir vidaya bastırdı. Alacakaranlığın girdiği küçük dikdörtgen gözden kayboldu. Karanlıktaydık. Bir süre ikimiz de konuşmadık. Dış kabuk sesi geçirmez olmasa da çıt çıkmıyordu. Başlangıcımızın şoku geldiğinde tutunacak hiçbir şeyin olmadığını hatırladım ve bir sandalye olmasını istediğime göre rahat edemediğimi fark ettim.

“Neden sandalye getirmedik?” diye sordum.

“Her şeyi düşündüm,” dedi Cavor. “Onlara ihtiyaç duymayacağız.”

“Niyeymiş?”

Konuşmak istemeyen bir adamın tavrıyla, Görürsün,” dedi.

Sustum. Birdenbire o kürenin içinde olmak için bir aptal olmam gerektiği fikri açık ve net bir şekilde kapladı içimi. O an bile geri çekilmek için çok mu geç kaldığımı soruyordum kendime. Kürenin dışındaki dünyanın benim için yaşanılmaz olacağını farkındaydım –sonuçta haftalardır Cavor’ın finansal desteğiyle yaşıyordum– ama bu dünya sonsuz bir hiçlik kadar mı iticiydi ya da boş bir uzay kadar mı yaşanmazdı? Korkak gibi görünmekten çekinmesem o an bile beni dışarı çıkarmasını isterdim. Fakat o konuda bir tereddüt edip duraksadım, gittikçe huysuzlaşıp öfkelen dim ve zaman geçip gitti.

Bir sarsıntı, başka odada açılan bir şampanya sesi gibi bir gürültü, hafif bir ıslık sesi duyuldu. Bir an için ayağımın tonlarca kuvvetle aşağı çekildiğine dair geçici bir inanca kapılarak acayip gerildim. Bir an için sürdü bu.

Yine de canlanmışım. “Cavor!” dedim karanlığa doğru, “sinirlerim darmadağın. Sanırım gelme...”

Durdum. Hiçbir yanıt vermiyordu.

“Lanet olsun!” diye bağırdım. “Aptalım ben! Ne işim var

burada benim? Gelmiyorum. Cavor, bu şey çok riskli, ben çıkıyorum.”

“Çıkamazsın,” dedi.

“Çıkamaz mıyım? Görürsün!”

On saniye hiçbir cevap vermedi. “Artık tartışmak için çok geç, Bedford,” dedi. “O küçük sarsıntı başlangıçtı. Halihazırda uzay boşluğuna doğru bir mermi hızıyla uçuyoruz.”

“Ben...” dedim ama sonra diyeceğim şey olan bitenle ilgisiz geldi. Deyim yerindeyse sersemledim bir süre; diyecek bir şeyim yoktu. Sanki dünyayı terk etme fikrini daha önce hiç duymamıştım. Derken bedensel duyularımda anlaşılmaz bir değişim hissettim. Hafif, olağanüstü bir histi. Bu duyguların hiçbirisi zaman içinde azalmadı ama önünde sonunda onlara alıştığım için bir rahatsızlık duymadım.

Bir çıtırtı duydum ve küçük bir akkor lambası yandı.

Cavor'ın yüzünü gördüm, onunki de en az benimki kadar solgundu. Sessizce birbirimize baktık. Arkasındaki camın şeffaf karanlığı sanki boşlukta süzülüyormuş gibi gösteriyordu onu.

“Evet, işin içindeyiz,” dedim sonunda.

“Evet,” dedi, “içindeyiz.”

Birtakım el hareketleri eşliğinde, “Hareket etme,” diye bağırdı. “Yataktaymışsın gibi kaslarını gevşek bırak. Kendi küçük evrenimizdeyiz. Şu şeylere baksana!”

Kürenin zemininde battaniyelerin üstünde serbest duran kasaları ve diğer yığınları gösteriyordu. Kürenin duvarından neredeyse bir adım ötesinde, havada süzöldüklerini görünce şaşırdım. Derken Cavor'ın gölgesinden artık cama yaslanmadığını anladım. Elimi arkama doğru savurdum ve camdan uzaklaşarak boşlukta süzöldüğümün farkına vardım.

Ne bağırdım ne de ellerimi oynattım, sadece bir korku çöktü üstüme. Sanki ne olduğunu bilmediğimiz bir şey tarafından tutulup kaldırılmıştık. Hafifçe cama dokunmak bile süzülüşümü hızlandırıyordu. Ne olduğunu anlamıştım ama korkma-

mı önlemiyordu bu. Dışarıdaki bütün çekimden bağımsızdık, sadece küremizdeki cisimlerin bir etkisi vardı. Sonuç olarak, cama sabitlenmemiş her şey –kitlelerimizin hafifliği yüzünden ağır ağır– kürenin ortasında bir yerdeymiş gibi görünen bir noktaya, küçük dünyamızın yerçekimi merkezine doğru düşüyordu ama daha kilolu olduğum için Cavor’dansa benim yakınım çekiliyordu.

“Dönmeliyiz,” dedi Cavor, “aramızdaki şeylerle sırt sırta süzölmeliyiz.”

Uzayda öyle serbestçe süzölmek akla gelebilecek en garip histi; aslında ilk başta korkunç denebilecek bir tuhafılıktaydı ama korku geçince o kadar da nahoş gelmedi, rahatlatıcıydı; bunun dünyevi bir tecrübeye en benzeyeni yumuşak bir tüy yatakta yatmaktı. Fakat tamamen yataktan kopuk ve bağımsızdım! Böyle şeyleri hiç hesaba katmamıştım. Başlangıçta şiddetli bir sarsıntı, baş döndürücü bir hız hissi bekliyordum. Bunun yerine ruhum bedenimden ayrılıyormuş gibi hissettim. Sanki bir yolculuğun değil de rüyanın başlangıcıydı.

5. BÖLÜM

AY'A YOLCULUK

Biraz sonra Cavor ışığı söndürdü. Fazla enerji depolayamadığımızı, kalanı da çalışmalar yapmak için tasarruflu kullanmamız gerektiğini söyledi. Uzun mu kısa mı olduğunu anlamadığım bir süre boyunca zifiri karanlıkta kaldık.

Boşlukta bir soru yükseldi. “Nereye doğru gidiyoruz?” dedim. “Yönümüz nedir?”

“Dünyadan bir teğetle uzaklaşıyoruz, Ay’a üçüncü evresinin civarındayken yaklaşıyoruz. Bir panjur açacağım.”

Bir tıkırtı duyuldu ve ardından dış kılıftaki bir pencere esneyerek açıldı. Dışarıdaki gökyüzü küredeki karanlık gibi kapkaraydı ama pencere camı sonsuz sayıda yıldızla doluydu.

Yıldızlı gökyüzünü sadece Dünya’dan görenler, havamızın belirsiz, yarı aydınlık perdesi çekildikten sonra ortaya çıkan görüntüyü hayal edemezler. Yeryüzünden gördüğümüz yıldızlar puslu atmosferimize dağılmış tek tük belirgin olanlardır. Bense artık göksel orduların* ne demek olduğunu anlayabiliyordum!

Göreceğimiz daha tuhaf şeyler olacaktı ama o havasız, yıldız tozlu gökyüzü! O kadar şeyin arasında unutmayacağım birkaç şeyden birisi bu olacak sanırım.

Küçük pencere bir tıkırtıyla kayboldu aniden, yanındaki bir diğeri de ansızın açılıp kapandı, onun ardından da bir

* Kitabı Mukaddes, Luka 2: 13-14. “Birdenbire meleğin yanında, göksel ordulardan oluşan büyük bir topluluk belirdi.” –yhn
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranfey.org>

üçüncüsü; birden soluk Ay'ın göz kamaştıran ihtişamına karşı gözümü kapatmak zorunda kaldım.

Gözlerimi cılız parıltıya çevirmeden önce ışığa alıştırmak için bir müddet Cavor'a ve etrafımdaki beyaz ışıklı nesnelere bakmam gerekti.

Ay'daki yerçekiminin, küremizdeki tüm nesnelere etki etmesi için dört penceremizi açmıştık. Artık boşlukta serbestçe süzülmediğimi, ayaklarımın Ay tarafındaki cama bastığını gördüm. Battaniyelerle erzak kutularımız da yavaş yavaş cama doğru inip sonunda manzaranın bir kısmının görünmesini engelleyecek şekilde kaldılar. Ay'a baktığımda "aşağı" bakıyormuşum gibi gelmişti. Dünya'da "aşağı" kavramı yeryüzü anlamına gelir, yani nesnelerin düştüğü yön; "yukarı" ise bunun "tersi"dir. Şimdiyse yerçekimi Ay'a doğruydı ve Dünya'mız terste, yani yukarıdaydı. Tabii ki tüm Cavorite panjurları kapatıldığında, "aşağı" küremizin merkezi, "yukarı" ise dış duvara doğru oluyordu.

Işığın aşağıdan gelmesi, dünyevi tecrübelerimizden tamamen farklıydı. Dünya'da ışık yukarıdan vurur veya yanlamasına eğimli gelir ama burada ayağımızın altından vuruyordu ve gölgelerimizi görmek için yukarıya bakmamız gerekiyordu.

İlk başta sadece kalın camın üstünde durup yüz binlerce kilometrelik boş uzaydan aşağıdaki Ay'a bakınca başım döner gibi oldu ama bu hastalık hali çabucak geçti. Sonraysa... o manzaranın ihtişamı!

Okurlar bunun nasıl bir şey olduğunu hayal etmek için ılık bir yaz gecesi çimenlerin üstüne yatıp havaya kaldırdıkları ayaklarının arasından Ay'a bakabilirler ama her nedense belki de havanın yokluğu sebebiyle iyice parladığı için, Ay burada Dünya'da olduğundan çok daha büyük görünüyordu. Yüzeydeki en ufak ayrıntılar bile apaçık ortadaydı. Havanın içinden görmediğimiz için Ay'ın hatları parlak ve keskindi, etrafında bir ısıltı ya da hale yoktu, gökyüzünü kaplayan yıldız tozuysa tam sınırına kadar geliyor, aydınlanmamış kısmının sınırını

ortaya çıkarıyordu. Öylece durup ayaklarımın arasındaki Ay'a bakarken, başlangıçtan beri içime çöküp sonra da kaybolan o imkânsızlık algısı on kat daha güçlü geri döndü.

"Cavor," dedim, "garip ama aklıma geldi. Yöneteceğimiz şu şirketler, bulacağımız şu mineraller?"

"Ee?"

"Burada bakınca hiçbirini göremiyorum."

"Yok," dedi Cavor, "ama fikrin değişecek."

"Sanırım dört ayak üstüne düşmek kaderimde var. Yine de tüm bunlar... Bir an için dünyanın hiç var olmadığını bile düşündüm."

"Şu *Lloyd's News* sayısını oku, iyi gelir."

Gazeteye bir süre baktım, sonra yüzümün üstünde tutunca daha kolay okuyabildiğimi fark ettim. Kısa kısa reklamların olduğu bir köşeye gözüm ilişti. "Varlıklı bir beyefendi size borç vermek istiyor," diye okudum. O beyefendiyi tanıyordum. Bir başkası bisikletini "on beş pound ederinde, yeni gibi" diye beş pounda satmak istiyordu; zor durumdaki bir kadın ise "düğün hediyesi" olan birkaç balık bıçağıyla çatalını fedakârca elden çıkarmak niyetindeydi. Kuşkusuz, bunları okuduğum sırada kendi halinde birileri bu çatal bıçakları dikkatlice inceliyor, bir başkası zıplayarak o bisiklete biniyor, üçüncü biri de şu yardımsever beyefendiye güvenerek danışıyordu. Güldüm ve gazeteyi elimden bıraktım.

"Dünya'dan görünüyor muyuzdur?" diye sordum.

"Neden?"

"Astronomiyle çok ilgili birini tanıyordum. Arkadaşımın teleskopuyla bakarken tesadüfen bizi görmesinin ne kadar tuhaf olacağını düşünüyordum."

"Bizi minicik bir benek olarak görebilmeleri için bile Dünya'daki en güçlü teleskopla izlemeleri lazım," dedi.

Bir süre sessizce Ay'ı izledim.

"Burası da bir âlem," dedim, "insan Dünya'da olduğundan çok daha fazla hissediyor bunu. Belki insanlar da vardır..."

“İnsanlar mı!” diye haykırdı. “Hayır, at bunları kafandan! Kendini uzayın ıssızlığını keşfe çıkan şu arktik kâşifleri gibi düşün. Şuna baksana!”

Elini aşağıdaki parlak beyazlığa doğru salladı. “Cansız, ölü! Devasa sönmüş yanardağlar, lav yabanı, kar yığınları ya da donmuş karbonik asit ya da donmuş hava ve her yerde heyelan izleri, yarıklar ve uçurumlar var. Hayat yok burada. İnsanlar teleskoplarla bu gezegeni iki yüz yıl boyunca sistemli olarak izledi. Sence ne kadar değişiklik görmüşlerdir?”

“Hiç.”

“Şüpheye yer bırakmayacak iki heyelanın izlerini, belli belirsiz bir kanyonu, bir de dönem dönem yaşanan hafif bir renk değişimini gördüler sadece, o kadar.”

“Bunları bulduklarını bile bilmiyordum.”

“Ah, evet, ama insan gören olmadı!”

“Yeri gelmişken,” dedim, “en büyük teleskopla bakıldığında Ay’da görebileceğimiz en küçük şey ne olurdu?”

“Ortalama boyutlarda bir kilise görülebilir. Kasabalar, binalar veya insanların meydana getirdiği yapıtlar kesinlikle görülebilir. Belki de derin yuvaların içinde ışıktan saklanan karınca gibi böcekler ya da Dünya’da herhangi bir benzeri olmayan yeni türler vardır. Burada bir hayat bulursak en fazla bu kadarı olur. Yaşam koşullarının farklılıklarını düşünsene! Hayatın kendisini dünyadaki karşılığı on dört gün olan bir güne sığdırması lazım, bulutsuz, kavurucu on dört güne, ardından da eşit uzunlukta bir gece geliyor, donuk, parlak yıldızların altında gittikçe soğuyan bir gece. Böyle bir gece soğuk olmalı, nihai soğuk, mutlak sıfır, 273 derece santigrat, yerküredeki donma noktasının altı. Burada hayat varsa her gün kış uykusuna yatıp tekrar uyanmalı.”

Düşüncelere dalmıştı. “Solucan benzeri bir şey olabilir,” dedi, “Dünya’daki solucanlar gibi oksijeni katı halde, toprağı yutarak alan. Kalın derili canavarlar da olabilir...”

“Bu arada,” dedim, “neden yanımızda silah getirmedik ki?”

Bu soruya cevap vermedi. “Hayır,” diye kapattı konuyu, “şimdi yalnızca gitmeliyiz. Oraya vardığımızda neye ihtiyacımız olduğunu göreceğiz.”

Bir şeyi hatırladım. “Zaten koşullar nasıl olursa olsun,” dedim, “madenlerim olacak.”

Sonra bir an için dünyanın çekimine izin verip yönümüzü hafifçe değiştirmek istediğinden bahsetti. Dünya tarafındaki panjurlardan birini otuz saniyeliğine açacaktı. Bunun başımı döndüreceğini söyledi ve düşüşümün etkisini hafifletmem için ellerimi cama doğru uzatmamı tavsiye etti. Dediği gibi yaptım ve üzerime düşmelerini önlemek için yiyecek kutularının ve hava tüplerinin olduğu kümeye doğru ayaklarımı bastırdım. Derken bir pencere tıkırtıyla açıldı. Ellerimle yüzümün üstüne acemice düştüm ve bir an uzattığım koyu parmaklarımın arasından Dünya’yı gördüm – ters dönmüş gökyüzünde bir gezegen.

Hâlâ ona çok yakındık. Cavor mesafenin bin üç yüz kilometreye yakın olduğunu, dev karasal yuvarlağın gökyüzünü tamamen kapladığını söyledi. Fakat Dünya’nın küre olduğu açıktı. Altımızda uzanan kara parçası alacakaranlığın içinde seçilmiyordu ama batıda Atlantik’in geniş griliği arkada bıraktığımız gün ışığında erimiş bir gümüş gibi parlıyordu. Sanırım, Fransa’nın, İspanya’nın ve İngiltere’nin bulutlu sahil şeridini seçebilmişim ve bir tıkırtıyla pencere tekrar kapandı ve kendimi olağanüstü bir kafa karışıklığına kapılmış vaziyette pürüzssüz camın üzerinde kayarken buldum.

Son yaşadıklarımı gözden geçirdiğimde, Ay’ın “aşağıda” ayaklarımın altında, Dünya’nın da ufuk çizgisinde bir yerlerde olduğuna şüphe yoktu – oysa Dünya her şeyin başlangıcından beri ben ve türdaşlarım için hep “aşağıda” olmuştu.

Yapmamız gereken zorunluluklar o kadar azdı ve kilomuzun yok gibi oluşu yapmak zorunda olduğumuz şeyleri öyle kolaylaştırmıştı ki Cavor’ın kronometresine göre başlangıçtan itibaren yaklaşık altı saat boyunca yeme içme gereksinimi

duymamıştık. Zamanın böyle hızlı geçmesine şaşırmıştım. O an böyle küçük bir şeyden memnuniyet duymuştum. Cavor karbonik asit ve su emme cihazını inceledi, oksijen tüketimimizin olağanüstü derecede az olduğunu bunun da iyi haber olduğunu söyledi. Zamanla konuşmalarımız azaldı ve yapmamız gereken başka bir şey olmadığı için üstümüze çöken tuhaf uyuşukluğa teslim olduk. Battaniyelerimizi kürenin altına yaparak Ay ışığının büyük kısmını kapattık. Birbirimize iyi geceler dileyerek hemen uykuya daldık.

Böylece uyuyarak, bazen konuşarak, biraz okuyarak, arada sırada iştahsız* olsak da beslenerek ama çoğunlukla ne uyanıklık ne de derin uyku olan bir tür uyuşukluk içinde, ne gece ne de gündüz olan uzay zamanında sessizce, yumuşakça ama hızla Ay'a doğru indik.

* Yazarın notu: Kürenin içindeyken yemeğe dair en ufak bir istek duymamamız, perhiz yapmamız gerektiğinde bile canımızın çekmemesi çok tuhaf. Başlangıçta iştahımızı zorluyorduk ama daha sonra tamamen oruç tutmaya başladık. Toplamda, yanımızdaki getirdiğimiz konserve besinlerin yüzde birini bile tüketmedik. Soluduğumuz karbonik asit miktarı da anormal bir biçimde düşüktü ama bunun sebebi nedir açıklamam mümkün değil.

6. BÖLÜM

AY'A İNİŞ

Hatırlıyorum da bir gün Cavor ansızın panjurların altısını birden açınca gözlerim öyle kamaştı ki bağırdım ona. Ay bütün görüşümüzü kaplamıştı, kenarı parça parça karanlıkla kesilen beyaz şafaktan mürekkep muhteşem bir palaydı, doruklarla tepelerin Güneş altında parlayarak ortaya çıktığı karanlığın gelgitli dalgalarının çarptığı bir hilal kıyısıydı. Okurun Ay'ın resimlerini veya fotoğraflarını gördüğünü ve o manzaranın genel özelliklerini, dünyadaki herhangi bir dağdan daha geniş halka biçimindeki otlaklarını, gün içinde parlayan tepelerini, sert ve derin gölgelerini, gri düzensiz ovalarını, son derece parlak bir aydınlıktan karanlığın gizemine geçiş yapan yükseltilerini, tepelerini ve kraterlerini açıklamaya gerek olmadığını varsayıyorum. Biz bu dünyanın üstünden geçerek, tepelerinin ve çukurlarının hemen hemen yüz altmış kilometre yukarısında uçuyorduk. Ve şimdi Dünya'daki hiç kimsenin asla göremeyeceği şeyleri, gün ışığının altındaki kayalıkların sert hatlarını, ovalardaki vadileri, yoğunlaşan sisin altında gittikçe grileşerek bulanıklaşan krater zemini, aydınlık yüzeylerdeki beyazlığın parçalarla yamalara ayrılışını ve tekrar bölünüp küçülerek gözden kayboluşunu, yer yer farklı kahverengi ve yeşil tonlarının yayıldığını görebiliyorduk.

Ne var ki o sıra bunu izlemeye pek vaktimiz yoktu. Seyahatimizin en tehlikeli kısmına gelmiştik artık. Yüzeyine inmeye cesaret edebilene kadar hızımızı yavaşlatmak ve değişiklikleri gözlemlemek için Ay'ın etrafında birkaç tur atmak zorunda kaldık.

Cavor'ın yoğun çaba harcadığı, benim de endişeli bir bekle-yiş içinde olduğum bir zamandı. Sanki sürekli Cavor'ın yolundan çekilmeye çalışıyordum. O kürenin içinde Dünya'da olması imkânsız bir çeviklikle hoplayıp zıplıyordu. Hareketli geçen son saatlerde Cavorite pencereleri sürekli açıp kapatıyor, ışıltılı lamba aracılığıyla kronometresine bakarak hesaplamalar yapıyordu. Uzun bir süre tüm pencerelerimizi kapalı tuttuk ve sessizce karanlığın içinde uzayda dönüp durduk.

Sonra Cavor panjurun cıvatalarını gevşetirken dört pencere birden açıldı. Sersemledim ve gözlerimi kapattım, ayaklarımın altındaki Güneş'in alışılmadık ihtişamına kapılarak kavrul-dum, gözlerim yandı. Derken panjurlar tekrar kapanarak başımı döndüren, gözlerimi saran bir karanlığa yol açtı. Devamında başka büyük, koyu bir sessizliğin içine düştüm.

Bunun ardından Cavor elektrikli lambayı yaktı ve iniş sar-sıntısına karşı önlem olarak battaniyelerle tüm eşyalarımızı bağlamamız gerektiğini söyledi. Bunu pencerelerimiz kapalı-yken yaptık çünkü bu sayede eşyalarımız doğal olarak kürenin ortasında duruyordu. Yine de garip bir işti bu; biz iki adam bu küresel alanda serbestçe süzülürken ipleri çekerek toplanı-yorduk. Yapabilirseniz bir hayal edin! Ne aşağıya ne yukarıya çekebiliyorduk ve her çabamız beklenmedik hareketlerle so-nuçlanıyordu. Cavor bütün gücüyle iterken cama yapıştığım için çaresizce boşluğu tekmeliyordum. Elektrikli lambanın parıltısı kâh tepeden kâh ayağımızın altından vuruyordu. Kâh Cavor'ın ayağı gözlerimin önünden geçiyor kâh birbirimize çaprazlamasına duruyorduk. Fakat sonunda, üstümüze giy-mek için ortası delikli iki battaniye dışında tüm eşyalarımızı büyük, yumuşak balya halinde emniyetle bağladık.

Sonra Cavor Ay'a bakan bir pencereyi hızla açtı ve etrafı bir grup küçük kraterle çevrilmiş merkezdeki devasa bir krater-e doğru indiğimizi gördük. Ardından Cavor, yeniden küçük küremizin kavurucu, kör edici Güneş'e bakan tarafını açtı.

Galiba Güneş'in çekimini bir tür fren gibi kullanıyordu. "Bir battaniye geçir üstüne," diye haykırdı bana doğru atılarak ama bir an niye böyle yaptığını anlamadım.

Battaniyeyi ayaklarımın altından çekip başımla gözlerimin üstüne attım. Cavor panjurları yine kapattı. Birini hızla tekrar açıp kapadı, derken hepsini aniden açtı, her birini güvenle çelik makarasına oturtmaya başladı. Bir gıcırtı duyuldu, ardından yuvarlanmaya başladık, cama ve eşyalarımızdan oluşan büyük balyaya çarpıyor, birbirimize tutunuyorduk, o sırada beyaz bir madde sıçradı camlara, sanki karlı bir yokuştan yuvarlanıyorduk...

Düşüyor, tutunuyor, çarpışıyor, tutunuyor, düşüyorduk...

Bir patırtıyla durduk, eşya yığınınımızın altına yarı yarıya gömülüydüm ve bir an için hiçbir şey yerinden oynamadı. Derken Cavor'ın puflayarak homurdandığını, bir panjuru kadanadından açtığını duyabildim. Bir çabayla battaniyeye sarılmış eşyalarımızı ittim ve balyanın altından çıktım. Açık pencerelerimiz yıldızlı bir karanlık kadar aydınlıktı.

Hâlâ hayattaydık ve içine düştüğümüz büyük kraterin duvarının gölgesinin karanlığındaydık.

Nefesimizin düzelmesini bekleyip bacaklarımızdaki ağrıları hissederek oturduk. İkimizin de böyle sert bir inişle karşılaşmayı beklediğini hiç sanmıyorum. Acı içinde ayaklandım. "Şimdi," dedim "Ay manzarasına bakma vakti! Ama... Burası çok karanlık, Cavor!"

Cam çiyile kaplanmıştı, konuşurken battaniyemle sildim. "Günün doğmasına daha yarım saat gibi bir zaman var," dedi. "Beklemeliyiz."

Bir şey ayırt etmek imkânsızdı. Sadece çelik bir kürenin içindeymişiz gibiydi. Camı battaniyeyle ovuşturunca iz kalmıştı, ne kadar hızlı silersem sileyim yeni yoğunlaşan nem, miktarı giderek artan battaniye tüyleriyle karışınca yine donuk bir renge bürünüyordu. Tabii ki battaniye kullanmama-

lydim. Camı temizleyeyim derken nemli yüzeyde kaydım, balyamızdan dışarı çıkan oksijen tüplerinden birine çarpıp bacağımı incittim.

Bu durum çileden çıkarıcıydı, mantıksızdı. Ay'a henüz şimdi inmiştik, ne olduğunu bilmediğimiz bir şeylerin ortasındaydık ve sadece içinde geldiğimiz kürenin nemli, gri duvarlarını görebiliyorduk.

"Lanet olsun! Bunu görmektense evde kalmayı yeğlerdim," dedim. Balyanın üstüne çömelip titredim ve battaniyemi kendime çektim.

Nem hemen pul pul olmaya ve buzlu lekeler oluşturmaya başladı. "Elektrikli ısıtıcıya ulaşabilir misin?" dedi Cavor. "Evet, o siyah düğme. Yoksa donacağız."

İkinci kez söylemesini beklemedim. "Peki, şimdi," dedim, "ne yapacağız?"

"Bekleyeceğiz," dedi.

"Beklemek mi?"

"Tabii havamız yeniden ısınana, camın buğusu temizlenene kadar beklememiz lazım. O vakte kadar hiçbir şey yapamayız. Burada şu an gece yarısı, gündüz olana kadar beklemeliyiz. Bu arada sen hiç acıkmadın mı?"

Bir müddet onu yanıtlamadım, üzgün üzgün oturdum. İsteksizce lekeli camdan kafamı çevirerek yüzüne baktım. "Evet," dedim, "Acıktım. Bir nevi hayal kırıklığı hissediyorum. Böyle ummuyordum... Ne umduğumu bilmiyorum ama kesinlikle bunu değildi," dedim.

Yeniden sakinleştim. Sarındığım battaniyeyi düzeltirken tekrar balyanın üstüne çöktüm ve Ay'daki ilk yemeğime başladım. Sanırım bitiremedim, tam hatırlamıyorum. O sıra önce yamalar, sonra daha da genişleyen boşluklar halinde camın temizlenmesiyle Ay'ı saklayan puslu perde aralanmaya başladı.

Dışarıdaki ay manzarasını dikkatle izledik.

7. BÖLÜM

AY'DA GÜNDOĞUMU

İlk bakışta görebileceğimiz en müthiş, en ıssız manzara olduğunu düşündük. Büyük dairesel bir düzlük olan dev krater zemininde, büyük bir amfi tiyatrodaydık. Dik yamaçları andıran duvarları her tarafımızı kaplamıştı. Batıdan görünmeyen Güneş'in ışınları kayalığın en dibine kadar ulaşmış öbek öbek kar yığınları ve çatlakların kümелendiğı donuk, gri kayanın pürüzlü eğik yüzeyini ortaya çıkarıyordu. Belki onlarca kilometre uzaktaydı ama arada bir atmosferin olmayışı baktığımız bu şeyleri en ince detaylarıyla göz önüne seriyordu. Dünyevi gözlerimize yıldızlı bir gökyüzünden çok göz alıcı pulları olan kadife bir perde gibi görünen karanlık arka planın içinde net ve göz kamaştırıcı duruyorlardı.

Doğudaki dik yamaç yıldızlı tepenin tek yıldızsız kısmıydı. Günün yaklaştığını işaret eden hiçbir şey yoktu, ne kırmızı bir parıltı ne de kayıp giden bir solgunluk. Yalnızca sabahyıldızının parıltısını işaret eden büyük koni biçimli, parlak ama bulanık Zodyak ışığı, Corona anlatıyordu Güneş'in bize yaklaştığını.

Etrafımızdaki ışık batıdaki yamaçtan yansıyor, doğudaki yamaçların simsiyah karaltısında daha da koyulaşan kurşuni renkli, soğuk dalgalı bir düzlüğü ortaya çıkarıyordu. Kavisli, sayısız koyu zirve, hayaletimsi tepelikler, tepelerin ötesindeki belirsizliğe doğru uzanan kar benzeri maddenin birikintileri bize krater duvarının mesafesi hakkında önemli bir ipucu veriyordu. O hayaletimsi tepelikler de kar yığını gibi görünür-

yordu. O an kar olduğunu sandım. Değilmiş – donmuş hava kümeleriymiş.

Önce böyleydi, sonraysa birdenbire, şaşırtıcı bir hızla Ay günü geldi.

Güneş ışınları uçurumun altına sızarak zeminde yığılmış birikintilere ulaşmıştı ve büyük bir hızla üstümüze doğru geliyordu. Uzaktaki sert yamaç dalgalıymış gibi görünüyordu ve şafak sökerken koyu bir buhar dumanı krater zemininden fırl fırl dönerek, kabarak, gri hayaletler gibi sürüklenerek, hacim kazanıp yayılarak yukarı çıkmaya başladı. Sonunda batıdaki bütün düzlük ateş önünde tutulan ıslak bir mendil gibi buhar çıkarır hale geldi. Batıdaki yamaçlar yalnızca uzakta yansıyan bir parıltı halini almıştı.

“Havadan,” dedi Cavor. “Havadan olmalı yoksa sadece güneş ışınlarının etkisiyle böyle bu hızda yükselmezdi...” Yukarı baktı. “Bak!” dedi.

“Neye?” diye sordum.

“Gökyüzüne. İşte. Karanlığın üstündeki küçük maviliğe... Bak! Yıldızlar daha büyük görünüyor. Küçük olanlar ve uzaydan gördüğümüz nebulamsılar... Onlar saklı!”

Gün hızla ve kararlılıkla geldi. Koyu zirveler birer birer aydınlanarak dumanlı bir beyazlığa dönüştüler. Sonunda batıda artıp azalan sis ve gümbürtüyle yaklaşan fırtınalı bulutlar dışında bir şey kalmadı. Uzaktaki dik yamaç giderek uzaklaşıp karaltı gibi görünmeye, fırtınada küçülmeye başladı, sonunda çökerek karmaşa içinde gözden kayboldu.

Buhar güneybatıdan gelen rüzgârın önündeki bir bulut gibi hızla yakına, daha da yakına geldi. Çevremizde bir şeyler olacak beklentisini artıran hafif bir pus yükseldi.

Cavor kolumu tuttu. “Ne?” dedim.

“Baksana! Güneş doğuyor! Güneş!”

Beni döndürdü ve etrafımızdaki pusun içinde yükselen, gökyüzünün karanlığından biraz daha aydınlık olan, doğudaki kayalıkların yamacını işaret etti. Fakat yamacın kenarında

tuhaf kırmızımsı şekiller, parlak alev kırmızısı, kıvrımlı ışınlar dans ediyordu artık. Işığı hapsederek gökyüzünde bu hareketli ışınlara neden olanın buhar katmanları olduğunu düşündüm ama aslında bu Dünya'da atmosfer tabakasından ötürü hiçbir zaman görmediğimiz Güneş'in etrafındaki ateş tacıydı, bir gaz kütesiydi.

Ardından Güneş çıktı!

Düzenli bir şekilde, kaçınılması mümkün olmayan parlak bir ışın yaklaştırmaya başladı, dairesel bir şekle bürünen dayanılmaz parlaklığın yalnızca küçük bir kısmı görüldü önce, sonra yay, ardından da parlak bir asaya dönüştü ve sanki mızrak gibi ateş okları savurdu bize.

Gözlerime bıçak gibi batıyordu âdeta. Bağurdım ve kör gibi etrafımda dönerek balyanın altındaki battaniyeme uzandım.

Bu parlaklığın içinde Dünya'dan ayrıldığımızdan beri dışarıdan bize ulaşan ilk ses, bir tıslama ve hışırtı, yaklaşan günün fırtınalı sesi duyuldu. Sesin ve ışığın gelişiyile beraber küre sallandı, gözlerimizi kamaştırarak bizi âdeta kör etti, güçsüzce birbirimize doğru yalpaladık. Küre tekrar sarsıldı, tıslama arttı. İster istemez gözlerimi kapattım, başımı battaniyeyle sarmaya çalıştım beceriksizce. Bu ikinci sarsıntıyla ters dönerek balyanın üstüne düştüm ve gözlerimi açtığımda camın hemen dışında ani bir hava değişiminin yaşandığını gördüm. Hava içine âdeta akkor halinde bir çubuk fırlatılan kar yığını gibi hareket ediyor, fokurduyordu. Güneş ışınlarına maruz kalan hava macuna, çamura, vıcık vıcık bir sıvılığa geçiyor ve tıslayarak gaz kabarcıkları çıkarıyordu.

Kürede daha şiddetli bir sarsıntı oldu ve birbirimize yapıştık. Bir an sonra yeniden dönmeye başladık. Etrafımızda döndük ve dört ayak üstüne düştüm. Ay'daki gündeğümü bizi etkisi altına almıştı. Biz küçük insanlara Ay'ın gücünü göstermek ister gibiydi.

Dışarıda olan biteni ikinci kez gördüm, buhar püskürtüleri, yarı sıvı kar tabakaları kayıp düşüyor, yine kayıyor ve düşü-

yordu. Karanlığın içine yuvarlandık. Aşağı düşerken Cavor'ın dizleri göğsümdeydi. Sonra benden uzağa savruldu ve bir an soluk soluğa yukarı bakarak yerde kalakaldım. Eriyen maddeden düşen bir parça üstümüze sıçrayınca içine gömüldük, sonra bu şey iyice hafifleşti ve buhar olup uçtu. Yukarıdaki camın dışında savrulan kabarcıklar gördüm. Cavor hafifçe inliyordu.

Derken eriyen havadaki bir toprak kayması üstümüze yıkıldı, bu yığılmanın ikazıyla beraber gittikçe daha da artan bir hızla tepeden aşağı, yarıklarda hoplayıp zıplayarak, tepeciklere çarparak yuvarlanmaya başladık ve batıda, kavurucu Ay gününün içine düştük.

Paket yığınları üstümüze sıçrayarak yüzümüze çarparken birbirimize sarılıp dönüyor, bir oraya bir buraya savruluyorduk. Çarpıştık, birbirimize tutunduk, ayrı ayrı hırpalandık. Kafalarımız çarpıştığında bütün evreni parlak oklarla yıldızlar içinde gördük! Yeryüzünde olsaydı birbirimizi parçalamıştık ama Ay'da neyse ki kilomuz yeryüzündekinin yalnızca altıda biriydi ve çok yavaş düşüyorduk. Fena bir mide bulantısına kapıldığımı, âdeta beynim kafatasımda ters dönmüş gibi hissettiğimi hatırlıyorum ve ardından...

Bir şey yüzümün üstünde çalışıyordu, cılız dokunaçlar kullaklarıma taciz ediyordu. Derken etrafındaki manzaranın parlaklığının mavi bir gözlükle azaldığını fark ettim. Cavor üstüme eğildi, yüzünü ters halde görüyordum, onun gözlerinde de korumalı renkli gözlüklerden vardı. Nefes alıp verışı düzensizdi ve dudağı yaralanmış kanıyordu. Kanı elinin tersiyle silerek, "Biraz daha iyi misin?" dedi.

Sanki her şey boşlukta sallanıyordu ama sadece başım döndüğü için böyle hissediyordum. Cavor'ın doğrudan gelen güneş ışınlarından beni korumak için kürenin dışındaki birkaç panjuru kapadığını fark ettim. Etrafımızdaki her şey çok parlaktı.

"Tanrım!" dedim nefes nefese. "Ama bu..."

Görmek için uzandım. Dışarıda körelten bir ışığın olduğunu, ilk gördüğümüz kasvetli karanlığın büsbütün değiştiğini gördüm. “Baygınlığım uzun sürdü mü?” diye sordum.

“Bilmem... Kronometre kırıldı. Biraz zaman geçti... Sevgili dostum, korkuttun beni.”

Bunu düşünerek biraz yattım. Yüzünde hâlâ duygu belirtileri olduğunu gördüm. Bir süre hiçbir şey demedim. Ellerimi yaralarımın üstünde merakla gezdirdim, onun da benzer yaraları var mı diye inceledim. En çok sağ elimin arkası acıyordu. Derisi soyulmuş açık bir yaraydı. Alnım yaralanmıştı ve kanıyordu. Bana yanımızda getirdiğimiz, adını unuttuğum ilaçtan biraz sürdü. Biraz zaman geçtikten sonra daha iyi hissettim. Bacaklarımı dikkatlice esnetmeye başladım. Çok geçmeden konuşabildim.

“İyi olmamış bu,” dedim hiç zaman geçmemiş gibi.

“Evet, kırılmamalıydı.”

Kollarını dizlerine dayamış, düşünüyordu. Camdan dışarıya baktı, sonra bana döndü.

“Tanrım,” dedi. “Hayır!”

Bir duraksamanın ardından, “Ne oldu?” diye sordum. “Tropiklere mi düştük?”

“Tam beklediğim gibi hava –tabii havaysa– buharlaştı. Bir şekilde uçtu gitti ve Ay yüzeyi görünmeye başladı. Topraklı bir kayanın üstündeyiz. Etrafta toprak görünüyor. Tuhaf bir toprak türü!”

Açıklamanın gereksiz olacağını fark etmişti. Doğrulup oturmama yardım etti, artık kendi gözlerimle görebiliyordum.

8. BÖLÜM

BİR AY SABAHI

Manzaranın siyah beyazlıkları, sert görüntüsü tamamen kaybolmuştu. Güneş'in parıltısı hafif bir kehribar rengine, krater duvarının kayalıklarının gölgeleri koyu mora bürünmüştü.

Doğuda Güneş'in etrafına koyu bir sis kümesi çökmüştü ama batıda gökyüzü açık ve maviydi. Baygınlığımın uzun sürdüğünü anlamaya başlamıştım.

Artık boşlukta değildik. Etrafımızda bir hava tabakası oluşmuştu. Artık hava değil de tamamen kardan meydana gelen, arktik görüntüsü kaybolmuş, beyaz maddenin oluşturduğu gölgeli boşlukların dışında etrafımızdaki her şeyin ana hatları bir şekil kazanmış, keskinleşmiş ve çeşitlenmişti. Güneş'in kavurucu ışığının altında geniş, pas kahverengisi kurak ve örselenmiş topraklar uzanıyordu. Etraftaki kar yığınlarının kenarlarında oluşan geçici küçük göletler, sulu girdaplar bu geniş çorak topraklara renk katan yegâne şeylerdi. Güneş ışınları küremizin üst tarafındaki panjurlardan girerek içerideki iklimi yaza çeviriyordu ama ayaklarımız hâlâ gölgedeydi ve küremiz bir kar kütlesinin üstünde duruyordu.

Yamacın sağında solunda, karanlık taraflarında erimemiş kar yığınlarının kümелendiği, üstünde yattıkları kayayla aynı paslı renge sahip kuru kıvrımlı dalları andıran şekiller vardı. İnsanın aklını düşüncelere boğuyorlardı. Dal mı? Hem de hayatın olmadığı bir dünyada. Gözlerim dalların varlığına iyice alıştıktan sonra bu yüzeyin tamamının çam ağaçlarının altında olduğu gibi kahverengi iğne yapraklarla bezeli bir zemini andırdığını fark ettim.

“Cavor!” dedim.

“Efendim?”

“Burası hayatın olmadığı bir dünya olabilir ama bir zamanlar...”

Dikkatimi bir şey çekti. Bu iğne yaprakların arasında bir sürü küçük yuvarlak şeyin olduğunu fark ettim ve bir tanesi hareketliymiş gibi geldi. “Cavor,” diye fısıldadım.

“Ne?”

Hemen yanıtlamadım. Kuşkuyla baktım. Bir an için gözlerime inanamamıştım. Manasız bir çılgılık kopardım. Kolunu tuttum.

Göstererek, “Bak!” diye bağırdım. Dilim çözölmüştü. “Şuraya! Evet! Bir de şuraya!”

Gözleri parmaklarımı takip etti. “Ee?” dedi.

Gördüğüm şeyi ona nasıl tarif edebilirdim? Tarif edemeyeceğim kadar küçük bir şeydi, yine de öyle müthiş ve duygulandırıcı bir görüntüsü vardı ki! Bu dalsı birikintilerin arasında yuvarlak, küçük çakıl taşları sanılabilecek yumurtamsı canlılar olduğunu söyledim. Önce biri, ardından diğer kıpırdanarak yuvarlandı ve çatladılar. Çatlayarak, yeni yükselmekte olan Güneş’in sıcak havasıyla karşılaşmak için dışarı atıldıkları esnada yeşil sarımsı bir hat oluştu. Bir süre öyle kaldıktan sonra bir kıpırtı daha oldu ve bir üçüncü daha ortaya çıktı.

“Bunlar tohum,” dedi Cavor ve peşinden sessizce, “Hayat!” diye fısıldadığını duydum.

“Hayat!”

Ve hemen uzun yolculuğumuzu boşu boşuna yapmadığımızı, sadece madeni atıklardan ibaret bir çoraklığa değil aynı zamanda canlı ve hareketli bir dünyaya geldiğimizi anladık. Dikkatle izledik. Camdaki en ufak buğudan rahatsız olarak önümdeki camı kolumla silip durduğumu unutmuyorum.

Sadece arazinin ortasındaki manzara net ve canlıydı. Merkez noktasındaki ölü dalların ve tohumların şekli camın eğriliği yüzünden büyüyerek bozuluyordu. Yine de yeterince görebiliyorduk! Bu mucizevi küçük kahverengi şeyler birbiri ardına patlayarak güneşli yamaçtan aşağı doğru düşerken meyve tohumlarının kabukları gibi açılıyor; yeni doğan Güneş’ten süzülen ışık ve ısıyı özümseyerek sabırsız ağızlarını açıyorlardı.

Her an yarılan tohum kabuklarının sayısı artıyordu, yeniler yarılrken, en önce şişenler gerilerek çatlamış kabuklarından taşıyor ve büyümenin ikinci safhasına geçiyorlardı. Bu muhteşem tohumlar kesin bir güven ve hızlı bir ilerleyişle toprağın derinliklerine ince kökler salıyor ve havaya tuhaf demetlere benzeyen küçük tomurcuklar saçıyorlardı. Kısa süre içinde bütün yamaç gün ışığında dimdik duran minik bitkilerle bezendi.

Fazla beklemediler. Demetsi tomurcuklar şişip gerildiler ve ani bir hareketle, küçük sivri uçlarından süslü bir taç, biz baktığımız sırada bile uzayan, hızla büyüyen, dikenli, küçük, kahverengi halka şeklinde yapraklar çıkararak açıldılar. Devim daha önce gördüğüm herhangi bir hayvanın hareketinden daha yavaş, bitkininkinden daha hızlıydı. Bu büyümeyi size nasıl tarif edebilirim? Yaprak uçları, biz onlara bakarken bile öne doğru ilerliyordu. Kahverengi tohum kabukları büzülerek eşit hızda içine çekiliyordu. Hiç soğuk bir günde elinize termometre alıp cıvanın küçük çizgisinin tüpte yukarı doğru çıkışını izlediniz mi? Bu Ay bitkileri işte tam da öyle büyüyordu.

Bu bitkilerin daha önde olanları gövdeye dönüşmüş, yapraklarının ikinci halkasını bile çıkarmaya başlamışlardı ve yakın zamana kadar hayat barındırmayan, bu kurak yamaç artık uzayan sivri uçlu, diken diken, zeytin yeşili boğur otlarla koyu bir renge bürünmüştü.

Arkama döndüm ve doğudaki bir kayanın üst tarafında Güneş'in körelten parıltısında koyu görünen, biraz daha uzun benzer bir saçaklı yapının eğilip büküldüğünü gördüm. Bu saçakların daha da ilerisinde kaktüs gibi dallanıp budaklanmış, tıpkı hava dolu bir lastik gibi gözle görülür biçimde şişen bir bitki kütlesinin silueti vardı.

Derken batıda başka bir kabarık şeklin çalılarının üstünde yükseldiğini fark ettim. Işık parlayan tarafına düşse de renginin canlı bir turuncu tonunda olduğunu görebildim. Gözünün önünde uzuyor, kafanızı bir an başka tarafa çevirseniz geri döndüğünüzde ana hatları değişmiş oluyordu. Kısa sürede uzun bir mercan şeklini alana kadar dallanıp budaklandı. Bir gecede otuz santim uzayan dünyadaki kurt mantarı bununla kıyaslandığında hımbıl kalır. Yine de kurt mantarı Ay'daki yerçekimin altı katı bir çekime karşı uzuyor. Görüş alanımızın dışında kalan derelerin ve düzlüklerin ötesinde, güneş görmeyen tarafta, resiflerin ve parlak kayalıkların üstünde, dikenli, saçaklı ve semiz bir bitki örtüsü manzaramıza giriyordu. Bit-

kiler çiçek açıp meyve, tohum verip solacakları kısa günü iyi kullanmak için bir hengâmeyle hareket ediyordu. Bu uzama mucizeviydi. Evren yaratıldığında ağaçların ve bitkilerin böyle ortaya çıktığını, dünyanın ıssızlığını kapladığını düşünmek mümkündü.

Bir hayal edin! O şafak sökümünü hayal edin! Donmuş havanın ortaya çıkışını, toprağın karışarak canlanışını, ardından bitki örtüsünün sessizce yükselişini, bitkilerin semirerek olağanüstü biçimde uçlarını çıkarışını... Hepsinin, Dünya'daki en yoğun Güneş ışığının zayıf görünmesini sağlayacak bir ışıkla aydınlandığını ama yine bu coşkulu hengâmenin içinde gölgede kalan yerlerde mavimsi kar kütlelerinin savrulduğunu düşünün. Bunun bizdeki tesirini zihninizde canlandırmak için tümünü kalın eğik bir camdan gördüğümüzü, bunun manzaryı bir lens gibi çarpıttığını, sadece orta kısmı net ve çok parlak, kenarlara doğru gittikçe büyüterek gerçekdışı gösterdiğini göz önünde bulundurmalısınız.

9. BÖLÜM

ARAŞTIRMA BAŞLIYOR

İzlemeyi bıraktık. Gözlerimizde aynı soru, zihnimizde aynı düşünceyle birbirimize döndük. Bu bitkiler büyüdüğüne göre, Ay'da hava olmalıydı. Her ne kadar seyreltilmiş olsa da nefes almamıza yetecek kadar hava olmalıydı.

“Kapak?” dedim.

“Evet!” dedi Cavor. “Hava varsa anlarız!”

“Kısa bir zaman sonra,” dedim, “bu bitkiler bizim yüksekliğimize çıkacak. Yani sanırım... Şu olanlara bakarak öyle farz ediyorum. Hava kesin var mı? Bu maddenin hava olduğunu nasıl anlarız? Azot olabilir, karbonik asit bile olabilir!”

“Orası kolay,” dedi ve bunu ispatlamaya koyuldu. Balyadan büyük bir parça kâğıt çıkardı, yaktı ve kapaktan dışarı hızla fırlattı. Kalın camdan eğilerek sunacağı kanıta fazlasıyla umut bağladığımız o küçük aleve baktım.

Kâğıdın düşerek yavaşça karların üstüne düşüşünü izledim. Hararetli pembe alevi kayboldu. Bir an sönmüş gibi göründü. Fakat hemen sonra kenarında titreşen, yayılan küçük bir mavilik gördüm!

Karla temas ettiği yer dışında bütün sayfa ağır ağır kömürleşerek büzüştü ve havaya titreşen bir duman saldı. Hiç şüphem kalmamıştı. Ay atmosferi ya saf oksijenden ya da havadan oluşuyordu ve bu nedenle çok seyreltilmiş değilse, buraya yabancı olan hayatımızı destekleyebilirdi. Dışarı çıkabilir ve yaşayabilirdik!

Bacaklarımı kapağın her iki yanında açarak oturdum ve aç-

maya hazırlandım, fakat Cavor beni durdurdu. “Önce biraz önlem almalıyız,” dedi. Dışarıda oksijenli bir hava tabakasının olduğu kesin olsa da bize ağır hasarlar verebilecek kadar seyreltilmiş olabilirdi. Bana dağ tutmasını ve yükseklerle hızla çıkan havacıları sıklıkla etkileyen burun kanamalarını anımsattı. İçmem için ısrar ettiği iğrenç tatlı bir karışım hazırlamaya biraz zaman harcadı. Karışımı içince biraz tuhaf hissettim ama yine de çok etkiledi diyemem. Sonra da kapağı açmama izin verdi.

Artık kapağın cam tıkaçı öyle gevşemişti ki küremizdeki daha yoğun havanın vidanın boşluğundan bir su ısıtıcısının kaynamadan önce çıkardığı gibi sesler yayarak çıkmaya başlamıştı. Bunun üzerine Cavor beni durdurdu. Dışarıdaki basıncın içeridekinden çok daha az olduğu açıkça ortaydaydı. Ne kadar olduğunu anlamamız ise mümkün değildi.

İçimizdeki büyük umuda rağmen tüm bunlar Ay atmosferinin bizim için fazla seyreltilmiş olduğunun işaretiyse diye tıpayı her iki elimle kavrayarak yeniden kapatmaya hazır bir şekilde durdum. Cavor’sa basıncımızı eski haline getirmek için elinde sıkıştırılmış oksijen tüpüyle oturuyordu. Sessizce birbirimize, sonra gözle görülür biçimde sessizce uzayıp sallanan muhteşem bitki örtüsüne baktık. Hâlâ havanın tiz, kulak tırmalayıcı sesi sürüyordu.

Kulağımda nabzımın sesini hissetmeye başladım. Cavor’ın hareketlerinin sesi azaldı. Havanın seyrilmesiyle her şeyin nasıl da durağanlaştığını fark ettim.

Havamız vidanın gevşediği yerden dışarıya sızdıkça nemi de küçük baloncuklar halinde yoğunlaşıyordu.

Aslında Ay’ın dış atmosferine maruz kaldığımız bütün süreç boyunca garip bir nefes darlığı yaşadım. Kulaklarımda ve parmak uçlarımda hoş olmayan, boğazımın arkasında dikkatimi dağıtan bir his vardı ama sonra bu da geçti.

Derken cesaretimin azaltan bir baş dönmesi ve mide bulantısı hissi geldi. İniş deliğinin kapağını yarım tur çevirdim

ve Cavor'a hızlı bir açıklama yaptım ama artık o daha iyimserdi. Havanın seyrekliğinden ötürü bana çok kısık ve uzak gibi gelen bir sesle yanıt verdi. Bir yudum konyak içmemi önerdi, benden önce o içti. Bana da iyi geldi bu. İniş deliğinin kapağını yine çevirdim. Kulaklarımdaki zonklama daha da artmıştı ama çıkış deliğinden gelen kulak tırmalayıcı sesin kesildiğini fark ettim. Bir müddet kesildiğinden emin olamamıştım.

“Evet?” dedi Cavor ruh gibi bir sesle.

“Neye evet?” dedim.

“Devam edelim mi?”

Düşündüm. “Hepsi bu kadar mı?”

“Eğer dayanabilirsen.”

Cevap olarak vidaları açmayı sürdürdüm. Dairesel kapakçığı yerinden kaldırdım ve balyanın üstüne dikkatlice yerleştirdim. Buz ya da kar gibi bir parça bu ince ve yabancı havanın küremize girmesiyle beraber fırıl fırıl dönerek gözden kayboldu. Diz çöktüm ve deliğin kenarına oturup öteye bakmaya başladım. Yüzümün bir metre kadar altında, Ay'ın ayak basılmamış karı yatıyordu.

Kısa bir duraksama yaşadık. Gözlerimiz buluştu.

“Ciğerlerini fazla zorlamıyor ya?” dedi Cavor.

“Yok,” dedim “Buna dayanabilirim.”

Elini battaniyesine uzattı, kafasını ortadaki delikten geçirerek sarındı. Deliğin kenarına oturdu, ayağını Ay zeminine az bir mesafe kalana kadar sarkıttı. Bir zaman tereddüt ettikten sonra atlayarak Ay'ın ayak basılmamış topraklarında dikildi.

Cavor atladığı sırada camın kenarından garip, kırık bir biçimde yansımıştı. Bir süre bir o yana bir bu yana bakarak dikildi. Sonra kendini toplayarak sıçradı.

Cam her şeyi çarpıyordu, buna rağmen bana son derece büyük bir adım atmış gibi gelmişti. Bir adımda epey uzaklaşmıştı. Yirmi ya da otuz metre uzakta gibiydi. Kayalık bir kütlelenin tepesinde duruyor ve bana el kol hareketleriyle bir şeyler anlatıyordu. Belki de bağırıyordu ama sesi bana ulaşmıyordu.

Nasıl becermişti bunu? Kendimi yeni bir hokkabazlık gösterisini izleyen bir adam gibi hissediyordum.

Bu kafa karışıklığıyla ben de delikten atladım. Ayağa kalktım. Tam önümdeki kar yığını erimiş ve bir tür hendek ortaya çıkmıştı. Bir adım attım ve zıpladım.

Kendimi havada süzülürken buldum. Cavor'ın üstünde durduğu kayanın bana doğru yaklaştığını gördüm, ona tutundum ve sonsuz bir şaşkınlık içinde yapışıp kaldım.

Nefes nefese bir kahkaha savurdum. Aklım büsbütün karışmıştı. Cavor eğilerek kulak tırmalayıcı sesiyle dikkatli olmamı söyledi.

Dünya'nın kütlelerinin yalnızca sekizde birine, çeyreği kadar çapa sahip olan Ay'da ağırlığının Dünya'dakinin altıda biri kadar olduğunu unutmuştum ama şimdi bu gerçek ısrarla kendini hatırlatıyordu.

"Toprak Ana'nın iplerinden kurtulduk," dedi.

İhtiyatlı bir çabayla zirveye çıktım ve romatizma hastası gibi dikkatle hareket ederek Güneş'in ışığının altında Cavor'ın yanına dikildim.

Küremiz azalan kar yığınının üstünde otuz metre arkamızda duruyordu.

Krater zemini oluşturan kayaların muazzam düzensizliğinin üstünden görebildiğimiz kadarıyla etrafımızı saran o dikenli bitki büyümeyi sürdürüyor, sağda solda kaktüs çeşidinin öbekleri şişirerek çeşitleniyor, hızla uzayan kırmızı ve mor likenler kayaların üstünde yavaş yavaş ilerliyordu. Kraterli arazinin tamamı o an bana yandaki yamaçların etekleri kadar vahşi görünmüştü.

Yüksek rampaları, destekleri ve düzlükleri olan bu yamaç belli ki etekleri haricinde bitki örtüsünden yoksundu. Bu durum o zaman dikkatimizi çekmemişti. Her yönden bize çok uzaktaydı. Kraterin hemen hemen merkezinde gibiydik ve rüzgârın önünde sürüklenen bir sis katmanının ardından bakıyorduk. Zira o seyrek havada rüzgâr bile vardı, üşüten ama

esişi fazla hissedilmeyen, hızlı ama güçsüz bir rüzgâr. Krater boyunca Güneş yönündeki kayalığın altındaki sisli karanlıktan sıcak, aydınlık tarafa doğru esiyordu. Doğudaki sisin tarafına bakmak zordu. Hareketsiz Güneş'in parlaklığından dolayı ellerimizle gölgeleyerek, gözlerimizi kısarak bakmak zorunda kalmıştık.

"İssız gibi görünüyor," dedi Cavor, "Kesinlikle ıssız."

Yine etrafıma baktım. O zaman bile yarı insani yaratıklar, binalar, bir ev veya makine izi bulma umudum vardı ama insanın gözünün gördüğü her yer zirvelerden düşen kaya parçaları, uzayan dikenler ve şişkin kabarık kaktüsler, tüm bunları beklenti gibi gösteren düzlükle kaplıydı.

"Yalnızca bu bitkiler var gibi görünüyor," dedim. "Ben başka bir canlı belirtisi görmüyorum."

"Böcek yok, kuş yok. Yok! Bir hayvanın yaşadığına dair ne bir iz, ne bir parça ne de bir zerre var. Olsaydı bile gece ne yaparlar? Olamaz, burada yalnızca bu bitkiler var."

Gözlerimi elimle gölgeledim. "Rüya gibi bir manzara. İnsanın denizin dibinde, kayaların arasında olduğunu hayal ettiği bitkiler bunlardan daha akla yatkındır. Şuradakine bak! İnsan bunun bitkiye dönüşmüş bir kertenkele olduğunu düşünebilir. Bir de parlıyor!"

"Taze bir sabah," dedi Cavor.

İçini çekerek etrafına baktı. "İnsanın yaşayabileceği bir dünya değil bu," dedi. "Yine de bir çekimi var."

Bir süre sessizleşti, sonra düşünme vızıltısına başladı.

Hafif bir dokunuşla ürperdim ve ayakkabımın üstünde ince, canlı bir likenin dolandığını gördüm. Tekmeledim, toz haline geldi ve her bir zerre büyümeye başladı.

Cavor'ın keskin bir sesle bağırdığını duydum ve dikenli bitkinin ucunun Cavor'a battığını gördüm. Tereddüt etti. Aramızdaki kayaya bakındı. Birdenbire kayalıktan pembe bir ışık yansıdı. Olağanüstü canlı bir pembe, eflatundu.

"Bak!" dedim dönerek ama Cavor gözden kaybolmuştu.

Bir an mihlanıp kaldım. Sonra kayanın kenarından aşağı bakmak için hızla bir adım attım ama Cavor'ın kayboluşunun verdiği şaşkınlıkla Ay'da olduğumuzu bir kez daha unutmuştum. Yürürken attığım adım Dünya'da beni bir metre kadar ilerletirken, Ay'da kayanın kıyısından beş altı metre uzaklaştırmıştı. Sanki durmaksızın aşağı düşülen kâbuslardan birindeydim. Çünkü insan yeryüzünde bir düşüşün ilk saniyesinde dört buçuk metre düşerken, Ay'da ağırlığının yalnızca altıda biriyle yarım metre düşer. Düştüm, daha doğrusu yaklaşık on metre kadar sıçradım. Oldukça uzun, beş ya da altı saniye sürmüş gibiydi. Havada süzöldüm ve bir tüy gibi içinde beyaz çizgili kayalıkların olduğu mavi gri bir akıntının dibindeki kar yığınının dize kadar battım.

Etrafıma baktım. “Cavor!” diye bağırdım ama Cavor görünürde yoktu.

“Cavor!” diye daha yüksek sesle haykırdım ve kayalar sesimi yankılandırıdı.

Öfkeyle kayalıklara döndüm ve tepesine tırmandım. “Cavor!” diye bağırdım. Sesim kaybolmuş bir kuzunun sesi gibiydi.

Küre de görünürde yoktu ve bir an terk edilmişliğin berbat hissiyle kalbim acıdı.

Sonra onu gördüm. Dikkatimi çekmek için gülüyor, el kol hareketi yapıyordu. Yirmi ya da otuz metre uzaktaki çıplak bir kaya parçasının üzerindeydi. Söylediklerini duyamıyordum ama el hareketleri “atla” diyordu. Tereddütlüydüm, mesafe fazla görünüyordu. Yine de Cavor’dan daha büyük bir mesafe katetmem gerektiğini düşündüm.

Bir adım geriledim, cesaretimi toplayıp var gücümle atladım. Aşağı hiç inmeyecekmiş gibi havada süzülüyordum.

Böyle uçmak korkunçtu, keyifliydi ve bir kâbus kadar acayipti. Sıçrayışımın çok şiddetli olduğunu anladım. Cavor’ın başının üstünden geçtim ve düşmek üzere olduğum derenin içindeki dikenli keşmekeşin içine baktım. Korkuyla çılgılık attım. Ellerimi öne uzatıp bacaklarımı düzleştirdim.

Etrafımdan fırlayarak, her yöne turuncu tohumlar saçan ve her tarafımı turuncu tozlarla kaplayan büyük mantarsı bir kütleye çarptım. Çıtırtılar içinde yuvarlandım. Nefes nefese kahkahalar atarak kıvranıp kaldım.

Cavor’ın küçük yuvarlak suratıyla dikenli bir çitin üstünden bana baktığını fark ettim. Kısık sesle bir şeyler soruyordu. “Efendim?” diye bağırmaya çalıştım ama nefes almak istediğimden yapamadım. Çalılıkların arasında dikkatle gelerek bana doğru ilerledi.

“Dikkatli olmalıyız,” dedi. “Ay’da düzen mümkün değil. Kendimizi paramparça etmemize neden olacak.”

Ayağa kalkmama yardım etti. Sarı maddeyi kıyafetimden

çıkarmak için hafif hafif silkelerken, “Kendini fazla zorladın,” dedi.

Dizlerimle dirseklerimden pelte kıvamındaki maddeyi temizlemesine ve yaşadığım talihsizlikler hakkında bana ders vermesine izin vererek hiçbir şey yapmadan, nefes nefese bekledim. “Yerçekimini pek hesaba katmıyoruz. Kaslarımız henüz yeteri kadar eğitilmiş değil. Nefesin düzeldiğinde biraz pratik yapmamız lazım.”

Elimden iki veya üç tane küçük diken çıkardım ve bir süre aşınmış bir kaya parçasına oturdum. Kaslarım titriyordu ve Dünya’da bisiklet öğrenen birinin ilk düşüşte yaşadığı türde kişisel bir hayal kırıklığına kapılmıştım.

Cavor aniden Güneş’in yakıcılığından sonra akıntının soğukluğunun beni ateşlendirebileceğini düşündü. Bu nedenle güneşli tarafa geri çıktık. Birkaç sıyrığın dışında savruluşumdan ciddi yaralar almamıştım ve Cavor’ın önerisiyle bir sonraki adımım için güvenli ve kolay basabileceğim bir yer aradık. On metre kadar uzakta, aramızda zeytin yeşili küçük dikenli bir çalılığın olduğu kayalık düzlüğü seçtik.

“Orayı düşün!” dedi bir eğitimci havasını alan Cavor ve ayakucumdan yaklaşık bir metre uzaktaki bir noktayı işaret etti. Bu sıçramayı zorlanmadan başardım ve itiraf etmek gerekirse Cavor’ın benden bir adım geriye inip dikenli bitkinin uçlarını hissetmesinden bariz bir keyif aldım. Dikenleri çıkarırken, “Gördüğün gibi insan dikkatli olmalı,” dedi ve bu olayla birlikte akıl hocam olmayı bırakarak Ay gezimizde benimle birlikte öğrenci oldu.

Daha da kolay bir sıçrama biçimi seçip güçlük çekmeden yaptık ve sonra kaslarımızı yeni düzene alıştırmak için birkaç kez daha tekrar tekrar atladık. Tecrübe etmemiş olsam bu kadar hızlı uyum sağladığıma asla inanmazdım. Gerçekten çok az bir sürede, otuzdan daha az atlayışın ardından hemen hemen dünyadaki kendine güvenimizle bir mesafeyi katetmek için ihtiyaç duyacağımız çabayı tahmin etmeyi başarmıştık.

Bütün bu zaman diliminde etrafımızdaki Ay bitkileri daha da uzuyor, sıklaşıyordu. Her geçen an dikenli bitkiler, yeşil kaktüs yığınları, mantarlar, dolgun, likensi yapılar, garip ışıklar saçan, kavisli şekiller daha da kalınlaşarak uzuyorlardı. Fakat sıçrayışımız konusunda öyle azimliydik ki durmaksızın yayıldıklarını fark etmemiştik.

Olağanüstü bir hazza kapılmıştık. Bunun nedeni, kısmen kürenin tutsaklığından kurtulmamızdı. Asıl sebep ise yeryüzündeki havamızdan daha büyük oranda oksijen barındırdığına emin olduğum havanın tazeliği idi. Bizi kuşatan tuhaf özelliklere rağmen, dağa ilk kez yerleşmiş bir Doğu Londralı kadar maceraperest ve deneyimlere açık hissediyordum, bilinmeyenlerle karşı karşıyaydık ama ikimizin de büyük bir korkuya kapıldığını sanmıyorum.

Girişimci bir ruh ele geçirmişti bizi. Belki on beş metre uzaklıktaki likenli bir tepeyi seçtik ve peş peşe zirvesine konduk. “Güzel!” diye haykırdık birbirimize, “güzel!” Sonra Cavor üç adım atıp karlı bir yamacın çekimine kapılarak yirmi metre kadar ileri gitti. Kirli kriket şapkası, dik saçları, küçük yuvarlak vücudu, kolları ve golf pantolonunun sıkıca sardığı bacaklarıyla Ay’daki tuhaf havadar manzarada zıplayan bedeninin grostesik görüntüsüne maruz kaldım. Bir kahkaha krizine tutuldum ve devamında onu takip etmeye başladım. Pat küt! Yanına düşmüştüm.

Birkaç devasa adım attık, üç ya da dört defa daha sıçradık ve sonunda likenli bir oyugun içine oturduk. Akciğerlerimiz ağrıyordu. Yanlarımızı tutup nefesimizi toplarken birbirimize takdirle bakarak oturuyorduk.

Cavor hızlı hızlı nefes alıp verirken “muhteşem bir duygu” gibi bir şeyler söyledi. Bunun üzerine aklımda bir düşünce belirdi. O an korkunç bir düşünce değildi, sadece içinde olduğumuz durumdan kaynaklanan doğal bir soruydu.

“Bu arada,” dedim, “küremiz tam olarak nerede?”

Cavor bana baktı. “Ne?”

Söylediğimiz şey tam manasıyla yüzüme tokat gibi çarpmıştı.

“Cavor!” diye bağırdım bir elimle kolunu tutarken, “küre nerede?”

10. BÖLÜM

AY'DA KAYBOLANLAR

Kapıldığım dehşeti gördüğünü yüz ifadesinden anladım. Ayağa kalktı ve etrafımızı saran, uzayıp giden, büyüme tutkusuyla yukarı yönelen dikenli bitkilere baktı. Dudaklarına elini koyarak şüpheci bir ifade takındı. Aniden kendinden emin olmayan bir tavırla, “Sanırım,” dedi ağır ağır, “onu orada bir yerlerde... Şurada ...”

Yay gibi titrettiği tereddütlü parmağıyla işaret etti.

“Emin değilim.” Bakışlarındaki şaşkınlık derinleşti. Gözlerini bana dikerek, “Her neyse,” dedi. “Çok uzakta olamaz.”

İkimiz de ayaklandık. Anlamsız nidalar savurduk, çevremizde gittikçe gürleşen, karman çorman ormanın içine bakındık.

Güneşli yamaçların üstünde aniden biten çalılar, şişen kakütüsler, sürünerek ilerleyen likenler yayılarak sallanıyordu her yerde. Gölgedeysen küçülmek bilmeyen kar yığınları duruyordu. Kuzey, güney, doğu ve batıda aynı bitki örtüsü garip biçimlerle yayılmayı sürdürüyordu ve küremiz, evimiz, tek hazırlığımız, içine düştüğümüz bu uzayıp duran muhteşem yabandan kaçmak için tek umudumuz, karmakarışık ormanın içinde bir yerlere çoktan gömülüp kalmıştı. Birden eliyle göstererek, “Galiba, orada olabilir,” dedi.

“Yok,” dedim. “Kavis çizerek ilerledik. Bak! Şurada ayak izim var. Küremizin daha doğuda olduğu açık. Hayır. Şu tarafta olmalı.”

“Galiba,” dedi Cavor, “Güneş hep sağımızdaydı.”

“Attığım her adımda sanki gölgem önümdeydi,” dedim.

Birbirimize baktık. Kraterli zemin gözümüzde muazzam bir genişliğe ulaşmıştı, büyüyen çalılar içeri girilemeyecek gibi görünüyordu.

“Tanrım! Ne büyük aptallık ettik!”

“Küremizi bulmamız gerektiği aşikâr,” dedi Cavor, “hem de tez zamanda. Güneş daha da yakıcılaştı. Hava o kadar kuru olmasaydı da sıcaktan bayılırdık. Üstelik acıktım da.”

Ona baktım. Meselenin bu yönünü hiç düşünmemiştim. Aniden bir hasret duygusu çöktü içime. “Evet,” dedim vurgulu biçimde. “Ben de acıktım.”

Cavor etkileyici bir kararlılıkla dikildi. “O küreyi kesinlikle bulmalıyız.”

Olabildiğince sakın kalmaya çalışarak açlık ve sıcaklık tarafından tüketilmeden önce küreyi bulma konusunda şansımızı denedik. Krater zemini biçimlendiren o bitmez tükenmez kayalıkları ve çalılıkları araştırdık.

“Elli metreden fazla bir uzaklıkta olamaz,” dedi Cavor, kararsız bir tavırla. “Yapacağımız tek şey onu bulana kadar etrafı tur atmak.”

“Evet, tek tapabileceğimiz bu gibi galiba,” dedim, iz sürmeye başlamadan önce çok da heveslenemeden. “Şu kahrolası dikenli bitki bu kadar hızlı büyümeseydi keşke.”

“Evet,” dedi Cavor. “Ama küremiz bir kar yığınının üstünde duruyordu.”

Kürenin yakınlarındaki tepelikleri veya çalıları tanımayı umarak boş boş etrafıma bakmaya başladım. Ancak her yerde kafa karıştırıcı bir benzerlik, sürekli ve kaçınılmaz biçimde değişim geçiren, uzamaya can atan çalılar, büyüyen mantarlar, gittikçe azalan kar yığınları vardı. Güneş yakıp kavuruyor ve sonu gelmeyen kafa karışıklığımız anlatılmaz bir açlığın bitkinliğine karışıyordu. Eşi benzeri görülmemiş bitkilerin arasında şaşkın, kaybolmuş vaziyette dururken bile havaya karışan diğer gürültülerden, bitkilerin uzama seslerinden,

rüzgârın zayıf fısıltısından ya da kendi seslerimizden farklı bir sesi ilk kez fark ettik.

Güm... Güm... Güm...

Ayaklarımızın altındaki topraktan bir ses geliyordu. Ayaklarımız da kulaklarımız gibi duyuyordu sanki. Yankısı mesafeden dolayı boğuktu. Aradaki maddenin özelliğiyle kalınlaşıyordu. Tarif edebileceğim hiçbir ses bizi daha fazla hayrete düşüremez veya etrafımızdaki şeylerin niteliğini tamamen değiştiremezdi. Bu ses derin, yavaş ve düzenli çıktığı için yerin dibine gömülü devasa bir saatten başka bir şeye benzemiyordu.

Güm... Güm... Güm...

Durgun manastırları, kalabalık şehirlerdeki uykusuz geceleri, gece nöbetlerini ve bekleme saatlerini, hayattaki düzenli ve sistemli işleyen ne varsa anımsatan ses, bu acayip çölde gizemli ve anlamlı biçimde gümlüyordu. Gözümüzün gördüğü her şey aynıydı: Rüzgârda sessizce sallanan çalılarla kaktüslerin fısıltısı hiç bozulmaksızın uzaktaki uçurumlara kadar uzanıyor, durgun karanlık gökyüzü üstümüzde duruyor ve sıcak Güneş yakıyordu. Ve hepsinin arasında bir uyarı, bir tehdit niteliğindeki bu ses gizemle zonkluyordu.

Güm... Güm... Güm...

Birbirimize zayıf, kısık seslerle soruyorduk.

“Saat mi bu?”

“Saat gibi!”

“Ne acaba?”

“Ne olabilir?”

Cavor’ın gecikmiş önerisi “Sayalım,” oldu ve bu kelimeyle beraber darbeler kesildi.

Sessizlik ve sessizliğin ritmik hayal kırıklığı taze bir şok gibi tekrar başladı. İnsan bir an herhangi bir ses duyup duymadığından şüphelenebilirdi. Ya da sesin hâlâ devam edip etmediğinden. Duymuş muydum gerçekten?

Cavor’ın elinin kolumdaki baskısını hissettim. Uyuyan bir

şeyi uyandırmaktan korkar gibi fısıltıyla konuşuyordu. “Birlikte kalalım,” diye fısıldadı, “ve küreyi arayalım. Küreye geri dönmeliyiz. Bizim algılayabileceğimiz bir şey değil bu.”

“Ne tarafa gidelim?”

Tereddüt etti. Etrafımızda, yakınımızda varlıkların, görünmeyen şeylerin olduğuna dair yoğun bir inanış ele geçirmişti zihnimizi. Bunlar ne olabilirdi? Nerede olabilirlerdi? Sırayla bir donup bir kavrulan bu kurak çöl yeraltındaki dünyanın yalnızca dıştaki maskesi miydi? Öyleyse altta ne tür bir dünya vardı? Bizi nasıl sakinler karşılayacaktı?

Derken metal büyük kapıların açılması gibi sancılı, durgunluğu bölen beklenmedik bir gökgürültüsü kadar canlı ve madeni bir ses, bir tıkırtı duyuldu.

Adım atamadık. Çaresizce, şaşkınlık içinde kalakaldık. Sonra Cavor bana doğru geldi.

Yüzüme yaklaşarak, “Anlamıyorum!” diye fısıldadı. Düşüncelerinin belirsizliğiyle elini kararsızca havada salladı.

“Saklanacak bir yer bulalım! Başımıza bir şey gelirse...”

Etrafımıza baktım. Söylediğini onaylarcasına kafamı salladım.

Gürültü çıkarmamak için abartılı tedbirlerle usul usul hareket etmeye başladık. Dikenli bitkilerin olduğu bir çalılığa doğru gittik. Bir kazana çekiç vuruluyormuş gibi bir tıkırtı duyunca adımlarımızı sıklaştırdık. “Sürünmeliyiz,” diye fısıldadı Cavor.

Dikenli bitkilerinin üst taraftakiler tarafından çoktan gölgelenen alttaki yaprakları solarak büzüşmeye başlıyordu böylece ciddi bir yaralanma olmadan kalın sapların arasında yolumuza devam edebildik. Yüzden veya koldan aldığımız kesiklere de çok aldırmadık. Çalılığın ortasında durdum, Cavor’ın suratına nefes nefese bir vaziyette baktım.

“Yeraltından,” diye fısıldadı. “Aşağıdan.”

“Yukarı çıkabilirler”

“Küreyi bulmalıyız!”

“Evet” dedim, “ama nasıl?”

“Bulana kadar sürünerek gidelim.”

“Ya bulamazsak?”

“Saklanıp neye benzediklerini görelim.”

“Birlikte kalalım,” dedim.

Düşündü. “Ne tarafa gidelim?”

“Şansımızı denemeliyiz.”

Bir o yana bir bu yana baktık. Derken büyük bir dikkatle içinden aptalca çıktığımız küreye ulaşmak umuduyla, elimizden geldiğince daire çizmeye çalışarak, her mantar sallanışında ve her seste duraksayarak ormanın altından sürünmeye başladık. Zaman zaman altımızdaki toprağın her yerinden sarsıntılar, darbeler, garip, açıklanamaz, mekanik sesler geliyordu ve bir kez daha, sonra tekrar tekrar havadan zayıf bir tıngırtının, gürültünün geldiğini sandık. Fakat krater zeminde bir gözlem noktası bulmaya cesaretimiz yoktu. Uzun süre, sesleri çok ve ısrarla çıkan varlıklara dair herhangi bir şey göremedik. Ancak açlıktan zayıf düşüp boğazımız kuruduğın için sürünüşümüz canlı bir rüyadaymışız gibi gelmeye başlamıştı. Kesinlikle gerçekdişiydi. Gerçeklikle ilgili tek unsur o sesti.

Kafanızda canlandırın! Üstte sessizce uzayan çalılıkların, ellerimizin ve dizlerimizin altında Güneş görmeyen, esen rüzgârda halı gibi sertçe sallanan likenlerin olduğu rüya gibi bir orman. Bazı bazı Güneş’in altında şişen ve gerilen lastik mantarlardan birine denk geliyorduk. Ara sıra parlak renklerin içinde acayip şekiller görüyorduk. Bitkilerin hücreleri başparmağım genişliğindeydi, renkli bir camdaki hava kabarcıkları gibiydiler ve tüm bunlar Güneş’in hiç azalmayan parlaklığıyla iç içe geçiyordu. Güneş ışınlarına rağmen varlıklarını sürdüren birkaç yıldızın yaslandığı mavimsi siyah göğün karşısında duruyorlardı. Tuhaftı! Tüm taşların şekilleri, dokusu... Hepsi tuhaftı, bedenimi daha önce hiç böyle hissetmemiştim, her hareket yeni bir sürprize yol açıyordu. İnsanın nefesi kesiliyor, kan dolaşımını kalbin atışıyla beraber dalga dalga duyabiliyordunuz – küt, küt, küt, küt...

Zaman zaman eki sesleri, makine tıkırtıları, titreşimler, gürültü fırtınası duyuluyordu – bir de devasa canavarların fer-yatları!

II. BÖLÜM

AYOTÇULLARININ OTLAKLARI

Böylece Ay'ın vahşice uzayıp giden ormanında kaybolmuş biz iki kazazede üstümüze gelen seslerin önü sıra dehşet içinde sürünüyorduk. Her ne kadar aşağıdan gelen bu böğürtülü ve gürültülü seslerin bize sürekli yaklaştığını hissetsek de sürünürken ne bir Selenli* ne de bir ayotçulu gördük. Taşlı yamaçların, kar tepeciklerinin üstünden geçtiğimiz sırada ince lastikler gibi patlayıp sıvı bir salgı yayan mantarların arasından, şişirilmiş topu andıran bir şeyden oluşan zeminlerden, bitmez tükenmez dikenli çalılardan altlarından sürünerek ilerledik, gözlerimiz artık daha da çaresizce terk ettiğimiz küremizi arıyordu. Ayotçullarının gürültüsü bazen dümdüz bir dana böğürtüsü gibi oluyor, bazen şaşırtıcı, öfkeli bir böğürtüye dönüşüyordu, bazen de bu görünmez yaratıklar aynı anda hem yiyip hem de böğürüyormuş gibi boğuk hayvani bir ses çıkarıyorlardı.

Onları ilk gördüğümüzde şöyle bir gözümüze çarpmışlardı, tam olarak göremesek de rahatsız ediciydiler. O esnada Cavor önden sürünüyordu ve yaklaştıklarını ilk o fark etmişti. Beni ani bir hareketle durdurarak kalakaldı.

Ezilip çıtırdayan çalılar, yaratıkların direkt üstümüze doğru ilerlediklerini gösteriyordu, derken çömelerek bu gürültünün yakınlığını ve yönünü anlamaya çalıştığımız sırada

* Aylıları tanımlamak için Wells'in kullandığı bu kelime, Yunanca Ay anlamındaki *selēnē*'den gelir. -yhn

arkamızdan korkunç bir feryat geldi; bu şiddetli bir ses öyle yakından geliyordu ki dikenli bitkinin uçları savruldu, insan onların sıcak ve buğulu nefeslerini hissedebiliyordu. Döndüğümüzde sürünerek ilerleyen köklerin arasından ayotçulunun vücudunun parlak taraflarını, gökyüzünde belli belirsiz görülen sırtının uzun şeridini gördük.

Elbette o sırada ne kadarını gördüğümü söylemek benim için zor çünkü ilk izlenimim sonraki gözlemlerimle değişti. Başlıca izlenimim devasa bir büyüklükte olduğuydu. Vücudunun genişliği yirmi beş metre kadar, uzunluğu belki de altmış metre kadardı. Güçbela nefes alıyor, vücudunun iki tarafı yükselip alçalıyordu. Devasa, sarkık vücuduyla yerde yattığını ve derisinin beyaz, kırışık olduğunu, omurgasında boydan boya siyah beneklerin olduğunu gördüm. Ne var ki ayaklarını göremedik. Sanırım o zaman neredeyse beyinsiz olan kafasını yandan gördük, yağlı bir boynu, salyalı bir ağzı, küçük burun delikleri ve sımsıkı kapalı gözleri vardı. (Çünkü ayotçulları Güneş ışığında gözlerini kapatırlar.) Yeniden ulumak, böğürmek için ağzını açtığında geniş kırmızı bir oyuk görür gibi olduk. Oyuktan gelen nefesi hissettik ve ardından canavar bir gemi gibi yana yattı, toprağa doğru sürüklendi, kösele gibi cildini buruşturarak tekrar yuvarlandı ve böyle yuvarlanarak, çalılığın ortasındaki bir yola sapıp yanımızdan geçti, ilerideki bitki karmaşasında kayboldu. Daha uzakta bir diğeri daha göründü, sonra başka biri derken sanki bu neşeli ahmakları otlaklarına yönlendiriyormuş gibi görünen bir Selenli geçici olarak görüş alanımıza girdi. Onu görmemle Cavor'ın ayağını kaskatı tuttum. Hareketsiz kaldık ve Selenli menzilden çıktıktan sonra uzun bir süre daha bakmaya devam ettik.

Ayotçullarına kıyasla karınca kadar küçük bir canlı gibiydi, yalnızca bir buçuk metre uzunluğundaydı. Vücudunun gerçek hatlarını hiçbir şekilde belli etmeyen deri gibi bir şey giymişti ama tabii ki o şeyin ne olduğu konusunda hiçbir fikrimiz yoktu. Kamçı gibi dokunaçları ve parlak silindirik giysisinden bel-

li olan tıkırtılar çıkaran kollarıyla karmaşıık bir beğin birçok özelliğine sahip, kısa, kıllı bir yaratıktı. Kafasının şekli –daha sonra inatçı ayotçullarını drtmek için kullandığını anladığımız– ok çivili bir kask yüzünden görünmüyordu ve kararmış camdan gözlükleri ise suratını saklayan metal aparatı bir kuşa benzetmişti. Kolları kıyafetiyle örtülüydü, yine kıyafetle sarılı olan kısa bacaklarıysa dünyevi gözlerimize aşırı dayanıksız gelmişti. Çok kısa uylukları, çok uzun baldırları ve kk ayakları vardı.

Ağır görünen giysisine rağmen dünyevi algımıza göre büyük adımlarla ilerliyordu ve tıkırlı koluyla bir şeyler yapıyordu. Geçtiği süre boyunca yaptığı hareket acele ve bariz bir öfke barındırıyordu, görüş açımızdan çıktıktan hemen sonra bir ayotçulunun bğrtsnn birdenbire kısa, keskin bir sese dönüştüğünü duyduk. Bunu sıklaşan adımlar takip etti. Ayotulunun feryadı kademe kademe azaldı ve aradığı ayırılara ulaşmış gibi kesildi.

Dinliyorduk. Bir müddet Ay'daki hayat dinginleşti. Kaybolan küremizi aramak için yeniden sürünmeye başlamamızın vakti gelmişti.

Ayotullarını bir sonraki görüşümüzde biraz uzağımızda, dağınık bir kayalıktaydılar. Kayaların daha az dikey olan yüzeyleri bu canlıların otlandıkları, yoğun yosun kümelerinin içinde yetişmiş benekli yeşil bir bitkiyle kaplıydı. Arasından canavarlara doğru srndğmz sazlığın bitiminde bir Selenliyi ikinci kez görmek için etrafa baktık, gözetleyip durduk. Agzllkle, gürültüyle, hırslı bir hıkırıkla beslenen bu yaratıklar yiyeceklerinin karşısında büyük, yağlı gvdeleleriyle devasa sümüklü böcekler gibi yatıyorlardı. Sadece yağ, hantallık ve kilodan ibaret canavarlardı. Öyle ki Smithfield kz yanlarında evik kalırdı. Dudaklarını kıvrırarak iğneyişleri, dolu ağızları, kapalı gözleri, hart hurt çiğneme seslerinin iştah aıcılığı hep birden boş midelerimizde uyarıcı bir etki yaratıyordu.

“Domuzlar!” dedi Cavor acayip bir öfkeyle. “İğrenç domuzlar!” Ve öfkeli, kıskanç bir bakışın ardından sağımızdaki çalılara doğru sürünerek ilerledi. Benekli bitkinin insan yiyeceği olarak pek umut vaat etmediğini anlayacak kadar uzun süre kaldım orada, sonra dişlerimin arasında dikenini geveleyerek peşinden sürünmeye başladım.

Daha sonra yine bir Selenlinin yaklaştığını görerek durduk, bu sefer onu daha yakından gözlemleyebildik. Artık Selenlinin derisinin kabuklu olmadığını, gerçekten bir kıyafet giydiğini görebiliyorduk. Boynundan çıkan bir şeyin vatkayı andıran uçları dışında az evvel gözümüze ilişen Selenlinin giydiğine benzeyen bir kıyafeti vardı; bir kayanın ucunda duruyor, krater zemini incelercersine kafasını bir o yana bir bu yana çeviriyordu. Hareket ederek dikkatini çekmekten korktuğumuz için kıpırdamadık, o da bir süre sonra arkasını dönüp gözden kayboldu.

Bir vadinin üst kısımlarında böğüren başka bir ayotçulu sürüsüne rastladık. O alanın yakınlarında sanki büyük bir sanayi varmış gibi makine tınıları yayılan gürültülü bir yerden geçtik. Bu sesler hâlâ etrafımızdayken, belki de yüz seksen metre çapında, kusursuz düzlükte büyük bir açık arazinin kenarına geldik. Kenardan ilerleyen birkaç likenin hariç bitki örtüsü yoktu ve tozlu yüzeyi soluk sarı renkliydi. Bu arazide ilerlemekten korkuyorduk ama sürünüşümüze çalılıktan daha az engel teşkil ettiğinden alana doğru indik ve dikkatlice kenarından geçmeye başladık.

Bir süreliğine alttan gelen sesler kesilmiş ve uzayan bitki örtüsünün hafif hışırtısının dışında her şey durgunlaşmıştı. Derken birdenbire o âna kadar duyduğumuz herhangi bir sestten daha yüksek, daha coşkulu, daha yakından gelen bir curcuna koptu. Aşağıdan geldiğine kuşku yoktu. İçgüdüsel olarak elimizden geldiğince düzleşip sürünerek, yanımızdaki çalılığa hızla dalmaya hazırlandık. Her darbe ve çarpış sesi vücutlarımızı titretiyordu sanki. Ay'ın her tarafı sarsılıp titreşiyor

gibi görünene kadar bu darbe ve  arpıntılarının sesleri yükselmeye, düzensiz titreşim de artmaya devam etti.

‐Saklan,‑ diye fısıldadı Cavor ve  alıllıklara yöneldim.

O sırada silah patırtısına benzer bir ses yükseldi, sonra da bugün bile hâlâ r yalarım  dadanan bir şey yaşandı. Cavor’ın yüzüne bakmak için ba ımı çevirdim, bunu yaparken de elimi uzattım. Fakat elim hiçbir şeye de medi! Dipsiz bir çukura d  t m aniden!

G  s m sert bir şeye çarptı ve kendimi altımda aniden açılan dipsiz uçurumun kenarına çenemi dayamı  vaziyette buldum, elim kaskatı bo lu a uzanmı tı. Bu düz, dairesel bölge devasa bir kapaktan başka bir şey değildi ve üstünü kapattığı çukurdan kenara doğru, onun için hazırlanmış girintiye kayıyordu.

Cavor olmasaydı kaskatı kalırdım sanırım, sonra da girintinin köşesi beni itip derinliğin içine atana kadar bu kenarda asılı durur, aşağıdaki devasa bo lu a bakardım. Gelgelelim Cavor beni fel  eden  a kınlı a u ramamı tı. Kapak ilk açıldığı sırada kenardan biraz uzaktaydı, karşı karşıya olduğum tehlikeyi anlayınca da bacaklarımdan yakalayıp beni geriye çekti. Yere oturduktan sonra, bir süre dört ayak üstünde geriledim. Derken gürültüyle titreşen metal levhayı ardımda bırakarak d  e kalka Cavor’ın peşinden ko tum. Kapak gittikçe artan bir hızla açılmıştı sanki ve koşarken  n mdaki  alıllar yana doğru kayıyor gibi gelmişti.

Az kalsın yitip gidiyordum. Cavor’ın sırtı dikenli  alıllı ın içinde kayboldu ve onun peşinden koşarken korkunç kapağın tıngırtıyla yerine yerle ti ini duydum. Uzun bir süre çukura yaklaşmaya cesaret edemeyerek nefes nefese kaldık.

Fakat sonunda büyük bir dikkatle ve santim santim ilerleyerek a a ıya bakabilece imiz bir yer bulduk. Etrafımızdaki  alıllar deli e doğru esen bir esintinin gücüyle  ıtırtilar çıkararak sallanıyordu. İlk başta, seçilmez bir siyahlı a dönüşen pürüzsüz dik duvarlardan başka bir şey göremedik. Daha

sonra ileri geri giden solgun, küçük ışıkları yavaş yavaş fark ettik.

Bir süre bütün ilgimiz bu gizemli, hayret verici uçuruma öyle kaydı ki küremizi bile unuttuk. Zamanla karanlığa daha da alıştıkça o iğne ucu gibi ışıkların arasında hareket eden minicik, loş, anlaşılmaz şekiller olduğunu gördük. Şaşkınlıkla ve inanamayarak bakarken çok bir şey anlayamadığımız için söyleyecek söz bulamıyorduk. Gördüğümüz soluk şekillerin ne olduğu konusunda ipucu verecek hiçbir şey yoktu.

“Ne olabilir?” diye sordum. “Ne olabilir?”

“Teknisyenler! Gece boyunca bu mağaralarda yaşıyor, gündüz de ortaya çıkıyor herhalde.”

“Cavor!” dedim “Bunlar... Yoksa... İnsan gibi bir tür olabilir mi?”

“O gördüğümüz bir insan değildi.”

“Kaybedecek bir şeyimiz yok!”

“Küreyi bulana kadar hiçbir şey yapmaya cesaret edemeyiz!”

“Küreyi bulana kadar hiçbir şey yapamayız *zaten*.”

Bir iniltiyle onayladı ve hareket etmeye hazırlandı. Bir süre etrafına baktı, iç çekti ve bir yön gösterdi. Bitkilerin arasında yola koyulduk. Bir süre hiç duraklamadan, sonra gittikçe azalan bir hevesle süründük. Derken etrafımızdaki büyük, yumuşak, mor şekillerin arasından bir ayak sesi ve çığlık sesleri geldi. Yaklaştık ve uzun süre boyunca sesler devam etti, daha da yakınlaştı. Ama bu defa hiçbir şey görmedik. Cavor’a yiyecek olmadan daha fazla devam edemeyeceğimi fısıldamaya çalıştım ama dudaklarım açılmayacak kadar kuruydu.

“Cavor,” dedim, “bir şeyler yemeliyim.”

Dehşet dolu bir yüzle bana döndü. “Dayanmamız lazım,” dedi.

“Ama yemem lazım,” dedim, “dudaklarımın haline bak!”

“Ben de bir süredir susuzum.”

“Keşke şu kardan biraz kalsaydı!”

“Eriyip gitmiştir! Her geçen an derece derece kutuptan tropiklere doğru ilerliyoruz...”

Elimi ısırdım.

“Küre!” dedi. “Küreden başka çare yok.”

Başka bir sürünme çabasıyla ileri atıldık. Aklım büsbütün yiyeceklerde, yazlık içkilerin fış sesi çıkaran çeşitlerindeydi. Özellikle bira çekiyordu canım. Lympne'deki bodrumumda duran on altı galonluk fıçı aklımdan çıkmıyordu. Yanındaki erzak dolabını, özellikle de biftekli böreği düşünüyordum – yumuşak biftek ve ziyadesiyle böbrek, arasında da lezzetli, yoğun miktarda sos. Zaman zaman açlıktan esniyordum. Dolgun kırmızı bir şeylerin, canavarımsı mercanların yetiştiği düzlüklere geldik; ittikçe çıtırdayarak kırılıyorlardı. Kırık yüzeylerinin özelliğini fark etmiştim. Kahrolası ot kesinlikle yenilebilir duruyordu. O an kokusu bana çok hoş gelmişti.

Bir parça koparıp kokladım.

“Cavor,” dedim kısık sesle.

Altüst olmuş bir yüzle bana baktı. “Yapma,” dedi. Parçayı yere koydum ve bir müddet daha bu baştan çıkarıcı tombul bitkinin arasında süründük.

“Cavor,” diye sordum, “neden yemeyelim ki?”

“Zehirli,” dediğini duydum ama etrafına bakmadı.

Kararımı vermeden önce biraz daha süründüm.

“Ben deneyeceğim,” dedim.

Beni engellemek için gecikmiş bir hareket yaptı. Ağzım doluydu. Yüzümü izleyerek çömeldi, yüzü tuhaf bir ifadeye bürünmüştü.

“Tadı güzel,” dedim.

“Tanrım!” diye bağırdı.

Sesli yemek yiyişimi izledi, ifadesi arzu ve onaylamama hisleri arasında gelip gidiyordu. Sonra birdenbire iştahına yenik düştü, o da kocaman lokmalar koparmaya başladı.

Bir süre yemek yemek dışında bir şey yapmadık.

Yediğimiz şey dünyadaki bir mantardan farklı değildi, yal-

nızca dokusu daha yumuşaktı ve yutkundüğünüzde boğazda ılık bir his bırakıyordu. Yerken önce otomatik bir tatmin yaşadık, ardından daha enerjik hissettik. Dudaklarımız ve parmaklarımız karıncalanıyordu. İşte o zaman aklımıza yeni ve biraz ilgisiz düşünceler gelmeye başladı.

“Tadı güzel,” dedim. “Tadı fazlasıyla iyi! Sonradan gelenler için ne güzel bir yuva! Zavallı sonradan gelenler.” Ve daha büyük bir parça kopardım. Ay’da böyle güzel yiyeceklerin bulunması beni garip bir memnuniyetle doldurmuştu. Açlığımın depresyonu mantıksız bir coşkuya yol açmıştı. Yaşadığım dehşet ve rahatsızlık tamamen kaybolmuştu. Artık Ay’ı içinden kaçmayı en çok istediğim bir gezegen olarak değil de insanlar için muhtemel bir sığınak olarak algılamaya başlamıştım. Galiba o mantarları yer yemez Selenlileri, ayotçullarını, kapağı, gürültüleri unutmuştum.

Cavor, ben üçüncü defa “zavallı sonradan gelenler” deyince onaylayan cümlelerle karşılık verdi. Başımın döndüğünü hissediyordum ama bunu uzun bir süre sonra yediğim yiyeceğin canlandırıcı etkisine yormuştum. “Mütüş bi’ keşif ya Cavor,” dedim. “Bi başına Plüğütoğ’n’a gidirsin yağnii.”

“Ne diyo’suun?” diye sordu Cavor. “Ay’ı keşfettiğimiz giğbi Plüütoğ’n’a mı gidicez?”

Birdenbire boğuklaşan sesine, telaffuzunun fenalığına hayret ederek baktım ona. Birden dank etti, kafası güzel olmuştu, sebebi de bu mantardı herhalde. Üstelik Ay’ı keşfettiğini hayal ederek yanılıyordu, keşfetmemişti sadece buraya gelmişti. Eli mi koluna uzatarak bunu açıklamaya çalıştım ama anlayamayacağı kadar zordu mevzu. Hem anlatmakta şaşırtıcı bir şekilde zorluydu. Bir an beni anlamaya çalıştıktan sonra –mantarın gözlerimi onun gibi boğuk yapıp yapmadığını düşündüğümü hatırlıyorum –kendi fikirlerini sıraladı.

“Biğzler,” dedi ciddi bir ifadeyle, hıçkırarak, “yiyip içtiğimiz şe’lerin yaratıqlarıyız.”

Bunu yineledi ve o an nükteli hallerimden birinde oldu-

ğumdan, bunun üzerine tartışmaya karar verdim. Muhtemelen konunun biraz dışına çıktım. Fakat Cavor bana hiçbir şekilde katılmadı. Sallantısını kesmek için elini kafamın üstüne yerleştirerek elinden geldiğince ayaklandı ki bu yaptığı kabalıktı. Ona dik dik bakarak ben de ayaklandım, artık Ay'daki varlıklardan korkmuyordum.

Tam olarak açıklayamadığım bir sebepten bunun tehlikeli olduğunu açıklamaya çalıştım ama “tehlikeli” sözcüğü bir şekilde “uygunsuz” sözcüğüyle karıştı ve ikisinden de farklı olarak ağzımdan “tohumusuz” diye bir kelime çıktı. Tüm bu karışıklığı çözmeye çabaladıktan sonra, her iki taraftan bizi izleyen, tanıdık mercan bitkilerini muhatap alarak baştaki savıma döndüm. Ay’la bir patates arasındaki kafa karışıklığımı bir an önce gidermem gerektiğini düşünüyordum – iddiamı tam olarak tanımlamamın önemi konusunda geniş bir parantez açtım. Vücudumdaki hislerin artık hoş olmadığı gerçeğini göz ardı etmek için elimden geleni yapıyordum.

Şimdi unuttuğum bir biçimde aklım sömürge tasarılarına gitmişti. “Ay’ı fethetmeliyiz,” dedim. “Çekinmemeliyiz. Beyaz Adam’ın çektiği külfetin bir karşılığı bu. Cavor biz –hık– bu sömürgecinin Satapları, yani Satraplarıyız. İmpartor Sezar bile hayal etmemiştir BUNU. İkimiz de tüm gastelerde manşet olcaz. Cavorya. Bedfordistan. Bedfordya –hık– Limitet Şirketi. Ama limitsiziz! Pratik olarak yani.”

Gerçekten kafam güzel olmuştu.

Oraya ulaşmamızın Ay’a katacağı sonsuz faydaları gözler önüne serecek bir iddiayı anlatmaya koyuldum. Kendimi Columbus’un keşfinin Amerika için faydalı olduğuna dair açıklaması epey zor bir örneğe girişmiş buldum. Sıralamayı düşündüğüm fikirleri unuttuğumu fark ettim ve zamanı doldurmak için “Columbus” örneğini tekrarlamayı sürdürdüm.

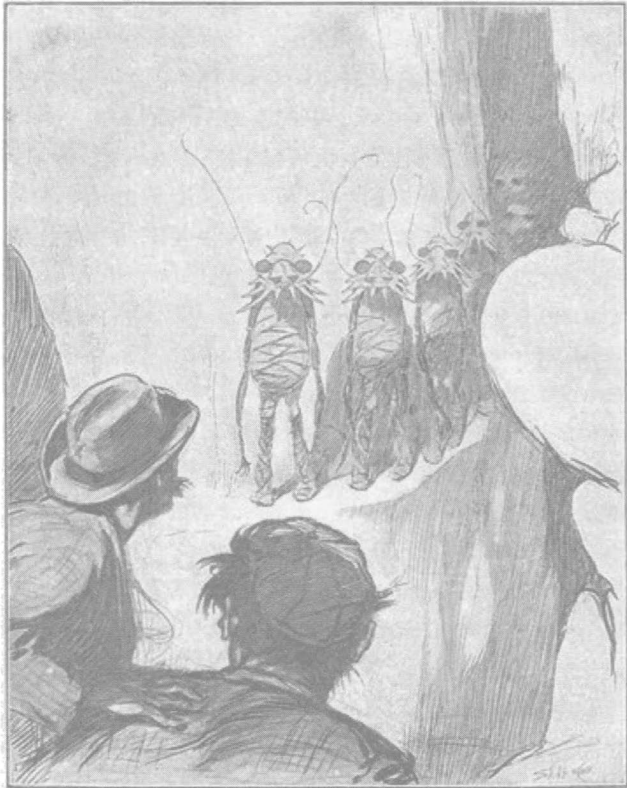
O noktadan itibaren, berbat mantarın etkisiyle hatırladıklarım karışıyor. Baş belası böceklerle karşı durmaya kararlı olduğumuzu ilan ettiğimizi, insanların yalnızca bir uydunun

içinde saklanarak hareket etmelerinin utanç verici olduğuna kanaat getirdiğimizi, yanımıza fırlatmak için alıp almadığımızı bilmediğim büyük bir kucak dolusu mantar aldığımızı ve dikenli bitkinin batışına aldırış etmeksizin gün ışığına çıktığımızı hayal meyal anımsıyorum.

Hemen sonra Selenlilere denk geldik herhalde. Altı kişiydiler. Kayalık zeminde tek sıra halinde, dikkat çeken üfleme ve sızlanma sesleri çıkararak uygun adım yürüyorlardı. Hepsi aynı anda bizi fark ettiler. Bize bakarken ânında sessizleşip hayvan gibi hareketsiz kaldılar.

Bir an kendime gelir gibi oldum.

“Böcekler,” diye mırıldandı Cavor. “Böcekler. Karnımın üstünde, omurgalarımın üstünde sürüneceğimi mi sanıyorlar!”

Sanki küfür edercesine, “Karnım,” diye ağır ağır tekrarladı.

Sonra aniden bir çeşit öfkeyle üç büyük adım atıp onlara doğru sıçradı. Kötü bir atlayıştı. Havada bir dizi perende attı, Selenlilerin üstünde fırıl fırıl döndü ve kocaman bir sıçrayışla dikenli kaktüslerin arasına düştü. Selenlilerin bu ilginçlik ve başka gezegenden gelenlerin haysiyetsiz istilası karşısında ne yaptıkları konusunda bir fikrim yok. Sağa sola kaçışırkenki sırtlarının görünüşünü hatırlar gibiyim ama emin de değilim. Hafıza kayıbımdan önce yaşadığım bu son olaylar zihnimde belirsiz ve gizemli. Cavor’ı takip etmek için bir adım attığımı ve tökezleyerek kayaların arasına kafa üstü düştüğümü biliyorum. O esnada fena yaralandığıma eminim. Şiddetli bir mücadele yaşandığını ve metal kelepçelerle yakalandığımı da hatırlar gibiyim.

Sonrasına dair en iyi hatırladığım şey Ay’ın zeminin altında ne kadar derin olduğunu bilmediğimiz bir yerde tutsak edilişimiz. Tuhaf, rahatsız edici seslerin arasında, karanlıktaydık. Vücutlarımız yara bere içindeydi ve başımız ağrıyordu.

12. BÖLÜM

SELENLİLERİN YÜZÜ

Kendimi gürültülü bir karanlıkta çömelmiş vaziyette buldum. Uzun süre nerede olduğumu, bu karmaşanın içine nasıl düştüğümü anlayamadım. Çocukluğumda zaman zaman içine tıklandığım dolap, sonra da bir hastalığım sırasında uyuduğum son derece karanlık ve gürültülü yatak odası gelmişti aklıma. Ancak etrafımdaki bu sesler bana tanıdık gelen sesler değillerdi ve havada durmaksızın esen bir rüzgâr vardı. O zaman hâlâ kürede çalıştığımızı ve Cavor'ın evinin bodrumuna bir şekilde girdiğimi sandım. Küreyi bitirdiğimizi hatırladım ve demek ki kürenin içinde, uzayda geziniyor olmalıyım diye düşündüm.

“Cavor,” dedim, “Biraz ışık açamaz mıyız?”

Yanıt gelmedi.

“Cavor!” diye tekrarladım.

Bir inlemeyle geldi karşılık. “Kafam!” diye söylendiğini duydum. “Kafam!”

Elimi sancı içindeki kaşlarıma bastırmaya niyetlendim ve bağlı olduklarını fark ettim. Buna çok şaşırdım. Ellerimi ağzıma kadar götürdüm ve metalin soğuk pürüzsüzlüğünü hissettim. Birbirine zincirlenmişlerdi. Bacaklarımı ayırmaya çalıştım ve benzer şekilde birbirine bağlı olduklarını ve vücudumun ortasından geçen çok daha kalın bir zincirle zemine bağlandığımı fark ettim.

Şimdiye kadar yaşadığımız tüm tuhaf deneyimlerden daha çok korkmuştum. Bir süre sessizce zincirlerimi çekiştirdim. “Cavor!” diye bağırdım tiz bir sesle. “Niçin bağlıyım? Niçin ellerimi, ayaklarımı bağladın?”

“Seni ben bağlamadım,” dedi. “Selenliler yapmış.”

Selenliler! Aklım bir müddet bunda takılı kaldı. Sonra yeniden hatırlamaya başladım: karlı ıssızlığı, havanın erimesini, bitkilerin uzayışını, krater zemindeki kayalarla bitki örtüsünün arasındaki tuhaf zıplayışlarımızla sürünüşümüzü. Küreyi delice arayışımızın bütün sıkıntısı tekrar üstüme çöktü. Sonunda da çukurun üstündeki kapağın açılışı geldi gözümün önüne!

Ardından sonraki hareketlerimizi içinde olduğumuz sıkıntıya kadar hatırlamaya çalışırken başımdaki ağrı dayanılmaz hale geldi. Düşüncelerimde aşılmaz bir engele, inatçı bir boşluğa gelmişim.

“Cavor!”

“Efendim?”

“Neredeyiz?”

“Ne bileyim ben?”

“Öldük mü?”

“Ne saçmalıyorsun?”

“Ölmedikse bizi esir almışlar!”

Homurdanmanın dışında hiçbir cevap vermedi. Zehrin kalıntıları onu garip bir biçimde öfkeli hale getirmişti.

“Ne yapmayı düşünüyorsun?”

“Ben nereden bileyim ne yapacağımızı?”

“Aman ne güzel!” deyip sustum. Artık sarhoşluğun etkisinden çıkıyordum. “Tanrım!” diye bağırdım. “Keşke şu vızıltıyı kessen!”

Kulaklarımızı tırmalayan bir sokağın veya fabrikanın boğuk seslerini andıran seslerin sıkıcı keşmekeşini dinleyerek tekrar sessizliğe gömüldük. Elimden hiçbir şey gelmiyor, zihnim önce bir ritmi, ardından bir başkasını izliyor ve neler olduğunu nâfile sorguluyordu. Ancak uzun bir zaman sonra geri kalanıyla karışmayan, sanki arkadaki sesin dalgalanışına karşı duran, daha tiz ve yeni bir sesin olduğunu fark ettim. Bir penceredeki sarmaşığın gevşek bir dalının sürünüşü ya da kafeste hareket eden bir kuşun pıtırtısı gibi nispeten daha az belirgin bir sestir. Sesleri dinlerken etrafımıza bakıyorduk ama karanlık kadife bir

örtü gibiydi. Onu iyi yağlanmış bir kilit dilinin yavaşça hareketi gibi bir ses takip etti. Sonra derin karanlığın içinde havada asılı kalmış gibi duran ince parlak bir çizgi karşımda belirdi.

“Bak!” diye fısıldadı Cavor çok usulca,

“O ne?”

“Bilmem.”

Baktık.

Ince parlak çizgi bir şeride dönüştü, daha da genişlemiş soluklaştı. Bembeyaz bir duvara düşen mavimsi bir ışığın özelliğini almıştı. Paralel kenar olmaktan çıktı; bir tarafında derin girinti oluştu. Bunu Cavor’a söylemek için döndüğümde kulaklarını parlak bir ışık altında görmenin şaşkınlığını duydum, geri kalanı karanlıktaydı. Zincirlerim izin verdiğince başımı çevirdim. “Cavor,” dedim, “arkanda!”

Kulağı ortadan kayboldu – yerine bir göz geldi!

Işğın sızdığı çatlak aniden genişledi ve açık bir kapı aralığı olduğu ortaya çıktı. Arkasında açık mavi bir manzara vardı ve ışğın karşısında grotesk bir şeklin karaltısı belirdi.

İkimiz de dönmek için çırpındık ve başarısız olarak oturduğumuz yerde omzundan geriye baktık. İlk izlenimime göre başı öne eğik, hantal bir dört ayaklıydı. Sonra bunun ufak tefek, sıska bir Selenlinin aşırı zayıf çarpık bacaklarının olduğunu düşündüm, başı da omuzlarının arasında sıkışmış gibiydi. Kasksızdı ve vücutlarını saran kıyafetten giymemişti.

Siyah düz bir karaltıydı ama içten içe hayal gücümüz onun insansı özelliklerini tamamlamıştı. En azından ben hemen biraz kambur olduğunu, geniş bir alınının ve uzun yüz hatlarının olduğunu düşünmüştüm.

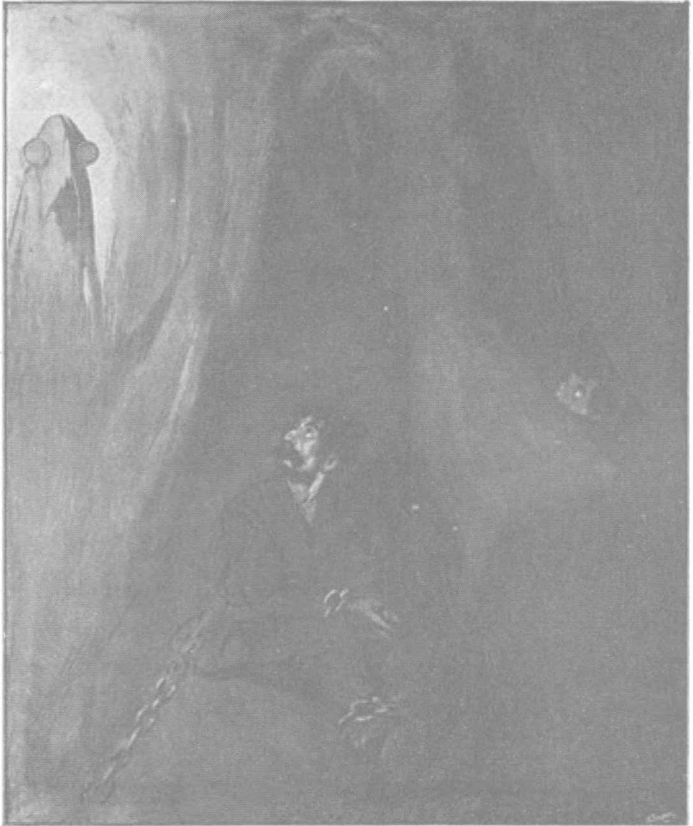
Üç adım ilerledi, bir süre duraksadı. Hareketleri kesinlikle sakın görünüyordu. Sonra tekrar öne çıktı. Bir kuş gibi yürüyor, adımları birbirinin önüne düşüyordu. Kapıdan gelen ışık demetinin dışına çıktı ve sanki karanlıkta büsbütün kayboldu.

Gözlerim onu bir süre yanlış yerde aradı. Derken ışğın altında, yüzü bize dönük durduğunu fark ettim. Ona atfettiğim insansı özelliklerin hiçbirisi yoktu!

Elbette bunu beklemem gerekirdi, yine de şaşırmıştım. Bir an için ezici gelen mutlak bir sarsıntı yaşadım. Sanki bir yüzü yoktu da bir maskeyi, korkuyu, biçimsizliği taşıyordu. Yaratığın burnu yoktu, yan tarafında donuk çıkıntılı gözleri vardı. Karaltısını izlerken bunların kulak olduğunu sanmıştım. Kulakları yoktu. Bu kafalarından birini çizmeyi denedim ama yapamıyorum. Merhametsiz insanların ağzını andıran, aşağı doğru kıvrık bir ağzı vardı.

Kafasının dimdik üstünde durduğu boynu üç yerden eklemliydi, tıpkı bir yengecin bacağındaki kısa eklemler gibi. Dolak gibi sargıları olduğundan ve yaratığın giysisini oluşturan tek unsur bu olduğundan uzuvlarının eklemlerini göremedim.

İşte, oradan bize bakıyordu!

O an zihnini yarattığın bu çılgın imkânsızlığı tarafından ele geçirilmişti. Sanırım o da şaşkıncı ve belki de şaşırmak için bizden daha fazla sebebi vardı. Yalnızca kahrolası şey bunu belli etmiyordu. Biz en azından bu birbirine uyumsuz iki ayrı türün nasıl karşılaştığını biliyorduk. Ama örneğin Londralılara, insan kadar büyük ama dünyadaki herhangi bir hayvandan tamamen farklı bir yarattığın Hyde Park'taki koyunlar arasında koşturmasının nasıl görüneceğini bir düşünün! O da bizi öyle algılıyor olmalıydı.

Bizi düşünün! Ellerimizden ayaklarımızdan bağıydık, yorgun ve kirlenmiştik, bıyıklarımız iki santim kadar uzamıştı, yüzlerimiz çizikler, kanlar içindeydi. Cavor'ı bitkinin dikenleriyle birkaç yerinden yırtılmış golf pantolonuyla, Jeager gömleğiyle, eski kriket şapkasıyla, çılgın gibi karışmış tel tel olmuş saçıyla, göğe uzanan kuyruğuyla hayal etmelisiniz. O mavi ışığın altında yüzü kırmızı değil de koyu görünüyordu. Onun dudaklarının, benimse ellerimin üstündeki kurumuş kan siyah görünüyordu. İçine daldığım sarımantarlardan ondan daha fazla etkilenmiştim. Ceketlerimizin düğmeleri kopmuş, ayakkabılarımız çıkarılmış, önümüze bırakılmıştı. Sırtımız bu mavi tuhaf ışığa dönük, ancak Durer'in uydurabileceği türde bir canavara bakarak oturuyorduk.

Sessizliği Cavor bozdu; konuşmaya başladı, sesi çatlayınca boğazını temizledi. Dışarıdaki bir ayotçulu tehlikeli bir durumdaymış gibi berbat bir sesle böğürmeye başladı. Acı bir feryatla uluması kesildi ve her şey yine sakinleşti.

O sırada Selenli arkasına döndü, karanlıkta sallandı, kapıda bir süre arkasına bakarak durdu, sonra da kapıyı üstümüze kapadı ve bir kez daha içinde uyandığımız karanlığın uğultulu gizeminin içinde kaldık.

13. BÖLÜM

BAY CAVOR BAZI VARSAYIMLARDA BULUNUYOR

Bir süre ikimiz de konuşmadık. Başımıza gelmesine sebep olduğumuz her şeyi derleyip toparlamak, akli melekelerimin ötesideymiş gibi geliyordu.

“Yakalandık,” dedim sonunda.

“O mantar yüzünden.”

“Yani... Yemeseydik bayılır, açlıktan ölürdük.”

“Küreyi bulabilirdik.”

Bu ısrarı karşısından küplere bindim ve kendi kendime kızdım. Bir süre sessizlik içinde birbirimize kinlendik. Dizle-
rimin arasındaki zeminde parmaklarımla ritim tuttum ve zincirlerimin bağlantı yerlerini gıcırdattım. O an kendimi yine konuşmaya zorladım.

“Buna ne diyorsun?” diye sordum alttan alarak.

“Akıllı yaratıklar... Eşya yapabiliyor ya da çalışabiliyorlar. Gördüğümüz ışıklar...”

Durdu. Hiçbir fikrinin olmadığı açığı.

Yeniden konuştuğunda bir itirafta bulundu: “Sonuçta beklediğimizden, hak ettiğimizden daha insancılar. Sanırım ...”

Öfkelenerek durdu.

“Evet?”

“Sanırım bir gezegende akıllı bir hayvan varsa bu hayvan

beynini vücudunun üst kısmında taşıyor, elleri oluyor ve dik vaziyette yürüyor.”

O sıra başka bir yöne baktı.

“Sanırım birkaç bin metrelik,” dedim, “belki de daha fazla derinliği olan bir yerdeyiz.”

“Neden?”

“Daha serin. Seslerimiz daha yüksek çıkıyor. O boğukluk – tamamen kaybolmuş. Bir de kulaklarımızdaki ve boğazımızdaki his...”

Bunları fark etmemiştim ama artık hissediyordum.

“Hava daha yoğun. Ay’ın epey derinlerindeyiz sanırım, en az bir iki kilometre içinde.”

“Ay’da yaşam olacağını hiç düşünmedik.”

“Hayır.”

“Nasıl düşünemedik?”

“Düşünebilirdik. İnsan yalnızca aklının yatkın olduğu şeyleri kavlıyor.”

Bir süre düşündü.

“Şimdiyse,” dedi, “öyle bariz bir şeymiş gibi geliyor ki.”

“Elbette! Ay, içinde atmosfer olan, mağaralarının dibinde deniz barındıran, mağaralarla dolu çok büyük bir yapı olmalı. İnsan, Ay’ın Dünya’dan daha düşük yerçekiminin olduğunu, dışarıdaki hava ya da suyun az olduğunu, ayrıca yerkürenin kardeş gezegeni olduğunu ve ondan farklı nitelikler barındırmasının saçma olduğunu bilir. Oyuklu bir yapısının olduğu sonucu gün gibi açıktı ama yine de bunu hiçbir zaman görmedik. Tabii ki Kepler...”

Sesinde bir dizi akıl yürüttükten sonra kanaate ulaşmış bir adamın tınısı vardı.

“Evet,” dedi, “Kepler sub-volvani* tanımında haklıydı.”

* Ay’da hayat olabileceğini düşünen Kepler, uydunun bize bakan yarısında yaşayanlara bu ismi vermiştir. Karanlık tarafta kalanlara ise Privolvani demiştir. Onlar Dünya manzarasından mahrum bırakılmışlardır. Kaynak: John Wilkins, *The Mathematical And Philosophical Works Of The Right Rev. John Wilkins, Late Lord Bishop Of Chester* [Merhum Chester Lord

“Keşke gelmeden önce bunu fark etme zahmetine girmiş olsaydın,” dedim.

Düşüncelerini devam ettirirken kendini hafif hafif sallayarak hiçbir şeye cevap vermiyordu. Öfkem artıyordu.

“Sence bu durumda küreye ne olmuştur?” diye sordum.

“Kayboldu,” dedi, ilginç bulmadığı bir soruyu yanıtlayan bir adam edasıyla.

“O bitkilerin arasında mı?”

“Tabii bulmamışlarsa.”

“Bulurlarsa ne olur?”

“Nereden bileyim ben?”

“Cavor,” dedim, isterik bir sertlikle, “şirketimin geleceği parlak görünüyor...”

Hiçbir cevap vermedi.

“Tanrım!” diye bağırdım. “Sadece bu zor duruma girmek için aştığımız tüm sıkıntıları düşün! Ne için geldik? Ne bulduk? Ay’ın bizim için ne anlamı vardı ya da bizim onun için? Çok istedik, çok çalıştık. Küçük bir şeylerden başlamamız gerekirdi. Ay’ı öneren sendin! Cavorite’in yaylı panjurları! Eminim onları Dünya’da daha mantıklı bir işte kullanabilirdik. Kesinlikle! Benim önerdiğim şeyi gerçekten anladın mı? Çelik bir silindir...”

“Zırvalık!” dedi Cavor.

Konuşmayı kestik.

Cavor bir müddet benimle muhatap olmaksızın kesik bir monologu sürdürdü.

“Onu bulurlarsa,” diye başladı. “Bulurlarsa... Ona ne yaparlar? Evet, sorumuz bu. Belki de tek soru bu. Hiçbir şekilde ne olduğunu anlamayacaklar. Böyle bir şeyin ne olduğunu anlasalardı Dünya’ya uzun zaman önce gelmiş olurlardı. Gelir miydiler? Neden gelmesinler? Ama bir şeyler göndermiş olmalılar. Böyle bir ihtimalden uzak duramazlar. Hayır! Ama onu inceleyecekler. Belli ki zeki ve araştırmacılar. İnceleye-

cekler, içine girecekler, içinde vakit öldürecekler. Of! Bu hayatımızın geri kalanını Ay'da geçirmemiz anlamına gelebilir. Garip yaratıklar, garip bir bilgi birikimi...”

“Garip bilgi birikimi derken...” dedim ve dilim dönmedi.

“Bak, Bedford,” dedi Cavor, “bu keşif gezisine kendi hür iradenle geldin.”

“Buna keşif diyelim’ diyen sendin.”

“Keşifte risk her zaman vardır.”

“Özellikle de silahsız, her ihtimali düşünmeden yola çıkmışsan.”

“Ben küreyle çok meşguldüm. Küre bizi acele ettirmiş ve uzaklaştırmıştı.”

“Beni acele ettirmişti,” demek istiyorsun.”

“Beni de acele ettirdi. Moleküler fizik konusunda çalışmaya niyetliyken işin beni onca seçenek arasından buraya sürükleyeceğini nereden bilebilirdim?”

“Kahrolası bilim,” diye bağırdım. “Baş belası! Ortaçağ rahipleriyle işkencecileri haklıymış. Modernler yanıliyormuş. Bilimin kanunlarıyla oynarsan o da sana hediyeler sunar. Hediyelerini kabul ettiğindeyse seni ummadığın biçimde dağıtır. Eski tutkular, yeni silahlar... İnsanın dinini, toplumsal fikirlerini allak bullak eder, yalnızlıkla acının kucağına iter.”

“Her neyse şu an benimle tartışmanın faydası yok. Bu yaratıklar, Selenliler ya da onlara nasıl seslenmeyi seçersek bizi ellerimizden, ayaklarımızdan bağlamışlar. Bunu hangi ruh haliyle kabullenirsen kabullen alışman gerek. Önümüzde sakinliğe ihtiyaç duyacağımız deneyimler var,” dedi.

Benim onayımı bekliyormuş gibi duraksadı. Ama ben ağlamaklı oturuyordum. “Lanet olsun bilimine!” dedim.

“Sorun iletişim. Korkarım, onlarla hareketlerimiz arasında farklılıklar olacak. Örneğin elimizle işaret edişimiz. İnsan ve maymunlar dışında hiçbir canlı işaret etmez.”

Bu bana göre kesinlikle yanlıştı. “Neredeyse her hayvan,” diye haykırdım, “gözleri ya da burnuyla işaret eder.”

Cavor bunun üzerinde düşündü. “Evet,” dedi sonunda, “ama biz öyle yapmıyoruz. Bunun gibi farklılıklar var! İnsan... Nasıl anlatsam? Konuşmamız farklı. Bu yaratıkların çıkardıkları sesler flüt ya da boru sesini andırıyor. Bu sesi nasıl taklit ederiz bilmem, Konuşma biçimleri bu mu? Farklı duyuları olabilir, farklı iletişim araçlarına sahip olabilirler. Elbette onlar da akıllı biz de. Ortak bir şeylerimiz olmalı. Ne kadar anlaşılmayabiliriz ki?”

“Bu yaratıklar bize uzak,” dedim. “Yeryüzündeki en acayip hayvandan bile daha değişikler, farklı bir gezegendenler. Bunlar gibi konuşmanın ne faydası olur?”

Cavor düşündü. “Ben öyle düşünmüyorum. Farklı gezegenlerde evrimleşmiş olmalarına rağmen aklın olduğu yerde benzerlikler olacaktır. Elbette bu içgüdüsel bir soruysa, biz veya onlar hayvandan başka bir şey değilsek...”

“Ee, farklılar mı? Arka bacaklarının üstünde yürürken insandan çok karıncayı andırıyorlar ve karıncalarla herhangi bir ortak paydada kim buluşmuştur ki?”

“Ama makinelerle kıyafetler! Yok, sana katılmıyorum, Bedford, farklılıklar çok ama...”

“Başa çıkılmaz düzeyde.”

“Benzerlikler bir köprü olmalı. Geçenlerde Profesör Galton’ın gezegenler arası iletişim ihtimaliyle ilgili makalesini okuduğumu hatırlıyorum. Ne yazık ki o an bunun benim için elle tutulur bir fayda sağlama ihtimali yoktu ve korkarım bu meseleye göstermem gereken ilgiyi göstermemiştim. Yine de bir düşüneyim.

“Ona göre akla gelebilecek tüm zeki varlıkların özünü oluşturan yaygın doğrularla başlamak ve bu doğrular üzerinden bir ortak nokta bulmak lazım. Geometrinin önemli ilkeleriyle başlıyordu. Öklid’in bilindik önermelerinden birini alıyor ve örneğin, bir ikizkenar üçgenin tabanındaki açılar eşit olduğunu, eşit kenarların karşı tarafta açı oluşturmaları durumunda tabanın dış açılarının da eşit olduğunu ya da dik açılı bir üç-

genin hipotenüsünün karesinin, diğer iki taraftaki karelerin toplamına eşit olduğunu çizerek gösteriyordu. Biz onlara bu konulardaki bilgi birikimimizi göstererek makul bir idrake sahip olduğumuzu belli etmeliyiz. Sanırım... Geometrik şekli ıslak bir parmakla, hatta havada bile çizebilirim.”

Sessizleşti. Sözlerini düşünerek oturuyordum. Bir süre onun bu tuhaf varlıklarla iletişim kurma konusundaki müthiş umudu, yorumlamaları beni oyalamıştı. Derken yorgunluğumun ve fiziksel sefaletimin bir parçası olan o öfkeli umutsuzluk kendisini göstermeye başladı. Aniden gelen yepyeni bir enerjiyle şimdiye kadar yaptığım her şeyin ne kadar aptalca olduğunu düşündüm. “Ahmak!” dedim, “Ah, ahmak herif, tarifsiz ahmak... Sanki sadece saçma şeyler yapmak için dünyaya gelmişsin. Ne akla hizmet küreyi bıraktık? Ay’ın kraterlerinde patent ve imtiyaz elde etmek için zıplamalarımız! Keşke nerede bıraktığımızı gösterebilirsin diye bir sopaya bir mendil bağlamayı akıl etseydik!”

Burnumdan soluyarak sakinleştim.

“Zeki oldukları aşikâr,” dedi Cavor. “Bunun belli emareleri var. Bizi ânında öldürmediklerine göre canımızı bağışlamış olmalılar. Yine de hareketlerimizi kısıtlayarak bağışlamışlar! Bizimle bir temas kurma ihtimalleri var. Bizimle görüşebilirler, bu yer ve görevlinin bize bakışı bunu gösteriyor. Bu zincirler! Yüksek zekâ belirtisi.”

“Ah keşke,” diye sızlandım, “bir daha düşünseydim. Risk üstüne risk aldık. Tesadüfi bir başlangıçla hareket ettik. Sana inanmıştım! Niye oturup oyunumu bitirmedim sanki? Yapmam gereken buydu. Ait olduğum dünya, hayat buydu. Oyunu bitebilirdim. Eminim... Güzel bir oyundu. Senaryom neredeyse bitmişti. Sonra... Akıl alır şey değil! Ay’a uçtum. Hayatımı bir kenara attım! Canterbury’deki handaki yaşlı kadın benden daha akıllıymış.”

Yukarı baktım ve cümleyi yarım bıraktım. Karanlığın yerini yine o mavimsi ışık almıştı. Kapı açıldı, odaya birkaç tane

Selenli gürültüyle girdi. Tuhaf suratlarına bakarken hareketsiz kalmıştım.

Sonra birdenbire huysuz yabancılığım yerini bir ilgiye bıraktı. Öndekiyle arkasındakinin kâseler taşıdıklarını gördüm. En azından bir temel ihtiyaçta benzeşiyorduk. Zincirlerimizdekine benzeyen metalden yapılmış, mavi ışıktaki koyu görünen kâselerin her biri beyazımsı bir şeyler içeriyordu. Beni sıkıştıran tüm acı ve ıstırap birleşerek yerini açlığa bıraktı. Kâselere kurt gibi bir açlıkla bakıyordum. Bana doğru eğilen kollardan birinde el yerine bir fil hortumunun ucunu andıran bir tür kanadın ve başparmağın olması o an her ne kadar önemsiz bir konuymuş gibi gelse de sonradan rüyalarımın girdi. Kâsedeki maddenin dokusu yumuşaktı, rengi açık kahverengiydi. Tıpkı soğuk bir sufle gibiydi ve hafiften mantar gibi kokuyordu. Kısmen de olsa gördüğümüz ayotçulu cesedini düşününce, bunun da o hayvanın eti olduğuna inanma eğilimindeyim.

Ellerim öyle sıkı zincirlenmişti ki kâseye zar zor eriştim. Sarf ettiğim çabayı gördüklerinde iki tanesi hünerli bir biçimde bileklerimin etrafındaki kilitlerden birini açtılar. Dokunaçlı elleri tenime yumuşak ve soğuk geldi. Hemen bir ağız dolusu yiyeceği avuçladım. Ay'daki tüm organik yapıların dokusunun yumuşaklığı aynı gibiydi. Tadı gofrete ya da ıslak pastaya benziyordu, kesinlikle nahoş değildi. İki lokma daha aldım. “Yemek istiyorum!” dedim biraz daha büyük bir parça koparıırken.

Bir süre kendimizi kaybetmişçesine yedik. Bir çorbacıdaki evsizler gibi yiyip içiyorduk. O güne kadar hiç bu kadar acıkmamıştım, o günden sonra da acıkmadım; böyle bir şey deneyimlemesem, Dünya'dan milyon küsur kilometre uzakta, kafam tamamen karışmış bir durumda, kâbuslardan çıkma yaratıklardan daha acayip, insanlıktan uzak canlılar tarafından etrafım sarılmış halde izlenirken, bunların hepsini tamamen aklımdan çıkarıp yemek yiyebileceğimin mümkün olduğuna asla inanmazdım. Etrafımızda durmuş, bizi izliyor, zaman za-

man cıvıltıya benzer sesler çıkarıyorlardı, sanırım birbirleriyle böyle konuşuyorlardı. İletişimlerinden ürpermedim bile. İlk beslenme çabam bittiğinde Cavor'ın da aynı utanç verici taşkınlıkla yemeğini yediğini görebildim.

14. BÖLÜM

İLETİŞİM DENEMELERİ

Sonunda yemeyi bitirdiğimizde, Selenliler ellerimizi yeniden sıkı sıkı bağladılar ve bize kısıtlı bir hareket özgürlüğü vermek adına ayaklarımızın etrafındaki zincirleri çözerek yeniden bağladılar. Sonra bileklerimiz etrafındaki zincirleri çözdüler. Bunların hepsini yapmak için bizi rahatça tutmaları gerekiyordu ve zaman zaman tuhaf kafaları suratıma yaklaşıyor ya da yumuşak bir dokunaç el kafama ya da boynuma değiyordu. Yakınlıklarından korktuğumu ya da iğrendiğimi hatırlamıyorum. Sanırım insana benzetme hastalığımız yüzünden maskelerinin altında insan kafası taşıdıklarını düşünüyorduk. Tenlerinin rengi her şey gibi mavi görünüyordu ama bu ışıktan kaynaklanıyordu. Ayrıca bir omurgalıda olduğu gibi yumuşak, tüylü bir yapıda değillerdi ama sert, parlak, biraz böceksi kolları vardı. Başın tepesinde arkadan öne doğru uzanan beyazımsı omurganın bir çıkıntısı vardı ve daha büyük bir çıkıntı her iki taraftan gözlerin üstüne doğru eğiliyordu. Beni çözen Selenli ellerine yardım etsin diye ağzını kullanmıştı.

“Bizi serbest bırakıyorlar sanki,” dedi Cavor. “Ay’da olduğumuzu hatırla! Ani hareketler yapma!”

“Şu geometriyi deneyecek misin?”

“Fırsatım olursa. Ama belki de önce onlar dener.”

Hareketsiz kalmayı sürdürdük ve hazırlıklarını tamamlayan Selenliler gerileyerek bize bakar gibi durdular. Gibi diyorum çünkü gözleri önde değil de yanda olduğundan insan hangi yöne baktıklarını belirleme hususunda bir tavuğun ya

da balığın bakışlarındakine benzer bir zorluk yaşıyordu. Taklit etmenin yahut tanımlamanın imkânsız olduğu ses tonlarıyla konuşuyorlardı. Arkamızdaki kapı daha da aralandı ve dönüp bakınca Selenli kalabalığının ötesinde belli belirsiz geniş bir boşluk gördüm. İlginç, çeşit çeşit bir kalabalıktı.

“Bu sesleri taklit etmemizi isterler mi?” diye sordum Cavor’a.

“Sanmam,” dedi.

“Bir şey anlatmaya çalışıyorlar.”

“Hareketlerinden hiçbir şey çıkaramıyorum. Kafasını yaka-sı dar bir gömlek giymiş gibi sallayanı fark ettin mi?

“Hadi biz de ona kafamızı sallayalım.”

Bunu yaptık ve bir etkisi olmayınca Selenlilerin hareketlerini taklit etmeye çalıştık. İlgiilerini çekmiş gibiydi bu. Her nedense hepsi birden aynı hareketi yapmaya başladılar. Fakat bu hiçbir şeye yaramayınca sonunda biz durduk, onlar da durdu ve kendi aralarında kulak tırmalayıcı bir tartışmaya daldılar. Derken diğerlerinden daha kısa, şişman, özellikle de geniş ağızlı bir tanesi Cavor’ın yanına aniden çöktü, ellerini ve ayaklarını Cavor’inkilerle aynı duruşa getirdi, sonra da hızla ayağa kalktı.

“Cavor,” diye bağırdım, “ayağa kalkmamızı istiyorlar!”

Cavor ağzını açmış bakıyordu. “İşte bu!” dedi.

Ellerimiz bağlı olduğundan iç geçirip homurdanarak ayağa kalkmayı başardık. Bizi nefes nefese bırakan Selenliler daha da hararetli bir şekilde cıvıldaşıyor gibi görünüyorlardı. Ayağa kalkar kalkmaz iri kıyım Selenli geldi, dokunaçlarıyla her ikimizin yüzüne dokundu ve açık kapıya doğru yürüdü. Yeterince açıldı bu, onu takip ettik. Kapıda duran Selenlilerin dördünün diğerlerine göre daha uzun olduğunu ve kraterde gördüğümüz Selenli gibi yuvarlak kasklarının, vücutlarını koruyan silindirik giysilerinin olduğunu ve her birinin, sivri uçlu bir değnekle kâsedekini andıran donuk metalden yapılmış siperler taşıdıklarını gördük. Odadan ışığın geldiği mağ-

raya getirildiğimiz sırada, bu dördünün her biri iki yanımızda durarak etrafımızı sarmıştı.

O mağaranın nasıl görüldüğünü hemen anlamadık. Dikkatimiz, hemen yanımızdaki Selenlilerin hareket ve tutumlarında, onları da kendimizi de ölçüsüz adımlarla korkutmayalım, şaşırtmayalım diye hareketlerimizi kontrol altında tutma zorunluluğumuzdaydı. Tam önümüzde, bizi kaldırma sorununu çözmüş olan, neredeyse hepsini anlaşılır bulduğumuz el kol hareketleriyle yürüyerek onu takip etmemizi isteyen kısa, iri kıyım yaratık vardı. Heyecanlı gibi görünen yüzü sorgulayıcı olduğu açık bir çabuklukla bir bana bir Cavor'a dönüyordu. Bir süre, dediğim gibi tüm dikkatimizi bunlara verdik.

Ancak nihayet hareketlerimize arka plan oluşturan bu harika yer kendini gösterdi. Mantarın uyuşukluğunu üstümüzden attığımızdan beri kulaklarımızı dolduran gürültünün etrafımızda yürüyen Selenlilerden değil de büyük oranda bizim kafalarımızın üstünde uçan, dönen kısımları belli belirsiz görünen, hareket halindeki büyük bir makine yığınının kaynaklandığını açıkça gördük. Havayı dolduran ses ağı sadece bu mekanizmadan değil aynı zamanda bütün mekâna yayılan tuhaf mavi ışıktan da kaynaklanıyordu. Bunu bir yeraltı mağarasını aydınlatmak için doğal bir ışık kaynağı olarak düşünmüştük. Öyle olduğu halde gerçekten karanlıkla karşılaşana kadar o ışığın önemini anlamamıştım. Gördüğümüz bu muazzam cihazın ne işe yaradığını ve yapısını açıklayamam çünkü ikimiz de ne için yapıldığını ve nasıl çalıştığını öğrenemedik. Büyük metal kollar merkezden yukarıya doğru birbiri ardı sıra çıkıyor, uçları parabolige benzettiğim bir yol çiziyor, zirveye ulaştığında teker teker bir kol sarkıtarak dikey bir silindirin içine daldırıyor ve silindiri öne doğru çekiyordu. Etrafında, bizim yanımızdaki canlılardan biraz farklı görünen küçük karaltılar hareket ediyordu. Makineden sarkan üç kolun her biri aşağıya daldığı zaman, madeni bir ses, ardından bir uğultu çıkıyor ve dikey silindirin üstünden, mekânı aydınlatan bu göz

kamaştırıcı madde dökülüyor, sütün kaynayan bir tencereden taşması gibi taşıyor ve parıltıyla aşağıdaki ışık deposunun içine damlıyordu. Soğuk mavi, fosforlu bir ışıktı, aşırı parlaktı ve düştüğü depolardan mağaradaki borulara geçiyordu.

Bu anlaşılmaz aparatın hareketli kolları pat, pat, pat, sesleriyle iniyor ve ışıklı madde tıslayarak dökülüyordu. Başta alet makul genişlikte ve yakınlıkta görünmüştü. Ama sonra Selenlilerin nasıl küçük göründüklerini görünce mağaranın ve makinenin tam büyüklüğünü anladım. Bu muazzam şeyden sonra Selenlilerin yüzlerine yepyeni bir saygıyla baktım. Durdum, Cavor da durdu ve bu gürültülü makineye baktı.

“Fakat bu muhteşem!” dedim. “İşlevi ne olabilir ki?”

Cavor’ın mavi ışıklı yüzü bu zekâ karşısında saygıyla dolmuştu. “Anlayamıyorum!” Bu varlıklar kesinlikle... İnsanlar böyle bir şey yapamaz! Şu kollara bak, bağlantı çubuklarının üstünde mi duruyorlar?”

İri yarı Selenlinin birkaç adım ilerleyişine dikkat etmemiş-tik. Geri geldi. Bizimle büyük makine arasında durdu. Ona bakmaktan kaçındım çünkü niyetinin bizi öne doğru çağır-mak olduğunu tahmin etmişim. Gitmemizi istediği yöne doğ-ru yürüyüp geri döndü ve dikkatimizi çekmek için yüzümüze hafifçe vurdu.

Cavor’la birbirimize baktık.

“Makineyi merak ettiğimizi ona gösteremez miyiz?” dedim.

“Evet,” dedi Cavor. “Bunu deneyelim.” Rehberimize döndü ve gülümsedi, makineyi gösterdi, tekrar gösterdi, sonra kendi kafasını gösterdi, sonra yeniden makineyi. Bir muhakeme ek-sikliğiyle bozuk bir konuşmanın işaret diline yardım edebile-ceğini düşünmüştü. “Makineyle ilgileniyor,” dedi. “Onu çok düşünüyor. Evet.”

Davranışı Selenlilerin ilerlememiz konusundaki hevesleri-ni bir an için dizginlemiş gibiydi. Birbirlerine baktılar, tuhaf kafalarını hareket ettirdiler ve cıvıltılı sesleri hızlanıp akıcılaş-maya başladı. Sonra içlerinden biri, diğerlerinin giydiği dolak-

lara ilave örtü giymiş çelimsiz uzun bir yaratık, fil hortumuna benzeyen eliyle Cavor'ın bileğinde yakaladı ve yine önümüzden ileriye doğru yürüyen rehberimizi takip etsin diye çekti.

Cavor karşı çıktı. "Artık kendimizi doğru anlatmaya başlayabiliriz. Bizim yeni bir hayvan türü, belki de yeni bir tür ayotçulu olduğumuzu düşünebilirler. Başlangıçta zekâmızı göstermemiz önemli."

Kafasını şiddetle iki yana sallamaya başladı. "Hayır, hayır," dedi. "Hemen gelmeyeceğim. Ben makineye bakıyor."

"Yeri gelmişken bahsedebileceğin geometrik bir husus yok mu?" diye önerdim. Selenliler tekrar birbirleriyle konuşuyorlardı.

"Muhtemelen parabolîği anlatabilirim..." diye başlamıştı.

Yüksek sesle bağırdı ve altı metre kadar sıçradı!

Dört silahlı Ay adamından biri ona dürtme değneğini batırmıştı!

Arkamdaki dürtme değneği taşıyan adama tehdit edici hızlı bir hareket yapınca ürküp geri çekildi. Bu ve Cavor'ın ani bir çılgılla sıçraması tüm Selenlileri şaşırtmıştı. Bize bakarak aceleyle geri çekildiler. Sonsuz gibi gelen şu anlardan biriydi, etrafımızı saran bu yaratıkların dağınık dairesinin içinde kızgın bir isyanla dikildik.

"Beni şişledi!" dedi Cavor, canı yanarak.

"Gördüm," dedim. "Kahrolasıcılar!" Selenlilere döndüm. "Buna katlanmayacağız! Bizimle neden uğraşıyorsunuz?"

Hızla sağa sola baktım. Uzaktan, mağaranın mavi kalabalığının içinden bir dizi Selenlinin bize doğru koştuğunu gördüm. Tombul ve ufak tefektiler, bir tanesinin başı diğerlerininkinden büyüktü. Mağara genişleyerek basıklaştı ve karanlıkta her tarafa doğru çekildi. Çatısı bizi içine hapsettikleri kayaların kalınlığıyla aşağı doğru esniyormuş gibi görünüyordu. Oradan kurtulmanın bir yolu yoktu. Bir yol yoktu. Yukarısı aşağısı, her tarafı bilinmezlikti ve bu yaratıklar her yandan dürtme değnekleri, el kol hareketleriyle biz, iki savunmasız insanın karşısına çıkıyorlardı.

15. BÖLÜM

BAŞ DÖNDÜRÜCÜ KÖPRÜ

Bir süre o düşmanca bekleyiş sürdü. Sanırım hem biz hem de Selenliler hızlı düşünüyorduk. En belirgin izlenimim, sırtımızı dayayacağımız hiçbir şeyin olmadığı ve kısıtılarak öldürüleceğimizdi. Burada olmamızın boğucu mantıksızlığı, kapkara, devasa bir öfkeyle üstüme çöreklenmişti. Ne demeye bu deli, insan işi olmayan keşif gezisine çıkmıştım ki?

Cavor yanıma geldi ve elini koluma koydu. Mavi ışıktaki o soluk ve dehşet içindeki yüzü korkunç görünüyordu.

“Hiçbir şey yapamıyoruz,” dedi. “Hata ediyoruz. Anlamıyorlar. Gitmeliyiz. Bizden istedikleri şekilde...”

Ona baktım, sonra arkadaşlarına yardıma gelen yeni Selenlilere baktım.

“Ellerim bağlı olmasaydı...”

“Bunun bir faydası yok,” dedi hızlı hızlı nefes alıp verirken.

“Yok.”

“Gidelim.”

Ve dönerek bize gösterilen yönde öncülük etti.

Mümkün olduğunca itaatkâr görünmeye çalışarak, zincirleri bileklerimde hissederek onu takip ettim. Kanıma dokunmuştu. İçinden boydan boya geçmemiz uzun zaman almasına rağmen bu mağarayla ilgili başka bir şey hatırlamıyorum. Ya da dikkatimi çeken bir şey olduysa bile görür görmez unutmuşum. Sanırım bütün dikkatim zincirlerimde ve özellikle elinde dürtme değnekleri olan kasklı Selenlilerin üstündeydi. Başlangıçta ölçülü bir mesafeden bizimle paralel yürüyorlardı

ama bir zaman sonra diğer üç kişi onların önüne geçtiği için aramızda bir kol uzunluğu uzaklık olacak şekilde yaklaşmışlardı. Kısa iriyarı Selenli ilkin sağımızda yürürken daha sonra önümüze geçmişti.

Bu sıralama beynime o kadar iyi yerleşmiş ki... Cavor'ın eğik başının arka tarafı ve omuzlarının kederli çökmüşlüğü, sürekli sıçrayarak giden rehberimizin şaşkınlığı, her iki yanımızdaki dikkatli, yine ağızları açık değnek taşıyıcıların görüntüsü, yalnızca mavi renkli bir resim gibi hemen karşımda duruyor. Ayrıca kişilerin görüntüsünün dışında, o an mağaranın zemininde bir tür oluk gibi akan ve takip ettiğimiz kaya yolunun kenarından devam eden akıntıyı da hatırlıyorum. O büyük makineden akan parlak mavi maddeydi. Hemen yanında yürüyordum ve bir ısı zerresi yaymadığını söyleyebilirim. Parlak bir ışık saçıyordu. Yine de mağaradaki başka herhangi bir şeyden ne daha sıcak ne de daha soğuktu.

Tık, tık, tık... Başka bir devasa makinenin gürültüyle çalışan kollarının altından geçtik ve sonunda çıplak ayaklarımızın patırtılarını bile duyabildiğimiz, sağımızdaki mavi renkli ince akıntı dışında ışık olmayan geniş bir geçide geldik. Karanlıkta geçidin çatısının eğri büğrü duvarlarına vücutlarımızın ve Selenlilerin dev gölgeleri düşüyordu. Bazen tünelin duvarlarındaki kristaller mücevher gibi parlıyor, bazen tünel sarkıtlı bir mağara gibi genişliyor, bazen de karanlıkta gözden kaybolan kollara ayrılıyordu.

Tünelde uzun zaman yürümüş olmalıyız. Akışkan ışık “damla, damla,” ağır ağır süzülüyordu. Ayak seslerimiz ve yankıları düzensiz şırıltılar çıkarıyordu. Aklım zincirlerimdeydi. Bir tanesinden kurtulsam, sonra düzgünce bükebilsem...

Bunu yavaş yavaş yapmaya kalkışırsam, bileğimi gevşek zincirden çıkardığımı görürler miydi? Görseler ne yaparlardı?

“Bedford,” dedi Cavor, “tünel aşağı doğru gidiyor, aşağıya uzamayı sürdürüyor.”

Sözleri, can sıkıcı meşgalemden beni ayırmıştı.

“Bizi öldürmek isteselerdi,” dedi, benimle aynı hizaya gelmek için geri adım atarken, “şimdiye kadar yapmamış olmalarının bir açıklaması yok.”

“Evet,” diye onayladım. “Doğru.”

“Bizi anlamıyorlar,” dedi. “Yalnızca değişik hayvanlar, belki de bir tür ayotçulu olduğumuzu düşünüyorlar. Bizi daha iyi gözlemledikleri zaman bir aklımızın olduğunu anlamaya başlayacaklar.”

“O geometrik konuları anlattığında,” dedim.

“Olabilir.”

Bir süre ağır adımlarla yürüdük.

“Bak,” dedi Cavor, “bunlar alt sınıf Selenliler olabilir.”

“İğrenç ahmaklar!” dedim öfkeli yüzlerine hiddetle bakarak.

“Bize yapacakları şeye katlanırsak...”

“Katlanmak zorundayız,” dedim.

“Belki daha zeki olanları vardır. Bu dünyalarının yalnızca üstte görünen kısmıdır. Böyle kanallar, tüneller derken sonunda yüzlerce kilometre aşağıda bir denize çıkıyor olmalı.”

Önümüzde halihazırda yüzlerce kilometre kaya ve tünelin olabileceğini söylemesi beni düşündürdü. Omuzlarıma bir yük çökmüş gibi hissettim.

“Havadan, Güneş’ten uzakta, bir kilometre derinliğindeki bir maden bile basık olur,” dedim.

“Burası öyle değil neyse ki. Muhtemelen havalandırması var. Hava Ay’ın karanlık tarafından Güneş’e doğru esiyor ve bütün karbonik asit oradan fışkırarak, o bitkileri besliyor olmalı. Mesela bu geçidin üst tarafında hafif bir esinti vardı. Nasıl bir dünyadayız? O kuyudaki çalışmalar, o makineler...”

“Ve dürtme değneği,” dedim. “Değneği unutma!”

Bir müddet önümden yürüdü.

“O dürtme değneği bile...” dedi.

“Yani?”

“O an çok kızgındım. Belki de anlaşmamız için gerekli bir

şeydi. Farklı yapıdalar, muhtemelen de farklı duygulara sahipler. Neden karşı çıktığımızı anlamayabilirler. Tıpkı bir Mars'ının Dünya'daki hafifçe dürtme alışkanlığımızı kavramayabileceği gibi.”

“Beni nasıl dürtceklerine dikkat etseler iyi olur,” dedim.

“Şu geometri konusuna gelince. Nihayetinde onların yöntemi de bir anlaşma biçimi. Düşünceyle değil temel yaşam unsurlarıyla başladılar. Yemekle, baskıyla, acıyla... Temel ihtiyaçların farkındalar.”

“Bundan şüphem yok,” dedim.

İçeri girdiğimiz muazzam ve muhteşem dünya hakkında konuşmaya devam etti. Sesinin tonundan bu insansız gezegenin derinlerine inme ihtimalinde tam anlamıyla umutsuzluğa kapılmamış olduğunu anlamıştım. Zihni, beni rahatsız eden onlarca karanlık şeyin dışında, makinelerde ve icatlarda dolaşıyordu. Bu şeylerden faydalanmak gibi bir amacı yoktu da yalnızca ne işe yaradıklarını bilmek istiyordu.

“Sonuçta,” dedi, “çok büyük bir fırsat bu. İki âlem buluşuyor! Neler göreceğiz? Altımızda neler yaşanıyor bir düşün.”

“Işık bundan fazla değilse çok bir şey göremeyiz,” diye belirttim.

“Burası sadece dıştaki kabuk: Aşağıda, bu büyüklükte... Her şeyi göreceğiz. Selenlilerin birbirlerinden ne kadar farklı göründüklerine dikkat ettin mi? Bizim için tanıdık bir durum.”

“Hiçbir hayvan türü,” dedim, “hayvanat bahçesine götürülürken kendini böylesine rahatlatmıyordur. Bunların hepsinin bize gösterileceği sonucunu çıkaramıyorum.”

“İletişime girebilir varlıklar olduğumuzu anladıklarında,” dedi Cavor, “Dünya hakkında bir şeyler öğrenmek isteyeceklerdir. Dinlemek istemezlerse de öğrenmek yerine öğretirler. Bildikleri şeyler bizim hiç düşünmediğimiz şeyler!”

Selenlilerin Dünya’da asla öğrenemeyeceği bir şeyler bildiklerini düşünerek, bunun gibi tahminlerde bulunarak tenninde dürtme değneğinin yarasıyla konuşmasını sürdürdü.

Söylediklerinin çoğunu unuttum çünkü dikkatim o sırada yürüdüğümüz tünelin gittikçe genişleyen boşluğuna kaymıştı. Yüzümüze gelen havadan anladığım kadarıyla büyük bir alana çıkıyorduk herhalde. Gelgelelim karanlık olduğu için alanın ne kadar büyük olduğunu söyleyemiyorum. Işıklı derecik azalarak ileride gözden kayboluyordu. Artık her iki taraftaki kayalık duvarlar da kaybolmuştu. Önümüzdeki yoldan ve mavi fosforun akıntısından başka görülecek hiçbir şey yoktu. Cavor ve bize yol gösteren Selenli önümden yürüyorlardı. Bacaklarının ve kafalarının akıntı tarafında olan kısımları belirgin ve parlak maviydi, karanlık kısımları artık ışısız olan tünel duvarının yansımasıyla daha ilerideki karanlıkla karışıyordu.

Az sonra bir tepenin başına çıkacağımızı sezdim çünkü küçük mavi akıntı birdenbire görüş alanımızdan çıkıyordu.

Gerçekten de bir an sonra uçurumun kenarına geldik. Parlak akıntı bir yerde kıvrılarak dökülüyor ve hızlı hızlı akıyordu. Akıntı yerle temasının sesini hiç duymadığımız bir derinliğe dökülüyordu. Çok aşağıda, sonsuz gibi uzakta mavimsi bir parıltı, mavi bir buhar vardı. Akıntının döküldüğü karanlık, uçurumun kenarından uzayıp giden, ileride soluklaşarak gözden kaybolan kalas gibi bir köprü dışında tamamen boşluğa ve siyahlığa dönüşüyordu. Uçurumdan yukarıya gelen sıcak bir hava vardı.

Cavor ile cesaret edebildiğimiz kadar uçurumun kenarına giderek mavi renkli derinliğe baktık. Sonra rehberimiz beni kolumdan çekti.

Ardından da beni bırakarak kalasın ucuna doğru yürüdü, üstüne bir adım atıp arkaya baktı. Bizim onu seyrettiğimizi anladığında önüne döndü ve sanki sert toprakta yürüyormuş gibi kendinden emin yürüyüşünü sürdürdü. Bir süre silueti belirgin kaldı, sonra mavi bir bulanıklığa döndü ve ardından gözden kayboldu. Karanlıkta esrarengiz biçimde belli belirsiz görünen birini fark ettim.

Bir duraksama oldu. “Tabii...” dedi Cavor.

Selenlilerden biri kalasın üstünden birkaç adım ilerledi, geri döndü, telaşsızca bize baktı. Diğerleri bizi takip etmeye hazır vaziyette bekliyordu. Sabırsızlanan rehberimiz yeniden ortaya çıkmıştı. Bizim neden ilerlemediğimizi görmek için geri dönüyordu.

“İlerideki şu şey ne?” diye sordum.

“Bilmem.”

“Ne olursa olsun oradan geçemeyiz,” dedim.

“Ellerim serbestken bile üstünde üç adım ilerleyemem,” dedi Cavor.

Yara bere içindeki yüzlerimize şaşkınlıkla baktık.

“Baş dönmesi hissini anlatamayız,” dedi Cavor.

“O kalasta yürümemiz imkânsız.”

“Bizim gibi düşündüklerini sanmıyorum. Onlara bakıyorum da bunun bizim için ne kadar zor olduğunu keşke bilse-lerdi. Anlamalarını nasıl sağlayabiliriz?”

Sanırım bunları Selenlilerin bizi bir şekilde anlayacağına dair yarı umutla konuşmuştuk. Sadece bir açıklamaya ihtiyacımız olduğundan emindim. Derken yüzlerini görünce bir açıklama yapmanın imkânsız olduğunu anladım. Burada benzerliklerimizle farklılıklarımızın arasında bir köprü kurulamayacaktı. O kalastan hiçbir şekilde geçmeyecektim. Bileğimi gevşek zincirin halkasından hızla çıkardım. Sonra bileklerimi ters yönle bükmeye başladım. Köprüye en yakın duran bendim ve bu sırada iki Selenli beni yakalamaya hazırlanıyordu. Hafifçe beni köprüye doğru çektiler.

Kafamı hiddetle iki yana alladım. “Hayır, gidin,” dedim. “Faydası yok. Anlamıyorsunuz.”

Başka bir Selenli daha bana baskı yapmaya başladı. Öne adım atmam için beni zorladılar.

“Bir fikrim var,” dedi Cavor, ama onun fikirlerinin nasıl olduğunu biliyordum.

“Bakın!” diye seslendim Selenlilere. “Olduğunuz yerde kalın. Sizin için normal belki ama...”

Topuklarımın üstünde sıçradım. Küfürler yağdırdım. Çünkü silahlı Selenlilerden biri sırtıma değneği batırmıştı.

Küçük dokunaçlarıyla kavradıkları bileklerimi sıyırdım. Değneği tutana döndüm. “Kahrolası!” diye bağırdım. “Seni uyarmıştım. Tanrı aşkına neyden yapıldığımı düşünüyorsun da onu bana saplıyorsun? Bana tekrar dokunursan...”

Cevap olarak değneği yeniden batırdı.

Cavor'ın telaşlı ve yalvaran sesini duydum. Sanırım o zaman bile bu yaratıklarla uzlaşma niyetindeydi. “Sana söylüyorum Bedford,” diye bağırdı, “bir fikrim var!” Ama ikinci darbenin acısı içimdeki bastırılmış enerji birikimini ortaya çıkardı. O an bileğimdeki zinciri kopardım. Bu hareketimle birlikte Ay canlılarının elindeki bizi dirençsiz kılan tüm bağlantılar dağıldı. O an öfkeyle korkudan deliye dönmüştüm. İşin varacağı yeri hiç düşünmedim. Değnekli yaratığın yüzüne yumruk attım. Zincir yumruğumun etrafında dolanmıştı.

Ay'daki hayatı kaplayan bir yığın şaşırtıcı şeyden biri daha yaşandı.

Zincirli elim doğrudan adamın içine girmiş gibi oldu. İçi sıvı dolu bir tatlı gibi parçalara ayrıldı. Doğrudan çöktü. Pestili çıktı, etrafa saçıldı. Sulu bir mantara vurmak gibiydi. Sulu gövde on metre kadar yuvarlanarak gitti. Yumuşak bir darbeyeyle yere düştü. Hayretler içindeydim. Bir canlının bu kadar dayanıksız oluşuna inanamadım. O anda her şeyin bir rüya olduğuna inanabilirdim.

Sonra her şey yeniden gerçeğe geri döndü. Cavor da, diğer Selenliler de döndüğüm andan ölü Selenlinin yere çakıldığı âna kadar hiçbir şey yapmamışlardı. Herkes ikimizden uzaklaşmış, teyakkuza geçmişti. Selenlinin yere düşüşünden hemen sonra tutsaklığımız sona ermiş gibiydi. Herkes olanları anlamaya çalışıyor olmalıydı. Benim de kolumu biraz geriye çekerek, olan biteni anlamaya çalışarak durduğumu hatırlıyorum sanki. “Sırada ne var?” diye sorup duruyordum. “Sırada ne var?” Sonra bir an içinde herkes hareket etmeye başladı.

Zincirlerimizden tamamen kurtulmamız, bunu yapmadan önce de şu Selenlileri defetmemiz gerektiğini anlamıştım. Üç değnek taşıyıcının olduğu gruba baktım. O esnada içlerinden biri sopasını bana doğru fırlattı. Kafamın üstünden geçti ve sanırım arkadaki uçuşuma doğru uçuştu.

Sopa bana doğru uçarken var gücümle ona doğru atıldım. Ben üstüne atlarken Selenli dönüp koşmaya başladı ama onu yere düşürdüm, tamamen üstüneydim ve parçalanan bedeninden kayarak düştüm. Ayağımın altında kıvranıyor gibiydi.

Yere oturdum, dört bir tarafımda karanlığa çekilen Selenlilerin mavi sırtlarını görüyordum. Var gücümle bir halkayı kıvırdım ve ayak bileklerimdeki zinciri çözdüm. Zincir elimde ayağa kalktım. Başka bir sopa yanımdan mızrak gibi uğuldayarak geçti. Okun geldiği taraftaki karanlığa doğru atıldım. Sonra hâlâ uçuşumun yanındaki ışık deresinin yanında anlamsızca aklındaki fikri sayıklayarak duran Cavor'a döndüm.

“Hadi!” diye bağırdım.

“Ellerim!” diye yanıtladı.

Sonra, adımımı yanlış hesaplayıp uçuşumun kenarına gelmekten korktuğum için yanına gitmeye cesaret edemediğimi anlayınca elleri önünde sürünerek yanıma geldi.

Çözmek için hemen zincirlerini tuttum.

“Neredeler?” dedi nefes nefese.

“Kaçtılar. Geri gelirler. Bize bir şeyler atıyorlar. Ne tarafa gitsek?”

“Işıklı tarafa. Şu tünele ne dersin?”

“Olur,” dedim ve ellerini çözdüm.

Diz üstü çökerek bileklerindeki bağları çözmeye koyuldum. Birden ne olduğunu bilmediğim bir ses duydum ve kurşuni dereden sıçrayan damlalar üstümüze düştü. Sağda, bizden epey uzakta bir ıslak ve boru sesi yükseldi.

Ayağındaki zinciri söktüm ve eline bıraktım. “Şunla vurursun!” dedim ve yanıt beklemeksizin geldiğimiz yola doğru büyük adımlarla koyuldum. Bu yaratıkların arkamdaki karan-

lıktan çıkıp üstüme atlayabilecekleri gibi kötü bir his vardı içimde. Ardımdan gelen Cover'ın zıplayırlarının sesini duya-biliyordum.

Büyük adımlarla ilerledik. Ne var ki bu koşumuz dünya-daki her tür koşudan farklıydı. İnsan Dünya'da bir adım at-tığında hemen yere basar ancak burada Ay'ın çekim gücünün azlığından dolayı yere basmadan önce havada birkaç saniye uçar. Bu durum, çok acelemiz olmasına rağmen, yediye sekize kadar sayılabilecek uzunlukta duraklamalara neden oluyordu. Bir adım atıyor ve havada uçuyorduk. Aklımdan bir sürü soru geçiyordu. "Selenliler nerede? Ne yapıyorlar? O tünele hiç ulaşabilecek miyiz? Cavor geride mi kaldı? Yolunu kesmiş olabilirler mi?" Bir darbe oluyor, bir adım atıyor ve tekrar baş-ka bir adım için havalanıyordum.

Önümde koşturan bir Selenli gördüm. Dünyadaki bir insan gibi adımlar atarak ilerliyordu. Omzunun üstünden baktığını, önümden karanlığa doğru giderken bir çığlık attığını duydum. Sanırım rehberimizdi, emin değilim. Başka bir büyük adımda her iki tarafımdaki kayalıkların duvarları görünür olmuştu. İki adım sonra artık tüneldeydim ve buranın basık tavanına göre sıçırıyordum. Bir dönemeci geçtim. Sonra durup geriye döndüm. Patırtılarla, mavi ışık deresini sıçratarak yaklaştıkça daha da büyüyen Cavor ortaya çıktı ve bana çarptı. Birbirimize tutunarak kaldık. En azından bir süreliğine bizi tutsak eden-lerden kurtulmuştuk, artık yalnızdık.

İkimizin de nefesi kesilmişti. Nefes nefese, kesik kesik ko-nuştuk.

"Her şeyi mahvettin!" dedi Cavor.

"Saçmalık," diye bağırdım. "Ya öyle olacaktı ya da ölecek-tik."

"Ne yapacağız?"

"Saklanacağız."

"Nasıl?"

“Burası yeterince karanlık.”

“Ama nerede?”

“Şu yandaki mağaralardan birinde.”

“Ya sonra?”

“Sonrasını düşünürüz.”

“Hadi gel.”

Devam ettik ve sonunda mavi ışıkla aydınlatılmış karanlık bir mağaraya geldik. Cavor önümdeydi. Durakladı ve saklanmaya elverişli görünen karanlık bir boşluğa yöneldi. O tarafa gidip döndü.

“Karanlık,” dedi.

“Bacakların ve ayakların bizi aydınlatır. Parlak madde üstüne bulaştı.”

“Ama...”

Ana girişten bir ses dalgası, özellikle çan sesi gibi bir ses duyuldu. Âdeta korkunç bir şekilde bir fırtınanın gelişini haber veriyordu. Hemen yandaki ışıksız mağaraya kaçtık. İlerlerken yolumuz Cavor’ın bacaklarının saçtığı ışıkla aydınlandı. “İyi ki çizmelerimizi çıkarmışlar,” dedim nefes nefese, “yoksa burada adım sslerimiz yankılanırdı.” Mağaranın tavanına çarpmaktan sakınarak olabildiğince küçük adımlarla ilerledik. Bir zaman sonra girişten gelen gürültüyle arayı açar gibi olduk. Ses boğuklaştı, azaldı ve sönüp gitti.

Durup arkama baktım ve Cavor’ın uzaklaşan ayak seslerini dinledim. Sonra o da durdu. “Bedford,” diye fısıldadı. “Önümüzde ışık gibi bir şey var.”

Baktım. Önce pek bir şey göremedim. Sonra loş karanlıkta kafasının ve omuzlarının ana hatlarını seçebildim. Ayrıca bu loş karanlığın şimdiye kadar Ay’da gördüğümüz diğer yerler gibi maviyle değil, boz bulanık, çok belirsiz, soluk beyaz gün ışığıyla aydınlandığını anladım. Cavor benimle aynı anda, belki de daha önce fark etmişti bu değişikliği ve sanırım onun içini de aynı müthiş umut kaplamıştı.

“Bedford,” diye fısıldadı, sesi titriyordu. “Bu ışık muhtemelen...”

Umut ettiği şeyi söylemeye cesareti yoktu. Tereddüt etti. Adımlarının sesinden soluk ışığa doğru ilerlediğini anladım. Kalbim küt küt atarken onu takip ettim.

16. BÖLÜM

BAKIŞ AÇILARI

Biz yaklaştıkça ışık daha da arttı. Kısa süre sonra Cavor'ın bacaklarındaki fosfor kadar kuvvetliydi. Tünelimiz bir mağaraya açılıyor, bu yeni ışık mağaranın uzaktaki kısmından geliyor-du. Umutlarımı katbekat artıran bir şey gördüm.

“Cavor,” dedim, “yukarıdan geliyor. Yukarıdan geldiğine eminim!”

Cevap vermedi ama hızlandı.

Kesinlikle gri, gümüşü bir ışıktı.

Bir zaman sonra ışığın altındaydık. Mağaranın duvarlarındaki bir yarıktan içeri süzülüyordu. Yukarı bakınca suratıma bir damla su düştü. İrkildim ve kenara çekildim – bir damla daha epey gürültülü bir pıt sesi çıkarak kayalık zemine düştü.

“Cavor,” dedim, “birimiz diğerini kaldırırsa o yarığa ulaşabiliriz.”

“Ben seni kaldırıyorum,” dedi ve hemen beni bir bebek gibi havaya kaldırdı.

Yarığa kolumu uzattım ve hemen parmaklarımın ucunda tutunabileceğim bir çıkıntı buldum. Beyaz ışığı artık daha parlak görebiliyordum. Dünya'da yetmiş altı kilo olmama rağmen yine de büyük bir çabayla iki parmağımla tutunarak yukarıya, kayanın en üst köşesine çıktım ve bu şekilde ayağımı dar bir çıkıntıya yerleştirdim. Ayağa kalkıp kayaların üstünde elimi gezdirdim, yarık yukarıya doğru genişliyordu. “Tırmanılabilir,” dedim Cavor'a. “Sana elimi uzatsam tutunabilir misin?”

Çatlağın kenarlarına sıkıştım, dizlerimle ayaklarımı çıkın-

tilara yerleştirdim ve bir elimi uzattım. Cavor'ı göremiyordum ama zıplamak için inip kalkarken çıkardığı hışırtiları duyabiliyordum. Derken yakalayarak tek seferde koluma asıldı – bir yavru kediden daha ağır değildi! Çıkıntıdan tutunarak onu yukarı çektim.

“Vay be!” dedim, “Ay'da herkes dağcı olabilir.” Böylece ciddi ciddi tırmanmaya verdim kendimi. Birkaç dakika boyunca istikrarlı bir şekilde tırmandım, sonra tekrar yukarı baktım. Yarık düzenli olarak genişliyor, ışık daha da parlaklaşıyordu. Fakat...

Ulaştığımız gün ışığı değildi.

Bir zaman sonra ne olduğunu görebildim ve bu görüntü karşısında kafamı üzüntüden taşlara vuracak gibi oldum. Çünkü tek gördüğüm düzensiz eğimli bir açık arazi ve üstünde her biri pembe gümüşü ışıkla göz alıcı parıltılar saçan sopa biçiminde mantarlardan oluşan bir ormandı. Bir süre hafif ışıklarına baktım. Ardından aralarında ileri geri koşturdum. Yarım düzine kadar kopardım ve kayalara doğru fırlattım. Sonra da Cavor'ın kırmızı suratını gördüğüm anda acı acı gülererek oturdum.

“Yine fosformuş!” dedim. “Acele etmene gerek yok. Otur da kendini evinde gibi hisset.” O hayal kırıklığını anlatırken ben bu bitkileri yarığa doğru savurmayı sürdürüyordum.

“Gün ışığı sandım,” dedi.

“Gün ışığı mı!” diye bağırdım. “Günün doğuşu, batışı, bulutlar, rüzgâr! Böyle şeyleri bir daha görebilecek miyiz dersin?”

Konuştüğüm sırada Dünya'mızın küçük, tıpkı eski İtalyan resimleri gibi bir resmi, canlı ve net bir şekilde gözümün önünden geçiyordu. “Değişen gökyüzü, değişen deniz, tepeler, yeşil ağaçlar, Güneş'in altından parıl parıl parlayan şehirler, kasabalar. Günbatımındaki nemli çatıları, batıya bakan bir evin pencerelerini düşün Cavor!” Cevap vermedi.

“İşte buradayız, aslında bir dünya sayılamayacak, aşağısın-

daki karanlıkta mürekkep karası bir okyanusun saklı durduğu bu çirkin âlemdede gizleniyoruz, dışarıdaysa yakıcı bir gün ve ölüm kıpırtısızlığında bir gece var. Peşimizdeyse şu yaratıklar, derili böcekler var – o böceksi varlıklar bir kâbustan çıkmış gibiler. Üstelik haklılar da! Ne demeye onları paramparça edip dünyalarını darmadağın ediyoruz burada! Şu an bütün gezen ayağa kalkmış ve çoktan peşimize düşmüş olabilir. Birkaç dakika içinde inlemelerini ve çıkardıkları o garip sesleri duyabiliriz. Ne yapacağız? Nereye gideceğiz? Jamrach'ın yılanları Surbiton'da bir villada* ne kadar rahat olursa ancak o kadar huzurluyuz!”

“Senin yüzünden,” dedi Cavor.

“Benim yüzümden mi!” diye bağırdım. “Tanrım!”

“Bir fikrim vardı!”

“Sana da fikirlerine de lanet olsun!”

“Yürümeyi reddetmiş olsaydık...”

“O değneklerin önünde mi?”

“Evet. Bizi taşıyacaktı!”

“Köprüden?”

“Evet, bizi dış taraftan taşırlardı artık.”

“Karşıya uçurularak geçmeyi yeğlerdim.”

“Tanrım!”

Mantarları parçalamayı sürdürdüm. Sonra o sırada bile dikkatimi çeken bir şey oldu. “Cavor,” dedim, “bu zincirler altından.”

Yanaklarını ellerinin arasına almış, derin derin düşünüyordu. Kafasını usulca çevirip söylediklerimi tekrarladığım sırada bana ve sağ elindeki kıvrımlı zincire baktı. “Evet, öyleler,” dedi, “öyleler.” Yüzündeki geçici ilgi daha baktığı sırada kaybolmuştu. Bir süre durdu, sonra böldüğüm düşüncelerine geri döndü. Bir müddet bu gerçeği yeni fark etmiş olmama şaşırarak otur-

* Charles Jamrach, 19 yüzyılda Londra'da egzotik hayvanlar satan biriydi. O dönemde böyle hayvanları satan en büyük dükkân kendisine aitti. Surbiton ise güneybatı Londra'da bir banliyö semtidir. –yhn

dum, altında durduğumuz mavi ışık metalin bütün rengini sakladığını ancak şimdi anlamıştım. Bu keşifle birlikte beni daha derinlere sürükleyen bir düşünce dizisine kapıldım. Az evvel Ay'da ne işimiz olduğunu sorguladığımı unutmuştum. Altın...

İlk konuşan Cavor oldu. "Bana sorarsan önümüzde iki seçenek var."

"Evet?"

"Ya dışarıya doğru yolumuza devam edeceğiz, gerekirse savaşıp küremizi bulana kadar onun için mücadele edecek ve gecenin soğuğuna yenik düşeceğiz ya da..."

Durdu. "Evet?" dedim söyleyeceği şeyi bilmeme rağmen.

"Ay'daki halkın zihniyle bir tür iletişim kurmaya çalışabiliriz yine."

"Bildiğin gibi ben birincisini seçerim."

"Ben emin değilim."

"Ben eminim."

"Bak," dedi Cavor, "Selenlileri yaptıklarından dolayı suçlayamayız. Asıl dünyaları, modern hayatları derinlerde, denizin etrafındaki mağaralarda olabilir. İçinde bulunduğumuz bu bölge ücra, kırsal bir bölge olabilir. Her neyse benim yorumum bu. Bu Selenliler bizdeki kovboylar ya da makine tamircileri gibi bir sınıfın mensubu olabilirler. Muhtemelen ayotçulları için kullandıkları değneklerle dürtmeleri ise ne yapabileceklerini, su götürmez gaddarlıklarını göstermek, bunun gibi bir şeyi anlatmak için imgelemiden yoksun beyinlerinin bir eseri. Ama dayansaydık..."

"Hiç kimse dipsiz bir kuyunun üstündeki on beş santimlik bir kalasta uzun süre dayanamaz."

"Hayır," dedi Cavor, "fakat öte yandan..."

"Olmaz," dedim.

Bir dizi ihtimal daha sıraladı. "Kendimizi bu arkamızdaki işçilere karşı savunabileceğimiz yeni bir köşe bulmalıyız. Mesela bir hafta kadar buna dayanabilirsek burada olduğumuzu daha bilgili, kalabalık kesime ulaştırırlar..."

“Tabii öyle bir kesim varsa.”

“Olmalılar. Yoksa bu devasa makineler nasıl yapılır?”

“Olabilir ama bu söylediğin iki ihtimalden kötü olanı.”

“Duvarlara yazılar yazabiliriz.”

“Gözlerinin bıraktığımız işaretleri göreceğini nereden biliyoruz?”

“Onlara anlatabiliriz.”

“Bu da bir ihtimal tabii.”

Yeni bir düşüncenin üstünde durdum. “Pekâlâ,” dedim, “sen bu Selenlilerin insanlardan çok daha zeki olduklarını düşünmüyorsun değil mi?”

“Bizden biraz daha fazla şey biliyorlar olmalılar – en azından daha farklı şeyler.”

“Evet, ama...” deyip duraksadım. “Cavor, kabul etmelisin ki sen de biraz farklı bir insansın.”

“Nasıl?”

“Hep yalnız biriydin. Hiç evlenmedin.”

“İstemedim de. Ama neden...”

“Ve şimdikinden daha zengin olmayı da istemedin değil mi?”

“Onu da istemedim.”

“Sadece bilginin peşinden gittin?”

“Evet, biraz meraklı olmak normal...”

“Sen öyle düşünüyorsun. Mesele de bu. Başka herkesin de bilgiye aç olduğunu düşünüyorsun. Bir keresinde sana bu araştırmaları neden yaptığını sorduğumda, bana patent almayı, Cavorite diye bir şey icat etmeyi istediğini falan söylemiştin. Sen de araştırmayı bunlar için yapmadığını çok iyi biliyordun, sorum seni şaşırtmıştı ama seni harekete geçiren bir şeyler söylemek zorunda hissetmiştin. Gerçekten yapmak zorunda hissettiğin için araştırmalara devam ediyorsun. Takıntın bu senin.”

“Belki de öyle...”

“Böyle bir takıntısı olan insan sayısı milyonda birdir. İnsanlar pek çok şeyi arzular ama pek azı yalnızca bilgi ister.

Ben istemiyorum mesela, bundan eminim. Şimdi bu Selenliler hareketli, çalışkan varlıklar ama bunların en zekisinin bile bizimle ya da dünyamızla ilgileneceğini nereden biliyorsun? Dünya'dan haberlerinin olduğunu bile sanmıyorum. Gecele-ri dışarı çıkmıyorlar, yapsalar donarlardı. Yakıcı Güneş'in dışında bir gök cismi bile görmemişlerdir. Dünyamızı nereden bilsinler. Bilseler bile ne fark eder? Evet, birkaç yıldız görme-lerinin hatta dünyanın hilalini görmüş olmalarının ne anlamı var? Bir gezegende yaşayıp giden insanlar böyle bir şeyi göz-lemleme zahmetine neden katlansınlar? İnsanlar bu gözlemi mevsim değişimleri, gemi yolculukları dışında yapmazken Se-lenliler neden yapsın?

“Evet, varsayalım Ay'da senin gibi filozoflar olsun. Var ol-duğumuzu hiç duymamış birkaç Selenlinin olduğunu düşü-nelim. Sen Lympne'deyken bir Selenli Dünya'ya geldi diyelim, bunu duyacak en son kişi sen olurdun. Asla gazete okumaz-sın. Yalnızca etrafındaki fırsatları görürsün. Zaten o gördüğün fırsatlar yüzünden kıymetli zamanımız uçup giderken burada çaresiz oturuyoruz. Bak sana güç bir durumun içinde oldu-ğumuzu söylüyorum. Silahsız geldik, küremizi kaybettik, yiye-ceğimiz yok, Selenlilere ifşa olduk ve bizim garip, güçlü, teh-likeli hayvanlar olduğumuzu düşünmelerine sebebiyet verdik. Bu Selenliler müthiş aptal yaratıklar değilse bizi bulana kadar kovalamak için yola koyulmuşlardır. Bizi bulduklarındaysa ellerinden gelirse esir almaya ve alamazlarsa öldürmeye ça-lışacaklardır. Hepsi bu! Bizi esir alırlarsa olası yanlış anlaşı-lmalardan dolayı yine öldüreceklerdir. Bizi öldürdükten sonra artık ne olduğumuzu tartışabilirler ama biz bundan çok keyif almayız.”

“Ee?”

“Öte yandan burada bizim dökme demirimiz kadar çok al-tın var. Keşke birazını götürebilsek, onlar bulmadan küremizi bulabilsek, sonra tekrar gelsek ve...”

“Evet?”

“Hedefimiz bu olabilir. Daha sonra buraya tekrar silahlarla döneriz.”

Sanki korkunç bir şey söylemişim gibi, “Tanrım!” diye bağırdı Cavor.

Yarığa doğru başka bir parlak mantar parçası fırlattım.

“Bak Cavor,” dedim, “bu meselede her halükârda yarı yarıya karar verme hakkım var ve bu meseleye nesnel yaklaşmak lazım. Ben nesnel bir insanım ama sen değilsin. Selenlilere ve senin geometrik planlarıyla iletişim kurma becerilerine mümkün olduğunca güvenmeyeceğim. Hepsi bu. Geri gidelim. Bütün gizemi ya da çoğunu Dünya’da çözelim ve tekrar gelelim.”

“Ay’a yalnız gelmem gerekirdi,” diye yanıtladı.

“Şu an meselemiz Selenlilerle karşılaşmadan küreye nasıl ulaşacağımız.”

Bir süre sessizlik içinde dizlerimizi dinlendirdik. Sonra sıraladıklarım arasından bir karar vermiş gibi göründü.

“Bence,” dedi, “gözlemlerden yola çıkabiliriz. Güneş, Ay’ın bu tarafındayken havanın karanlık taraftan geldiği açık. Bu tarafta, hava Ay’ın kraterlerindeki mağaralardan yayılıp dışarı çıkıyor. İşte bak, burada bir hava akımı var.”

“Var muhakkak.”

“Bu da buranın kör bir nokta olmadığı anlamına geliyor. Arkamızda bir yerde bir açıklık uzuyor. Hava yukarıya doğru esiyor. Şu taraftan gitmeliyiz. Orada bir baca ya da geçide rastlarsak, yalnızca bizi avlamak için geldikleri tünelden kurtulmuş olmayacağız...”

“Ama ya geçit çok darsa?”

“Tekrar aşağı ineriz.”

“Şşşş,” dedim birden, “bu ses ne?”

Dinledik. Başta belirsiz bir uğultuydu, sonra zil sesi gibi bir ses duyuldu. “Bu sestən korkacağımızı sandıklarına göre ayotçulu olduğumuzu düşünüyor olmalılar.”

“Şu geçitten yaklaşıyorlar,” dedi Cavor.

“Evet.”

“Bu deliği fark etmeyecekler. Geçip gidecekler.”

Yine bir müddet düşündüm. “Bu sefer,” diye fısıldadım, “yanlarında bir tür silah taşıyorlar.”

Sonra birden ayağa kalktım. “Tanrım, Cavor,” diye bağırdım. “Ama fark edecekler! Koparıp attığım mantarları göcekler. Onlar...”

Cümlemi bitirmedi. Döndüm ve mantarların üstünden mağaranın üstündeki açıklığa yöneldim. Boşluğun yukarı kıvrılarak yine rüzgârlı bir açıklığa uzandığını, koyu bir karanlığa doğru yükselip gittiğini gördüm. Oraya tırmanmak üzereydim sonra aklıma o anda gelen hoş bir fikirle geri döndüm.

“Ne yapıyorsun?” diye sordu Cavor.

“Devam et!” dedim ve geri dönüp parlak mantarlardan iki parça aldım. Birini pazen ceketimin göğüs cebine taktım, böylece tırmanışımızda ışık kaynağımız olacaktı. Cavor için de bir tane alarak döndüm. Selenlilerin gürültüsü artık o kadar artmıştı ki yarığın altına gelmiş olmalılardı. Fakat tırmanmakta zorlanmış ya da biz karşı koyarız diye tereddüt etmiş olabilirler. Her neyse, türümüzün güçlü kaslarının başka bir gezegende bize sağladığı üstünlüğe dair rahatlatıcı bir bilgiye sahiptik artık. Bir dakika sonra Cavor’ın mavi topuklarının ardı sıra müthiş bir enerjiyle tırmanıyordum.

17. BÖLÜM

AY KASAPLARININ MAĞARASINDA ÇARPIŞMA

Parmaklıklara gelene kadar ne kadar tırmandık bilmiyorum. Belki yalnızca otuz kırk metre ilerlemiştik ama o an bana sıkışıp tıkanarak yokuş yukarı bir kilometre, belki de daha fazla ilerlemişiz gibi gelmişti. O ânı ne zaman hatırlasam altın zincirlerimizin her hareketimizden sonra çıkardığı şiddetli tı-kırtılar gelir aklıma. Çok geçmeden parmaklarımın eklemleri ve dirseklerimin derisi soyulmuş, bir yanağımın üstünde bir eziklik meydana gelmişti. Bir zaman sonra daha az çabalar olduk, hareketlerimiz daha tedbirli ve daha az acı verici bir hal aldı. Peşimizdeki Selenlilerin gürültüsü tamamen kesilmişti. Sanırım yarığın girişinde olması gereken parçalanmış mantarlara rağmen bizi yukarıya doğru takip etmemişlerdi. Bazen yarık o kadar daralıyordu ki içine zor sığıyorduk, bazen de iğne gibi camlarla, donuk parlak mantarsı kabartılarla kaplı büyük oyuklu bir açıklığa dönüşüyordu. Bazen yay gibi sarmal bir hal alıyor, bazen de neredeyse aşağı doğru bir eğim kazanı-yordu. Zaman zaman kesik kesik su damlıyordu. Bir iki kez, önümüzden sağa sola kaçışan küçük canlılar görür gibi olduk ama ne olduklarını seçemedik. Zehirli hayvanlar bile olabilirlerdi ama bize herhangi bir zarar vermediler ve tırmanmaya öyle kaptırmıştı ki kendimizi tuhaf sürünge yaratıkların bir önemi kalmamıştı. Sonunda çok uzakta yine tanıdık mavimsi

bir ışık göründü, ardından ışığın yolumuzu bölen parmaklıkların arasından süzüldüğünü gördük.

Bunu birbirimize göstererek fısıltıyla konuştuk. Artık tırmanırken daha ihtiyathydık. Sonra parmaklığın hemen altına geldik. Suratımı parmaklıklara dayayarak ilerideki mağaranın bir kısmını görebildim. Büyük bir alan olduğu açıktı ve yine kollu makineden aktığını gördüğümüz mavi ışıkla aydınlatıldığına şüphe yoktu. Zaman zaman yüzümü dayadığım parmaklıklardan kesik kesik su damlaları düşüyordu.

İlk amacım doğal olarak mağaranın zemininde neler olabileceğini görmektir ama önümüzdeki parmaklıklar bunları görmemi engelleyecek ölçüde dardı. Dağınık dikkatimiz yine çeşit çeşit seslere odaklanmıştı ve o sırada gözüme tepemizdeki karanlık tavanda hareket eden soluk karaltılar ilişti.

Yan taraftan gelen konuşmalardan, ayak sesleri olduğunu düşündüğüm hafif tıkırtılardan bu alanda epey Selenlinin olduğunu anlamıştık. Ayrıca yumuşak bir maddeye saplanan bir küreğin ya da bıçak gibi bir aletin kıt, kıt, kıt diye düzenli tekrarlanan, yükselip alçalan sesleri vardı. Sonra sanki peş peşe bir tıkırtı, çukurun üstünden geçen bir kamyonun gümbürtüsü ve korna sesi gibi bir ses duyuldu ve kıt kıt sesleri yeniden başladı. Karanlıkta hızlı ve ritmik hareket eden karaltıların bu düzenli sesle uyumlu çalıştığı görülüyordu. Kafalarımızı birbirine yakınlaştırdık ve bu şeylerin ne olduğunu fısıltıyla tartışmaya başladık.

“Çalışıyorlar,” dedim, “bir şeylerle meşguller.”

“Evet.”

“Bizi arıyor ya da düşünüyormuş gibi görünmüyorlar.”

“Belki de varlığımızdan habersizler.”

“Diğerleri aşağıda izimizi sürüyorlar. Burada bir anda ortaya çıkarsak...”

Birbirimize baktık.

“İletişim kurmak için bir fırsat olabilir,” dedi Cavor.

“Hayır,” dedim. “Onlar bizim gibi değiller.”

Bir müddet ikimiz de kendi düşüncelerimize odaklanarak kaldık. Kesme işlemi kıt kıt sürüyor, gölgeler ileri geri hareket ediyordu.

Parmaklıklara baktım. “Çürük,” dedim. “İki parmaklığı büküp arasından sürünebiliriz.”

Tartışarak az da olsa boşu boşuna vakit harcadık. Derken çubuklardan birini iki elimle kavradım, başımla neredeyse aynı seviyeye gelene kadar ayağımı kayaya dayadım ve parmaklığı kendime doğru çektim. Öyle hızlı büküldü ki neredeyse düşüyordum. Tırmanarak karşı taraftaki parmaklığı ters yöne büküm ve cebimden parlak mantarımı çıkarıp yarığın alt tarafına doğru attım.

Parmaklığı genişlettiğim açıklıktan geçmek için eğilip büküldüğüm sırada Cavor, “Acele etme,” diye fısıldadı. Parmaklıktan geçerken göz ucuyla hareketli karaltılar gördüm, girdiğim girintinin kenarı beni görmelerini engellesin diye hızla eğildim ve orada dümdüz yatıp gelmeye hazırlanan Cavor’a da onları gösterdim. Bunun üzerine mağaraya ve içindekilere bakarak girintide yan yana durduk.

Mağara ilk düşündüğümüzden çok daha büyüktü ve eğimli zeminin en altta kalan kısmından bakıyorduk ona. Bizden uzaklaştıkça genişliyor, çatısı alçalıyor, uzaktaki kısım gözden tamamen kayboluyordu. Selenlilerin üstünde çalıştığı büyük devasa soluk yığın, mağaranın uzunluğu boyunca bir çizgi gibi uzanıyor, en sonunda devasa bir perspektifin ucunda gözden yitiyordu. Başta içi eşyayla dolu büyük beyaz silindirlere benziyorlardı. Sonra bu silindirlerin üstlerinde bir kasaptaki koyunlar gibi gözleri çıkarılmış, derileri yüzülmüş bize doğru serilmiş kafaları fark ettim ve bunların bir tayfanın parçalarına ayırdığı balinalar gibi kesilmekte olan ayotçullarının bedenleri olduğunu anladım. Eti şeritler halinde kesiyorlardı ve uzakteki gövdelerin bazılarında beyaz kaburgalar görülüyordu. Kırt, kırt balta sesleri duyuluyordu. Biraz ileride yumuşak et parçalarının yüklü olduğu el arabası gibi bir şey, mağara zemini-

nin yamacından yukarıya doğru çekiliyordu. Yiyecek olmaya mahkûm olan sıra sıra dizilmiş bu devasa uzun gövdeler, ilk baktığımız anda bize Ay'da büyük bir kalabalığın yaşadığı his-sini veriyordu.

Önce Selenlilerin kalasların* üstünde durduğunu sandım. Kalaslarının, desteklerinin ve baltaların daha önce beyaz ışığın altındaki zincirlerde gördüğüm kurşunilikte olduklarını fark ettim. Yerde çok kalın görünümlü bir dizi sopa vardı, belli ki ayotçullarının cesetlerini yan çevirmeye yarıyorlardı. Biçimli kulplarıyla, yaklaşık iki metrelik uzunluklarıyla hayli cazip görünen silahlardı. Her taraf mavi ışığın üç çapraz akıntısıyla aydınlanlıktı.

Uzunca bir süre yattık ve olan biteni sessizce izledik. Sonunda, “Ee?” dedi Cavor.

Çömeldim ve ona döndüm. Aklıma müthiş bir fikir gel-mişti. “Bu cesetleri bir vinçle indirmedilerse,” dedim, “yüzeye düşündüğümünden de yakın olmalıyız.”

“Neden?”

“Ayotçulu zıplayamaz, kanatları da yok.”

Oyuğun kıyısından tekrar baktı. “Şimdi düşünüyorum da...” diye söze başladı. “Yerin üstünden çok uzaklaşmış ola-mayız...”

Kolunu sıkarak onu durdurdum. Altımızdaki yarıktan bir ses geliyordu!

Gözümüzü dört açmış vaziyette ölü gibi kıvrılmış yatıyor-duk. Bir süre sonra bir şeyin sessizce yarığa yaklaştığından şüphem kalmadı. Epey yavaş ve gürültülü ilerliyordu. Zinciri-mi sıkı sıkı tutarak kendimi güvenceye aldım ve o şeyin ortaya çıkmasını bekledim.

“Sen sadece şu baltalı adamlara bak,” dedim.

* Yazarın notu: Ay'da tahtadan yapılmış bir şey gördüğümü hatırlamıyo-rum. Kapıların, masaların, yani Dünya'mızda marangozluk gerektiren her şeyin bir metalden, galiba büyük olasılıkla çalışma kolaylığı, sertliği, dayanıklılığı açısından bakıldığında doğal olarak altından yapıldığı akla geliyordu.

“Tamam,” dedi Cavor.

Parmaklıktaki boşluğa geçici bir çözüm geliştirdim. Yaklaşan Selenlilerin kısık seslerini, ellerinin kayayla temaslarını, tırmanırken tutundukları yerden tozların düşüşünü açık biçimde duyabiliyordum.

Derken parmaklıkların altındaki karanlıkta hafifçe hareket eden bir şeylerin olduğunu görebildim ama ne olduğunu ayırt edemedim. Her şey bir süre alev almış gibi görünüyordu, sonra parçalanıyordu! Ayağa fırladım. Üstüme sertçe gelen bir şeye çarptım. Bir mızrağın sivri ucuydu bu. Ne zaman o ânı düşünsem yarığın dar aralığında mızrağın uzun olduğu için bana saplanmadığını hatırlarım. Buna rağmen, aynı mızrak parmaklığa çarparak yanımdan bir yılan gibi geçmiş, beni ısıkalamış, geri dönerken yeniden parlamıştı. İkinci geleni kaptım, yakaladım ve büktüm, çok geçmeden bir başkası geldi üstüme ama yaralamadı.

Ben mızrağı çekerken Selenlinin buna direndiğini hissedince muzaffer bir tavırla bağırdım ve ardından karanlıkta ciyaklayarak parmaklıkların arasına doğru mızrağı savurmaya başladım, Cavor da başka bir mızrağı yakalamıştı, yanımda sığıyor, mızrağı etkisizce savurup birilerine saphıyordu. Parmaklığın ardından madeni sesler geliyordu, derken bir balta savruldu havada ve yukarıdaki kayalara sertçe çarptı, mağarada hayvan leşlerinin üstünde çalışan kasapları da o anda hatırladım.

Döndüğümde hepsi düzen içinde baltalarını sallayarak bize doğru ilerliyordu. Bu uzun kollu kısa, tıknaz, küçük sefiller daha önce gördüklerimizden bariz biçimde farklı yapıdaydılar. Varlığımızdan daha önce haberleri yoksa durumu büyük bir hızla fark etmiş olmalıydılar. Elimdeki mızrakla bir süre onlara baktım. “Parmaklıkları savun Cavor,” diye bağırdım, onları korkutmak için kükredim ve karşılamak için atıldım. İkisi baltalarıyla kaçtı. Kalanlar da ânında sıvıştı. Sonra iki tanesi de ellerini kenetleyip başlarını eğerek

mağaranın üst taraflarına doğru koşuşturdular. Onlar gibi koşan birini hiç görmedim!

Elimdeki mızrağın artık bana yetmeyeceğini biliyordum. İnce ve çürüktü, yalnızca itmek için etkiliydi ve geri çekilmeyecek kadar uzundu. Selenlileri bu şekilde ancak ilk hayvan cesedine kadar kovalayabildim, orada durdum ve etrafta yatan sopalardan birini aldım. Ağırılığı huzur veriyordu ve bir sürü Selenliyi parçalamaya yetecek nitelikteydi. Mızrağı fırlattım, diğer elime de ikinci bir sopa aldım. Mızrakla hissettiğimden birkaç kat daha iyi hissettim. İkisini de tehditkâr bir şekilde, mağaranın ilerisinde küçük bir kalabalık halinde duran Selenlilere doğru salladım ve Cavor'a bakmak için döndüm.

Parmaklıkların yanında bir sağa bir sola sıçrayarak, kırık mızrağıyla tehditkâr darbeler savurarak duruyordu. Bu iyiydi. En azından Selenlileri bir süre yarığın alt tarafında tutardı. Yeniden mağaranın üst taraflarına baktım. Şimdi ne yapacaktık?

Artık her halükârda köşeye sıkışmıştık. Buna rağmen mağaranın üst tarafındaki kasaplar şaşırmış, muhtemelen de korkmuşlardı, ayrıca baltalarından başka özel silahları yoktu. Ve kaçış yolumuz oradaydı. Ayotçulu çobanlarından çok daha şişman, kısa, güçlü yapıdaki bu Selenliler bariz bir kararsızlık içinde tepenin üstünde dağılmışlardı. Bense kızgın bir boğanın manevi avantajına sahiptim. Buna karşın çok kalabalık görünüyorlardı. Muhtemelen de bu düşüncem doğruydu. Yarığın altındaki Selenlilerinse upuzun mızraklarının olduğu kesindi. Belki bizim için başka sürprizler de taşıyorlardı. Kahretsin! Mağaranın üst kısmına doğru ilerlersek onları geride bırakırdık. İlerlemezsek de o küçük yaratıkların mağaranın üst tarafındaki kalabalığı daha da artacaktı. Yalnızca dış kabuğunda gezindiğimiz, ayaklarımızın altındaki bu muazzam, bilinmeyen âlemin savaş aletlerinin –silahların, bombaların, Dünya'daki patlayıcı maddelerin– hangilerinin şu anda imha edilmemize neden olabileceğini yalnız Tanrı bilirdi. Yapmamız gereken tek şey ilerlemektir. Yeni bir grup Selenlinin mağara-

dan aşığı, bize doğru koşturan bacaklarını görünce bu seçim daha da açıklık kazandı.

“Bedford!” diye bağırdı Cavor ve bir baktım, benimle parmaklıkların tam ortasındaıdı.

“Gerı dön!” diye bağırdım. “Ne yapıyorsun...”

“Ellerinde silah gibi bir şey var!”

Parmaklıkta bu savunma mızraklarının altında mücadele ederken karmaşık bir cihaz taşıyan, cılız, bir deri bir kemik Selenlinin kafasıyla omuzları belirmişti.

Cavor'ın karşı karşıya geldiğimiz bu kavgada tam manasıyla aciz kalacağını fark ettim. Bir an tereddüde kapıldım. Sonra onun yanından geçip sopalarımı sallayarak ve cihazı taşıyan Selenlinin hedefini şaşırtmak için bağırarak ilerledim. Karnının üstündeki aletle garip biçimde nişan alıyordu. “Vız!” Elindeki bir silah değildi. Daha çok yaylı bir tüfeğı andırıyordu ve beni bir yaylım ateşin ortasında bırakmıştı.

Yere yığılmadım, sadece vurulmadığım takdirde yapmayacağım kadar eğildim ve omzumdaki acıya bakılırsa o şey bana temas etmiş ya da sıyırıp geçmişti. Bunun üzerine sol elim yine bir mızrağın sapına çarptı ve omzumda hafifçe saplanmış bir tür mızrağın olduğunu gördüm. Sağ elimdeki sopayla yerime döndüğüm sırada dosdoğru bir Selenliyle çarpıştım. Yere yığıldı, ezilmiş ve buruşmuştu, başı bir yumurta gibi dağılmıştı.

Sopanın birini indirdim, mızrağı omzumdan çektim ve parmaklıklardan aşağıdaki karanlığa doğru savurmaya başladım. Her saplayışında bir çığlık ve şakırtı kopuyordu. Sonunda mızrağı aşağıya, üstlerine doğru bütün gücümle fırlattım, oturduğum yerde sıçradım, tekrar sopayı elime aldım ve mağaranın üst tarafındaki kalabalığa doğru yürümeye başladım.

“Bedford!” diye bağıırıyordu Cavor, yanından geçip gittiğim sırada. “Bedford!”

Beni takip eden ayaklarının sesini hatırlıyor gibiyim.

Adım, sıçrama, vurma, adım, sıçrama... Her sıçrayışım asırlar sürüyordu sanki. Her sıçrayışta mağara dışa doğru açılıyor,

gördüğüm Selenli sayısı artıyordu. Önce rahatsız edildiklerinde kaçışan karınca yığınları gibiydiler. Bir iki tanesi baltalarını sallayarak benimle çarpışmak için gelirken, çoğu kaçışıyor, birkaç tanesi ölü bedenlerin sıralandığı yolun kenarından sıvışıyor. Sonra mızraklı başka bir grup görüş alanına girdi, ardından da diğerleri. Saklanmak için kaçışan ellerin ve ayakların görüntüsü gördüğüm en olağanüstü şeylerden biriydi. Mağaranın geride kalan kısmı giderek karanlıklaşıyordu.

Fiyu! Kafamın üstünden bir şey geçti. Fiyu! Tam bir adım attığım esnada bir mızrağın solumdaki gövdelerden birine çarparak titrettiğini gördüm. Sonra aşağı inerken başka bir mızrak önümdeki zemine düştü ve uzaktan gelen silahlarının ateşlendiği anda çıkan fiyu seslerini duydum. Fiyu, fiyu! Oklar bir süre sağanak gibi yağdı. Yayılım ateşine tutuyorlardı.

Donup kaldım.

O an düzgün düşündüğümü sanmıyorum. Aklımdan şunun gibi kalıplaşmış bir ifadenin geçtiğini hatırlar gibiyim. “Ateş hattı! Saklanmalıyız!” İki ölü gövdenin arasındaki boşluğa doğru hızla koşturduğumu, orada berbat bir hisle nefes nefese durduğumu biliyorum.

Etrafa bakarak Cavor’ı aradım. Bir an için onu yitirdiğimi sandım. Az sonra hayvan ölüleriyle mağaranın kayalık duvarlarının arasındaki karanlıktan ortaya çıktı. Ter ve heyecan içinde parlayan mavi, koyu küçük suratını gördüm.

Bir şeyler söylüyordu ama ne dediğini dinlemiyordum. Hedefe ulaşmak için yeterli yakınlığa gelene kadar bu şekilde bir ayotçulunun bedeninden diğerine ilerleyebileceğimizi düşündüm. Ya hedefimize ulaşacak ya da yok olup gidecektik. “Hadi!” diyerek öncülük ettim.

Beyhude bir çabayla, “Bedford!” diye bağıırıyordu.

Cesetlerle mağaranın duvarı arasındaki dar geçitten yukarı çıkarken zihnim meşguldü. Kayalar eğriydi. Bize ateş edemiyorlardı. O dar alanda sıçrayamamamıza rağmen dünyevi gücümüzle Selenlilere nazaran çok daha hızlı ilerleyebiliyorduk.

Tam olarak içlerinden geçmemiz gerektiğini anladım. Üstlerine gidersek kara böcekler gibi korkunçlaşırıldı. En başta da yaylım ateşine tutulurduk. Bir savaş hilesi düşündüm. Koşarken pazen ceketimi havaya savurdum.

“Bedford!” diye bağırdı Cavor arkamdan soluk soluğa.

Geriyeye baktım. “Ne?” dedim.

Ölülerin üstünü gösteriyordu. “Beyaz ışık!” dedi. “Yine o beyaz ışık!”

Baktım ve gerçekten de mağaranın uzak tavanında soluk beyaz ince bir ışık vardı. Bu gücümü iki katına çıkardı.

“Sakin olalım,” dedim. Karanlığın içinden çıkan soluk, uzun bir Selenli çılgılık atarak kaçtı. Durdum, Cavor’ı da elimle durdurdum. Ceketimi sopamın üstüne astım, bir sonraki cesetten kafamı uzattım, ceketini ve sopayı indirdim, kendimi gösterdim ve geri çekildim.

“Fiyu, fiyu!” Sadece bir ok geldi. Selenlilere yakındık ve mağaranın alt kısmına bakan küçük bir dizi atış aletiyle hem kısa hem uzun boylarıyla, yayılmış bir kalabalık halinde duruyorlardı. Birincisini diğer üç veya dört ok takip etti, sonra atışlar kesildi.

Kafamı çıkardım ve kıl payı kurtuldum. Bu sefer bir düzine, belki daha da fazla atışı üstüme çekmişim. Selenlilerin de âdeta atışlarının heyecanı ile bağırıp çağırıldığını duyuyordum. Ceketimle sopamı yeniden elime aldım.

“Şimdi!” deyip ceketini fırlattım.

“Vız! Vız! Vız!” Bir anda, ceketimin üstü oklarla doldu ve arkamdaki hayvan leşine saplananlar da titreşiyorlardı. O anda sopa elimden kayınca ceketini düşürdüm –büyük ihtimalle hâlâ orada, Ay’dadır– ve onlara doğru atıldım.

Bir süre katliam gibi bir şey oldu. Aradaki farkı seçemeyecek kadar kızgındım. Selenliler de muhtemelen dövüşmekten korkuyorlardı. Bana hiçbir şekilde karşılık vermiyorlardı. Deyimdeki gibi gözlerimi kan bürümüştü. O derilerin, ince yaratıkların arasında tıpkı sağa sola yürüyerek uzun çimleri

biçen bir insan gibi güçlkle ilerliyor, hepsini parçalıyordum. Küçük nem damlaları havada uçuşuyordu. Ezilerek, boru sesi çıkaran ve kayganlaşan şeylerin üstüne basıyordum. Sanki kalabalık açılıp kapanıyor, su gibi dalgalanıyordu. Hiçbir harekât planları yok gibiydi. Oklar uçuşuyordu çevremde. Bir tanesi kulağımın üstünü sıyrıp geçti. Bir kez kolumdan, bir kez de yanağımdan darbe aldım ama bunu çok sonra ancak kan aktıktan sonra azalarak, pıhtılaştığı sırada fark etmişim.

Cavor'ın ne yaptığını bilmiyorum. Bir an sanki yüzyıllardır savaşıyormuşuz ve sonsuza kadar da savaşacakmışız gibi gelmişti. Sonra bir anda her şey sona erdi. Kaçışan Selenlilerin aşağıya eğdikleri başlarından başka görülecek şey kalmamıştı. Bütün olarak bakıldığında yara almamış gibiydim. Bağırarak birkaç adım daha attım ve geri döndüm. Şaşkındım.

Onlara doğru büyük adımlarla ilerlemiştim. Hepsi arkamdaydı ve saklanmak için ileri geri koşturuyorlardı.

Kendimi içine soktuğum bu büyük güçlüğün uçup gitmesine büyük bir şaşkınlık ve azımsanmayacak sevinçle bakıyordum. Selenlilerin bu kadar dayanıksız olduğunu tahmin etmemiştim, ben de beklenmedik derecede güçlüydüm. Aval aval gülüyordum. Ay şahane bir yerdi!

İleride daha ne kadar çatışma yaşayacağımızın belirsizliğiyle mağaranın zeminine saçılmış, ezilmiş ve kıvranan bedenlere bir süre baktım, sonra Cavor'ın peşinden koştum.

18. BÖLÜM

GÜNEŞ ALTINDA

Az sonra önümüzdeki mağaranın puslu bir çukura açıldığını gördük. Biraz sonra da aşağı ve yukarı uzanan devasa silindirik bir kuyunun olduğu geniş bir dairesel alana çıkan eğimli bir tünele geldik. Bu kuyunun etrafındaki tünel dönüş için herhangi bir siper ya da koruma barındırmıyordu. Yukarıdaki bir kayaya doğru yükseliyordu. Bana Saint Gothard'ın içindeki sarmal dönemeçlerden birini hatırlatmıştı. Her şey inanılmaz büyüklükteydi. O kuyunun devasa boyutunu, bıraktığı büyüklük hissini size aktarabileceğimi sanmıyorum. Kuyu duvarının takip ederek yukarı bakınca üstümüzde, çok yukarıdaki yuvarlak açıklıktan soluk yıldızları ve yarısı belli olan Güneş'in kör edici beyaz ışığını gördük. Bunun üzerine aynı anda yüksek sesle bağırdık.

"Hadi!" dedim, öncülük ederek.

"Ama orası?" dedi Cavor ve tünelin kenarına oldukça dikkatli bir adım attı. Ben de onun yaptığı gibi yaptım, boynumu eğerek aşağıya baktım ama yukarıdaki ışığın parıltısından gözlerim kamaşmıştı ve aşağıda yalnızca kırmızıyla morun dalgalandığı dipsiz bir karanlık vardı. Ne olduğunu göremesem bile sesleri duyabiliyordum. Bu karanlığın içinden insanın arı kovanına kulağını dayadığında duyabileceği türde şiddetli bir vızıltı, belki de ayaklarımızın altı kilometre altındaki o muazzam çukurun sesi geliyordu. Bir zaman dinledikten sonra sopamı sımsıkı tuttum ve tüneli çıkmaya başladım.

“Bu üstünden baktığımız boşluk olmalı,” dedi Cavor. “Şu kapağın altındaki.”

“Aşağısı da ışıkları gördüğümüz yer.”

“Işıklar!” dedi. “Artık asla görmeyeceğimiz bir dünyanın ışıkları.”

O an küreyi bulmamız gerektiği için kaçtığımızdan, “Geri döneceğiz,” dedim aceleci bir iyimserlikle.

Verdiği cevabı anlamadım.

“Efendim?” dedim.

“Önemli değil,” diye yanıtladı, sessizlik içinde hızlı hızlı yürüdük.

Sanırım bu eğik, yatay yol altı yedi kilometre uzunluğundaydı ve kavisli yapısı insanın dünyada yürümesinin imkânsız olduğu, ancak Ay koşullarında kolaylıkla ilerlenen bir diklikte yükseliyordu. Kaçışımızın bu aşamasında yalnızca iki Selenli gördük, bizi görür görmez paldır küldür kaçtılar. Gücümüzün ve yaptığımız katliamın bilgisi belli ki onlara ulaşmıştı. Dışa doğru çıkan yolumuz umulmadık ölçüde düzleşmişti. Kıvrımlı tünel dik yükselen bir geçide uzanıyordu, zeminde bir sürü ayotçulunun izleri vardı, zemin geniş kavise kıyasla öyle kısa ve düzdü ki neredeyse hiçbir tarafı tamamen karanlıkta değildi. Hemen aydınlanmaya başladı ve sonra uzak bir yükseklikteki zirvesine Alplerin dikliğini andıran bir eğimle ulaşılan, Güneş karşısında dikenli karaltısı görünen, uzun, solgun, kurumuş bir çalılıkla kaplı, göz alıcı parlaklıktaki dış kapısı ortaya çıktı.

Bir süre önce bu bitki örtüsünü biraz garip ve korkunç bulan bizlerin o anda eve gelen bir sürgünün kendi vatanında hissedebileceği türden bir duyguya kapılmamız garipti. Koştururken bizi nefes nefese bırakan, konuşmamızı güçleştirerek sesimizi duyurmak için çabalamamıza neden olan havanın seyrekliğini bile memnuniyetle karşıladık. İlerledikçe üstümüzdeki Güneş’in dairesi büyüyor, geride bıraktığımız tünel bütünüyle ayırt edilmez bir karanlığa bürünüyordu. Soluk,

dikenli alıdaki yeşil dokuların çoğu kaybolmuştu, kurumuş, kahverengi ve kalın bir bitkiye dönüşmüştü ve görüş açımızın dışındaki yüksek dallarının gölgeleri taşların üstünde iç içe geçen izler bırakıyordu. Tünelin hemen ağzında, ayotçullarının gelip geçerken ezdiği geniş bir alan vardı. Sonunda sıcaklığın ve ışığın üstümüze doğrudan vurduğu açık bir alana çıktık. O korunmasız alanı acı içinde geçip dikenli bitkilerin arasından bir tepeye tırmandık. En nihayetinde yüksek bir yerde eğri büğrü bir lav yığınının gölgesine nefes nefese oturduk. Gölgede bile kayanın sıcaklığını hissediyorduk.

Hava aşırı sıcaktı ve fiziksel olarak büyük bir rahatsızlık içindeydik, yine de en azından bir kâbusta değildik artık. Yıldızların altındaki bize ait alandaydık sanki. Aşağıdaki loş geçitlerin, yarıkların içindeki yolculuğumuzun bütün korkusu ve stresi geçip gitmişti. Girdiğimiz son çatışma Selenlileri korkuturken bizim kendimize olan güvenimizi artırmıştı. İçinden çıktığımız kara deliğe inanamayarak arkamıza baktık. Aşağıda, mavi ışığın altındaki anılarımız muğlaklaşmaya başlamıştı. İnsanlığın çılgın taklitleriyle, kasklı yaratıklarla karşılaşmış, onların önünde korkuyla yürümüş, daha fazla tahammül edemeyene dek onlara boyun eğmiştik ve rüyalandaki yaratıklarımıştıcasına mum gibi eridiklerini, saman gibi dağıldıklarını, kaçıktıklarını, kayıplara karıştıklarını görmüştük.

Uyuyup uyumadığımızdan, yediğimiz mantarlar yüzünden tüm bunları uydurup uydurmadığımızdan emin olamayarak gözlerimi ovarken aniden yüzümde kan olduğunu ve gömleğimin omzumla koluma acı vererek yapıştığını fark ettim.

“Kahretsin!” dedim yaralarımın üstünde merakla elimi gezdirirken ve uzaktaki tünelin ağzı ansızın bizi izleyen bir göz gibi gelmeye başladı.

“Cavor!” dedim. “Şimdi ne yapacaklar? Peki, biz ne yapacağız?”

Gözlerini tünele sabitleyerek kafasını iki yana salladı. “Ne yapacaklarını nereden bilebilirim?”

“Bizimle ilgili ne düşündüklerine göre değişir, bunu da nasıl tahmin edebiliriz bilmiyorum,” dedim. “Ellerinde ne olduğuna göre de değişir. Senin de söylediğin gibi, Cavor, bu dünyanın yalnızca dış katmanını gördük. Buranın içinde pek çok şeye rastlayabiliriz. O atış yaptıkları aletler bile bizim için yeterince kötüydü. Küreyi bir an evvel bulmasak bile bir şansımız var. Direnebiliriz. Gece bile. Oraya yeniden gidip çatı-şabiliriz.”

Etrafıma inceleyen gözlerle bakındım. Çalılığın devasa uzunluğu ve soluşunu izlediğimiz manzaranın özellikleri bütününü değiştirmişti. Üstünde oturduğumuz tepe yüksekti ve krater manzarasının geniş bir kısmına hâkimdi, Ay’daki öğleden sonrasında bakınca güz ikliminde sararmış ve kurumuş olarak görünüyordu. Ayotçullarının otladığı birbiri ardına yükselen yamaçlar ve araziler çığnenmekten kahverengi bir renk almıştı, daha uzakta cayır cayır kavuran Güneş ışınlarının altında dağınık karaltıları, bir yamaçtaki koyunlar gibi gölgeleri görünen bir sürü pinekliyordu. Fakat herhangi bir Selenli görünürde yoktu. Ya içerideki geçitlerden çıktığımız sırada kaçmışlardı ya da ayotçullarını sürdükten sonra dinlenme alışkanlıkları vardı. Bilemiyorum. O esnada durumun ilk söylediğim gibi olduğunu düşünmüştüm.

“Tüm bunları yakarsak,” dedim, “küreyi küllerin arasında bulabiliriz.” Cavor beni dinliyor gibi görünmüyordu. Ellerini gözünün üstüne siper ederek yoğun ışığa rağmen hâlâ gökyüzünde görülen bir sürü yıldızla bakıyordu.

“Sence ne kadar zamandır buradayızdır?” diye sordu sonunda.

“Nerede?”

“Ay’da.”

“İki Dünya günüdür, belki.”

“Biliyor musun, neredeyse on günden fazla oldu. Güneş zirvesini geçti, batıya doğru batıyor. Dört gün içinde belki de daha az bir zamanda gece olacak,” dedi.

“Ama yalnızca bir kez yemek yedik!”

“Biliyorum ama... Ama işte yıldızlara bak!”

“Ama neden daha küçük bir gezegende olduğumuz için zamanı farklı algılıyoruz?”

“Bilmiyorum, öyle işte!”

“İnsan zamanı nasıl anlar?”

“Açlık, yorgunluk... Tüm bunlar farklı, her şey farklı, her şey. Bana sorarsan kürenin dışına çıktığımızdan beri taş çatlasa birkaç saat, birkaç uzun saat geçmiştir.”

“On gün,” dedim, “o zaman geriye kalan...” Bir süre Güneş’e baktım ve zirveden batıya doğru yolu yarıladığını gördüm. “Dört gün... Cavor, burada oturup hayal kurmamalıyız. Nereden başlayabiliriz sence?”

Ayağa kalktım. “Tanıyabileceğimiz işaretli bir noktamız olmalı. Bir bayrağı ya da mendil gibi bir şeyi yukarı bağlayabiliriz. Bölgeyi dörde böler, o çevrede çalışırız.”

Benim arkamdan o da ayağa kalktı.

“Evet,” dedi, “küreyi aramak dışında yapacak hiçbir şey yok. Hiçbir şey. Onu bulabiliriz. Kesinlikle yapabiliriz. Yapamazsak...”

“Aramaya devam etmeliyiz.”

Sağa sola baktı. Gökyüzüne ve aşağıdaki tünele göz gezdirdi. Anı, sabırsız bir hareketiyle beni şaşırttı. “Ah! Ama ne aptallık ettik! Bu kararı vererek! Olabilecekleri, yapabileceğimiz o kadar şeyi düşünsenel!”

“Hâlâ bir şeyler yapabiliriz.”

“Yaptıklarımızı geri alamayız. Ayaklarımızın altında bir âlem var. Oranın nasıl olduğunu bir düşün! Gördüğümüz makineyi, kapağı ve kuyuyu düşün! Bunlar yalnızca uzağımızdaki şeylerdi. Bir de o gördüğümüz ve savaştığımız cahil köylülerden, dağlılardan, yarı hayvanı andıran işçilerden farksız yaratıkları düşün. Aşağıda: Üst üste mağaralar, tüneller, yapılar, yollar... Tünel aşağı indikçe daha büyük, geniş, kalabalık dışa açılan bir yere dönüşüyor olmalı. Hiç kuşku yok. En sonunda

Ay'ın çekirdeğini oluşturan bir deniz olmalı. O denizin sönük –tabii gözleri ışığa gereksinim duyuyorsa– ışıkların altındaki mürekkep renkli sularını düşün. Onu beslemek için kanallarına dökülen ırmak kollarını düşün! Yüzeyindeki gelgitleri, suların yükselip alçalışındaki telaşı ve girdapları düşün! Belki de üstünde yüzen gemileri vardır. Aşağıda belki insan zekâsını geride bırakan muazzam şehirler, bir sürü yol, bilgelik ve düzen vardır. Ve biz burada bu düzeni yönettiğini sandığım kişileri asla görmeden ölebiliriz. Burada donarak ölebiliriz. Hava üstümüzde donar ve ardından çözülür. Sonra Selenliler donmuş suskun cesetlerimizi bulurlar. Nihayet bulamadığımız küreyi bulduklarında ise tüm düşünce ve çabalarımızın burada boşuna yitip gittiğini geç de olsa anlarlar!”

Sesi bütün bu konuşma boyunca telefonda geliyormuşçasına cılız ve uzaktı.

“Ama karanlık,” dedim.

“İnsan karanlığın üstesinden gelebilir.”

“Nasıl?”

“Bilmem. Ben nereden bileyim? Bir meşale ya da lamba taşınabilir. Diğerleri bunu anlayışla karşılayacaktır.”

Bir an ellerini sıkarak durdu ve kederli bir ifadeyle ona meydan okuyan ıssızlığa baktı. Daha sonra vazgeçmiş gibi bir hareketle küremizi bulmaya yönelik önerilerle bana döndü.

“Oraya geri dönebiliriz,” dedim.

Etrafına baktı. “Her şeyden önce Dünya’ya geri dönmeliyiz.”

“Yanımızda taşımak için lamba, tırmanma demiri ve bir sürü gerekli eşya getiririz.”

“Evet,” dedi.

“Bu altın sayesinde ciddi bir başarı kazanabiliriz.”

Altın çubuklarına baktı, bir müddet hiçbir şey demedi. Kratere bakarken, ellerini arkasından kenetleyerek durdu. Sonunda işaret ederek konuştu. “Burada bir yöntem belirledim ama bir yöntem belirlemek her zaman o konunun uzmanı ol-

mak anlamına gelmez. Şimdi sırrımı yeryüzüne geri götürsem ne olur? Sırrımı bir yıl hatta bir yıldan az bir süre boyunca içimde nasıl tutarım bilmiyorum. Er ya da geç, başka insanlar tarafından yeniden keşfedilerek açığa çıkacaktır. Hükümetler ve diğer güçler buraya gelmek için mücadele eder, birbirlerine ve Selenlilere karşı savaşırlar. Bu yalnızca savaşın yayılmasına, savaş sebeplerinin çoğalmasına neden olur. Kısa, çok kısa bir süre sonra sırrımı açıklarsam bu gezegenin en derindeki tünelleri bile insan ölüleriyle dolar. Diğer söylediklerim kesin olmasa da bu kesin. Sanki sırrımın açığa çıkmasının Ay'a bir faydası olmazmış gibi. Peki, Ay'ın insanlığa ne faydası olur? İnsanların kendi gezegenlerinde bile tek yaptıkları Dünya'yı savaş alanına ve sonsuz bir ahmaklık tiyatrosuna çevirmek. İnsanoğlu kendi dünyası ne kadar küçük, yaşadığı zaman aralığı ne kadar kısa olsa da yapabileceğinden çok daha fazlasını elinde tutuyor. Bilim, ahmakların kullanımı için uzun namlulu silahlar geliştirdi. Selenlilere destek olmak gerek. Bırakalım insanlık bin yıl sonra bu sırrı keşfetsin."

"Bu sırrı saklamak için pek çok yöntem var," dedim.

Bana baktı ve gülümsedi. "Zaten," dedi, "neden endişelene-
lim ki? Küremizi bulma şansımız az ve alttaki yaratıklar savaşa
hazırlanıyor. Ölene dek içimizdeki umudu taze tutarak geri
döneceğimizi düşündüren şey basit bir insan alışkanlığı. Güç-
lükler daha yeni başlıyor. Ay halkına şiddeti biz öğrettik, on-
larda neye benzediğimize dair bir fikir oluşturduk. Şansımız,
zincirlendiği Hyde Park'ta bir adamı öldüren bir kaplan kadar
fazla. Haberler aşağıda bir tünelden diğerine, daha merkezde-
ki kısımlara doğru yayılıyor olmalı. Hiçbir aklıselim, bizden o
kadar kötülük gördükten sonra o küreyi alarak dünyaya geri
dönmemize izin vermez."

"Burada oturarak şansımızı artırmıyoruz," dedim.

Yan yana dikildik.

"Artık ayrılmalıyız," dedi. "Uzun dikenlere bir mendili
sımsıkı bağlayalım ve burayı merkez alarak krateri araştırma-

lim. Sen Güneş'in batışı yönünde yarı daireler çizerek batıya git. Önce gölgen sağdayken mendilin yönüne dik açı yapacak şekilde hareket edersin. Sonra da gölgen soldayken aynısını yaparsın. Ben de aynısını doğuda yaparım. Her oyuntuyu, her kayalık adacığı inceleyelim. Küremizi bulmak için elimizden gelen her şeyi yapalım. Selenli görürsek elimizden geldiğince gizleniriz. Susadığımızda kar yeriz. Acıktığımız takdirde yapabilirsek bir ayotçulunu öldürür, etini çiğ çiğ yeriz. Yani herkes kendi bildiğini yapsın."

"Peki, küreye rastladığımızda?"

"Küreyi bulan beyaz mendile geri dönüp yanında bekleyerek diğerine işaret versin."

"Ya bulamazsak?"

Cavor Güneş'e baktı. "Gece olup da soğuğa yenilene kadar aramaya devam ederiz."

"Ya Selenliler küreyi bulup gizlemişse?"

Omuzlarını silkti.

"Ya da şimdi bizi öldürmeye geliyorlarsa?"

Yanıtlamadı.

"Yanına bir sopa alsan iyi olur," dedim.

Kafasını iki yana salladı ve yağının üzerinden uzaklara baktı.

Ama bir müddet yola çıkmadı. Bana tereddütlü, utangaç bir tavırla baktı, "Au revoir,"* dedi.

İçimi tuhaf bir sıkıntı saplandı. Birbirimize nasıl kızdığımızı, özellikle de onu nasıl kırdığımı düşündüm. "Kahretsin," diye düşündüm, "daha iyisini yapabiliirdik." Tam el sıkışmayı teklif etmek üzereyken –o anda böyle hissediyordum– ayaklarını yan yana getirip kuzeye doğru sıçradı. Havada solmuş bir yaprak gibi sürükleniyor, yavaşça inip sonra tekrar sıçırıyordu. Bir süre onu izleyerek durdum, sonra isteksizce batıya döndüm, kendimi toparladım, buzlu suya atlayan bir adam gibi hissediyordum, bir zıplama noktası seçtim ve Ay'ın yarısında geçireceğim yalnızlığı keşfetmeye atıldım. Kayaların arasına

* (Fr.) Hoşça kal. –yhn

biraz sarsakça indim, ayağa kalktım, kendime baktım, kayalık bir noktaya tırmandım ve tekrar zıpladım.

Cavor'a tekrar baktığımda gözden kaybolduğunu ama mendilimizin beyaz ışıık altında dalgalandığını gördüm.

Ne olursa olsun o mendili görüş açımdan çıkarmamaya kararlıydım.

19. BÖLÜM

BAY BEDFORD TEK BAŞINA

Çok geçmeden Ay'da hep yalnızmışım gibi gelmeye başladı. Küreyi bir süre belirgin bir gayretkeşlikle aradım ama hâlâ çok sıcaktı, havanın seyrekliği de göğsüme fil oturmuş gibi hissettiriyordu. Kenarı uzun, kahverengi, kuru yapraklarla dolu bir çukur havzaya geldim. Dinlenmek ve serinlemek için içine oturdum. Niyetim çok az dinlenmekti. Sopalarımı yanıma bıraktım ve çenemi ellerimin üstüne yerleştirdim. Donuk bir ilgiyle sağda solda hışırdayan, üstünde altın rengi tozlar olan kuru, damarlı, liken dallarının uzayıp gittiği, o saçakların arasında yuvarlak, buruşuk altını rengin ışıldadığı havza kayalıklarına baktım. Şimdi bu ne anlama geliyordu? O geniş vahşi doğada küremizi bulacağımıza asla inanmadığımdan aklıma ve bacaklarıma bitkinlik çökmüştü. Çabalamak için bir sebep bulamıyordum, ta ki Selenlileri görene kadar. Bunun üzerine kısa sürede acı çekerek ölmek adına insanın kendisini koruması ve kollaması gerektiğini kabullenerek kendimi aramaya zorladım.

Hangi akla hizmet Ay'a gelmiştik ki?

Durum kafa karıştırıcıydı. İnsan hangi motivasyonla mutluluk ve güvenlikten uzaklaşarak kendisini tehlikeye atmak, hatta kesinlikle ölüme mahkûm etmek için uğraşırdı? Daima bilmem gereken bir şeyi Ay'da kavradım, insan yalnızca güvende, huzurlu olmak, yemek içmek ve eğlenmek için yaşamıyordu. Hemen hemen her insan bir şeyi yalnızca ifade ederek değil de, fırsat olarak sunarsanız onunla ilgilenir. Sevdiği, mutlu olduğu şeylere karşın mantıksız bir şeyler yapmak insanı daima çeker.

İçinden gelen bir güç onu bunu yapmaya zorlar. Ama neden? Niçin? O işe yaramaz Ay altınının ortasında, başka bir dünyaya ait nesnelerin içinde kendimle hesaplaşıyordum. Ay'da çürüyüp gideceğim varsayımıyla hedefimin ne olduğunu anlamayı başaramıyordum. O esnada bir şey bulamamıştım ama hayatım boyunca kendim için bir şey hedeflemediğimi, aslında hayatım boyunca kendi amaçlarım doğrultusunda hiçbir zaman hareket etmediğimi bu kadar net anladığım başka bir an yaşamamıştım. Kime, neye hizmet ediyordum burada? Neden Ay'a geldiğimize dair tahminlerde bulunmaktan vazgeçerek daha kapsamlı sorular sormaya başladım. Neden doğmuştum? Neden yaşamıştım? Kendimi dipsiz soruların kucağında bulmuştum.

Düşüncelerim belirsizleşmeye, kafam bulanmaya başlamıştı. Düşüncelerimin artık belirli bir doğrultusu yoktu. Bitkin ya da yorgun hissetmiyordum –Ay'da yorgun hisseden birini hayal bile edemem– ama aslında tamamen tükenmiştim. Her neyse uyuyakalmışım.

Orada pinekleyince büyük ölçüde dinlenmiştim sanırım. Güneş batıyordu ve uyuduğum bütün süreçte var olan ısıнын etkisi azalıyordu. Sonunda uzakta kopan bir gürültüyle uykumdan uyandığımda yeniden canlı ve araştırmaya hazır hissettim. Gözlerimi ovuşturdum ve kollarımla gerindim. Ayağa kalktım. Biraz tutulmuştum ve hızla arayışıma devam etmeye hazırlandım. Altın çubuklarımı birer omzuma attım. Altın kayalıklı havzadan dışarı çıktım.

Güneş kesinlikle eskisinden daha, çok daha aşağıya inmişti. Hava çok daha serindi. Bir süre uyuduğumu o zaman anladım. Bulanık bir mavilik küçük kayalık bir kısmına atladığım batıdaki yamacın üstünde asılı kalmış gibiydi. O krateri araştırdım. Ne ayotçullarından ne Selenlilerden bir iz vardı, ne de Cavor'ı görebiliyordum. Tek görebildiğim dikenli çalılarının üstünde dalgalanan uzaktaki mendildi. Etrafıma bakındım ve ardından bir sonraki uygun noktaya sıçradım.

Kendi yarım dairemin içinde ilerliyor, hilal çizerek geri dö-

nüyordum. Durum çok yorucu ve umutsuzdu. Hava gerçekten çok daha serinleşmişti ve batıdaki uçurumun altındaki karanlık giderek artıyor gibiydi. Ara sıra duruyor, etrafı inceliyordum ama ne Cavor'dan ne de Selenlilerden bir iz bulabiliyordum. Ayotçulları yeniden içerideki dünyaya sürülmüş olmalıydı. Hiçbirini göremiyordum. Cavor'ı görmeyi gitgide daha çok istiyordum. Güneş artık tamamen batmıştı. Uzaktaki gökyüzünden seçilmiyordu. Selenlilerin kuyularının kapaklarını kapattıkları ve bizi Ay'daki gecenin amansız saldırısıyla karşı karşıya bıraktıkları düşüncesiyle daralıyordu içim. Cavor'ın araştırmasını bırakmasının, birlikte kafa kafaya vermemizin zamanı gelmiş gibiydi. Rotamıza birlikte karar vermemizin ne kadar acil olduğunu hissediyordum. Küreyi bulmayı başaramamıştık, artık onu arayacak vaktimiz yoktu ve bu kapaklar biz dışarıdayken kapanırsa ölüp gidecektik. Uzayın muhteşem gecesi üstümüze çöküyordu. Bu ıssız karanlık bizim için mutlak ölüm demekti. Bütün vücudum bu düşünceyle titriyordu. Burada olduğumuz için ölüp gideceksek de insanlık Ay'a gelmeliydi. Donarak ölüşümüz, büyük çukurun üstündeki kapakçığı son gücümüzle yumruklayışımız... Bu hayal gözümün önünden gitmiyordu.

Artık küreyi bulmayı boş vermiştim. Yalnızca Cavor'ı tekrar bulmayı düşünüyordum. Çok geç olmadan küre yerine onu tekrar aramaya, Ay'ın iç katmanına geri dönmeye niyetlendim. Zaten mendilime doğru yarı yol kadar ilerlemiştim ki ansızın...

Küreyi gördüm!

O karşıma çıkmasaydı ben onu bulamazdım. Daha önce gittiğimden çok daha batıda duruyordu. Camından yansıyan batan Güneş'in eğimli ışınları aniden göz kamaştırıcı bir şekilde ortaya çıkmıştı. Bir an bunun, Selenlilerin bize karşı geliştirdiği yeni bir cihaz olduğunu düşündüm ama sonra küremiz olduğunu anladım.

Kollarımı kaldırdım, kısık sesle bağırdım ve küreye doğru büyük sıçramalarla ilerledim. Adımlarımdan birini yanlış atınca derin bir çukurun içine düşerek ayak bileğimi incittim ve deva-

mında hemen hemen her adımında tökezledim. Ona ulaşmama çok vardı ve ben şiddetli kasılmalar, isterik sancılar içinde nefes nefeseydim. Ellerim yanımda en az üç kez durmak zorunda kaldım ve havanın kuruluğuna rağmen yüzümden aşağı terler boşaldı.

Ona ulaşana kadar küreden başka şey düşünemez olmuştum. Cavor'ın nerede olduğuyla ilgili sıkıntılarım bile geçip gitmişti. Son sıçrayışta ellerim sertçe cama değdi. Sonra soluk soluğa karşısına yığıldım ve boşuna bağırmaya çabaladım. "Cavor, küre burada!" Biraz düzelince, kalın camdan içeri baktım. İçerideki eşyalar devrilmiş gibiydi. Daha yakından bakmak için eğildim. Sonra içine girmeye çalıştım. Kafamı deliğinden sokabilmek için biraz kaldırmak zorunda kaldım. Vida tıkaçı içerideydi. Artık hiçbir şeye dokunulmadığını görebiliyordum, hiçbir zayıat yoktu. Karın içine bıraktığımız zamanki gibi orada öylece duruyordu. Bir süre tamamen eşyaları hazırlama ve yeniden düzenlemeyle uğraştım. Şiddetli bir titreme geçirdiğimi fark ettim. O tanıdık karanlık mekânı tekrar görmek güzeldi! Size bunun ne kadar iyi bir his olduğunu söyleyemem. O sırada içeriye girdim ve eşyaların arasında oturdum. Camın ardından Ay dünyasını seyrettim, titriyordum. Altın çubuklarımı masanın üstüne bıraktım ve dışarıyı inceledim. Gerçekten çok da istediğimden değil ama orada olduğumdan biraz yemek yedim. Sonra dışarı çıkıp Cavor'a sinyal verme zamanımın geldiğini fark ettim. Ama ne çıktım ne de Cavor'a bir sinyal verdim. Bir şey elimi kolumu bağlayarak beni kürede tutuyordu.

Sonunda her şey yoluna girmeye başlamıştı. Elde edene üstünlük sağlayacak sihirli madenden daha fazla toplama zamanımız hâlâ vardı. İşimizi kolaylaştıracak altınlar her tarafta toplanmayı bekliyordu ve küreyi yarısına kadar altınla doldursak boşken gittiği gibi giderdi. Şimdi Dünya'ya geri gidebilirdik. Kendi Dünya'mıza hükmettikten sonra...

Sonunda harekete geçtim ve bir gayret küreden çıktım. Akşam soğuğu iyice arttığından dışarı çıktığım anda üşüdüm.

Çukurun içinde durup etrafıma baktım. Kayalığa sert bir adım atmadan önce çalıları büyük bir dikkatle inceledim ve Ay'daki ilk adımında başıma geleni bir kez daha hatırladım. Ama artık çok uğraşmadan yapıyordum.

Bitki örtüsünün büyümesi ve çürümesi hızla devam ediyor ve kayaların bütün görüntüsü değişiyordu, yine de tohumların çimlendiği tepeyi ve krater zeminin manzarasını ilk kez gördüğümüz kayalık kütleyi seçebildim. Ancak yamaçtaki dikenli çalılık artık kahverengi ve kuruydu, otuz metre kadar yüksekteydi. Görüş uzaklığımı aşan uzun gölgeleri vardı ve üst dallarında birikmiş küçük tohumları kahverengi ve olgundu. Gece çöker çökmez görevini tamamlamış, yaprakları kırılğan, donuk havada düşmeye ve buruşmaya başlamıştı. Onları izlediğimiz sırada şişen dev kaktüsler Ay'ın dört bir tarafına şişip çatlayarak tohumlarını yaymaya başlamışlardı. Evrendeki bu inanılmaz köşe insanların rıhtımı olacaktı!

Bir gün, o boşluğun ortasında duran bir yazıtımın olacağını düşündüm. Keşke bu iç içe geçmiş dünya bu anın önemini bilseydi. Ne büyük gürültü kopacaktı burada!

Fakat bu dünya henüz bizim buraya gelişimizin ne denli önemli olduğunun bile farkında değildi. Çünkü fark etmiş olsalardı krater böyle ölü gibi durgun olmak yerine peşimizdekilerin curcunasıyla canlanırdı! Cavor'a işaret verebileceğim bir yer araştırdım ve şu an durduğum yerden atladığı kayanın Güneş'in altındaki çorak kısmını gördüm. Bir an için, küreden o kadar uzaklaşmaya çekindim. Sonra bu tereddüdümün utanarak atladım.

Bu seyir noktasından krateri yeniden inceledim. Oluşturduğum devasa gölgenin üst tarafındaki çalılarda küçük, beyaz bir mendil sallanıyordu. Çok küçük, çok uzaktı ve Cavor görünürde yoktu. O sırada beni arıyor olması gerektiğini düşündüm. Anlaşmamız buydu. Fakat görünen hiçbir yerde yoktu.

Ellerimle gözlerimi gölgeleyerek izliyor ve her an onu görebilmeyi umarak bekliyordum. Büyük ihtimalle orada çok uzun

süre durdum. Bağırmaaya çalıştım ama havanın seyrekliğini anımsadım. Küreye doğru kararsız bir adım attım. Ancak Selenlilere duyduğum belli belirsiz korku, battaniyelerimden birini yanımdaki çalılığın üstüne yerleştirerek olduğum yeri işaretlemeye çekinmememe neden oldu. Yeniden krateri aradım.

İçimi ürperten bir boşluk hissi vardı. Hâlâ durgundu. Aşağıdaki dünyada bulunan Selenlilerden gelen sesler yitip gitmişti. Ölüm sessizliği vardı. Hafif esintide çalıların hayal meyal sallanışı dışında ne bir ses ne de bir tını vardı ve rüzgâr soğuk esiyordu.

Kahrolasica, Cavor!

Derin bir nefes aldım. Ellerimi dudaklarımın yanına getirip, “Cavor,” diye haykırdım ve sesim uzaktan duyulan zayıf bir ses gibi çıktı.

Mendile baktım. Arkama, batıdaki uçurumun artan karanlığına baktım. Ellerimi siper ederek Güneş’e baktım. Gözle görülür biçimde gökyüzünden aşağı iniyordu.

Cavor’ı kurtaracaksam hemen harekete geçmem gerektiğini hissettim. Yeleğimi çıkarıp arkamdaki çalıların dikenlerinin üstüne bir işaret olsun diye astım ve ardından mendile doğru düz bir çizgide ilerledim. Belki birkaç kilometre, birkaç yüz adım ve sıçrayış kadar uzağımdaydı. Ay’daki sıçramalarda bir insanın nasıl havada asılı kaldığını zaten söylemiştim. Her duraklamada Cavor’a bakınıyor, niçin saklandığını merak ediyordum. Her sıçrayışında Güneş’in arkamda batmaya devam ettiğini hissedebiliyor, yere her inişimde geri dönme isteğine kapılıyordum.

Son sıçramayla mendilimizin altındaki karanlığa geldim ve bir adım atarak mendile hemen erişebileceğim, birlikte oturduğumuz seyir noktasında dikildim. Ayakta dimdik durarak etrafımda karanlığın çöktüğü dünyaya göz gezdirdim. Uzakta, uzun bir yamacın aşağısında, kaçtığımız tünelin açıklığı duruyor ve gölgem gecenin dokunuşu gibi açıklığa doğru uzuyor, genişliyordu.

O durgunluğun içinde Cavor’dan bir ize rastlamak bir yana,

çalılığın ve sayısı artan gölgelerin sallanarak hışırdaması dışında bir ses bile gelmiyordu. Aniden şiddetli bir titremeye tutuldum. “Cav...” diye başladım ve bir kez daha o seyrek havada insan sesini kullanmanın faydasızlığını anladım. Sessizlik. Ölüm sessizliği.

Derken gözüme yamacın belki elli metre aşağısında, kırılmış ve eğilip bükülmüş dal parçalarının arasında yatan bir şey ilişti.

O neydi? Bilindik bir şeydi ama yine de nedense tanıyamamıştım. Yaklaştım. Cavor’ın taktığı küçük kriket şapkasıydı. Dokunmadan, bakarak dikildim.

O zaman etrafımdaki kırık dalların çiğnenmiş ve ezilmiş olduğunu gördüm. Duraksadım, bir adım attım ve şapkayı yerden aldım.

Elimde Cavor’ın başlığıyla etrafımdaki çiğnenmiş sazlara ve çalılıklara bakarak durdum. Bazılarında dokunmaya cesaret edemediğim koyu, küçük lekeler vardı. On metre kadar ötede hızlanan bir esinti küçük, parlak beyaz bir şeyi manzaraya taşımıştı.

Sıkıca tutulmuş gibi buruşturulmuş küçük bir kâğıt parçasıydı. Yerden aldım ve üstünde kırmızı lekeler olduğunu gördüm. Gözlerime soluk kalem izleri ilişti ve kâğıdın üst tarafında düzensiz çizgilerle kargacık burgacık bir şeyler yazıldığını gördüm.

Ne yazdığını çözmeye çalıştım.

“Dizimden yaralandım. Galiba dizkapağım zedelendi. Ne koşabiliyorum ne de sürünebiliyorum,” yazıyordu okunaklı kısımda.

Sonra daha az okunaklı biçimde şöyle devam ediyordu: “Bir süredir beni takip ediyorlar ve beni yakalamaları artık... meselesi.” Burada “an” sözcüğü yazılmış ve silinmiş gibi görünüyordu, net değildi. “Her taraftan saldırıyorlar.”

Derken yazı karışmaya başladı. “Onları duyabiliyorum,” diye tahmin ettim izlerden. Yazı biraz daha okunaksızlaştı. Ardından gayet belirgin küçük sözcük dizileri başladı. “Tamamen

farklı bir Selenli türünün... yönettiği görülüyor.” Yazı yine aceleyle karışmış bir haldeydi.

“Daha büyük kafaları, çok daha büyük ve daha ince vücutları ve çok kısa bacakları var. Tiz sesler çıkarıyorlar ve planlı birlikler halinde hareket ediyorlar.

“Her ne kadar burada yaralı ve çaresiz durumda olsam da görünüşleri bana yine de umut veriyor.” Bu tam Cavor’ın kuracağı türde bir cümleydi. “Bana ne ateş ettiler ne de yaralama teşebbüsleri oldu. Niyetim...”

Sonra kâğıt boyunca süren bir kurşun kalem çizgisi aşağı doğru indi, kağıdın arkası ve önündeyse... kan damlaları vardı!

Ve orada elimde ondan kalan bu hatırayla afallamış, şaşkın bir vaziyette dururken oldukça yumuşak, hafif ve soğuk bir şey elime dokunur gibi oldu ve durdu. Sonra küçük, beyaz bir leke karanlığın içinde süzüldü. Bu küçük bir kar taneciğiydi, gecenin habercisi olan ilk kar tanesi.

Ürpererek yukarı baktım. Gökyüzü kararmış, soğuk yıldızlar birikmeye başlamıştı. Doğuya baktım, kuruyan dünya turunculaşmıştı; batıda Güneş’in ısı ve ihtişamını boğan beyaz bir sis belirmişti. Güneş krater zemini hafif aydınlatıyor, yavaş yavaş gözden kayboluyordu. Tüm çalılıklar, sarp ve tırtıklı kayalar, koyu gölgeler halindeydi. Batıdaki büyük karanlık çölüne, devasa bir sis halkası çökmüştü. Soğuk bir rüzgâr, bütün krateri titreştiriyordu. Birdenbire, yağan karın içinde kaldım. Etrafımdaki her yer grileşti ve karardı.

Derken başlangıçta yüksek ya da kulak tırmalayıcı olmayan, zayıf, belirsiz bir sesin gitgide arttığını, çınlamalarla yaklaşan geceyi karşıladığını duydum. Güm... Güm... Güm!

Ses kraterde yankılanıyor, yıldızların ve Güneş’in kan kırmızısı hilalinin titreşimiyle ahenkli yükseliyor gibiydi.

Cavor’a ne olmuştu? Tüm o çınlamalar arasında orada aptal gibi dikildim. Sonunda sesler kesildi. Aniden aşağıdaki tünelin açık ağzı bir göz gibi kapandı ve ortadan kayboldu.

Artık gerçekten yalnızdım.

Üstümü, çevremi sarıyordu Ebediyet, gittikçe yaklaşıyor, kouna alıyordu beni; başlangıçtan önce de vardı, nihayetten sonra da olacaktı; bütün hayatın, ışıkların, canlıların sadece kayan bir yıldızın kaybolan görkeminden ibaret olduğu, soğuk, kıpırtısız, sessiz, devasa bir boşluktu – uzayın ebedi ve nihai Gecesi.

Yalnızlık ve ıssızlık hissi, neredeyse bana dokunan, gittikçe yaklaşan boğucu bir varlığa dönüşmüştü.

“Hayır,” diye bağırdım. “Şimdi olmaz! Şimdi olmaz! Bekle! Bekle! Ah, bekle!” Sesim çığlığa dönüşmüştü. Buruşuk kâğıdı fırlattım, taşıdıklarımı almak için tepeye döndüm ve sonra içimdeki bütün şevki toplayarak karanlığın içinde soluk ve uzak görünen, geride bıraktığım işarete doğru adım attım.

Adım, adım, adım... Her adımım yedi yüz yıl sürüyordu sanki.

Güneş’in soluk ışıkları önümde batmayı sürdürüyordu; artan karanlık ben küreye ulaşamadan üstüne çökecekti. İki kilometre, yüz adım kadar uzaktaydım ve etrafımdaki hava bir hava pompasının altındaki kadar seyrekti. Soğuk hava da eklemlerimi zorluyordu. Ne var ki öleceksem sıçradığım sırada ölmeliydim. Sonra bir adım attığım sırada bir kez daha biriken karın üstünde kaydım. Adımlarımı küçülttüm. Bir keresinde eksik hesaplayarak tozlu kırıntılara dönen çalıların üstüne bastım. Bir sefer de tökezleyerek bir derenin içine kafa üstü yuvarlandım, yara bere içinde ayağa kalkarak yönümü karıştırdım.

Ancak bu tür olaylar geçen vaktin, çöken gecenin içinde savrulan bir insanın o korkunç duraksamalarının yanında hiçbir şey değildi. Nefes alıp verirken boru gibi bir ses çıkarıyordum ve ciğerlerime bıçaklar saplanıyordu sanki. Kalbim başımın içinde atıyor gibiydi. “Ona ulaşabilecek miyim? Tanrım, ulaşabilecek miyim?”

Tüm varlığım acı içindeydi.

İçinde olduğum acı ve umutsuzluk, “Yat!” diye bağınyordu. “Uzan şuraya!”

Yakınlaştıkça, uzaklık daha da artıyordu sanki. Uyuşmuşum, tökezliyordum, yaralıyım ama yaram kanamıyordu.

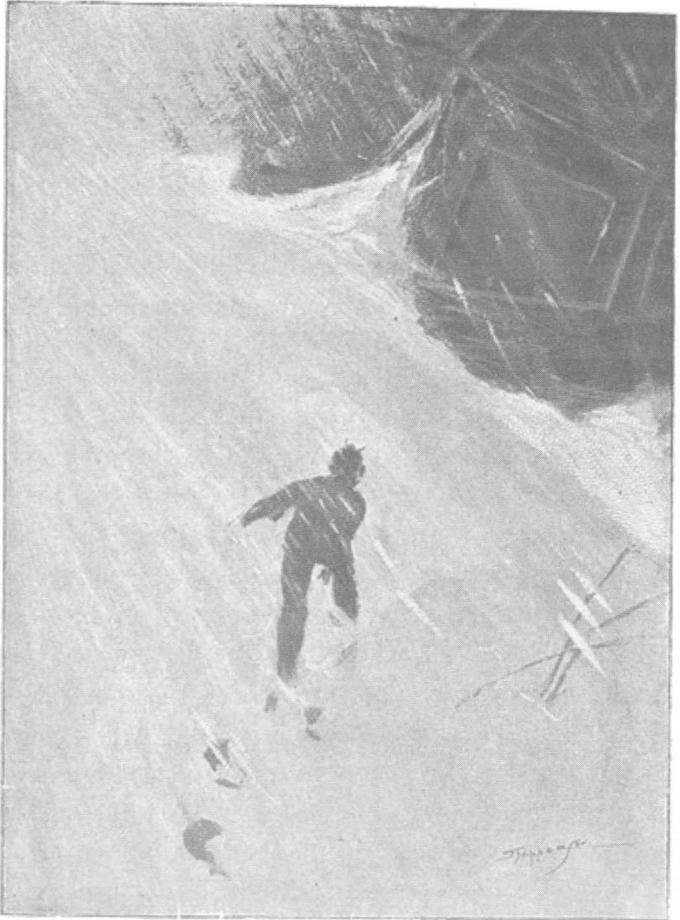
Küre görünürdeydi.

Dört ayağımın üstüne çöktüm, ciğerlerim sökölüyordu.

Süründüm. Dudaklarımın üstünde buzlar birikmiş, bıyıklarımın buz saçakları sarkıyordu. Dondurucu havada bembeyaz olmuşum.

On metre kadar uzağındaydım. Gözlerim kararıyordu. “Yat” diye bağıırıyordu çaresizliğim. “Uzan şöyle!”

Ona dokunduğum anda bile, “Çok geç!” diye bağıırıyordu. “Yat!”

Bu sese karşı çetin bir mücadele verdim. Kapağın kenarında, sersemlemiş, yarı ölü bir vaziyette duruyordum. Her tarafımda kar vardı. İçeriye girdim. Orası biraz daha sıcaktı.

Donmuş ellerimle kapağı çekmek ve sıkıca kapatmak için için uğraştığım sırada kar taneleri havada uçuşuyor, etrafımda dans ediyordu. Hıçkırarak ağladım. “Yapacağım,” dedim dişlerimi gıcırdatarak. Bunun üzerine titreyen parmaklarım kopacak gibi oldu. Kapattıktan sonra kepenklerin cıvatalarına döndüm.

Daha önce hiç kontrol etmediğim için düğmeleri karıştırdığım sırada kar fırtınasının ardında titreşen batan Güneş’in kırmızı ışınlarını ve biriken karın altındaki eğilip bükülmüş yoğun çalılıkların karaltılarını buğulu camdan belli belirsiz görebiliyordum. Güneş ışığına karşı kar tabakası gittikçe artıyordu. Ya şimdi bu düğmeleri nasıl kullanacağımı çözemezsem? Derken elimin altında aniden bir şey tıkırdadı ve o anda Ay’ın son görüntüsünü kapatmış oldum. Kürenin iç atmosferinde sessizlik ve karanlığın içinde oturuyordum.

20. BÖLÜM

BAY BEDFORD SONSUZ UZAYDA

Âdeta öldürülmüştüm. Hatta ansızın canice öldürülen bir adam benden daha iyi hissederci. Acı çeken varlığım ve korkuyla dolu bir ânın ardından ne ışığın ne hayatın, ne Güneş'in, ne Ay'ın ne de yıldızların olduğu, yalnızca sonsuzluğun olduğu bir karanlık ve durgunluğun içindeydim. Bu şeyi kendi ellerimle yapmış olmama, Cavor'la birlikte bu etkiyi daha önce yaşamama rağmen şaşırdım, sersemledim, baskı altında hissettim. Yukarıdaki muazzam karanlığa doğru yükseliyor gibiydim. Parmaklarım cıvatalardan ayrıldı, sanki imha edilircesine havada asılı kaldım. Sonunda ağır ağır kürenin ortasında süzülen balya, altın zincirler ve sopalarla karşı karşıya geldim.

Böyle ne kadar sürüklendim bilmiyorum. Elbette kürenin içindeyken, insanın dünyevi zaman algısı Ay'dakinden de zayıftı. Balyaya değmemle sönük bir rüyadan uyanır gibi oldum. Uyanık ve canlı kalmak istiyorsam hemen ışık almam ya da bir pencere açmam lazımdı. Böylece bir şeyleri gözlerimle kontrol edebilirdim. Üstelik üşüyordum. Balyaya tekme attım. Bu şekilde camın üstündeki ince kordonlara tutundum. Kapağın kenarına gelene kadar süründüm, böylece ışığa ve panjur düğmelerine ulaşmak için katlanarak kendimi o doğrultuda ittim. Bir daha balyanın etrafında dönüp gevşekçe sürüklenen büyük zayıf bir şeyden irkilerek elimle panjur düğmesinin yanındaki bir ipe tutundum ve cıvatalara ulaştım. Öncelikle neyle çar-

pıstığımı görmek için k     lambayı yaktım ve eski *Lloyd's News*' sayısının bağından kurtularak boşlukta sürüklendiğini fark ettim. Bu beni yine sonsuzluktan koparıp kendi sınırlarıma döndürmüştü. Bir süre gülmekten nefesiz kaldım. Silindirlerden birinden biraz oksijen almam gerektiğini düşündüm. Derken ısınana kadar ısıtıcıyı çalıştırdım ve ardından yemek yedim. Sonra da kürenin nasıl hareket ettiğini bir şekilde anlamak için Cavorite'in panjurlarının üstünde gayet ihtiyatlı bir biçimde çalışmaya başladım.

İlk açtığım panjuru ânında kapadım ve maruz kaldığım Güneş ışığından âdeta gözlerim k r oldu. Biraz düşündükten sonra bununla dik açı yapan pencerelerde çalışmaya başladım, ikinci kez b y    hilal biçimindeki Ay'ı ve arkasındaki k     hilal biçimindeki Dünya'yı gördüm. Ay'dan uzaklığını görünce şaşırdım. Yolculuğun başında Dünya atmosferinin sağladığı itiş gücünün hiçbirine sahip olmayacağımı ve Ay'ın yörüngesinin teğetsel fırlatma gücünün de Dünya'ninkinden yirmi sekiz kat daha az olacağını tahmin etmiştim. Kendimi gecenin kıyısında kraterimizin üstünde süzülüyor bulmayı hayal etmiştim ama gördüğüm beyaz hilaldi. Ya Cavor ne olacaktı?

 oktan k       kalmıştı.

Başına neler gelmiş olabileceğini düşünmeye çalıştım. Ama o an ölümden başka bir şey düşünemedim. Onu sonsuz bir maviliğin dibinde büzüşmüş, mahvolmuş bir vaziyette görür gibi oldum. Aptal aptal bakan böcekler her tarafını sarmıştı.

Sürüklenen gazetenin korkunç dokunuşuyla yeniden nesnelliğe döndüm. Yapmam gerekenin Dünya'ya geri dönmek olduğu gayet açıktı ama görebildiğim kadarıyla Dünya'dan da hayli uzağa s r kleniyordum. Cavor'ın başına ne gelirse gelsin, hâlâ hayatta olsa bile –ki kan lekeli k ğıttan sonra imkânsız geliyordu bana bu– ona yardım etmem mümkün değildi. Orada, o ümitsiz gecenin karanlığında bir yerlerde  l  ya da diri duruyordu ve en azından ona yardım edebilecek adamları getirene kadar orada kalmalıydı. Bunu yapabilir miy-

dim? Becerebilirsem Dünya'ya geri dönmeyi ve daha dikkatli düşünerek ya küreyi birkaç ağzı sıkı kişiye göstermek, açıklamak, onlarla birlikte hareket etmeyi düşünüyordum ya da sırrımı içimde tutarak altınımı satacak, silah ve erzak satın alacak, bir yardımcı tutacak ve bu avantajlı koşullarda, Ay'ın zayıf insanlarıyla eşit şartlarda mücadele edip hâlâ mümkünse Cavor'ı kurtarıp ilerideki işlerimi yoluna koymak için yeterince altın temin ettikten sonra geri dönecektim. Fakat çok ilerisi için umutlanmaktı bu, önceliğim geri dönmek olmalıydı.

Dünya'ya dönüşü tam olarak nasıl becereceğimi düşünmeye karar verdim. Bu sorunla boğuşurken oraya ulaştığımda ne yapacağımı düşünmekten vazgeçtim. En sonunda tek meselem geri dönmekti.

Hız kazanmak için elimden geldiğince Ay'a doğru geri düşmenin, sonra camları kapatıp arka tarafında uçmanın, Ay'ı geride bıraktığım zaman Dünya tarafındaki pencereleri açmanın ve bu yöntemle eve ulaşmak için iyi bir adım atmanın benim için en iyi ihtimal olduğunu düşündüm. Ancak bu cihazla dünyaya bir daha ulaşıp ulaşamayacağımı ya da kendimi yalnızca hiperbolik veya parabolik kavisler çizerken bulup bulamayacağımı bilmiyordum. Derken mutluluk veren bir ilhamla doldum ve Dünya'nın önündeyken Ay tarafındaki birkaç pencereyi açarak rotamı Dünya'nın üst kısmına doğru çevirdim ki bu ilk yola çıktığım anda böyle bir yola başvurmaksızın arka tarafa geçmem gerektiğinin göstergesiydi. Matematikçi olmadığım için bu sorunun üstüne düşünürken kafam allak bullak olmuştu ve en sonunda beni Dünya'ya ulaştıranın akıl yürütüşlerim değil de talihim olduğundan eminim. O sıralar, şimdi bildiğim gibi matematiksel etkenlerin bana karşı olduğunu bilseydim, herhangi bir teşebbüste bulunmak için panjurların düğmelerine dokunmaya bile çekinirdim. Yapılması gereken şeyi iyi düşünüp düşünmediğimden emin olamayarak Ay tarafındaki tüm pencereleri açtım ve çömeldim. Bu çabam beni bir süre havada tuttu ve orada olabilecek en tuhaf biçimde asılı

kaldım. Güvenilir bir yakınlıkta olduğumu hissedene kadar Ay yuvarlağının görüntüsünün gittikçe büyümesini bekledim. Sonra pencereleri kapatıp Ay'ın yanından –tabii çarpmazsam– ondan kazandığım hızla geçip Dünya'ya yönelecektim.

Böyle de yaptım.

Sonunda Ay'dan savruluşumun yeterli olduğunu düşündüm. Ay'ın görüntüsü karşısında gözlerimi kapadım. Şimdi hatırladığım kadarıyla endişe ya da herhangi bir üzüntüden inanılmaz derecede uzak bir ruh haliyle, sonsuz uzaydaki o küçük cismin içinde Dünya'ya ulaşana kadar sürecek bir uykusuzlukla oturdum. Isıtıcı, küreyi iyice ısıtmıştı. Hava oksijenle tazelenmişti ve Dünya'dan ayrıldığımdan beri daima hissettiğim baş ağrısı hariç fiziksel anlamda huzurluydum. Son anda beni yarı yolda bırakmasın diye ışığı tekrar söndürdüm. Dünya'nın ve yıldızların göz alıcı ışıltılarını saymazsak karanlıktaydım. Her şey o kadar sessiz ve durgundu ki o an evrendeki tek canlı olabilirdim ve yine de garip bir şekilde içimde Dünya'daki yatağımda uzandığım halimden daha fazla yalnızlık veya korku hissetmiyordum. Şimdi, bunların hepsi bana tuhaf geliyor çünkü Ay'ın kraterinde geçirdiğim son saatlerde yalnızlığım şiddetli bir ıstıraba döndü.

İnanılmaz gelecek ama uzayda geçirdiğim bu zaman dilimi, hayatımın herhangi bir zaman diliminden pek de farklı değildi. Bazen nilüfer yaprağının üstündeki bir tanrıymışım da ölçülemeyecek bir sonsuzluğu yaşıyormuşum gibi geliyordu, bazen de Ay'dan Dünya'ya atlarken bir anlığına duraklamışım gibi. Oysa Dünya zamanıyla birkaç hafta geçmişti. Fakat o süre içinde endişeyle, öfkeyle, açlıkla ya da korkuyla işim bitmişti. Tüm yaşadıklarımızı, hayatımı, beni harekete geçiren etmenleri, varlığımın saklı kalmış kısımlarını tuhaf bir düşünce akışı içinde aklımdan geçirerek havada süzülüyordum. Gittikçe büyüyor gibiydim, tüm hareket hissiyatı kaybolmuştu, yıldızların arasında süzülüyor ve sürekli Dünya'nın küçüklüğüyle kendi hayatımın sonsuz ufacıklığını düşünüyordum.

Aklımdan geçenleri açıklayamam. Kuşkusuz hepsi doğru-
dan ya da dolaylı olarak içinde bulunduğum fiziki koşullar ne-
deniyleydi. Burada herhangi bir yorum yapmadan neye benze-
diklerini yazmaya çalışacağım. En belirgin nokta kendi kim-
liğimden kuşkuya düşmemdi, nasıl desem, Bedford'la bağım
kalmamıştı, Bedford'ı, tesadüfen yolumun kesiştiği önemsiz,
değersiz bir şey gibi hor görür olmuştum. Bedford'ı pek çok
açıdan bir ahmak, zavallı bir canavar olarak görüyordum, oysa
önceden onu çok cesur ya da güçlü biriymiş gibi büyük bir
gururla görme eğilimindeydim. Şimdiyse onu yalnızca bir ah-
mak gibi değil de ahmak oğlu ahmak gibi görüyordum. Okul
günlerini, ergenliğini ve aşkla ilk karşılaşmasını tıpkı karın-
canın kumda ilerleyişini izleyen bir insan gibi irdeledim. Bu
aydınlanma döneminden pişman olduğum bir şey hâlâ aklım-
da ve o eski günlerimin güçlü özgüvenini geri kazanır mıyım
şüpheliyim. Yine de en azından o anda bu şey acı vermiyordu
çünkü o an Bedford değil de uzayın hareketsiz dinginliğinde
süzülen zihin olduğuma dair sıradışı bir inanışım vardı. Niçin
bu Bedford'ın yetersizliklerinden rahatsız olacaktım ki? Ne
ondan ne de eksikliklerinden sorumluydum.

Bir süre bu tuhaf sanrıyla mücadele ettim. Canlı hatırala-
rı, yoğun duygularımı düşünmeye çalıştım. Gerçek bir duy-
guyu hatırlayabilirsem Bedford'la aramdaki ayrışmayı dur-
duracağımı hissediyordum. Ne var ki yapamadım. Şapkasını
ters takmış, paltosunun kuyruğu uçuşan Bedford'ı Chancery
Yolu'nda sınavına koştururken gördüm. İnsan kalabalığında
ona benzeyen küçük yaratıklarla çarpışıyor, hatta kimilerine
selam veriyordu. Ya ben? Bedford'ı aynı akşam bir kadının
salonunda gördüm, şapkası yanında, masanın üstünde duru-
yordu ve kesinlikle o şapkanın temizlenmesi lazımdı çünkü
Bedford gözyaşları içindeydi. Ya ben? Bedford'ı kadınla çeşitli
tavırlar ve duygular içinde gördüm – daha önce hiç bu kadar
kendime yabancılaşmamıştım. Bir oyun yazmak için aceleyle
Lympne'e gittiğini, Cavor'la konuştuğunu, onun kıyafetlerini

giyerek küre üstünde çalıştığını, buraya gelmekten korktuğu için Canterbury’de dışarı çıkarken gördüm! Ya ben? Buna inanmıyordum.

Hâlâ tüm bunların yalnızlığımdan, kilo ve direnç kaybımdan kaynaklanan sanrılar olduğunu düşünüyordum. Kendimi kürenin kenarına hızla çarparak, ellerimi çimdikleyip birbirine kenetleyerek bu histen kurtulmaya çalıştım. Eşyaların arasından ışığı yaktım, *Lloyd’s News*’un yırtık parçasını yakaladım ve bisiklet, varlıklı adam, “çatal kaşıklarını” satan sıkıntılı kadın hakkındaki o ikna edici gerçeklikteki reklamları okudum. Var olduklarına hiç şüphe yoktu ve, “Senin dünyanın bu, Bedford’sın, hayatının geri kalanını bunların içinde yaşayacaksın,” dedim ama içimde şüpheler hâlâ cebelleşiyordu: “Bunları okuyan sen değilsin, Bedford. Sen Bedford değilsin anladın mı? Hatayı burada yapıyorsun.”

“Kahretsin!” diye haykırdım. “Bedford değilsem kimim ben?”

Tuhaf hayaller, garip şüpheler, uzaklardan görülen gölgeler gibi zihnime sızıyor, tünelin ucunda ışık görünmüyordu. Sadece dünyadan bağımsız olmakla kalmayıp tüm gezegenler ve zamandan bağımsız bir varlıkmişim gibi gelmeye başlamıştı, bu zavallı Bedford da içinden hayata baktığım bir gözetleme deliğiymiş sanki, anlıyor musunuz?

Bedford! Her ne kadar reddetsem de kesinlikle onunla bir bağım vardı ve nerede olursam olayım ister istemez hayatı sona erene kadar arzularını, sıkıntılarını anlamam ve tüm sevinç ve hüznlerine yakınlık göstermem gerektiğini biliyordum. Bedford ölürse eğer... O zaman ne olacaktı?

Deneyimlerimin bu kayda değer safhasından bu kadar bahsetmem yeterli! Burada bundan bahsetmemin nedeni gezegenden ayrılmanın ve yalnız kalmanın insanda sadece vücudunun tüm organlarının işlev ve hislerine etki etmediğini, aynı zamanda zihninin dokusunda da garip ve beklenmedik rahatsızlıklara sebebiyet verdiğini anlatmaktır. O uzun uzay yolcu-

luğunun büyük kısmında, böyle önemsiz şeyler düşünerek, kendime yabancılaşarak, hissizleşerek, âdeta delirerek uzay boşluğundaki yıldızlar ve gezegenlerin arasından uçtum. Yalnızca döndüğüm Dünya değil, Selenlilerin mavi ışıklı mağaraları, maskeli yüzleri, devasa, muhteşem makineleri, o dünyaya çaresizce bağlanan Cavor'ın kaderi ufacık, büsbütün önemsiz şeylermiş gibi gelmeye başlamıştı.

Sonunda, Dünya'nın varlığının üstündeki çekimini, beni gerçek insanların hayatına geri çekişini hissetmeye başladım. Derken tüm bunların ardından şüphesiz Bedford olduğum aklımda gittikçe netleşmeye başladı, inanılmaz maceraların ardından dünyamıza geri dönüyordum ve hayatımı kaybetmem gayet muhtemeldi. Dünya'ya nasıl iniş yapmam gerektiğini çözmeye koyuldum.

21. BÖLÜM

BAY BEDFORD LITTLESTONE'DA

Üst hava katmanına girerken yüzeye paralel uçuyordum. Küre sıcaklığı ânında yükselmeye başladı. Beni hızla indireceğini biliyordum. Çok aşağıda, alacakaranlıkta uçsuz bucaksız deniz belirdi. Açabileceğim her pencereyi açıp inişe başladım – gün ışığından akşama, akşamdan geceye. Dünyanın görüntüsü yıldızları bastırarak büyüyor, gümüşü yarı saydam, bulut kümesi âdeta beni içine almak için dağılıyordu. En sonunda Dünya artık gökyüzündeki bir küre değil de insanların gezegeniydi. Tüm pencereleri kapattım. Yalnızca Dünya tarafındaki pencereyi birkaç santim kadar araladım. Birkaç santigrat derece kadar pencereyi kapadım ve yavaşlayan bir hızla inmeye başladım. Büyüyen su artık o kadar yakınımıdaydı ki beni karşılamak için sabırsızlanan dalgaların koyu ısıltılarını görebiliyordum. Küre çok ısınmıştı. Pencerenin son şeridini açtım ve olacakları beklerken kaşlarımı çatıp parmaklarımı ısırarak oturdum...

Küre suya büyük bir sıçramayla çarptı: Metrelerce derine indik sanırım. Suya çarpmamla beraber Cavorite'in panjurlarını açmak için atıldım. Yavaş yavaş aşağı indim ve kürenin tabanının ayaklarıma değdiğini hissettim. Bu şekilde sürüklenen kabarcık gibi tekrar yukarı çıktım. Nihayet denizin üstünde dalgalarla salınıyordum ve uzay yolculuğum sona ermişti.

Gece karanlık ve bulutluydu. Uzakta bulunan iki sarı nok-

ta, bir geminin geçtiğini gösteriyordu ve daha yakında kırmızı bir parıltı belirip gözden kayboldu. Lambamın elektriği bitmeseydi gece kurtarılabilirdim. Hissetmeye başladığım yorgunluğa rağmen çok heyecanlıyım, bir süre umut, heves ve sabırsızlıkla yolculuğumun sona ermesini bekledim.

Fakat sonunda hareket etmeyi bıraktım ve uzaktaki kırmızı bir ışığa bakarak dizlerime sarılarak oturdum. Küre bir aşağı bir yukarı dalgalanıyordu. Heyecanım geçmişti. En azından bir geceyi daha bu kürenin içinde geçireceğimi anlamıştım. Son derece yorgundum, ağırlaşmıştım. Bu halde uyuyakaldım.

Ritmik hareketimdeki bir değişiklikte uyandım. Işığı yansıtan camdan baktım ve büyük bir kum düzlüğün üstüne çıktığımı gördüm. Uzakta evler ve ağaçlar, deniz tarafında deniz ve gökyüzü arasında salınan bir geminin belirsiz çarpık şeklini gördüm. Ayağa kalktım ve sendeledim. Tek arzum dışarıya çıkmaktı. Giriş deliği yukarıdaydı. Bir vidayla uğraştım. Ağır ağır giriş deliğini açtım. Nihayet hava, uğultuyla içeri girmeye başladı. Ancak bu sefer basıncın düzenlenmesini beklemedim. Bir an sonra pencerenin bütün ağırlığını ellerimde hissettim ve dünyanın o eski bildik gökyüzüyle karşılandım.

Hava göğsüme çarpınca nefes nefese kaldım. Camın vidasını düşürdüm. Bağırdım, ellerimi göğsüme koydum ve oturdum. Bir süre acı içinde kaldım. Ardından derin nefesler aldım. Sonunda ayaklanıp yeniden hareket edebilirdim.

Başımı giriş deliğinden çıkarmaya çalıştım ama küre yuvarlandı. Başımı bir şey hızla aşağı çekmiş gibi olunca kafam dışarı çıktı. Hızla geri çekildim yoksa yüzüm suyun altında kalacaktı. Biraz kıvrandıktan, itiş kakıştan sonra hâlâ geri çekilen dalgaların ileri geri hareket ettiği kuma doğru sürüklenmeyi başardım.

Ayağa kalkmaya çalışmadım. Sanki vücudumda ani değişiklikler olmuştu. Toprak Ana artık Cavorite'ın müdahalesi olmaksızın üstümde hâkimiyet kuruyordu. Ayaklarımın üstünden geçen suyu fark etmeyerek oturdum.

Şafak söküyordu. Yer yer uzun yeşilimsi gri lekeler barındıran bulutlu boz bir gündeğumuydu. Biraz uzakta demir atmış, tek sarı ışığı olan bir geminin soluk karaltısı duruyordu. Su uzun sığ dalgalar halinde hareketlenmeye başladı. Sağa uzanan karanın uzağında, küçük kulübelerin olduğı taşlı bir sahil, sonunda bir deniz feneri, bir yelken işareti ve bir burun vardı. İç tarafta kısım kısım su çukurlarının olduğı düz bir arazi uzanıyordu ve belki bir kilometre ötede makili bir sahille sona eriyordu. Kuzeydoğuda, etrafından ayrılmış bir sulama alanı vardı, parlak gökyüzünün karşısında donuk duran bir dizi kısa pansiyon orada görebildiğim en uzun şeylerdi. Ne tip insanlar böyle geniş bir arazide bu dikey kazıkların içinde kalırdı? Orada, Brighton'da çöplerin içinde yitip gitmiş tarihi eserler gibi duruyorlardı.

Uzun bir süre orada esneyip yüzümü ovuşturarak oturdum. Sonunda ayağa kalkmaya çalıştım. Bir yük taşıyormuşum gibi hissettirdi beni bu. Ayağa kalktım.

Uzaktaki evlere baktım. Kraterdeki açlığımızdan beri ilk defa dünyadaki yiyecekleri düşünmüştüm. “Domuz pastırması,” dedim kısık sesle, “yumurta. Güzel bir tost ve kahve... Tüm bu eşyalarla acaba nasıl Lympne'ye gideceğim?” Nerede olduğumu merak ettim. Herhalde bir doğu kıyısıydı, yere inmeden önce Avrupa'yı görmüştüm.

Kumda ayak sesleri duydum ve omuzlarında bir banyo havlusu, kolunda bornoz taşıyan küçük, yuvarlak yüzlü, dost görünümlü, şortlu bir adam plajda belirdi. O an İngiltere'de olmam gerektiğini anladım. Küreye ve bana büyük bir dikkatle bakıyordu. Bakmayı sürdürerek yaklaştı. Zannedersem epey yabani, tarif edilmez derecede pis, salaş görünüyordum ama o an bunun farkında değildim. Yirmi metre kadar uzakta durdu. “Selam, dostum,” dedi kuşkulu bir biçimde.

“Selam!” dedim.

Bundan cesaret alarak daha da yaklaştı. “Bu şey de ne?” diye sordu.

“Bana nerede olduğumu söyler misin?” diye sordum.

Evleri işaret ederek, “Şurası Littlestone,” dedi. “Şurası da Dungeness! Karaya yeni mi çıktın? Bu alet de ne böyle? Nasıl bir makine?”

“Evet.”

“Karaya doğru mu yüzdün? Yoksa kazara mı sürüklendin? Bu ne?”

Hızlıca düşündüm. Yaklaştıkça küçük adamın görünümünden nasıl biri olduğunu çıkarmaya başladım. “Vay canına!” dedi. “Bunun üstünde çok vakit harcamış olmalısın! Sanırım sen... Neyse. Nereden beri sürükleniyorsun? Bu cankurtaran teknesi gibi bir şey mi?”

Şimdilik bu sorulara nefes aldırmamaya karar verdim. Birkaç anlaşılmaz ifade çıktı ağızımdan. “Yardım istiyorum,” dedim kısık sesle. “Eşyalarımın bir kısmını yukarıya taşımak istiyorum. Bırakamayacağım şeyler var.” Kumlardan bana doğru gelen havlulu, spor ceketli ve saman şapkalı, diğer hoş görünümlü gençleri fark ettim. Belli ki burası Littlestone’un futbolcularının takıldığı bir yerdi.

“İyisi mi,” dedi genç adam, “yardım edelim!” Belli belirsiz hareketlendi. “Özellikle ne yapılmasını istiyorsun?” Arkasını döndü, eliyle işaret etti. Üç genç adam adımlarını sıklaştırdı. Bir an sonra cevaplamak istemediğim sorularıyla bunaltarak etrafımı sardılar. “Hepsini sonra anlatırım,” dedim. “Ölü gibiyim. Paçavraya dönmüşüm.”

“Otele gel,” dedi ilk gördüğüm kısa adam. “Ondan sonra şu şeye bakarız.”

Tereddüt ettim. “Yapamam,” dedim. “Bu kürede iki büyük altın külçesi var.”

İnanamayarak birbirlerine, sonra tekrar sorgularcasına bana baktılar. Küreye doğru gittim, eğildim, içeriye uzandım ve ardından Selenlilerin sopalarıyla, kopuk zinciri önlerine bıraktım. Bitmiş vaziyette olmasaydım hallerine gülebilirdim. Tıpkı bir böceğin etrafını saran küçük çocuklar gibiydiler. Eş-

yalarla ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Şişman kısa adam eğilip çubuklardan birini ucundan kaldırdı, sonra homurdanarak bıraktı. Ardından hepsi aynısını yaptı.

“Kurşun ya da altın!” dedi bir tanesi.

“Altın, altın!” dedi öteki.

“Yeterince altına benziyor,” dedi üçüncü.

Sonra hepsi birden bana, ardından demir atmış gemiye baktılar.

“Baksana!” diye bağırdı küçük adam. “Nereden buldun bunu?”

Yalanı sürdürmekten çok yorulmuştum. “Ay’dan buldum.”
Birbirlerine baktıklarını gördüm.

“Bakın!” dedim. “Şimdi sizinle tartışmayacağım. Bu altın parçalarını otele taşımama yardım edin. Sanırım ikiniz molarla bir tanesini taşıyabilirsiniz. Ben bu zinciri sürüklerim. Biraz yemek yedikten sonra devamını anlatacağım.”

“Ya şu şey ne olacak?”

“Burada bir zarar görmez,” dedim. “Kahretsin. Her neyse, şimdilik orada dursun. Akıntı yukarıya vurursa batmadan yüzer.”

Aşırı merak içindeki bu genç adamlar ganimetimi omuzlarında itaatkârca kaldırdılar ve bir öncü gibi hissederek o uzaktaki deniz kıyısına doğru önlerinden yürüdüm. Yarı yolda, birbirine benzeyen iki ürkek küçük kız bize katıldı ve ardından keskin kokulu zayıf bir oğlan çocuğu görüldü. Hatırladığım kadarıyla bisikleti eliyle itiyordu ve sağ tarafımızda yaklaşık yüz metre kadar bize eşlik etti. Sonra sanırım ona ilginç gelmemiş olacağız ki bisikletine bindi ve oradaki kum düzlüğünden inerek kürenin olduğu tarafa doğru gitti.

Arkasından baktım.

“Dokunmaz,” dedi iri yarı genç adam rahatlatıcı bir şekilde, ben de zaten içimin rahatlatılmasına hazırdım.

Öncelikle sabahın ağarışı geldi aklıma ama sonra Güneş

ufuktaki bulutlardan ayrıldı, Dünya'yı aydınlattı ve kurşunu denizin ıslıl ıslıl sularına vurdu. İçim coşkuyla doldu. Güneş ışığıyla birlikte yaptığım ve yapacağım şeylerin ne kadar önemli olduğunu hatırladım. Baştaki adam altınımın yükü altında sendelerken yüksek sesle güldüm. Dünya'daki hak ettiğim yere geldiğimde insanlar ne kadar şaşıracaktı!

Aşırı yorgun olmasaydım, altınım, saygın arkadaşlarım ve pis görünüşüm arasında tereddüde düşen Littlestone'daki otelin sahibini komik bulurdum. Ama sonunda yıkanabileceğim, üstelik ılık suyun olduğu bir banyo ve ufak adamın ödünç verdiği inanılmaz küçük ama neyse ki temiz kıyafetler bulmuştum. Bana ayrıca bir ustura vermişti ama yüzümü kaplayan saçaklı sakalımın uçlarını kesecek sabrım yoktu.

Bir İngiliz kahvaltısı yaptım, hüzünlü bir iştahla yiyordum –iştahım, birkaç haftalık, eskiden kalma bir zevkti– ve dört genç adamın sorularını yanıtlamak için kendimi topladım. Onlara gerçeği söyledim.

“Eh,” dedim, “beni sıkıştırıyorsunuz. Altını Ay'dan aldım.”

“Ay mı?”

“Evet, gökyüzündeki Ay'dan.”

“İyi de nasıl yani?”

“Ne diyorsam o, kahretsin!”

“Yani sen şimdi Ay'dan mı geldin?”

“Kesinlikle! Uzaydan, o kürenin içinde.” Ve leziz yumurtadan bir lokma aldım. Ay'a geri dönünce bir kutu yumurta alacağıma dair aklımın köşesine bir not düştüm.

Onlara söylediğim şeyin tek kelimesine bile inanmadıklarını açıkça görebiliyordum ama belli ki beni şimdiye kadar gördükleri en saygın yalancı olarak düşünüyorlardı. Birbirlerine baktılar ve gözlerindeki dehşeti üstümde yoğunlaştırdılar. Sınırım tuzu alışımından bir işaret bulmayı bekliyorlardı. Yumurtaya biber ekişimden bir şeyler yakalamış gibiydiler. Altında titredikleri garip şekilli altın kütleler akıllarından çıkmıyor-

du. Orada, her ikisi de binlerce pound değeriindeki çubuklar önümde duruyordu ve herhangi birisinin çalması ev ya da bir toprak parçasını çalması kadar imkânsızdı. Kahve fincanımın üstünden meraklı yüzlerine bakarken kendimi yeniden anlaşırlı kılmak için yapmak zorunda kalacağım bir yığın açıklamayı düşündüm.

“Aslında öyle demek istemiyorsunuz herhalde...” diye başladı, inatçı bir çocuğun ses tonuyla konuşan en genç adam.

“Şu tost tabağını uzatır mısın?” dedim ve onu tamamen susturdum.

“Baksana,” diye başladı diğer bir tanesi. “Buna inanmaya çağız, biliyorsun değil mi?”

“İyi, peki,” dedim ve omuzlarımı silktim.

“Bize söylemek istemiyor,” dedi bir adım ötedeki en genç adam ve daha sonra, soğukkanlı bir görünümle ekledi: “Sigara içsem senin için sorun olur mu?”

Samimiyetle isteğini kabul ettim ve kahvaltıma devam ettim. Diğer ikisi gidip uzaktaki pencereden dışarı baktılar ve duyamadığım şekilde konuştular. Zihnimde bir düşünce çıktı. “Gelgit,” dedim, “azalmış mıdır?”

Bir an durakladılar, bu şüphe yeterince şey anlatıyordu.

“Deniz çekilmek üzere,” dedi küçük iri yarı adam.

“Her neyse,” dedim, “çok uzaklaşmaz.”

Üçüncü yumurtamı kestim ve küçük bir konuşmaya başladım. “Bakın,” dedim. “Lütfen, kaba bir insan olduğumu, size kötü yalanlar ya da onun gibi bir şeyler uydurduğumu sanmayın. Biraz özet geçmek ve gizemli olmak zorundayım. Bunun çok tuhaf geldiğini anlayabiliyorum ama hayal gücünüzü kullanmalısınız. Unutulmaz bir şey yaşıyorsunuz. Fakat bunu şimdi size açıklayamam imkânsız. Ancak size yemin ederim ki ben Ay’dan geldim, size söyleyebileceğim tek şey bu. Aynı şekilde size son derece muhtacım biliyorsunuz, son derece. Umarım bu tavrım sizi gücendirmez.”

“Yok, hiç de değil!” dedi en genç olan nezaketle. “Gerçek-

ten anlayabiliriz,” dedi sertçe bakarak. Sandalyesiyle sallanırken neredeyse yere değdi. Biraz çabalayarak düzeldi. “Pek de anlamadık,” dedi şişman genç adam.

“Aklından bile geçirme!” Hepsi birden ayağa kalkıp dağıldılar, yürüdüler ve sigara yaktılar; genel olarak sıcakkanlı, rahat, beni ya da küreyi hiçbir şekilde merak etmiyormuş gibi görünüyordlardı. Birinin kısık sesle, “Yine de şuradaki gemiye bir göz kulak olayım,” dediğini duydum. Biraz kendilerini zorlayabilseler, beni çoktan terk ederlerdi. Üçüncü yumurtamla devam ettim.

Şişman kısa adam o an, “Hava” dedi, “çok güzeldi, değil mi? En son ne zaman böyle bir yaz yaşadığımızı hatırlamıyorum.”

Fiyu-güm! Roket patlaması gibi bir şey oldu!

Ve bir yerlerde bir cam kırıldı...

“Bu ses de ne?” dedim.

“Yoksa?” diye bağırdı küçük adam ve köşedeki pencereye doğru koştu.

Diğerleri de aynı şekilde pencereye koştu. Onlara bakarak oturuyordum.

Birden sıçradım, üçüncü yumurtamı düşürdüm. Ben de pencereye koşturdum. Aklım yeni başıma gelmişti. “Orada hiçbir şey yok,” diye bağırdı ufak adam, kapıya doğru koşarken.

Boğuk bir öfkeyle bağırdım. Arkama dönüp bana tost getiren garsonu bir kenara iterek, “O çocuk yaptı! O kahrolası çocuk!” dedim. Hızla odadan çıkıp otelin önündeki küçük düzlüğe doğru koştum.

Az evvel pürüzsüz olan deniz şimdi geçici bir rüzgârla dalgalanıyordu ve kürenin olduğu yerdeki su bir geminin dümen rüzgârının yaptığı şekilde çalkalanıyordu. Yukarıda, küçük bir bulut kümesi duman gibi dönüyordu ve sahildeki üç dört kişi beklenmedik gürültünün olduğu noktaya doğru sorgulayıcı yüzlerle bakıyorlardı. Hepsi bu kadardı! Garson ve ceketli

dört genç adam peşimden hızla geldi. Pencerelelerden ve kapılardan bağırış çağırışlar geliyordu. Bir sürü endişeli, hayretler içindeki insan çıkmıştı ortaya.

Bir süre orada durdum, bu yeni gelişmeyle insanları düşüneyecek kadar, başta bu durumun büyük bir felaket olduğunu göremeyecek kadar şaşkındım.

Kazara şiddetli bir darbeye maruz kalmış bir insan gibi afallamıştım. Kaza geçiren insanlar ancak sonradan kendi yaralarını fark ederler.

“Yüce Tanrım!”

Sanki birisi başımdan aşağı kaynar sular dökmüştü. Dizlerimin bağı çözülmüştü. Bu felaketin benim için ne anlama geldiğini yeni anlamıştım. O kahrolası çocuk gökyüzündeydi. Büsbütün dımdızlak kalmıştım. Altınım, dünyadaki tek varlığım kahve içtiğim odadaydı. Bu nasıl olurdu? Genel olarak başa çıkılmaz bir karışıklıktı.

“Yani,” dedi arkadaki kısa adam. “Yani, yapabilirsiniz...”

Birdenbire döndüm. Arkamda yirmi otuz kadar insan dağınık bir topluluk oluşturmuştu. Hepsi aptal bir sorgulama, sonsuz bir kuşku ifadesiyle beni sıkıştırıyordu. Gözlerindeki baskıya tahammül edemedim. Yüksek sesle homurdandım.

“Yapamam,” diye bağırdım. “Yapamam! Yapacak bilgim yok! Çok zor bir şey –Kahrolun hepiniz!”

Elimi kolumu sallayarak konuşuyordum. Adam onu tehdit etmişim gibi geriledi. Aralarından geçip otele girdim. Kahve odasına döndüm, deli gibi zili çaldım. İçeri girdiği anda garsonu tuttum.

“Beni duyuyor musun?” diye bağırdım. “Yardım iste de şu çubukları doğrudan odama taşı.”

Beni anlamayınca çılgınca bağırıp çağırdım. Korkmuş görünen yeşil önlüklü kısa, ihtiyar bir adam ve daha uzaktan gömlekli iki genç adam ortaya çıktı. Onlara doğru atıldım ve bana hizmet etmelerini emrettim. Altın odama gelince tartışmayı kestim. “Şimdi çıkın,” diye bağırdım, “bir adamın göz-

lerinizin önünde delirdiğini görmek istemiyorsanız hepiniz dışarı çıkın!” Kapıda çekinerek dikilen garsonu omzumla ittim. Kapıyı üstlerine kilitledikten sonra ufak tefek adamın kıyafetlerini çıkardım üstümden, sağa sola fırlattım hepsini ve hemen yatağa attım kendimi. Orada uzun bir süre nefes nefese savurduğum küfürlerle sakinleştim.

Sonunda yatağımdan çıkıp yuvarlak gözlü garsonu bir pazen gecelik, soda, viski ve birkaç iyi sigara istemek için yanıma çağırarak kadar sakinleşebildim. Birkaç kez zili çalmama neden olan rahatsız edici bir gecikmenin ardından istediklerim getirildi. Kapıyı tekrar kilitledim, bütün durumu tekrar gözden geçirmek için ince ince düşündüm.

Büyük deneyin en belirgin sonucu mutlak bir başarısızlıktı. Tam bir hezimetti ve bu durumdan tek kurtulan bendim. Tam manasıyla bir yıkımdı ve son felaketi de buydu. Kendimi ve mümkün olduğunca bozgundan kalan ganimetlerimi korumak dışında yapılabilecek bir şey yoktu. Ölümcül bir hata yüzünden geri dönmek ve Ay’ı ele geçirmekle ilgili tüm muğlak planlarım yok olup gitmişti. Ay’a geri dönme, bir küre dolusu altın elde etme, dahası Cavorite’in bir kısmını incelettirerek büyük sırrımızın değerlendirilmesi hatta belki Cavor’in cesedini getirme gibi niyetlerim, tüm bu fikirler topyekûn uçup gitmişti.

Tek hayatta kalan bendim, o kadar.

Sanırım bir buhran durumunda aklıma gelen en iyi fikir yatmaktı. Gerçekten ya kendimi tamamen sakinleştirmeli ya da fena bir şeyler yapmalıydım bence. Ama orada, kilitli odada tüm dış müdahalelerden saklanarak durumu tüm açılardan düşünebilir, bu boş zamanı plan yaparak geçirebilirdim.

Bana göre çocuğun başına gelenler hayli açıktı. Kürenin içine sürünerek girmiş, cıvataları karıştırmış, kapağı, Cavorite’in pencerelerini kapatmış ve uçup gitmişti. Oysa giriş kapağını kapatmayı becermesi imkânsızdı ve yapmış olsa bile geri tepme olasılığı çok daha fazlaydı. Balyalarımınla kürenin ortasında

bir yere sürükleneneceği ve Dünya'yla ilişkisinin kesileceği açıktı. Yine de uzayın uzak bir köşesinde yaşayanlarca görülebilirdi. Bu konuya hızla ikna olmuştum. Bu konudaki sorumluluğumun üstünde düşündükçe durum daha da netleşti, tek kelime etmezsem başıma bir iş açılmazdı. Kayıp çocuklarını arayan üzgün anne babasıyla karşılaşırsam öncelikle küremi ister ya da ne demeye çalıştıklarını sorardım. Ağlayan aileyi, polisleri veya bunun gibi bir kaosu görür gibi oldum ama sonra anladım, tek yapmam gereken çenemi kapalı tutmaktı. Böylece hiçbir şey açığa çıkmazdı. Aslında yatağımda sigara içerek ne kadar düşündüysem durumun kaçınılmazlığı o kadar belirginleşti.

Bir suça ya da uygunsuz harekete karışmadığı ispatlandığı müddetçe, ne kadar pis ve pasaklı görünürse görünsün taşıyabildiği kadar altınla çıkıp gelen her İngiliz vatandaşının istediği yere yerleşebilmesi en doğal hakkıdır. Hiç kimsenin onu engellemeye ya da alıkoymaya hakkı yoktur. Bunu kendim için daha açık bir ifadeye dönüştürerek bağımsızlığımın bir çeşit Magna Carta'sı gibi tekrar ediyordum.

Bu konuyu bir kenara koyduktan sonra iflasımdan kaynaklanan ve daha önce düşünmeye cesaret edemediğim bazı hususları dengeli bir şekilde ele alıp üstünde kafa yorabiliyordum. Bu meseleyi sakince düşününce, sadece daha az tanınmış bir isimle kimliğimi değiştirerek ve iki aydır uzayan sakalımı kesmeyerek daha önce bahsettiğim kinli alacaklıdan gelecek tehlikeleri azaltabileceğimi fark ettim. Oradan daha mantıklı bir rotaya yelken açabilirdim. Tüm bunların aşağılık planlar olduğu açıktı ama başka ne yapabilirdim ki?

Ne yaparsam yapayım sakın kalmaya, canımı sıkmamaya kararlıydım.

Yazı malzemeleri istedim. Garsonun en yakındaki banka olduğu bilgisini verdiği New Romney Bankası'na bir mektup yazdım. Müdürüne bir hesap açmak istediğini, kendisinden iki güvenilir kişi, kayıtlı bir taksi, hareket alanımı kısıtlayan

elli kiloluk altını taşıyabilecek güçlü bir at istediğimi söyledim. Mektubu “Blake” diye imzaladım, bu bana tamamen saygın bir isim gibi gelmişti. Bunu hallettikten sonra bir telefon rehberi alıp bir terzi seçtim, kendisinden bana koyu yün bir takım elbiseyle ölçüsünü alacak birini ve aynı zamanda bir valiz, kıyafet çantası, kahverengi bot, gömlekler, uygun şapkalar göndermesini istedim. Bir saatçiden de saat sipariş ettim. Bu mektuplar yola çıktığında otelden bana verebilecekleri en iyi öğle yemeğini istedim. Sonra talimatlarım uyarınca iki güvenilir yasal görevli bankadan gelip de altınımı tartarak götürünceye kadar olabildiğince sıradan biçimde sigara içerek yattım. Bundan sonra herhangi bir kapı sesini duymayayım diye kıyafetlerimle kulaklarımı kapatarak rahat bir uyku çektim.

Uyudum. Kuşkusuz Ay’dan gelen ilk insanın yapmayacağı sıradanlıkta bir şeydi bu. Genç ve yaratıcı okurlarımın bu davranışımı sıkıcı bulacaklarını tahmin edebiliyorum. Fakat aşırı yorgundum, üzgündüm ve kahretsin ki yapabileceğim başka şey yoktu. O an hikâyemi birilerine anlatmaya kalksam kesinlikle kimsenin bana inanma ihtimali yoktu ve bu beni çekilmez sıkıntılara sokardı. Uyudum. Uyandığımda artık Dünya’yla yeniden yüzleşmeye hazırdım. Yıllardır edindiğim sağduyu sayesinde herkesle yüzleşmeye hazırdım. Bu yüzden İtalya’ya geldim ve burada hikâyemi yazıyorum. Dünya bunun gerçeğine hazır değilse ben de bilimkurgu olarak anlatırım. Umurumda değil.

Hikâye burada bittiğine göre bu maceranın nasıl gerçekleştiğini ve kapandığını düşündükçe şaşıyorum. Lympne’de herkes Cavor’ın eviyle kendini havaya uçuran ve çok da başarılı olmayan bir biliminsanı olduğunu sanıyor. İnsanlar geldiğim zaman Littlestone’da olan patlamayı üç buçuk kilometre ötedeki Lydd hükümet kuruluşunun patlayıcılarla yaptıkları süregiden deneylere bağladı. Şimdiye dek adı Tommy Simons olan küçük çocuğun ortadan kayboluşundaki payımı kabul etmediğimi itiraf etmeliyim. Bu, açıklayarak kurtulmak-

ta zorlanacağım bir teyit konusu olabilir. Littlestone plajında üstümde paçavralarla ve altın olduğuna şüphe bırakmayan çubuklarla ortaya çıkışımı da çeşitli yaratıcı yollarla açıklıyor olmalılar – hakkımda ne düşündükleri umurumda değil. Zenginliğimin kaynağının çok fazla sorgulanmaması için böyle çıkageldiğimi düşünüyorlar. Bunun kadar tutarlı bir hikâye uydurabilecek insanla ben de tanışmak isterdim. Her neyse, isteyen buyursun, bunların uydurma olduğunu düşünsün.

Hikâyemi anlattım – artık sanırım dünyevi meselelere geri dönme zamanı geldi. İnsan Ay'ı görmüş olsa bile geçimini sağlamak zorunda. Bu yüzden Cavor hayatıma girmeden önce taslağını tamamladığım oyunun senaryosu üzerinde çalışıyor, hayatımı onunla tanışmadığım zamanlardaki gibi toparlamaya uğraşıyorum. Ay ışığı odama vururken zihnimi oyunda tutmakta zorlandığımı itiraf etmeliyim. Şu sıra dolunay var. Dünyaya gece saatlerce pek çok gizemi içinde taşıyan parlak karaltıya bakarak saatlerce çardakta oturdum. Düşünsenize! Masalar, sandalyeler, ayakları, her şey altından. Lanet olsun! Keşke Cavorite'la yeniden rastlaşsam! Ama onun gibi bir şeyle hayatta iki kez karşılaşılmaz. Burada durumum Lympne'deki halimden biraz daha iyi. Hepsi bu. Cavor ise daha önce hiçbir insanın yapmadığı kadar özenli bir yöntemle intihar etmiş oldu. Böylece hikâye nihayet tamamen ve bir rüya gibi sona eriyor. Yaşananlar hayattaki hiçbir şeye benzemiyor; orada sıçramak, yemek yemek, nefes almak, o ağırlıksız zamanlar, bunların büyük bir kısmı insanın bildiği deneyimlerden çok farklı; yine de bazı anlar oluyor, Ay'dan getirdiğim altınlara rağmen ben de tüm yaşananların bir rüya olduğuna inanıyorum neredeyse...

22. BÖLÜM

JULIUS WENDIGEE’NİN ŞAŞIRTAN İLETİŞİMİ

Littletone’da Dünya’ya geri dönüşümle ilgili hikâyeyi bitirince, “Son” yazdım, bir süsleme çizdim ve *Ay’daki İlk İnsanlar* hikâyemin tamamen sonlandığına inanarak kalemimi bir kenara bıraktım. Bununla da kalmadım, hikâyenin henüz bitmediğini anlamadan elde yazdığım metni yayınevine teslim ettim, satışını onayladım, büyük bir kısmının *Strand Magazine*’in yeni sayısında yayımlandığını gördüm ve Lympne’de başladığım oyun senaryosu üstünde yeniden çalışmaya başladım. Daha sonra şimdiye kadar aldığım en şaşırtıcı haberlerden biri (şimdiden yaklaşık altı ay kadar önce) Amalfi’den Cezayir’e kadar peşimden gelip bana ulaştı. Kısaca özetleyeyim, Bay Tesla’nın Amerika’da kullandıklarına benzeyen bazı cihazlar aracılığıyla Mars’la iletişim kurmayı umut ederek deneyler yapan Hollandalı bir elektrikçi olan Bay Julius Wendigee, ara sıra Cavor’dan geldiğine şüphe bırakmayan ilginç, parça parça İngilizce mesajlar aldığından bahsediyordu.

Başta bunun hikâyemin el yazmasını gören birisi tarafından yapılan abartılı bir şaka olduğunu düşündüm. Bay Wendigee’ye şaka yollu bir yanıt verdim ama o şüphelerimi kenara bıraktıracak bir yanıt verdi. Anlatılmaz bir heyecan içinde, aceleyle Cezayir’den yola çıkıp adamın çalıştığı Monte Rosa’daki küçük gözlemesine gittim. Kayıtlarının, elektronik aletlerinin ve bunlardan önemlisi Cavor’dan gelen mesajların

işığında içimde kalan tüm şüpheler kaybolmuştu. Hemen, yanında kalmam, her gün bu kaydın tutulmasında ve Ay'a yanıt gönderme çalışmalarında yardım etmem için bana yaptığı tek-lifi kabul ettim. Öğrendiğimize göre Cavor hayattaydı, üstelik bu karınca benzeri varlıkların, karınca adamların arasında, Ay mağaralarının mavi karanlığında özgürdü de. Görünüşe göre ayağı sakatlanmıştı ama bunun dışında sağlığı yerindeydi. Hatta dünyadakinden daha sağlıklı hissettiğini anlaşılır biçimde söylemişti. Bir defa ateşlenmişti ama bu durumdan kötü etkilenmemişti. Ancak ilginç bir şekilde benim ya Ay kraterinde öldüğüm ya da uzayın derinliklerinde kaybolduğum gibi bir düşünceyle vicdan azabı çekiyormuş gibi görünüyordu.

Bay Wendigee, çok farklı bir araştırmaya başladığı sırada Cavor'ın mesajlarını almaya başlamıştı. Kuşkusuz okurlar, Amerikalı ünlü elektrik bilimsanı Nikola Tesla'nın yüzyılın başında, Mars'tan bir mesaj aldığını duyurmasıyla oluşan küçük heyecanı hatırlayacaktır. Onun ilanı, bilimsanlarının uzun zamandır bildiği bir gerçeğe, uzaydaki bilinmeyen birtakım kaynaklardan Signor Marconi'nin kablosuz telgrafı için kullandığı dalgalara benzeyen elektromanyetik bozulma dal-galarının sık sık Dünya'ya geldiği gerçeğine dikkatleri çekti. Tesla'nın yanı sıra diğer gözlemciler bu titreşimleri almak ve kaydetmek için cihazlarını geliştirmeye çalışıyorlardı. Buna rağmen çok azı dünya dışı bir gönderenden gelecek gerçek mesajları düşünecek kadar ileriye gidebilmişti. Yine de bu azınlığın arasında Bay Wendigee'yi kesinlikle saymamız gerekir. 1898'den beri kendisini neredeyse tamamen bu konuya adanmış ve daha kapsamlı bir araştırma yapmak için Monte Rosa'nın eteklerinde her tür gözleme imkân tanıyan bir muhite gözlemevi kurmuştu.

Bilimsel yeterliliğimin çok fazla olmadığını kabul etmeliyim ama beni bir yargıya ulaştırmaya yetiyor. Bay Wendigee'nin uzaydaki elektromanyetik koşullardaki herhangi bir bozukluğu saptama ve kaydetme becerileri kesinlikle kendine özgü ve

ustacaydı, başarılı bir birliktelikle gözlemesini kurma ve faaliyetine geçirme çalışmaları Cavor'ın dünyayı arama konusundaki ilk teşebbüsünden yaklaşık iki ay önce tamamlanmıştı. Dolayısıyla Cavor'ın ilettiği bilgileri en başından beri aldık. Ne yazık ki yalnızca parçalar halindeler ve insanlığa anlatmak zorunda hissettiği şeylerin en önemlileri, yani gerçekten yolladıysa Cavorite'in yapılışı hakkında bilgiler kayda geçirilmemiş vaziyette uzayda titreşiyor. Cavor'a bir cevap göndermeyi asla başaramadık. Bu nedenle Cavor hangi bilgileri aldığımızı, hangilerini kaçırdığımızı anlayamıyordu ve sesini ulaştırmak için verdiği çabadan yeryüzünde herhangi birinin haberdar olduğunu kesinlikle bilmiyordu. Ay'daki hayatla ilgili on sekiz parçalık uzun açıklamalar –tamamı elimize geçse böyle olacaktı– gönderme konusunda sergilediği ısrar, aklının iki yıldan beri ayrı olduğu gezegeninde kaldığını gösteriyor.

Bay Wendigee'nin, Cavor'ın düzgün İngilizcesiyle karışan elektromanyetik bozulmayı fark ettiğinde ne kadar şaşırdığını düşünebiliyor musunuz? Bay Wendigee, Ay'da çıktığımız çılgın yolculuk hakkında hiçbir şey bilmiyordu ve aniden bu ses boşluktan çıkagelmişti.

Okurun bu mesajların gönderildiği koşulları anlaması iyi olacak. Ay'da bir yerlerde Cavor'ın belli bir süreliğine elektrik malzemelerine erişimi olmuştu ve Marconi tipi bir telsiz cihazı –belki de gizlice– yapmayı başarmıştı. Düzensiz, bazen yarım saatlik, bazen de üç saate kadar uzayan aralıklarla çalıştırmayı başarıyordu. Bu aralıklarda, Ay'ın göreceli konumuyla Dünya'nın yüzeyindeki noktaların sürekli değiştiği gerçeğini göz ardı ederek mesajlarını iletmeyi sürdürüyordu. Bundan ve kayıt araçlarımızdaki kaçınılmaz kusurlardan dolayı ondan ulaşan haberler değişken aralıklarla gelip gidiyordu. Bulanıklardı ve garip, çileden çıkarıcı bir biçimde kayboluyorlardı. Buna onun uzman bir telefon operatörü olmadığı gerçeğini de eklersek, genel kullanımdaki kuralları ya kısmen unutmuştu ya da hiçbir zaman bütünüyle yönetmeyi başaramamıştı. Yo-

buldukça kelimeleri bozuk telaffuz ediyor, tuhaf bir şekilde yanlış heceliyordu.

Gönderdiği haberlerin yarısını muhtemelen kaybettik, elimizde olanların çoğu da bozuk ya da kısmen silinik. Bu nedenle okurların takip edeceği özet, bozukluklar, kesintiler ve konu değişimleri içerecek. Bay Wendigee ile Cavor kaydının eksiksiz ve açıklamalı bir baskısını oluşturmak için birlikte çalışıyoruz. Önümüzdeki ocak ayında, kullanılan araçların da ayrıntılı bir dökümüyle beraber ilk ciltten başlayarak yayımlamayı umuyoruz. Tek bilinen transkripti bu hikâyeye olan yaşananların eksiksiz ve bilimsel bir raporu olacak. Fakat burada, yakınımızdaki başka bir dünyanın bizimkine benzeyen ama bir o kadar da benzemeyen taraflarının genel bir taslağını vermeye yetecek kadarını sunacak ve en azından anlattığım hikâyeyi tamamlayacağız.

23. BÖLÜM

BAY CAVOR'DAN GELEN İLK ALTI MESAJIN ÖZETİ

Cavor'ın ilk iki mesajı daha kapsamlı bir cilt için saklanabilir. Genel olarak özetleyerek ve ilginç hususları detaylandırarak, kürenin yapımı hakkındaki çok önem taşımayan basit gerçekleri ve Dünya'dan ayrılışımızı anlatıyor. Konuşması boyunca benden ölmüşüm gibi söz ediyor ve Ay'a gelişimizden bahsederken ilginç bir öfkeye kapılıyor. "Zavallı Bedford" ve "O zavallı genç adam" diye bahsediyor benden ve "böyle bir maceraya kesinlikle hairlıksız olan" bu genç adamı "kesinlikle başarılar elde edeceği" bir gezegeni riskli bir görev uğruna terk ettirdiği için kendisini suçluyor. Bence, teorik küresinin hayata geçmesi için sarf ettiğim enerjiyi ve uygulamadaki yetkinliğimi küçümsüyor. Bir tren yolculuğundan fazlası değilmiş gibi uzaydan geçişimiz hakkında daha fazla açıklama yapmadan, "Geldik," diyor.

Sonra da gittikçe artan bir şekilde bana haksızlık yapmaya başlıyor. Doğruluk arayışındaki bir adamdan böyle haksızlıklar yapmasını beklemezdim. Bu olaylara dair kendi yazdıklarına bakınca Cavor'ın benden bahsederkenki yaklaşımından çok daha dürüst olduğum konusunda ısrar etmeliyim. Çok az şeyi kısalttım ve hiçbir şeyi saklamadım. Fakat kendisi şöyle anlatıyor:

"Kısa süre içinde bulunduğumuz durumla çevremizdekilerin tuhaflığının –aşırı ağırlık kaybı, seyrek fakat bol oksijenli

hava, kas yorgunluklarının abartılı sonuçları, garip tohumlardan hızla yetişen tuhaf bitkiler, korkunç gökyüzü– arkadaşımı fazlasıyla etklediği belli oldu. Ay’dayken karakteri bozulmaya başlamış gibiydi. Düşüncesiz, sabırsız ve kavgacıydı. Bir süre sonra aptallık edip dev veziküllerden oburca yiyerek sarhoş oldu, bu yüzden de Selenlilerin ellerine düştük – henüz davranışlarını inceleme fırsatı bile elimize geçmemişti ...”

(Gördüğünüz gibi aynı “veziküllerden” kendisinin de yediğine dair herhangi bir şey söylemiyor.)

Ve o noktadan sonra şöyle devam ediyor: “Onlarla birlikte zorlu bir geçide geldik ve Bedford Selenlilerin bazı hareketlerini yanlış anladı.” (Ne kadar da hoş hareketlerdi oysa!) “Telaşlanmalarına, şiddete yol açtı. Cinnet geçirdi, üç kişiyi öldürdü. Bu zorbalığın ardından onunla kaçmak zorunda kaldım. Yolumuza çıkan yedi sekiz Selenliyi daha öldürdük. Beni ele geçirdikleri anda katletmemeleri bu varlıkların hoşgörüsü hakkında çok şey anlatıyor. Küremizi kurtarma şansımızı artırmak için dışarıya çıktığımızda Ay’a ilk ayak bastığımız krateri bölümlere ayırdık. Sonra bir yığın Selenliye karşılaştım. Bunlar daha büyük kafaları, daha küçük vücutları ve düzgün kıyafetleriyle şimdiye kadar gördüklerimize hiç benzemiyorlardı. Bir süre onlardan kaçtıktan sonra derin bir yarığa düştüm. Başım oldukça kötü yaralanmış, dizkapağım yerinden çıkmıştı. Acı içinde sürünerek hâlâ kabul ederlerse teslim olmaya karar verdim. Yaptılar, çaresiz halimi görerek beni yeniden Ay’ın içine taşıdılar ve Bedford’dan bir daha ne haber aldım ne de gördüm. Anladığım kadarıyla Selenliler de görmedi. Ya kraterdeki geceye yenik düştü ya da belki de –ki bu daha mümkün– küreyi benden önce bularak alıp kaçtı. Fakat korkarım bu sefer de onu kontrol edemeyip uzayda daha uzun sürecek bir kadere doğru yol almış olmalı.”

Bu sözlerle birlikte Cavor benden bahsetmeyi bırakıp daha ilginç konulara devam ediyor. Editörü olarak mevkiimi kullanıp hikâyeden kendi çıkarlarını adına sapma fikrinden hoş-

lanmıyorum ama yaşananlar hakkında yaptığı bu değişikliklere karşı çıkmak zorundayım. Can havliyle kan lekeli kâğıda bırakırken anlattığı o farklı mesaj hakkında hiçbir şey dememiş. Bahsettiği onurlu teslimiyetin, Selenliler arasında kendini güvende hissetmeye başladığından beri geliştirdiği yeni bir fikir olduğunu ısrarla vurgulamalıyım. “Küreyi bulup kaçmak” meselesine gelince okurun bu sunduklarım üzerinden kararını vermesine tabii ki istekliyim. Örnek bir adam değilim, öyle bir iddiam da yok. Fakat böyle bir insan mıyım?

Her neyse bunlar benim tespit ettiğim hatalar. Bu noktadan itibaren Cavor’ı rahatsız olmadan düzeltebilirim çünkü ben-den daha fazla bahsetmiyor.

Ona rastlayan Selenliler onu “bir tür balon” diye tarif ettiği şeyle iç kısmın derinlerindeki “büyük bir kuyu”ya taşımışlar. Yazdığı eğey karışık bir pasaj ve sonraki mesajlarındaki imaları birleştirerek ulaştığımız bilgilere göre bu “büyük kuyu” her birine Ay “krateri” denilen çok sayıda yapay kuyunun oluşturduğu devasa sistemlerden biriymiş. Yüzlerce kilometre aşağıda uydumuzun merkezindeki bölüm varmış. Bu kuyular birbirine tünellerle bağlanıyor, dipsiz mağaralara açılıyor, daha küresel bölümlere dönüşüyorlarmış. Ay’ın temelini yüzlerce kilometre derinlikteki süngersi kayalar oluşturuyormuş. “Bu süngersi yapı kısmen doğal olsa da,” diyor Cavor, “büyük oranda geçmişteki Selenlilerin büyük sanayilerine bağlı olarak oluşmuş. Kazılmış kaya ve toprağın devasa dairesel tepeleri, tünellerin içindeki büyük daireleri oluşturan şekiller Dünya’daki gökbilimciler tarafından (yanlış bir benzetme yapılarak) yanardağ olarak biliniyor.”

Onu bu kuyunun derinliklerinde “bir tür balon” diye bahsettiği şeyle önce koyu karanlık bir yere, ardından da fosforlu ışığın gittikçe arttığı bir bölgeye götürmüşler. Cavor’ın gönderileri bir biliminsanına göre fazla dikkatsiz olduğunu gösteriyor ama biz bu ışığın merkezdeki denize dökülen, fosforlu organizmalar barındıran derelerden ve çağlayanlardan kay-

naklandığını anlıyoruz. Aşağı indikçe Selenlilerin de parlamaya başladığını söylüyor. Sonunda çok daha derinlerde ısısız ateş gibi garip bir karışıklıkla parlayan, dalgalanan İç Deniz'in sularını görmüş. "Ocakta kaynayan parlak mavi süt gibi bir maddeydi."

Cavor sonraki bir mesajında, "Bu Ay Denizi," diyor, "durgun bir okyanus değil. Güneş ışınları suların Ay eksenini etrafında sürekli dalgalanmasına yol açıyor ve tuhaf fırtınaların, kaynamaların, hızlı akıntıların meydana gelmesine yol açıyor, zaman zaman da soğuk rüzgârlar ve gürültüler, yukarıdaki karınca yuvalarının işlek yollarına doğru yükseliyor. Su yalnızca hareket halindeyken ışık veriyor, durgun olduğu zamanlarda ise karanlık. Genelde suları yükselip alçalarak parlak köpüklü tanecikler ve büyük yığınlar halinde hafif parlak akıntıyla ağır ağır süzülüyor. Selenliler mağaramsı boğazlardan ve göllerinden kano biçimli küçük sığ tekneleriyle geçiyorlar. Ay'a hükmeden Yüce Kamer'in etrafındaki geçitlere götürülmenden önce bu Ay sularında kısa bir gezinti yapmama izin bile verdiler.

"Mağaralarla geçitler doğal olarak çok kıvrımlıydı. Bu yolların büyük bir kısmı sadece balıkçıların arasındaki usta yol göstericiler tarafından biliniyor ve Selenliler nadiren bu labirentlerde kayboluyor. Bana, daha uzaktaki oyuklarda aydaki biliminsanlarının yok etmeyi başaramadığı bazıları korkunç ve tehlikeli olan garip yaratıkların gizlendiği söylendi. Özellikle bir sürü dokunacı olan, kesilerek parçalarına ayrıldığında çoğalan Rapha ve özellikle ansızın fırlayarak öldüren, hiç gözle görülmemiş bir yaratık olan Tzee var."

Bize bu konuda detaylı bir açıklama yapıyor.

"Bu gezintide Mamut Mağaraları hakkında okuduğum şeyleri hatırladım; ah keşke mavi ışığın yerine sarı bir şamdanım ve kanonun arka tarafındaki motorla uğraşan asık suratlı Selenlinin yerine sağlam görünümlü bir kürekçi olsaydı. Hızla karaya geri döneceğimi düşünebilirdim. Etrafımızdaki kayalar

çok çeşitli, bazen siyah, bazen soluk mavi ve damarlıydı, safir madenine girmişiz gibi parlıyorlardı. Altta fosforlu balıklar belli belirsiz ısıltı saçıyor ve daha az fosforlu derinliklerde kayboluyorlardı. Ardından gidiş geliş kanallarının birindeki akıntının sonunda uzun bir deniz manzarasıyla bir rıhtım ortaya çıkıyor ve karaya çıkıldığında dikey geçitlerden biri kalabalık devasa bir kuyu göze iliştiriyor.

“Parlak sarkıtlarla dolu harika yerlerden birinde balıkçılık yapan bir sürü tekne vardı. Bunlardan birinin yanına gittik ve uzun kollu Selenlilerin ağı çekişini izledik. Çok güçlü kollu, kısa çarpık bacaklı, buruşuk maskeli küçük, kambur böceklerdi. Çektikleri ağ Ay’da karşılaştığım en ağır şey gibi görünüyordu. Üstünde altın olduğu şüphe götürmeyen ağırlıklar yüklüydü. Çekmeleri uzun zaman alıyordu. Çünkü bu sularda daha büyük ve daha yenilebilir balıklar derinlerde geziyordu. Ağdaki balıklar uzun bir sürede yukarı çıkıyor, parlak, mavi mavi ısıltılar saçıyorlardı.

“Yakaladıklarının arasında, çok dokunaçlı, kötü bakışlı, hareketleri yırtıcı, gördükleri anda Selenlileri çılgınlara, haykırıslara boğan ve baltalarıyla hızlı, öfkeli hareketler yaparak küçük parçalara ayırdıkları siyah bir şey vardı. Tüm parçaları çırpınarak kıvrınmayı sürdürüyordu. Sonra ateşlendiğim zaman o zehirli, öfkeli yaratığın bilinmez sulardan öyle hararetli ve aktif bir şekilde yükselişini tekrar tekrar hayal ettim. Ay’da gördüğüm tüm canlılar arasında en hareketli ve habis şeydi.

“Denizin yüzeyi Ay’ın dış katmanından hemen hemen üç yüz kilometre, belki de daha aşağıda olmalı. Öğrendiğime göre Ay’ın tüm şehirleri merkezdeki bu denizin hemen üstündeki daha önce anlattığım mağara şeklindeki alanlardan ve yapay geçitlerden oluşuyor. Dışarıyla Dünya’daki gökbilimcilerin Ay krateri olarak isimlendirdiği kısımlara açılan dikey geçitler aracılığıyla devamlı haberleşiyorlar. Yakalanmadan önceki gezintilerim sırasında böyle bir açıklığı kapatan bir kapak görmüştüm.

“Ay’ın merkeze daha uzak olan kısımlarının nasıl olduğu hakkında henüz tam bilgiye ulaşabilmiş değilim. Ayotçullarının gece boyunca barındığı muazzam bir mağara sistemi var. Mezbaha benzeri yerler var. Bunlardan birinde Bedford’la ben Selenli kasaplarla savaştık. Ondan sonra et yüklü balonların üstteki karanlıktan aşağı doğru indirildiğini gördüm. Bu yaratıklar hakkında neredeyse Londra’daki bir Zulu’nun İngiltere’nin mısır kaynakları hakkında öğrendiği kadar az şey öğrendim. Yine de bu dikey kuyular ve yüzeydeki bitki örtüsü Ay’ın atmosferini havalandırmada ve taze tutmada önemli bir rol oynuyor olmalı. Bir keresinde, özellikle hapishaneden ilk çıkışında kuyudan aşağı esen soğuk rüzgârı, daha sonra da ateşlenmeme neden olan bir çeşit Akdeniz rüzgârı hissettim. Yaklaşık üç hafta tanımlanamayan ateşli bir hastalığın pençesinde yattım. Uyumama ve büyük şans eseri cebimde getirdiğim sıtma ilaçlarına rağmen, Ay’ı yöneten Yüce Kamer’e getirilene kadar hastalığım sürdü, berbat haldeydim.

“Hasta geçirdiğim günler boyunca nasıl perişan olduğumu daha fazla anlatmayacağım,” diyor ve burada bahsetmeyeceğim kadar çok ayrıntıya inerek hastalığını anlatmayı sürdürüyor. “Ateşim uzun süre anormal derecede yüksek kaldı ve bütün iştahım kayboldu. Belirli aralıklarla uyanıyor, rüyalarım yüzünden acı çekiyordum. Bir aşamada Dünya hasretiyle neredeyse kendimi kaybederek yorgun düştüğümü hatırlıyorum. O sonsuz maviyi bozacak bir renge olan özlemim dayanılmazdı...”

Sonra tekrar Ay atmosferinde gördüğü sünger konusuna geri dönüyor. Gökbilimciler ve fizikçilere sorduğumda, söylediklerinin Ay hakkında zaten emin olunan bilgilerle mutlak bir uyum içinde olduğunu söylediler. Dünya’daki gökbilimciler iddialı bir araştırma yapacak cesarete ve hayal gücüne sahip olsaydılar, diyor Bay Wendigee, Cavor’ın Ay’ın genel yapısı hakkında söylediklerini çoktan ileri sürerlerdi. Artık Ay’ın yalnızca Dünya’nın uydusu olmadığını, tek bir kütleden

meydana geldiklerini, dolayısıyla aynı maddeden oluşan kardeşler olduklarını kesinlikle biliyorlar. Ay Dünya'nın beşte üç büyüklüğünde olduğu için de büyük mağara sistemlerinden oluşmasından başka bir şey düşünülemez. Yıldızları en eğlendirici dille ifade eden Bay Jabez Flap, F.R.S.* “Böyle kolay çıkarımlara ulaşmak için Ay'a gitmemize gerek yoktu,” diyor ve imalı bir şekilde gravyer peynirini işaret ediyor ama kuşkusuz Ay'ın oyuklu yapısı hakkında bildiklerini daha önce ifade edebilirdi. Bir de Ay böylesine oyuklu bir yapıdaysa yüzeyinde suyun bulunmayışı, havanın seyrekliği kolay bir şekilde açıklanabilir. Deniz mağaraların en dibinde duruyor ve hava fiziksel yasalarla uyumlu biçimde geçitlerdeki süngerimsi yapılardan geçiyor. Ay'daki mağaralar epey rüzgârlı yerler. Güneş ışınları dıştaki tünellerden içeriye süzöldükçe geçitler ısınıyor, basınç artıyor, içerideki bir kısım hava dışarı çıkıp kraterlerdeki buharlaşan havayla karışıyor. Orada bitkiler havanın karbonik asidini yok ediyor. Öte yandan havanın büyük bir kısmı tünellerin içinde Güneş ışınlarının ulaşmadığı tarafta azalan havayla yer değiştiriyor. Bu nedenle Ay gündüzü boyunca dış taraftaki geçitlerde elbette galerilerin değişik şekillerinden ve Selenli zihninin ustalıkla icatlarından kaynaklanan bir karmaşıklıkta daimi bir doğu akıntısı ve kuyulardan yukarıya doğru süzülen bir rüzgâr oluşuyor...

* F.R.S. : Fellow of the Royal Society, yani Kraliyet Topluluğu Üyesi. -yhn

24. BÖLÜM

SELENLİLERİN DOĞA TARİHİ

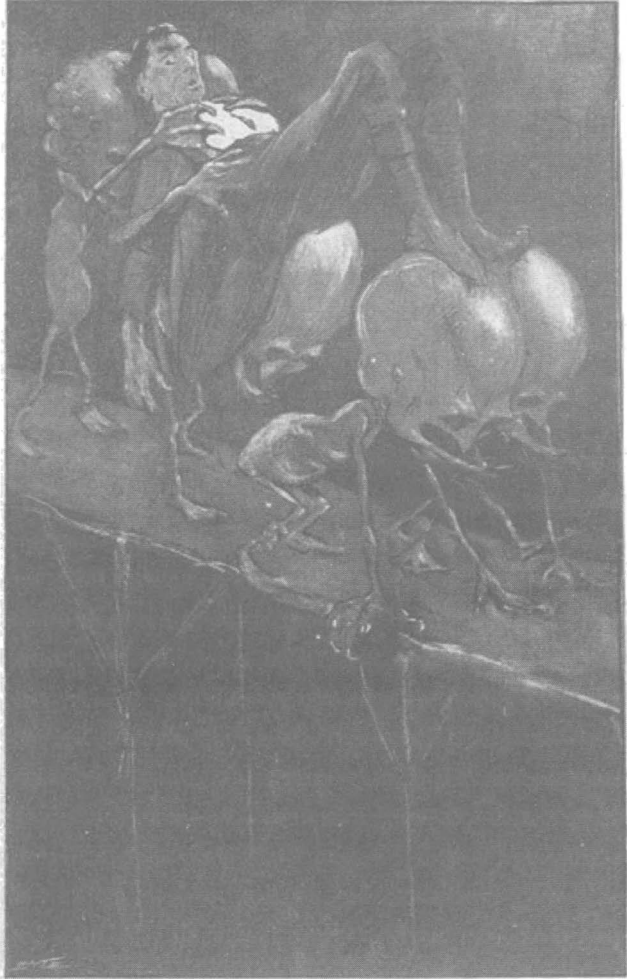
Cavor'ın altıdan on altıncıya kadar olan mesajlarının büyük bir kısmı parçalı olduğundan ve çok fazla tekrar içerdiğinden nadi-ren anlam bütünlüğü olan bir anlatıya dönüşüyor. Elbette bilimsel rapora tam olarak eklenecekler ama burada, önceki bölümde yaptığım gibi özet ve alıntılama ile devam etmek çok daha uygun olacak. Her kelimeyi hassas bir incelemeden geçirdik. Ay'dakiler hakkındaki kendi anı ve izlenimlerimin diğer türlü karanlıkta kalacak şeyleri yorumlamamda paha biçilmez faydaları oldu. Elbette Dünyalılar olarak ilgimizi en fazla, yaşadıkları âlemin fiziki koşullarından ötürü yalnızca bir onur konuğu gibi içlerinde yaşadığı o Ay böceklerinin garip toplumu çekiyor.

Sanırım gördüğüm Selenlilerin dik duruşlarını korumalarının ve dört uzva sahip olmalarının insanı andırdığını zaten açıkça belirtmişim. Kafalarının genel görünümünü ve uzuvlarındaki eklemleri böceklerle benzetmişim. Ay'daki yerçekiminin azlığının kırılğan yapılarının üstündeki o olağanüstü etkiden de bahsetmişim. Cavor beni tüm bu hususlarda teyit ediyor. Dünya'daki canlı sınıflandırmasına denk düşmeseler de onlara “hayvanlar” diyor ve “böceklerin vücut yapıları Dünya'da neyse ki hiçbir zaman çok küçük boyutların üstüne çıkmamıştır,” diye belirtiyor. Aslına bakarsanız Dünya'da halen var olan ya da soyu tükenmiş böceklerin en uzunları on beş santimetreyi geçmez. “Ama burada, Ay'da daha az olan yerçekiminin altında böceklerin omurgalılar gibi insan, hatta insandan daha büyük boyutlara ulaşabildikleri görülmektedir.”

Karıncadan bahsetmiyor ama tanımlamaları, uykusuzca çalışmalarını, zekâları, toplum düzenleri, yapıları, özellikle de erkek ile dişi olmak üzere iki cinsiyetli olmaları, hemen hemen tüm hayvanlarda olduğu gibi cinsiyetsiz bir gruplarının da olması, işçiler, askerler gibi sınıflarının olması, birbirlerinden yapısal, karakter, güç ve kullanışlılık olarak ayrışmaları, yine de aynı türün üyeleri olmaları aklıma sürekli karıncaları getiriyor. Selenlilerin de pek çok çeşitleri var. Elbette yalnızca karıncalardan iri yarılıklarıyla farklılaşmıyorlar. Cavor'a göre zekâları, ahlakları, toplumsal birikimleriyle insanlardan da üstünlerdi. Bilinen dört beş farklı karınca çeşidi varken sayısız Selenli çeşidi bulunmaktadır. Dış tarafta karşılaştığım Selenlilerde gözlemlenebilen oldukça dikkate değer farklılıkları ortaya koymaya çalışmıştım. Boyut ve oranlar arasındaki farklılıklar kesinlikle büyük farklılıklara sahip insan ırkları kadar çeşitliydi. Fakat benim de gördüğüm bu gibi farklılıklar, Cavor'ın söylediği büyük ayrımlara kıyasla kesinlikle önemsizdi. Aslında dışarıda gördüğüm Selenliler genellikle ayotçulu çobanı, kasap, et parçalayıcı gibi yakın mesleklerle uğraşıyorlardı. Fakat Ay içinde kuşkusuz uzunlukları, organlarının büyüklükleri, güçleri ve görüntüleri konusunda farklılaşmış, buna rağmen farklı türlerle bağlı olmayan, daha ziyade bir türün içinde farklı nitelikler barındıran, tüm farklılıklarına rağmen belirli bir türün ortak noktalarına sahip başka Selenli çeşitleri vardı. Aslında Ay bir çeşit karınca yuvası gibiydi. Yalnızca dört beş çeşit karınca yerine yüzlerce çeşit Selenli barındırıyordu ve her çeşidi arasında neredeyse derecelik farklılıklar vardı.

Cavor bunu çabucak fark etmişti. Anlattıklarından “daha büyük beyin kılıfları ve (kafaları?) çok daha kısa bacakları olan” farklı Selenlilerin güdümündeki ayotçulu sürüleri tarafından yakalandığını çıkarmıştım. Dürtme çubuğuyla bile yürümediğini anladıkları zaman, içerideki karanlığa taşımışlar, kalasa benzeyen dar bir köprüden geçirmişler. Büyük ihtimalle benim geçmeyi reddettiğim köprüydü bu, sonra da onu

bir asansör gibi bir şeye yerleştirmişler. Bu o karanlıkta göremediğimiz balonmu ve uçurumun üstünde ki kalas sandığım şey aslında geçidin koridoruymuş. Bunun içinde indikçe Ay mağaralarının ışık oranı artmış. Başlarda Selenlilerin konuşmaları dışında sessizlik hâkimmiş. Daha sonra yolculuklarına rüzgâr sesleri karışmış. Kısa süre sonra karanlığa alışan gözleri hassaslaşarak etrafındaki şeyleri daha fazla şey görmeye başlamış, sonunda da belirsizlik bir şekil kazanmış.

Cavor yedinci mesajında, “Devasa, silindirik bir alan düşünün,” diyor. “Belki yarım kilometre kadar ötede önce soluk bir ışık, ardından kenarlarındaki büyük platformlardan sarmal kıvrımlar çıkan, ardından da mavi derinliğin içinde kaybolup giden, insanın nasıl ve neden olduğunu anlatamayacağı kadar parlak bir ışık vardı. Üstünden baktığınız en büyük sarmal merdiveni veya aşağı doğru baktığınız bir asansör boşluğunu düşünün ve bunu yüzle çarpın. Mavi bir camdan görülen alacakaranlığı düşünün. Oradan aşağıya doğru baktığınızı, ayrıca inanılmaz derecede hafif hissettiğinizi, Dünya’da hissedeceğiniz baş döndürücü hislerin olmadığını düşünün. İşte o zaman izlenimi için gereken koşulları sağlamış olacaksınız. Bu devasa kuyunun etrafında Dünya’da olması mümkün olmayan diklikte bir sarmala uzanan daha geniş bir geçidin bulunduğunu ve bu geçidin uçurumdan küçük bir korkulukla korunarak birkaç kilometre aşağıdaki derinlikte gözden kaybolan sarp bir yola dönüştüğünü hayal edin.

“Yukarıya baktığımda aşağıdaki manzaranın bir eşini gördüm. Elbette dik bir koniden bakma etkisi vardı. Kuyudan aşağıya doğru bir rüzgâr esiyordu. Akşam otlamasından aşağıya sürüldüklerini düşündüğüm ayotçullarının azalan böğürtülerini duyuyordum. Alttaki ve üstteki sarmal tünellerde bizi izleyerek farklı işler yapmayı sürdüren bir sürü Ay halkı, soluk, parlak ışıklar saçan varlıklar dağılmıştı.

“Dondurucu bir meltemle sürüklenen bir kar tanesi görür gibi oldum. Devamında kar tanesi gibi düşen küçük figürün, paraşütle süzülerek Ay’ın merkezine inen küçük bir böcek adam olduğunu anladım.

“Yanımda oturan koca kafalı Selenli başımı anlarcasına salladığımı görünce manzaraya girmiş çok uzaktaki bir rıhtımı, fil hortumuna benzeyen eliyle işaret etti. Boşluğa asılı gibi duran küçük bir rıhtımdı. Ona doğru yaklaştıkça hızımız azalıyordu, birkaç dakika sonra aynı hizaya geldik ve durduk.

Demir atıldı. Beni görmek için itişip kakışan kalabalık bir Selenli grubuna doğru çekilirken buldum kendimi.

“İnanılmaz bir kalabalık vardı. Birden, bu Ay canlıları arasındaki bir yığın fark hızlıca dikkatimi çekti.”

“Aslına bakarsanız bütün o itişip kakışan kalabalığın içinde birbirine benzer iki kişi bile yoktu. Şekilleri, boyutları farklıydı, Selenli suretlerinde bir sürü korkunç farklılık taşıyorlardı. Bazıları tombul ve göbekliydi, bazıları arkadaşlarının ayaklarının arasında dönüp duruyordu. Hepsi de bir şekilde insanlığı taklit etmeyi başaran çirkin, rahatsız edici böcekler gibiydi ama hepsinde de birtakım belirgin özellikler aşırıya kaçmış gibi görünüyordu. Birinin devasa bir duyargayı andıran kocaman bir sağ ön kolu vardı. Birinin tüm bacakları sütun gibi dengede duruyordu. Bir başkasının yüz maskesinin kenarındaki burun benzeri bir organ, ifadesizce araladığı dudakları ortaya çıkana kadar şaşırtıcı derecede insan gibi görünmesini sağlıyordu. Ayotçulu çobanlarının tuhaf ve böceğe en fazla benzeyen kafaları gerçekten de inanılmaz farklılıklar gösteriyordu: Birinin kafası geniş ve basıkken bir başkasının yüksek ve dardı; bazısının kösele gibi kaşları boynuzlara ve tuhaf çıkıntılara dönüşüyordu, bazısındaysa bıyıklı ve parçalı bir yapıya dönüşüyordu. Bazısında garip insansı bir profile rastlanıyordu. Özellikle göze çarpan bir bozukluk vardı. Balon gibi şişkin çok büyük beyin kılıfları, çok küçük boyutlara inen yüz maskeleri vardı. Pek çok şaşırtıcı biçim gördüm, şişman vücudun üstünde duran mikroskobik boyutlarda başlar ve maskenin alt kısmındaki trompet benzeri çıkıntıların temeliymiş gibi görünen fantastik, çelimsiz şeyler. O an için bence hepsinden garibi Güneş ışığından ya da yağmurdan kilometrelerce uzaklıktaki kayalarla korunan alttaki bu âlemin iki ya da üç sakininin dokunaçlı ellerinde Dünya’dakileri andıran şemsiyeler taşımalarıydı. Ve sonra aşağıya inişini izlediğim paraşütçüyü düşündüm.

“Ay halkı tam da insanların benzer koşullarda yapabilecek-

leri davranışlarda bulunuyorlardı. İtişip kakışıyor, birbirlerine saldırıyor, birbirlerini bir kenarda sıkıştırıyor hatta beni görebilmek için birbirinin üstüne çıkıyorlardı. Her an sayıları artıyor ve hızlanarak, yol göstericilerimin disklerine baskı yapıyorlardı.” Cavor, bununla ne demek istediğini açıklamıyor. “Karanlıklardan her an yeni bir şekil çıkıp şaşkınlığımı üstüne çekiyordu. Ardından işaretlenerek bir çeşit sedyeye sokuldum, güçlü kollu taşıyıcıların omuzlarının üstüne kaldırdım ve alacakaranlıkta Ay’da bana ayrılan daireye bu şekilde, bu kaynaşan kalabalığın üstünde taşındım. Her tarafta gözler, yüzler, maskeler, böceklerin kanat çırpışı gibi sesler, bir sürü uluma ve Selenlilerin cırcır böceğini andıran sesleri vardı.”

Altıgen bir daireye götürüldüğü ve orada bir süre tutsak edildiği sonucunu çıkardık. Daha sonra insanın nerdeyse dünyadaki uygar bir yerde sahip olabileceği kadar özgürlüğe kavuşmuş. Ay’ın yöneticisi, ustası olan o gizemli varlık, onu koruması, çalıştırması ve kendileriyle yapabildiği kadar iletişim kurabilmesi için koca kafalı iki Selenli atamış. Hayret verici ve inanılmaz görünebilir ama bu iki yaratık, bu iki muhteşem böcek adam, başka bir âlemden gelen bu yaratıklar artık Cavor’la Dünya dilinde konuşuyormuş.

Cavor onlardan Phi-oo ve Tsi-puff diye bahsediyor. Söylediğine göre Phi-oo yaklaşık bir buçuk metre uzunluğundaymış, ince ve yarım metrelik bacakları varmış. Yaygın Selenli ölçülerinde küçük ayakları varmış. Bu dengeli küçük bedende atan kalbin titreşimi hissediliyormuş. Uzun, yumuşak, dokunaçla sonlanan çok eklemli kolları varmış. Boynu da alışıldığı gibi çok eklemli ama son derece kısa ve kalınmış. Cavor belli ki uzayda değiştirdiği eski tanımlamalara atıfta bulunarak şöyle diyor: “Kafası genel Selenli yapısında garip biçimde farklılık gösteriyor. Ağızda her zamanki ifadesiz şekil var ama alışılmadık küçüklükte ve kenarları aşağıya doğru bakıyor. Maskesi yassı bir burun ölçütlerinde. Kafasının her iki yanında da küçük gözleri var.

“Kafasının kalan kısmı kocaman bir küreyi andırıyor ve ayotçulu sürüsünün kayışimsı üst derisi incelerek, titreşen beynin hareketlerinin belirgin bir şekilde görülebildiği ince bir zara dönüşüyor. Aslında beyni, organizmasının kalan kısmını nispeten cüce gibi gösteren bir büyüklüğe sahip bir canlı.”

Cavor, başka bir kısımda kafasının arkadan görünümünü Dünya’yı omuzlarında tutan Atlas’a benzetiyor. Anlaşılan, Tsi-puff da benzer bir yapıdaydı ama suratı daha makul bir ölçüdeydi ve beyninin farklı noktada geliştiğinden kafası yuvarlak değil de sapı aşağıya bakan armut şeklindeydi. Cavor’ın yanında ayrıca sedye taşıyıcılar, geniş omuzlu orantısız varlıklar, böceksi yer göstericiler, ayak işlerine bakan bücür bir yardımcı vardı.

Phi-oo ve Tsi-puf’un konuşma sorununu nasıl çözdükleri hayli açıktı. Cavor’ın tutsak edildiği bu altıgen hücreye gelmiş ve öksürükten başlayarak yaptığı her sesi taklit etmeye başlamışlardı. Cavor niyetlerini büyük bir hızla kavramış, onlara sözcükleri tekrarlamaya başlamış ve uygulamalı olarak göstermeye başlamış olmalı. Muhtemelen hep aynı yöntemi kullandılar. Phi-oo, bir süre sonra Cavor’a katılmış, sonra o da uygulamalı olarak gösterip duyduğu kelimeyi söylemiştir.

Öğrettiği ilk kelime “insan” ikincisi “Aycıl” idi. Cavor’ın, Ay ırkı için anlık bir kararla “Selenli” yerine “Aycıl” kelimesini kullandığı görülüyor. Phi-oo bir sözcüğün anlamından emin olur olmaz, bunu eksiksiz bir biçimde hatırlayan Tsi-puff’a tekrarlıyormuş. İlk etapta yüzün üstünde İngilizce isim öğrenmişler.

Daha sonra, Cavor’ın çizimleri biraz basit kaldığından tasvir çalışmalarına çizim ve taslaklara yardımcı olsun diye bir sanatçı getirmişler. Cavor onu “kıvrak kollu ve gözü dikkat çeken bir varlık” olarak tasvir ediyor. Anlaşılan inanılmaz hızlı çiziyormuş.

On birinci mesaj şüphesiz daha uzun bir mesajın yalnızca bir kısmıydı. Birkaç bozuk cümlelerin ardından anlaşılmaz kayıt şöyle devam ediyor:

“Gelgelelim bu varlıkların başta yaptığı kararlı tartışma seri-

sinin ayrıntılarını vermek yalnızca dilbilimcileri ilgilendirecek bir konu ve beni çok oylar. Karşılıklı anlaşma çabasıyla yaptığımız çarpıtmalar ve hataları uygun bir sırada anlatıp anlatamayacağımdan pek emin değilim. Fiilleri, en azından çizimle ifade edebildiğim etken fiilleri kısa sürede öğrendiler. Bazı sıfatlar kolaydı ama iş, soyut isimlere ve edatlara geldiğinde bu iş dünyadaki basmakalıp ifadeyle cankurtaran yeleğiyle denize dalmak gibiydi. Altıncı derse en önemli özelliği benzetmeler yapmak olan, kafası büyük bir futbol topuna benzeyen, dördüncü bir yardımcı gelene kadar bu zorluklar başa çıkılmaz bir hal almıştı. Yardımcı dalgın bir tavırla geldi, bir tabureye çarptı. Karşılaştığımız zorlukları ona yorumlatmadan önce biraz yaygara kopardık, biraz çarpıttık. Ama işin içine girdiği andan itibaren katkısı şaşılacak derecede fazlaydı. Phioo'nun da ötesinde sınırsızca düşünme ihtiyacı ortaya çıktığında bu basık kafalı kişiye başvuruluyordu. O da çıkardığı sonucu hatırlasın diye, her zaman Tsi-puff'a anlatıyordu. Tsi-puff tam bir bilgi deposuydu. Bu şekilde yeniden ilerledik.

“Ay böcekleriyle tam anlamıyla iletişim kurmam uzun sürmüş gibi geldi ama yine de hızlı –birkaç gün sadece– oldu. Elbette başlarda can sıkıcı, çileden çıkarıcı bir ilişkiydi ama aramızda fark etmeden bir anlayış gelişti. Sabrımın sınırları zorlanıyordu. Tüm konuşmaları Phi-oo yapıyordu. Bunu yaparken bir sürü geçiş mırıldanmaları yapıyordu, ‘Hımmm... Immmm...’ ve ‘Deyim yerindeyse,’ ‘Anlıyor musun?’ gibi bir iki kalıplaşmış ifade yakalamıştı. Tüm konuşmasını bunlarla süslüyordu.

“Bu konuşmasıyla, sanatçısını açıklayışını düşünün.

“‘Hımmm... Immmm... Deyim yerindeyse... Çiziyor. Az yemek... Az içmek... Çizmek. Çizmeyi sevmek. Başka şeyi değil. Onun gibi çizmeyenleri sevmemek. Kızmak. Ondan daha iyi gibi çizenleri hiç sevmemek. Çoğu insanı sevmemek. Kızmak. Hımmm... Onun için diğer şeyler anlamsız. Sadece çizmek. Seni sevmek. Anlıyor musun? Çizmek için yeni bir şey. Çirkin... Çarpıcı. Ha?’

“Tsi-puff’a dönüyor: ‘Kelimeleri hatırlamak sever. Herkes-ten iyi hatırlamak. Düşünmemek, çizmemek. Hatırlamak.’ Bu- rada yetenekli asistanını bir kelimeyle tanımlıyor. ‘Her şeyin geçmişini bilmek. Bir kez duymak, hep söylemek.’

“Bu sonsuz anlaşmazlık içinde bu sıradışı canlıların Dün- ya diline gittikçe yaklaşan boru sesleriyle sorular sorup yanıt- ladıklarını duymak hayal ettiğimden de güzeldi. Gerçi dille- rindeki bu aşinalık bile insana benzemeyen görünümlerinin etkisini azaltmaya yetmiyordu. Sanki çocukluğumdaki ağus- tos böceğiyle karıncanın konuştuğu, arının aralarında hakem- lik yaptığı fablî dinlediğim günlere dönmüştüm.”

Bu dil alıştırmaları devam ederken, Cavor tutsaklıktan bi- raz kurtulmuş olmalı. “Ortaya çıkan talihsiz anlaşmazlığımı- zın ilk korkuları ve güvensizlikleri yaptığım mantıklı hamle- lerle azaldı. Artık istediğim gibi gelip gidebiliyorum. Sadece kendi iyiliğim için var olan kısıtlamalara tabiyim. İşte bu şe- kilde bu cihazı ele geçirdim ve bu devasa depodaki malzeme- lerin arasından işe yarar bir destek bularak bu mesajları gön- dermeyi başardım. Bunu yaparken Phi-oo’ya Dünya’ya işaret gönderdiğimi açık bir şekilde ifade etmeme rağmen en ufak bir engelleme teşebbüsüyle karşılaşmadım.

“Başkalarıyla konuşmak?’ diye sordu beni izlerken.

“Başkalarıyla,’ dedim.

“Başkaları, insanlar?’ dedi.

“Ve yayınımı sürdürdüm.”

Cavor sürekli kararsız biri gibi yorumlarını değiştirecek yeni bilgilere rastladıkça, Selenliler hakkındaki önceki açıkla- malarında düzeltmeler yapıyor. Düzeltmeleri dokuzuncu, on üçüncü ve on altıncı mesajlarından alıntılanmış ve hepsi an- lamsız, parça parça. Bu mesajlar büyük olasılıkla bu garip top- lumun insanlığın kaç nesildir gerçekleştirmeyi umduğu sosyal hayatına dair detaylar veriyordu.

“Ay’da her vatandaş konumunu biliyor,” diyor Cavor. “Ora- da doğuyor. Gördüğü sıkı eğitim, öğretim ve geçirdiği cerrahi

operasyonlar, alanı dışında herhangi bir fikir ya da organ geliştirmeksizin yaşadığı ortama uyum sağlamasını sağlıyor. ‘Neden olsun ki?’ diyor Phi-oo. Örneğin, bir Selenli matematikçi olaksa öğretmenleri ve eğitmenleri sonuna kadar bu amaç için uğraşırlar. Başka alanlarda herhangi bir ilgisinin olup olmadığını kontrol eder, matematiksel önyargılarını eksiksiz bir psikolojik destekle yıkarlar. Beyni ya da en azından beyninin matematiksel yetenekleri gelişir, geri kalan kısmıysa yalnızca gereksinimlerini yerine getirir. Sonunda beslenme ve dinlenme dışında tek keyif aldığı şey alanında araştırma geliştirme yapmak, tek ilgisi uygulama yapmak, tek sosyal ortamı kendi alanındaki uzmanlarla yaşadığı yer olur. Beyninin en azından matematikle ilgili kısımları sürekli gelişir, vücudunun geri kalan kısımlarından yaşama enerjisini çekip alır. Bacakları incelik, kalbi ve sindirim organları küçülürken böcek suratı çıkıntılı kafasının altında görünmez olur. Sesi formülleri açıklarken incecik bir cırlamaya dönüşür. Uygun bir şekilde açıklanan sorunlar dışında her şeye kulaklarını tıkar. Problemlerdeki çelişkileri bulduğu zamanlar dışında gülme yetisini kaybeder. En yoğun duyguları yeni bir hesaplama biçimi geliştirdiğinde hisseder. Ancak böyle amacına ulaşır.

“Ya da mesela ayotçulu çobanı olarak görevlendirilen bir Selenli, yaşamının ilk yıllarından itibaren onlarla yaşayıp onları düşünmeye, ayotçullarının üstünde yaptığı çalışmalardan zevk almaya, egzersizlerini onları yönlendirerek veya onları kovalayarak yapmaya teşvik edilir. Zayıf ve çevik olmak için bedensel alıştırma yaptırılır. Gözleri, akıllı ayotçullarının biriktiği eğimli yamaçlarda sardığı sıkı sargılardan hissizleşir. Sonunda Ay’ın daha derinliklerine karşı hiçbir ilgi duymaz hale gelir. Tüm Selenlilerin, ayotçullarına kendisi gibi duygusuzluk, alaycılık veya düşmanlık hisleriyle yaklaşmadıklarını anlar. Ayotçullarının otlaklarını düşünür, etkili bir ayotçulu lehçesiyle konuşur. Tabii işini de sever, yaşam amacı olan görevini büyük bir mutlulukla sahiplenir. İşte böyle türlü görev

ve çalışma koşullarında Selenliler var. Her biri dünyadaki bir makinenin kusursuz bir birimi gibi.

“Zihinsel bir iş yükünün düştüğü bu koca kafalı varlıklar, bu garip toplumda bir nevi soylu kesimi oluşturuyor, onların da başında nihayet huzuruna getirildiğim Ay’ın merkezindeki, beyni devasa şişlikteki Yüce Kamer bulunuyor. Entelektüel sınıfın hep daha uzağa ilerlemek isteyen beyinlerinin o sınırsız gelişimi, muhtemelen insan beyninin gelişimini kısıtlayan kafatasının, yani o garip kemik yığınının Selenli anatomisinde olmayışından kaynaklanıyor. Etkinlik ve saygınlık bakımından üç büyük gruba ayrılıyorlar. Phi-oo’nun da dâhil olduğu Ay’da her biri belli bir kübik kısımdan sorumlu, girişken ve çok yönlü Selenliler, belirli işlemleri yapma konusunda eğitilmiş top kafalı düşünür gibi uzmanlar, bütün bilgiyi depolayan bilgiler var. Sonuncu grupta, Dünya dilinin Ay’daki uzmanı Tsi-puff bulunuyordu. Buna bağlı olarak beyinlerinin mesleki başarılarını artırıcı tüm yardımcı cihazların icadını gereksiz kılacak şekilde sınırsız bir gelişim gösterdiğini belirtmeye gerek yok. Hiçbir kitap, hiçbir kayıt, kütüphane ya da yazı biçimi yoktu. Bilgiyi, şişkin beyinlerinde tıpkı arıların karınlarında bal depolamaları gibi depoluyorlar. Ay’ın Somerset House’u, Britanya Müzesi Kütüphanesi bu canlıların beyinlerinde toplanmış.

“Daha az yetkiye sahip yöneticilerle ne zaman karşılaşsam bana büyük ilgi göstermeleri dikkatimi çekiyor. Yollarını değiştirip bana bakıyorlar ve Phi-oo’ya sorular soruyorlar. Onları beraberlerindeki taşıyıcı, bakıcı, çıkırtkan, paraşüt taşıyıcı gibi tuhaf bir Selenli grubuyla ileri geri yürürken görüyorum. Uzmanların çoğu ise bana kayıtsız kalıyor, hatta birbirlerine de pek aldırmıyorlar. Beni sadece ayırt edici özelliklerini yaygarayla sergilemeye başladıklarında fark ediyorlar. Bilgiler genellikle kendilerinden geçmiş gibiler. Yalnızca bilgeliklerin inkâr edildiğinde uykularından uyanabiliyorlar. Genellikle küçük bakıcı ve refakatçilerle yönlendiriyorlar, sık sık etraflarında eşleri olduklarını düşündüğüm küçük, hareketli yara-

tıklar, çoğunlukla küçük kadınlar oluyor. Fakat bazı bilgiler hareket edemeyecek kadar büyük oluyorlar ve bir yerden bir yere tahtırevana benzeyen bir şeyin içinde taşınıyorlar, bilgil dolu jellerini titreştirerek beni saygılı bir şaşkınlığa sürüklüyorlar. Az evvel elektrikli cihazlarla oylanmama izin verdikleri bu yere getirilirken bir tanesinin yanından geçtim. Büyük, tıraşlı, kel ve ince derili bir kafa tuhaf tahtırevanla taşınıyordu. Önünde ve arkasında taşıyıcılar ve onun kim olduğunu bildiren deyim yerindeyse boru suratlı haberciler vardı.

“Fazla büyüyen bu zihinlerin verimsiz fiziki güçlerinin yerini tutması için var olan yer göstericilerden, hamallardan, uşaklardan, dışarıdaki dokunaçlı ve kaslılardan, yani entelektüel kesimin eşlikçilerinden, bahsetmiştim. Hamallar neredeyse hep yanlarındalar. Bunların yanı sıra paraşüt tutmak için elleri olan örümcek bacaklı, çevik habercilerle, ses organlarıyla ölüleri uyandırabilecek görevliler var. Bu görevliler denetleyici zekâları haricinde bir stantta asılı duran şemsiyeler kadar durgun ve acizler. Yalnızca itaat etmek zorunda oldukları emirler, yerine getirmeleri gereken görevler için yaşıyorlar.

“Anladığım kadarıyla sarmal yollardan ileri geri hareket eden, aşağı inen balonları doldurup yanımdan çürük paraşütler içinde geçen bu böcek öbekleri işçi sınıfına mensuplar. ‘Makine Eller’ mecaz bir deyiş olmanın ötesinde bazılarının gerçek doğası. Ayotçulu çobanlarının dokunaçlarından biri kavramak, kaldırmak ve yönlendirmek için fazlasıyla gelişmiş. Bu önemli mekanizmaya bağlı bir grubun aşırı gelişmiş kulakları var. Kimyasal işlemler yapanlarda koklama organları gelişmiş. Yine bir başka grup pedal çevirmek için kemikleri şekillendirilmiş düztabanlardan oluşuyor. Cam üflediklerini söylediğim bir diğer kısım sanki sadece akciğerlerden oluşmuş gibi görünüyor. Çalışırken gözlemlediğim bu Selenliler toplumsal ihtiyaca uyacak şekilde uyarlanmışlar. İyi yönlendirilmiş, şaşırtıcı derecede küçük ve becerikli işçiler iyi iş çıkarıyorlar. Bazılarını kontrolüm altına alabilirim. Hatta tek görevi

ve zevki küçük araçları itmek, çekmek olan bir Selenli türü var. Bunları kontrol edip Ay'daki aksaklıkları düzenlemek, tuhaf yapılı, şişkin kafalara itaati ve saygıyı öğretmek için erken yaşlarından beri eğitim gören, Ay'da gördüğüm en kaslı yaratıklar, yani bir nevi Ay polisleri var.

“Bunun gibi bir sürü işçinin yapımı ilginç ve oldukça merak uyandırıcı bir süreç olmalı. Bu konuda gerçekten hiçbir malumatım yok. Ama kısa süre önce sadece ön ayakları dışarıda kalacak şekilde kavanozlarda saklanan, makine bakımcısı olması planlanan bir grup genç Selenliye rastladım. Son derece geliştirilmiş bu eğitim tekniğinde dışarıdaki ‘el’ tahriş edici maddeler tarafından uyarılıyor ve vücudun geri kalan kısmı açlıktan ölürken enjeksiyon yoluyla besleniyor. Şayet yanlış anlamadıysam, Phi-oo bu tuhaf, küçük yaratıkların ilk aşamalarda kıvrınarak acı çekme eğilimi gösterdiklerini ama kendi alanlarında hızla sağlamlaştıklarını anlattı ve beni bir dizi esnek zekâlı habercinin şekillendirildiği bir yere götürdü. Biraz mantıksız gelecek biliyorum ama bu canlıların eğitim tekniğinde gördüklerim beni rahatsız etti. Umarım bu his geçip gider de muhteşem sosyal düzenlerinin gelişimiyle ilgili daha fazla şey görebilirim. Kavanozun dışına çıkan o berbat görünümlü el-dokunaç kaybettiği ihtimallere karşı eksik bir itiraz gibiydi. Bu, en nihayetinde, bizim yaptığımız gibi çocukların büyümelerine izin verip sonra da onları makineleştirmekten daha insancıl olsa da o manzara aklıma geldikçe hâlâ kanımı donduruyor.

“Yine çok kısa bir zaman önce cihaza sanırım on bir ya da on ikinci gelişimde bu işçilerin hayatıyla ilgili ilginç bir şey gözüme ilişti. Sarmal yoldan ve İç Deniz’in iskeleleri yerine daha kısa bir yoldan getirilmiştim. Uzun karanlık bir geçidin dolambaçlı yollarından toprak kokan, geniş, basık bir mağaraya çıktık. İç epey aydınlıktı. Işık, bir kısmı gerçekten bizdeki mantarları andıran insan boyutlarındaki belki de daha da uzun mor mantarsı yığından yayılıyordu.

“Ay Sakinleri bunları mı yiyor?” dedim Phi-oo’ya

“Evet, yiyecek.’

“Tanrım!’ diye bağırdım ‘Şu ne?’

“Gözüme köklerin arasında hareketsiz, yüzükoyun yatan, son derece büyük, kaba saba bir Selenli ilişmişti. Durduk.

“Ölü?’ diye sordum. Ay’da şimdiye kadar hiç ölü görmediğimden merakım artmıştı.

“Hayır!’ diye bağırdı Phi-oo. ‘O işçi. Yapacak işi yok. Biraz içmek ve biz onu çağırana kadar uyumak. Uyansa neye yarar ki? Onun etrafta yürümesini istememek.’

“Bir tane daha var!’ diye bağırdım.

“Gerçekten de o kocaman mantarlı zemininin yüzüstü yatmış bu şekillerle dolu olduğunu fark ettim, Ay onlara ihtiyaç duyana dek bu uyku ilacının etkisinde uyuyacaklardı. Her çeşit Selenli vardı, bazılarını yüzüstü çevirerek daha önce yapamadığım kadar yakından inceledik. Ben bunu yaparken gürültülü nefes alıp veriyorlar ama uyanmıyorlardı. Bir tanesini çok iyi hatırlıyorum: Sanırım bir ışık oyunundan kaynaklanan insan suretinde hazırlandığı fikrini veren tavırları bende güçlü bir etki bırakmıştı. Ön kolları ve bacakları uzundu, ince dokunaçları vardı (şekillendirilmiş bir yöneticiydi) ve uyuyuş biçimi acıya boyun eğmiş gibi gösteriyordu. İfadesini bu şekilde yorumlamam kuşkusuz bir hataydı ama yapmıştım. Phi-oo onu yeniden o mor mantarların içine yuvarlarken, sanki kendi içindeki böceği yuvarlıyormuş gibi kötü bir hisse kapıldım.

“Bu yalnızca hissetmeye alışık olmadığımız bir durumu gözler önüne seriyor. İstenmeyen bir işçiyi uyutup bir kenara fırlatmak kuşkusuz onu fabrikasından kovup sokaklarda açlıktan ölmeye terk etmekten iyidir. Her karmaşık toplumsal yapıda alanında uzman her işçi için belirli bir istihdam kesintisinin olması muhtemeldir. Burada ise ‘işsizlik’ sorunu tamamen öngörülmüş.

“Alternatif güzergâhım beni devasa, karanlık, eşya dolu,

gösterişli bir mağaraya getiriyor ve burada altıgen deliklerden bakınca petek duvar görüyorum ya da arkadaki geniş açık alanın arkasında âdeta arı kovanındaki kraliçe arılar gibi dizilmiş Ay annelerini, ilerideki kulübelerde çalışan zarif dokunaçlı kuyumcular tarafından yapılmış oyuncaklarını ve onları güzelleştiren süslemelerini seçebiliyorum. Bu dişiler garip biçimde asil yaratıklar. Gururlu tavırları olan birkaç tanesi çok süslü görünüyor ve ağızlarını saymazsak küçücük kafaları var.

“Ay’daki cinsiyet durumları, Selenliler arasındaki evlilik, evlendirme, doğum gibi konularda henüz pek malumatım yok. Kuşkusuz Phi-oo’nun İngilizcesini düzenli olarak ilerletmesiyle bu konudaki cehaletim kaybolacak. Bu toplumun pek çok üyesinin arılar ve karıncalar gibi cinsiyetsiz olduğu kanaatindeyim. Elbette, dünyadaki şehirlerimizde artık insan yaşamının doğası sayılan ebeveynliği tatmamış pek çok insan var. Burada, tıpkı karıncalarda olduğu gibi Selenliler için normal bir durum bu ve nüfus değişimi gerektiğinde iş bu özel ve sayıca fazla olmayan, küçük Selenliyi taşımak için güzelce şekillendirilmiş büyük ve görkemli varlıklara, Ay dünyasının anne sınıfına düşüyor. Phi-oo’nun açıklamasını yanlış anladıysam Ay annelerinin dünyaya getirecekleri çocuklara şefkat gösterme yetenekleri kesinlikle yok. Aptal bir hoşgörü döneminin ardından sinirli, şiddet dolu bir ruh haline bürünüyorlar. Bu yumuşacık, güçsüz, soluk renkli küçük canlılar, doğar doğmaz neredeyse eril boyutlarda beyne sahip olabilen kadın işçilerin sorumluluğuna yükleniyorlar.”

Tam bu noktada ne yazık ki mesaj kesiliyor. Bu bölümü oluşturan konu parça parça ve boş umut veren cinsten olsa da bütünüyle hakkında bir sürü şey bilmediğimizi anladığımız garip ve harika bir dünya hakkında geniş ve muğlak bir izlenim bırakıyor. Dağ yamacının sükûnetinde kaydedilmiş bu incecik fısıltılar, kesik kesik mesajlar insanoğlunun şimdiye kadar hayal bile etmediği yaşam koşullarının ilk izleni-

mini veriyor. Şu bizim uyduda yepyeni elementler, yepyeni cihazlar, gelenekler, bir sürü yeni fikir, neredeyse bizdeki demir veya ahşap kadar yaygın altını ele geçirmek için kaçınılmaz surette mücadele etmek zorunda olduğumuz tuhaf bir tür var.

25. BÖLÜM

YÜCE KAMER

Sondan bir önceki mesaj, yer yer ayrıntılar vererek Cavor’la Ay’ın efendisi ve hâkimi Yüce Kamer’le karşılaşmasını anlatıyor. Cavor’ın mesajın büyük kısmını parazitsiz gönderdiği görülüyor ama sonuç kısmında kesintiye uğruyor. İkinci mesaj bir hafta aradan sonra geldi.

İlk mesaj şöyle başlıyor: “Sonunda... Devam edebiliyorum...” Ardından bir süre anlaşılmasız hale geliyor, sonra da cümlelerin ortasında yeniden başlıyor.

Aşağıdaki cümlelerin eksik kelimesi muhtemelen “kalabalık”. Devamı biraz daha açık: “Yüce Kamer’in sarayına –bir dizi mağaraya saray denebilirse– yaklaştıkça kalabalık daha da artıyordu. Her tarafımda böceksi boşluklu ağızları, maskeleri olan yüzler, muazzam koku alma organlarının üstünden dikkatle bakan, korkunç alın plakalarının altındaki gözleriyle beni izliyordu. Küçük yaratıklardan oluşan kalabalık önümden kaçışarak çığlıklar atıyordu. Kıvrımlı, uzun eklemli boyunlarının üstündeki maskeli yüzler birbirinin omuzlarının üstünden ve koltuk altlarının aralarından belirliyorlardı. İç Deniz’in kanallarından geldikten sonra teknedен ayrıldığı-mız sırada bize katılan kafes başlıklı muhafızlar etrafımdaki karşılama boşluğunu koruyarak duygusuz bir çember halinde yürüyorlardı. Küçük beyinli, hızlı görme yetili sanatçı da bize katılmıştı ve çok sayıda zayıf hamal böcek benimle ilgilenen bir sürü kalabalıkla sarsılarak mücadele ediyordu. Yolculuğu-

mun son safhasında bir tahtirevanla taşındım. Bu tahtirevan bana sert görünen ama epey yumuşak olan bir metalden imal edilmişti. Üstünde birbirine geçmiş daha soluk metal çubuklar vardı. Yaklaştıkça etrafımda uzun ve karışık bir kafile oluşuyordu.

“Önde, habercilerin ardında trompet suratlđ dört yaratık kulak tırmalayıcı sesler çıkararak yürüyordu. Sonra önde ve arkada kararlılıkla yürüyen büyür gözcülerle, her iki taraftan, Phi-oo'nun Yüce Kamer'e kaynakça görevi gören bir tür hareketli ansiklopedi olduklarını açıkladığı bilgiler topluluğı geliyordu. (Bu canlıların kafalarında Ay bilimine dair taşımadıkları en ufak nokta, fikir, bir düşünme metodu yoktu!) Muhafız ve hamalların ardından Phi-oo'nun titrek beyni de bir tahtirevanda taşınıyordu. Daha sonra Tsi-puff'un bizimkine kıyasla daha gösterişsiz tahtirevanı, onun ardından hepsinden daha zarif olan, etrafı yeme içme hizmetkârlarıyla çevrili tahtirevanım, peşimizden kulakları şiddetli cıgliklarla parçalayan birkaç borazancı, daha sonra bu tarihi görüşmenin her detayını gözlemleme ve hatırlamadan sorumlu, bizim tarihçi diyebileceğimiz birkaç büyük beyinli, özel muhabir geliyordu. Pankartlar, kokulu mantarlar ve ilginç işaretler taşıyıp sürükleyen bir grup görevli arkadaki karanlıkta gözlerden kayboldu. Yolda çelik gibi parlak kıyafetler giymiş gözcüler ve memurlar dizilmişti. Gözlerimin seçebildiğı kadarıyla bu sıranın ötesinde muazzam bir kalabalık uzayıp gidiyordu.

“Selenlilerin görüntüsünün tuhaf etkisinden ve kendimi pek hoş bir yanı olmayan bu böcek denizinde akıntıya kapılmış olarak bulmaktan hiçbir şekilde korkmadığımı itiraf etmeliyim. Sadece bir an insanlar 'korku'dan bahsettiklerinde hayal etmem gereken şeyi anlar gibi olmuştum. Bunu daha önce o Ay mağaralarında kendimi Selenli kalabalığın içinde silahsız ve savunmasız bulduğumda hissetmişim ama asla bu kadar canlı olmamıştı. Bu elbette mantıksız bir his ve umarım

bunu yavaş yavaş bastırırım. Fakat o an, geniş bir kalabalığın kargaşasına doğru sürüklenirken çılgılık atmamak ya da buna benzer bir şey yapmamak için elimden geldiğince tahtirevanımı sıkıca kavramam ve bütün irademi kullanmam gerekti. Belki üç dakika kadar sürdü bu; ardından tekrar kendime geldim.

“Dikey yolun dönemeçlerinden bir süre daha indik. Sonra kubbe çatılı, özenle donatılmış bir dizi büyük koridordan geçtik. Yüce Kamer’e yaklaşmak kuşkusuz azameti hakkında bir fikir vermişti. Girilen her mağara bir öncekinden daha büyük ve daha kemerli görünüyordu. Mağaraların boyutlarının kademeli olarak artışı, yaklaşıldıkça yoğunlaşan, yakındaki karaltıları bile görünmez kılan fosforlu mavi ışığın ince sisiiyle katmerleniyordu. Âdeta sürekli daha büyük, daha donuk, daha az maddesel bir şeye yaklaşıyordum.

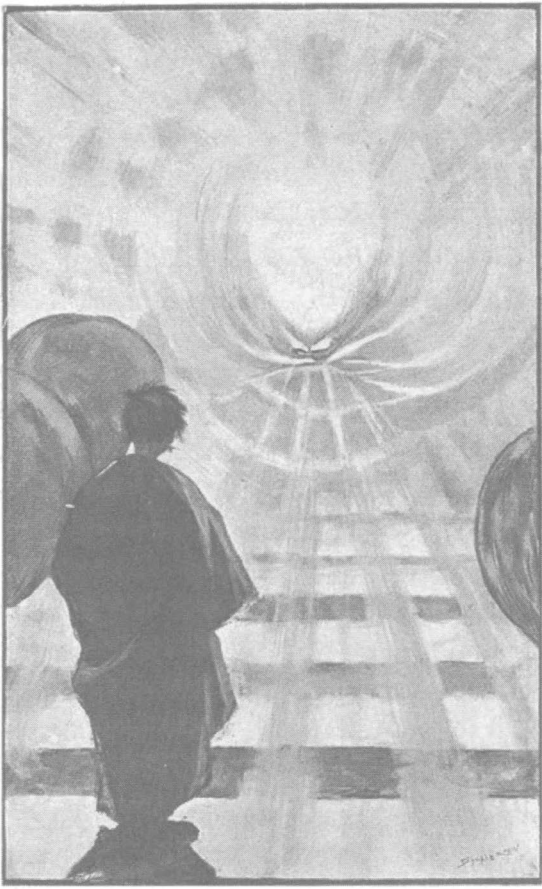
“Bütün bu kalabalığın beni hırpani ve değersiz hissettirdiğini itiraf etmeliyim. Tıraşsız ve bakımsızdım. Tıraş bıçağı getirmemiştim, dudağımın üstüne düşen kaba bir sakalım vardı. Dünyada temizliğine dikkat etmeyen bir insanı daima hor görme eğilimindeydim. Fakat içinde bulunduğum gezegenimi ve türümü temsil ettiğim, Ay’a kabulümün görünüşümün çekimine bağlı olduğu bu olağanüstü koşullarda üstümde taşıdığım paçavralardan biraz daha estetik ve asil bir şeyler giymek için neler verirdim bir bilseniz. Ay’ın böylesi önlemler almayı gerektirmeyecek kadar تنها olduğunu zannediyordum. Üstümde Ay’daki her bir toz zerresiyle kir pas içinde kalmış pazen bir ceket, golf pantolonu ve çorapları, topuğu çıkmış terliğim ve deliğinden kafamı çıkardığım battaniye vardı, aslında hâlâ varlar. Uzayan kıllarım simamın belirginleşmesini sağlıyor. Tahtirevanımda doğrulduğum sırada dizimdeki bir yırtık apaçık ortaya çıktı. Sağdaki çorabım da ayak bileğime doğru sökülmei sürdürüyordu. Görünüşümün insanlığın yanlış değerlendirilmesine yol açığının tam anlamıyla farkındayım. Bir şekilde durumu biraz olsun değiştirebilseydim,

etkileyici kılabilseydim yapardım. Ama aklıma bir yol gelmiyordu. Battaniyemle yapabileceğim şeyi yaptım, onu yün topu gibi katladım. Devamında tahtirevanımda elimden geldiğince dimdik oturdum.

“Şimdiye kadar içinde bulunduğunuz en büyük salonu hayal edin, mavi ışıkla aydınlanmış, gri-mavi bir sisle örtülmüş ve içerisi çeşit çeşit metalik ya da gri yaratıkla dolu. Bu salonu açık bir kemerin ardında hayal edin, onun arkasında daha da büyüğünü, daha da büyüğünü. Böyle devam ettiğini düşünün. Bu salon silsilesinin sonunda pek görünmeyen, görüş açısının dışına kadar yükselen Ara Coeli’nin Roma’daki basamaklarını hatırlatan bir merdiven vardı. En alt basamağına geldiğinizde bu basamaklar gittikçe daha da yukarıya uzanıyordu. Ama en sonunda büyük bir kemerin altına geldim ve bu basamakların zirvesini ve en üstte tahtında yükselen Yüce Kamer’i gördüm.

“Hafif sisli mavi bir parıltının içinde oturuyordu. Böylelikle etrafındaki koyu mavi bir boşlukta sallanıyormuş gibi görünüyordu. Başta kasvetli tahtının üstünde parlak bir bulut gibi göründü. Beyin kılıfı birkaç metre çapındaydı. Tahtının arkasından yayılan ve onu hemen hemen bir hale gibi kuşatan mavi ışıkların nedenini kavrayamamıştım. Etrafındaki küçük belirsiz parıltıda, onu destekleyen, taşıyan bir grup uşak ve alt tarafta gölgede büyük bir yarım daire halinde duran entelektüel destekçileri vardı. Bunlar onun hatırlayıcıları, hesaplayıcıları, araştırmacıları, uşakları ve Ay’ın tüm böcekleriydi. Daha da aşağıda gözcüler, haberciler duruyordu. O sayısız merdivenlerde muhafızlar vardı. En alttaysa arkadaki keskin karanlıkta gözden kaybolan Ay’ın daha alt mevkilerindeki çeşit çeşit, devasa kalabalığı sallanarak duruyordu. Uzuvarları hışırtılı sesler çıkarırken, ayakları kayalık zemini devamlı kazıyan sesler çıkarıyordu.

“Sondan bir önceki salona girerken müzik yükseldi, sesin muhteşem ihtişamı arttı ve habercilerin çığlıkları kesildi.

“En sondaki, en büyük salona girdim.

“Önümdeki kafile bir yelpaze gibi açıldı. Gözcülerim ve muhafızlarım sağa sola çekildi. Beni, Phi-oo’yu ve Tsi-puf’u taşıyan üç tahtirevan uzun merdivenlerin dibindeki göz alıcı karanlıkta ilerledi. Derken müziğe karışan büyük, titreşimli bir uğultu başladı. İki Selenli beni yere indirdi. Oturmaya devam etmemi önerdiler, bunun bir saygı ifadesi olduğunu düşündüm. Müzik durdu ama uğultu devam etti. On bin kadar itaatkâr başın aynı anda yön değiştirmesiyle dikkatim üstümde yükselen haleli yüce zekâya çevrildi.

“Önce bu ışık saçan parıltıya bakarken bu mükemmel beyni gözle görülebilir kıvrımları olan, donuk, özelliksiz bir idrar torbasına benzettim. Sonra o büyüklüğün altından, tahtın hemen kenarındaki parıltının içinden bakan gözleri irkilerek gördüm. Yüzü yoktu ama âdeta iki çift delikten bakıyormuş gibi görünen gözleri vardı. İlk bakışta bana bakan bu iki küçük gözden fazlasını göremedim, ardından alt taraftaki küçük cüce gövdesini, onun böcek eklemli, titrek, beyaz uzuvlarını fark ettim. Gözleri tuhaf bir şekilde bana yoğunlaşmıştı ve şişkin kürenin alt tarafı kırış kırıştı. Etkisiz görünen küçük dokunaçları onu tahtta sabitlemişti.

“Büyüktü. Acınasıydı. İnsan salonu ve kalabalığı unutuyordu.

“Merdivenleri molalar vererek tırmandım. Üstümüzdeki bu koyu ışıltılı beyin kılıfı etrafımı sarıyor ve yaklaştıkça daha fazla etki alanına alıyormuş gibi geliyordu. Efendilerinin etrafında dizilmiş uşaklarla hizmetkârlar geri çekilip karanlığa karıştı. Karanlıktaki hizmetkârlar o büyük beyne soğutucu bir sıvı sıkmakla, onu okşayıp desteklemekle meşguldü. Ben se sallanan tahtırevanımı kavramış, bakışımı başka bir yana çevirmeksizin Yüce Kamer’e bakarak oturuyordum. Sonunda tahta on basamak uzaklıktaki küçük bir boşluğa geldiğimde müziğin ihtişamı zirveye ulaşarak bir anda kesildi. O kalabalığın içinde, Yüce Kamer’in dikkatli bakışlarının altında kendimi çıplak gibi hissediyordum.

“Yüce Kamer o âna kadar gördüğü tek insanı büyük bir dikkatle inceliyordu.

“Gözlerim onun heybetinden, etrafındaki mavi sisteki karınca gibi karaltılara, onun da ardından merdivenlerden aşağıya doğru hâlâ bekleyişini sürdüren Selenlilere kaydı. Bir kez daha anlamsız bir korkuya kapıldım. Sonra geçti.

“Bir zaman sonra sıra selamlaşmaya geldi. Tahtırevanımdan inmemeye yardım ettiler. İki zayıf yetkili tarafından bir dizi ilginç ve kuşkusuz sembolik hareket yapılırken beceriksizce ayakta dikildim. Son salonun girişine kadar bana eşlik eden

bilgelerin topluluğu Yüce Kamer'in kullanımına hazır vaziyette iki basamak üstümde, sağımda ve solumda belirdiler. Phioo'nun soluk beyni tahtın yakınında bir noktaya yerleşti, böylece hem bana, hem de Yüce Kamer'e arkasını dönmeden iletişim kurabilecekti. Tsi-puff Yüce Kamer'in arkasına geçmişti. Becerikli gözcüler yüzlerini Yüce Kamer'e dönerek, bana yandan sokulmuşlardı. Türklerin usulünde bağdaş kurarak oturdum. Phioo ile Tsi-puff da üst tarafımda diz çöktüler. Yine bir duraksama oldu. Yakınımdakiler bir bana, bir Yüce Kamer'e bakıyorlardı. Alttaki saklı enginlikten heyecanlı tıslamalar yükseldi ve durdu.

“Uğultu kesilmişti.

“Orada olduğum süre içinde Ay ilk defa sessizdi.

“Hafif cızırtılı bir sesin farkına vardım. Yüce Kamer bana hitap ediyordu. Ses, bir parmağın cam levhada sürtünmesine benziyordu.

“Onu bir süre dikkatle izledim, sonra gözümü dört açarak Phi-oo'ya baktım. Bu incecik canlıların arasında kendimi gülünç derecede kalın, etli butlu ve kaskatı hissettim, başımdan çeneme kadar siyah kıllarla kaplıydım. Gözlerimi tekrar Yüce Kamer'e çevirdim. Duruyordu. Hizmetkârları meşguldü. Teni parlıyor, üstünden soğutucu sıvılar akıyordu.

“Phi-oo bir süre düşündü. Tsi-puff'a bir şeyler soruyordu. Derken ayırt edilebilir İngilizcesiyle konuşmaya başladı, başta biraz gergin olduğu için çok anlaşılır değildi.

““İl, Yüce Kamer demek istedi... Demek istiyor... Senin Dünya'dan geldiğini anlıyor. Seni hoş karşılıyor, hoş karşılıyor. Öğrenmek istiyor. İfade edebilirsem... Senin dünyanı ve buraya gelme nedenini.”

“Durdu. Yeniden başladığında cevap vermek üzereydim. Cümlelerin akışının çok açık olmadığı açıklamalarla devam etti, gerçi ben o cümlelerin iltifat içerdiğini düşünme eğilimindeydim. Dünya'nın Selenliler için anlamını, Güneş'in Dünya için anlamına benzetti. Selenlilerin Dünya ve insanlar hak-

kinda bir şeyler öğrenmek istediklerini söyledi. Devamında yine iltifatla Dünya'nın ve Ay'ın görelî büyüklük ve çaplarından, Selenlilerin gezegenimizle ilgili meraklı sorularından ve tahminlerinden bahsetti. Gözlerimi yere dikerek düşündüm. İnsanların da Ay'da nelerin olabileceğini merak ettiklerinden, Ay'ı hayatsız bir gezegen olarak algıladıklarından, orada gördüğüm ihtişamdan habersiz olduklarından bahsettim. Yüce Kamer bir takdir ifadesi olarak uzun mavi ışınlarını karışık biçimde yayıyordu ve bütün bir salonu söylediğim şeyden kaynaklanan boru sesleri, fısıltılar, hışırtılar sarmıştı. Bunun ardından Yüce Kamer Phi-oo'ya cevaplaması daha kolay birkaç soru sordu.

“Yüce Kamer söylediklerimi anladı, bizim yeryüzünün üst kısmında yaşadığımızı, havanın ve denizin dışarıda olduğunu açıkladım. Bu sonuncuyu aslında gökbilim uzmanları sayesinde biliyordu. Olağanüstü şartlar olarak adlandırdığı konuyla ilgili daha ayrıntılı bilgi sahibi olmak için çok hevesliydi çünkü Ay'da hep havanın sertliğinden Dünya'nın yaşanmaz bir yer olduğuna inanmışlardı. Öncelikle biz Dünyalıların maruz kaldığı sıcaklıkların en uç noktalarını anlamak için uğraştı ve bulutlarla yağmuru tasvir ederken büyük bir ilgi gösterdi. Hayal gücünü dış taraftaki tünellerde gecenin nadiren sisli olmamasıyla destekledi. Güneş ışığının gözlerimizi yormayışına çok şaşırmış gibi göründü. Tam anlayıp anlamadığından emin olamasam da gökyüzünün ışığın yansımasından dolayı mavi renkte olduğunu açıklamam ilgisini çekmişti. İnsan gözündeki irisin gözbebeğini nasıl küçülttüğünü, hassas içyapısını fazla Güneş ışığından nasıl koruduğunu, bu yapının görülebilmesi için yakından bakılması gerektiğini anlattım.

“Bu, Selenlilerle Dünyalıların gözlerinin karşılaştırılmasına yol açtı. Selenliler yalnızca insanların görebildikleri ışığı görmekle kalmıyor, aynı zamanda ısıyı da görebiliyorlar ve Ay'daki sıcaklık değerlerindeki herhangi bir farklılık nesneleri daha da iyi görmelerini sağlıyor.

“İris Yüce Kamer için yeni bir yapıydı. Bir süre için ışınlarını yüzüme çevirip gözbebeklerimin kısılmasını izleyerek eğlendi. Bundan dolayı gözlerim biraz kamaştı ve bir süre etrafı göremedim.

“Bu rahatsızlığa rağmen soru ve cevap işinin mantığında belli belirsiz güven verici bir şeyler bulmuştum. Gözlerimi kapatıp cevabımı düşünebiliyor ve Yüce Kamer’in bir yüzünün olmadığını kısmen unutuyordum.

“Yeniden eski yerime inince Yüce Kamer, kendimizi sıcaktan ve fırtınalardan nasıl koruduğumuzu sordu. Ben de ona binalarımızdan bahsettim. Burada ifadelerimin karışıklığından yanlış anlamaların ve ters anlamların sınırlarında gezindiğimizi itiraf etmeliyim. Bir evin yapısını anlatırken uzun süre zorlandım. Ona ve yanındaki Selenlilere göre Dünya’nın en garip şeyi toprağı kazmak yerine ev inşa etmeleri idi. Başka bir karışıklık da insanların evlerini önce mağaralarda oluşturduklarını, şimdi de demiryollarını ve pek çok yapıyı yüzeyin altında yaptıklarını anlattığımda yaşandı. Burada akıllı görünme isteğimin beni yanlış sevk ettiğini düşünüyorum. Yine aynı şekilde madenleri anlatma akılsızlığım da hayli karışıklığa yol açtı. Yüce Kamer bu konuyu yarıda bırakarak küremizin iç kısımlarında neler yaptığımızı sorguladı.

“Boru sesleri ve vızıltılar o büyük kalabalığın en uzak köşelerini sardı. Derken insanların, atalarının nesillerce evrimleştiği Dünya’nın içindekiler hakkında neredeyse hiçbir şey bilmediği ortaya çıktı. İnsanoğlunun yeryüzünün merkeziyle arasındaki altı bin kûsur kilometrelik mesafenin yalnızca bir kilometrelik kısmını bildiğini, onun da çok kesin bilgi olmadığını üç defa tekrar etmek zorunda kaldım. Yüce Kamer henüz kendi gezegenimizin derinliklerine ulaşamamışken niçin çıkıp da Ay’a geldiğimi sorduğunu anladım. Neyse ki tüm düşüncelerinin böyle tersine dönüşünü takip etmekten gerilmişken beni bir açıklama yapmaya zorlamadı.

“Hava durumu konusuna döndü. Ona devamlı değişen

gökyüzünü, karı, don olaylarını, kasırgaları anlatmaya çalıştım. ‘Ama gece olduğunda soğuk olmuyor mu?’ diye sordu.

“Ona gecenin gündüzden daha soğuk olduğunu söyledim.

“‘Peki, atmosferiniz donmuyor mu?’

“Ona donmadığını, geceler kısa sürdüğü için havanın hiç o kadar soğumadığını söyledim.

“‘Sıvılaşma da mı olmuyor?’ dedi.

“Tam ‘Hayır,’ demek üzereydim ki atmosferimizin sadece su buharından meydana gelen kısmının zaman zaman sıvılaştığını ve çiy oluşturduğunu, bazen don, bazen kırağı oluşturduğunu, uzun gecesi boyunca Ay’ın dış atmosferinde oluşan donmaya tam olarak benzeşen bir şeyin olduğu aklıma geldi. Bu konuyu güzelce açıkladım. Bundan sonra Yüce Kamer uyku konusunu açtı. Her yirmi dört saatte bir gelen uyku ihtiyacımızın dünyevi yapımızın bir parçası olduğunu söyledim. Ay’da yalnızca ender aralıklarla, çok yoruldukları zaman dinleniyorlardı. Sonra ona bir yaz gecesinin tatlı serinliğini tarif ettim. Oradan gündüzleri uyuyup geceleri sinsice dolaşan hayvanları anlatmaya geçtim. Ona aslanlardan, kaplanlardan bahsettim. Burada bir tıkanıklık yaşadık sanki. Burada sudakilerin dışında, tamamen evcilleştirilmiş, onlara bağımlı bir yaratık yok. Eski çağlardan beri bu böyleymiş... Sudakiler de korkunç yaratıklar ama Selenlilere kötülükleri dokunmuyor. Bu nedenle güçlü, büyük bir yaratığın gece dışarıda yaşaması fikri onlara anlaşılması hayli anlaşılmaz geliyor.

[Kayıt bu noktada belki yirmi kelime boyunca anlaşılacak kadar bozuluyor.]

“Sanırım danışmanlarıyla dalgaların, rüzgârların ve uzaydaki tüm değişimlerin içinde yüzeyde yaşayan, kendi türünü avlayan yırtıcı hayvanlarla bile baş edemeyen, buna rağmen yine de başka bir gezegeni istila etmeye cüret eden insanoğlunun tuhaf yüzeyselliğiyle mantıksızlığını konuşuyordu. Bu sırada ben de düşünceler içinde bir yanda oturuyordum. Sonra bir sorusu üzerine ona farklı insan türlerinden bahsettim. Beni

soru yağmuruna tuttu. ‘Tüm iş çeşitleri için aynı insan türüne sahipsiniz. Ama kim düşünüyor? Kim yönetiyor?’

“Ona demokratik işleyişi ana hatlarıyla özetledim.

“Bunu yaparken kaşının üstüne soğutucu spreyle sıkılmasını istedi. Sonra bir şeylerin yanlış aktarıldığını düşünerek açıklamamı tekrar etmemi istedi.

“‘Demek ki farklı işler yapmıyorlar?’ dedi Phi-oo.

“İnsanların düşünür, memur, avcı, teknisyen, sanatçı gibi mesleklere ayrıştığını söyledim. ‘Ama aynı zamanda hepsi birer yönetici,’ dedim.

“‘Peki, vücut şekilleri bu görevlerine uygun olarak değişmiyor mu?’

“‘Kıyafet dışında gözle görülür bir farklılık yok. Belki zekâları biraz değişken olabilir.’ diye yanıtladım.

“‘Zekâları epey değişken olmalı yoksa herkes aynı şeyi yapmak isterdi,’ dedi Yüce Kamer.

“Empati yapabilmek adına kanaatinin doğru olduğunu söyledim. ‘Bu tamamen beyinle ilgili bir durum,’ dedim. ‘Beyin farklı. İnsanların zekâları ve ruhları görülebilseydi onların da Selenlilerinki kadar çeşitli, birbirinden farklı olduğu anlaşılırdı. Büyük, küçük, uzun, kısa, hızlı hareket edebilen, gü-rültücü, trompet kafalı, düşünmeden hatırlayabilen insanlar vardır.”

[Kaydın buradaki üç kelimesi anlaşılmıyor.]

“Daha önceki ifadelerimi tekrarlamamı engelledi. ‘Tüm insanların yönetici olduğunu mu söyledin?’ diye vurguladı.

“‘Kısmen,’ dedim ve korkarım açıklamamla daha büyük bir muğlaklığa yol açtım.

“‘Bir gerçeğe parmak bastı. ‘Dünya’da bir Yüce Arz olmadığını mı söylüyorsunuz?’ diye sordu.

“Aklıma birkaç kişi geldi ama sonunda olmadığı konusunda onu onayladım. Ona bizim gibi otoritelerin ve imparatorlukların dünyada kötülük ve şiddetle sonuçlanan yayımlarının olduğunu, benim de içinde bulunduğum büyük ve nüfuz-

lu Anglo-Sakson denen bir kesimin böyle bir şeyi asla tekrar denemediğini açıkladım. Yüce Kamer buna daha çok şaşırdı.

“Fakat sahip olduğunuz bu bilgeliği nasıl saklayabiliyorsunuz?” diye sordu. Ona kütüphaneler dolusu kitapla sınırlı

[Buradaki eksik kelime muhtemelen “beyinlerimizi”ydi.]

“nasıl aştığımızı açıkladım. Ona bilimin az sayıdaki emekçi sayesinde nasıl büyüdüğünü anlattım. Toplumsal vahşiliğimize rağmen bu konuda ilerlediğimizin açık olduğunu, öyle olmasaydı Ay’a gelmeyi başaramayacağımızı söylemenin dışında yorum yapmadı.

“Yine de çelişkiye düştüğü açıktı. Selenliler bilgiyle büyüyüp gelişirken insanlık bilgiyi depolayıp yabancı kalmayı sürdürüyordu. Şöyle söyledi...”

[Kaydın bu kısmında belirsizlik var.]

“Ardından Dünya’da nasıl gezdiğimizi anlatmamı istedi. Ben de ona demiryollarımızı ve gemilerimizi anlattım. Buhar teknolojisini yalnızca yüz yıldır kullanıyor oluşumuzu bir süre anlayamadı; anladığı zaman hayrete düştüğü açıktı. (Sayı sistemlerinden süresini çıkarmasam da Selenlilerin bunu yıllardır bizim Dünya’da yaptığımız gibi kullandıklarını söyleyebilirim ama Phi-oo bizim sayı sistemimizi bildiğinden bunun bir önemi yok.) Oradan insanlığın dokuz on bin yıldır şehirlerde yaşadığını, hâlâ bir birlik kuramadığımızı, farklı hükümet biçimlerinin altında yaşadığımızı söyledim. Bu ona açıklandığı zaman, Yüce Kamer çok şaşırdı. Önce, sadece yönetsel alanlara değindiğimi düşündü.

“Devletlerimiz ve İmparatorluklarımız hâlâ olması gereken düzenin çok gerisinde,” dedim ve burada ona şöyle söyledim...”

[Burada kaydın otuz kırk kelime uzunluğundaki kısmı tamamen anlaşılmaz.]

“Yüce Kamer türlü türlü dillerin sıkıntısını çekme aptallığından çok etkilenmişti. ‘İletişim kurmak istiyorlar ama çok

da istemiyorlar,' dedi, sonra da uzunca bir zaman beni savaş konusunda sorguya çekti.

"Başta şaşırdı, inanamadı. 'Yani şunu mu söylemek istiyorsun?' diye sordu onay beklercesine. "Dünya'nın zenginlikleri tükenmeye başlamış ve siz üstünde koşturup yemek için bir-birinizi mi öldürüyorsunuz?"

"Ona bunun kesinlikle doğru olduğunu söyledim.

"Hayal gücüne yardım etmesi için daha detaylı sorular sordu.

"Ama gemileriniz ve o küçük şehirleriniz zarar görmez mi?' diye sordu. Malın mülkün zarar görmesinin neredeyse ölümler kadar ilgisini çektiğini fark ettim. 'Daha çok anlat,' dedi Yüce Kamer. 'Gözümde canlandırmamı sağla. Tam anlayamıyorum.'

"Bunun üzerine bir süre isteksiz olmama rağmen ona Dünya'daki savaşlardan bahsettim.

"Ona önce savaş düzeninden, merasimlerinden, ihtarlardan, bildirilerden, askeri birliklerin sıralanıp yürüyüşlerinden bahsettim. Ona savaşa katılanların aldığı önlemler ve pozisyonlar hakkında bir fikir verdim. Kuşatma ve saldırılardan, açlıktan ve siperlerde çekilen sıkıntılardan, karın altında donan nöbetçi askerlerden bahsettim. Ona bozgunları, beklenmedik olayları, çaresiz son çırpınışları, sönen umutları, mültecilerin acımasızca takip edilişlerini, savaş alanlarındaki ölümleri anlattım. Ayrıca geçmişteki istilaları, katliamları, Hunları, Tatarları, Muhammet ve halifelerin savaşlarını, Haçlı seferlerini anlattım. Ben anlatırken Phi-oo söylediklerimi çevirdi ve Selenliler devamlı heyecan içinde mırıldandılar.

"Onlara, zırhlı bir aracın bir tonluk ateşle on iki kilometre uzağa atış yapabildiğini, yirmi metrelik demirlerden üretildiğini, torpidoların su altında nasıl ilerleyebildiğini anlattım. Tetiklenen bir makineli tüfeği ve Colenso Savaşı'nın hayal edebildiğim kadarını tarif ettim. Yüce Kamer dediklerime o kadar inanamıyordu ki sürekli teyit ettirmek için çeviriyi bö-

lüyordu. Özellikle savaşa neşe ve mutlulukla giden adamları tasvir edişimden şüpheyi düştüler.

“Kesinlikle bunu sevmediler!” diye çevirdi Phi-oo.

“İnsanların savaşı en şanlı hayat tecrübesi olarak gördüklerini tekrarlayışımı hepsi üzgün bir şaşkınlıkla karşıladı.

“Ama savaşın nesi iyi?” diye sordu Yüce Kamer bu konuya sadık kalarak.

“Ah! İyi yanı!” dedim, ‘nüfusu dengeliyor!’

“Ama buna neden ihtiyaç olsun?”

“Bir duraksama oldu, alnına soğutma spreyleri sıkıldı. Sonra yine konuşmaya başladı.”

[Bu noktada kayıttaki, Cavor’ın Yüce Kamer’in konuşmasından önce yaşanan sessizliği tanımlayışında şaşırtıcı bir dizi dalgalanma ilginç bir şekilde baskın hale geldi. Bu dalgalanmalar belli ki bir Ay kaynağından gelen ışımalardan kaynaklanıyor. Bu ışımaların Cavor’ın dalgalı sinyallerine sürekli karışması akla araya kasten kendi mesajını sokmak ve mesajı anlaşılmasız kılmak isteyen bir teknisyen olma ihtimalini getiriyor. Başta kısa ve düzenli oldukları için Cavor’ın mesajını biraz dikkatle dinleyerek, birkaç kelimeyi tamamlayarak çözebildik. Sonra daha sık ve büyük oluyorlar. Ardından düzensizleşiyorlar. Bu öyle bir düzensizlik ki sonunda sanki üstü karalanmış bir yazı etkisi bırakıyor. Uzun bir süre bu delice zikzaktan başka bir şey seçilmez oluyor. Sonra aniden müdahale duruyor. Birkaç kelime anlaşılıyor. Derken yeniden başlıyor ve mesajın kalan kısmı boyunca sürüyor ve Cavor’ın iletmeye çalıştığı her şeyi tamamen bozuyor. Bu gerçekten kasıtlı bir müdahaleyse, gücün ellerinde olduğu açıkken, bu mesajları herhangi bir zamanda durdurabilmeleri mümkünken Selenlilerin, Cavor’ın mesajına müdahale edildiğinden habersiz mesajlarını göndermesine izin vermeyi seçmeleri pek anlam veremediğim bir mesele. Böyle olmuş gibi görünüyor, tek söyleyebileceğim bu. Yüce Kamer’i anlattığı son parça cümlelerin ortasından başlıyor.]

“...icadımın sırrı hakkında bir sürü soru sordu. Onlarla anlaşabilmem biraz zaman aldı. Sonunda bilimde bu kadar ilerleme kaydetmelerine rağmen yine de Cavorite’ı keşfedememelerine şaşırmıştım. Konuya teorik olarak hâkimlerdi ama uygulamasının imkânsız olduğunu düşünüyorlardı. Çünkü her nedense Ay’da helyum yoktu ve helyum...”

[Helyum kelimesinin son harfleri yine müdahaleye uğramıştı. “Sır” kelimesini gözden kaçırmayalım bu yüzden ve sadece bu yüzden hem ben hem de Bay Wendigee bir sonraki mesajın, Cavor’ın yollayabildiği son mesaj olduğunu düşünüyoruz.]

SONSÖZ*

Ursula K. Le Guin

“Edebiyat” ile “janr” çoğunlukla birbirinden ayrı kategoriler olmak zorunda kaldığı için, ticari kaygılar ve snoplukla hareket eden çoğu eleştirmen, yayıncı hatta yazar bir edebi bilimkurgu eserinin bilimkurgu olduğunu reddeder ve onun için yeni isimler uydururlar. H. G. Wells ilk dönem öykülerine “bilimsel romanslar” dediğinde bu tarz kaygılarla hareket etmiyordu. Türün henüz bir adı bile yokken bilimkurgu yazarak, iyi bir biyolog gibi sınıflandırılmamış bir şeye, henüz keşfedilen bir canlıymışçasına yeni bir isim veriyordu sadece.

“Bilimsel romans” tam Linnaeus’a** yakışır bir ikili isimdir, familya ile cins. Lukianos, Ariosto ile Cyrano de Bergerac gelenegine selam duran “romans” kelimesi, Wells’in eski öykülerinin hayalperest, spekülatif ve tamamen fantastik niteliklerini, bu yazarların spekülatif ve entelektüel niteliğiyle birbirine bağlar ki bunun bir öncülü yoktu.

Wells bir bilimsan olarak kurgu eserler kaleme alan kayda değer ilk yazardı, on dokuzuncu yüzyılın bilimsel devriminin aydınlanmalarına ve sonuçlarına heyecanla ya da kayıtsızlıkla ya da korkuyla dışarıdan bakan biri değil bilimin içindendi. Percy Shelley, bilimin açığa çıkardığı güzelliği, Mary Shelley ahlaki belirsizliği, Jules Verne bitmek bilmeyen tekno-

* Çev. Emirhan Burak Aydın. H.G. Wells, *The First Men in the Moon*, Random House (1996)

** Carl Linnaeus: 18. yüzyılda yaşamış, modern taksonominin babası olarak kabul edilen İsveçli biyolog, hekim, fizikçi, bitkibilimci, zoolog. –çn

lojik bir koşuyu görmüştü ama Wells bilimin gözlerinden bakıyordu. Zihni, büyük bir biliminsanının altında bilim üstüne tutkuyla çalışarak şekillenen ilk edebi yazardı. Modern biyolojinin kendini tanımlayıp dünyayı tekrar tanımladığı 1884'te Thomas Henry Huxley'nin sınıfında geçirdiği yıl, kendisinin deyişiyle, ona bir dünya öngörüsü vermiştir.

Ve yazarlık hayatındaki bu öngörünün muğlaklığı, Wells'in çalıştığı bilim dalının sorunlu etiğinin dürüst bir yansımasıdır.

1891 tarihli "The Rediscovery of the Unique [Eşsizin Yeniden Keşfi] makalesinde Wells şöyle yazmıştı:

İnsanın henüz yaktığı bir kibrittir bilim. İnsan kendisini bir odada sanıyordu –tapınma anlarında bir tapınakta– ve yansıyan ışığının, üstünde muhteşem sırların yazılı olduğu duvarları, uyumlu biçimde felsefeli sistemlerin kazındığı sütunları ortaya çıkaracağını düşünüyordu. İlk heyecan geçtikten sonra, ateş apaçık yanarken sadece ellerini, kendini ve üstünde durduğu bölgeyi görmek, çevresinde insan rahatlığı ve güzelliğiyle karşılaşmayı beklerken yine karanlığı görmek... tuhaf bir his.*

Wells bunu yazdığı sırada Newton'ın aydınlattığı huzurlu evrende olmaktan hâlâ mutluluk duyan fizikçiler henüz kendi karanlıklarını keşfetmemişlerdi ama biyologlar keşfetmişti. Darwin'in çaktığı kibritin etrafındaydı o karanlık. Wells'in tüm bilimsel romansları evrim hipotezinin aydınlığıyla ortaya çıkan büyük karanlığın içine doğru yapılan araştırmalar olarak okunabilir.

Öykülerinin apaçık imkânsızlığı, sorumsuz romans nitelikleri nedeniyle sert eleştiriler aldı. *Ay'daki İlk İnsanlar*'daki karşı yerçekimi maddesi olan Cavorite, daha eski ay yolcularını

* "Science is a match" [Bilim bir Kibrittir] H. G. Wells, *Early Writings in Science and Science Fiction* [Bilim ve Bilimkurguya dair Erken Dönem Yazılar] derleyen Robert M. Philmus ve David Y. Hughes. Berkeley: University of California Press, 1975

taşıyan rüyalardan, grifonlardan, kanatlardan ve balonlardan daha gerçekçi değildir – uçan halı bile olsa fark etmezdi. Wells tipik bir mütevazılıkla (sadece James’vari bir incelik üslubuyla eğitilmiş birçok eleştirmen tarafından söylendiği haliyle anlaşılsa da) yönteminin “okuru muhtemel bir varsayıma tedbirsiz biçimde ödün verecek şekilde kandırıp bu yanılsama devam ederken hikâyeyi anlatmak” olduğunu söylemiştir. Böyle hokkabazlıklar bilimkurgunun karakteristik taktiklerindendir: Var olmayan bir şeyi ya da imkânsız bir önermeyi (çoğunlukla “telepati,” “dünyadışı,” “Cavorite,” ve “ışık hızı” gibi kulağa bilimsel gelen terimler kullanarak) kabul edilebilir hale getirir, etkileri ve sonuçları hakikaten gerçekçi, mantıken tutarlı tasvirlerle anlatıya devam edersiniz.

Tabii ki var olmayanın detaylı anlatı tasviri tüm kurgu eserlerin temel gereçlerinden biridir. İmkânsıza olan bu uzantı fantaziye uygundur ama neyin mümkün neyin mümkün olmadığını nadiren bilebildiğimiz için bilimkurgunun da meşru bir niteliğidir. *Ya şöyle olsaydı...?* hem bilimkurgu hem de deneysel bilimin sorduğu sorulardandır ve buna cevap verme yöntemleri ortaktır: Bir önerme ortaya koy sonra da dikkatlice sonuçları gözlemle.

Ya bizi Ay’a götürecek bir cihazımız olsaydı (altmış yıl içinde olacaktı ama cavorite değil), ya Ay’ın bir atmosferi varsa (Wells olmadığını bilmiyordu), ya Ay’ın yüksek zekâyâ sahip sakinleri sosyal evrimlerinin kontrolünü kendi fazlasıyla nemli ellerine alırlarsa, o zaman ne olurdu?

Bu *ya şöyle olsaydılar*ın sonuncusu epey büyük bir önerme. Wells’in girişimi, Verne’in temel taktiği olan o günün teknolojisinden yola çıkarak gelecekteki bir muhtemel versiyonuna ulaşmaktan çok daha büyük ve riskli. Verne geleceğin mekanik harikalarına mutlulukla hayran olurken, Wells evrimin ahlaksız kuvvetinin bizi nerelere götüreceğini ve yine öngörülü bir şekilde evrimin kasıtlı, mantıklı bir kontrolünün sosyal, ahlaki sonuçlarının ne olabileceğini merak eder. Bunlar, yüz

yıl sonra, ticari bilimin bitkilerin, hayvanların ve insanların genetik kodlarıyla oynamasını izleyen bizlerin sormaya yeni yeni başladığı sorular.

1896'da, "Human Evolution, an Artificial Process" [Yapay bir Süreç, İnsan Evrimi] makalesinde Wells, Darwinci sürecin artık kör şansın değil de insan yönetiminin, yani doğal olmayan seçilimin eseri olduğunu tasavvur eden ilk insanlardandı. Bir yıl önce *Zaman Makinesi*'nde, aynı Dr. Moreau'nun *Adası*'nda ve beş yıl sonra *Ay'daki İlk İnsanlar*'da bu öngörüyü kurgu yoluyla keşfetti.

Zaman Makinesi'nde, insanlığın kaba Morlock'lar ve çelimsiz Eloï'ler olarak ayrılması, sosyal sınıf hiyerarşisini insan genetiğine kasıtlı bir kodlanmasıysa korkunç biçimde geri tepmiştir çünkü aristokratlar, emekçi sınıf için yenecek insan etine dönmüştür. Dr. Moreau'daki düşünce deneyinin sonucu da daha neşeli değildir. Mendel öncesi edebiyatın koşullarında, takıntılı biliminsanının evrimi manipüle edişi korkunç bir başarısızlıkla, sadece canavarların doğumuyla sonuçlanır.

Ay'daki İlk İnsanlar'da, deneyin koşulları farklı, sonuçları ise muğlaktır. Çeşitli kullanımlar ve mükemmeliyet için seçim yapan ve kendini türetenler insan değil, uzaylı canlılar, yani Ay halkıdır. Selenlilerin mantıklı ve pratik olduğu su götürmezdir. Nasıl ki sosyal böcekler bin yıllık rasgele seleksiyon tarafından görevlerine mükemmelen uyacak biçimde şekillenmişse Selenliler de gen yönetimi ve fetüs ya da bebek manipülasyonu yoluyla kendilerini huzurlu, uyumlu, şiddetin yoksulluğun olmadığı bir toplum yaratacak minvalde kalıplandırmışlardır. Fazlasıyla ayırıksılaştırılmış bireysel bedenlerinin insan gözüne grotesk ve korkunç gelmesi onların ahla-kından çok bizim önyargılarımızı yansıtır. Estetik anlamında bize göre mide bulandırıcıdır ama etik olarak belki de bizim üstümüzdedirler?

Wells, bu ilginç soruya verilecek cevabı, hiçbir şey üstünde herhangi bir etik yargıda bulunabilecek yeteneklere sahip

olmayan iki anlatıcıya bırakır, bu sayede verilecek yargı en nihayetinde okura kalır.

Birincil anlatıcı Bedford, paragöz, halinden memnun bir beceriksizdir, her şey için hazırdır ama hiçbir işi beceremez. Kabalığı ortaya çıktığı zaman iğrenç olsa da, kötücül bir karakterden çok komik bir kahraman olarak kabul edilebilir çünkü çoğunlukla fazlasıyla kabiliyetsizdir ve bu kabiliyetsizliğinin de farkında değildir. Dönüş yolculuğunda yalnızken, bir an da olsa kozmik bir algıya ve kendine dair çarpıcı bir anlayışa erişir –“ahmak... ahmak oğlu ahmak”– ama bu da kısa sürede buhar olup uçar. Dünya’dayken tekrar eski haline döner.

Biliminsanı Cavor sadece tek bir konuda iyidir ama onda da fazlasıyla mahirdir. En az Selenler kadar o da bir alanda uzmanlaşmıştır. “Yalnızca... bilmek istiyordu.” Ay’da tek başınayken Dünya’ya yolladığı mesajları entelektüel cesareti açısından hayran olunasıdır; acı sona gelene kadar gözlemleyecek ve kaydecektir. Ne var ki bilgiden bir din yaratmıştır, onu ahlaki değerlerin, toplumsal sorumlulukların ve pratik sonuçların üstüne koymuştur, sonunda ona ihanet eden ve onu mahveden de bu kör inanç olur.

Dünya’nın, Ay’da yaşayan tuhaf canlıların arasında gönderdiği ilk casuslardan biri kapitalizm, diğeri de acımasız bir bilim tarafgirliği tarafından bozulmuşlardır. Kara bir komedidir bu, öfkesi Swift’i hatırlatır ama Wells’in döneminden bize kadar ulaşan, çift tarafı keskin bir hicvi de vardır.

Bedford’ın rahat, neşeli, aksi uslubuyla anlatılan bu roman aynı zamanda eğlencelidir de, hikaye hızlı ilerler ve yer yer komiktir. Entelektüel riskleri, giriftliği ve aynı zamanda estetik kuvveti sayesinde sıradan bir macera hikâyesinin üstüne çıkar, biraz dengesiz olsa da kimi sahnelerde –göz alıcı tasvir yoğunluğuna sahip anlarda– eşi benzeri yoktur. İnsanların hem aşağılayarak hem de ciddi ciddi yönelttiği, “İnsanlar neden bilimkurgu okurlar?” sorusuna “Bir Ay Sabahı” bölümü tek başına bir cevap verebilir. Bu soruya benim kısa cevabım şudur: Böyle yazılarla,

görülmeyen şeylerin büyüleyici ve doğru bir öngörüsüyle karşılaşabilmek için; beklenmedik ama gerekli bir güzelliştir bu, biliminsanlarının bildiği aydınlanmadan farksızdır.

Bu bölüm, Wells'i edebi teknik cahili ve estetik değerleri umursamayan biri olarak bir kenara atmaya çalışan yüksek mevkilerdeki eleştirmenler için de bir cevaptır. Daha dikkatli bir okur olan Darko Suvin şöyle der: "Bu şiirselliğinde temelde bilimsel olanın estetik algıya hayret verici bir dönüşümü yatar, Eliot'tan Borges'e kadar pek çok şair de saygılarını sunmuşlardır."* "Hayret verici" demek gayet uygun. Böyle bir dönüşüm hâlâ insanın nefesini kesmeye yetecek kadar nadir görülüyor.

Hikâyenin ileri bölümlerinden birinde, yine akıllardan çıkmayacak bir sahne, Cavor'ın daha kuru üslubuyla anlatılıyor. Cavor'ın Selenli kılavuzu ona bebekleri gösterir:

önce sadece ön ayakları dışarıda kalacak şekilde kavanozlarda saklanan, makine bakımcısı olması planlanan bir grup genç Selenliye rastladım. Son derece geliştirilmiş bu eğitim tekniğinde dışarıdaki 'el' tahriş edici maddeler tarafından uyartılıyor ve vücudun geri kalan kısmı açıktan ölürken enjeksiyon yoluyla besleniyor. [...] Biraz mantıksız gelecek biliyorum ama bu canlıların eğitim tekniğinde gördüklerim beni rahatsız etti. Umarım bu his geçip gider de muhteşem sosyal düzenlerinin gelişimiyle ilgili daha fazla şey görebilirim. Kavanozun dışına çıkan o berbat görünümlü el-dokunaç kaybettiği ihtimallere karşı eksik bir itiraz gibiydi. Bu, en nihayetinde, bizim yaptığımız gibi çocukların büyümelerine izin verip sonra da onları makineleştirmekten daha insancıl olsa da o manzara aklıma geldikçe hâlâ kanımı donduruyor.

* Darko Suvin, "Wells as the Turning Point of the Science Fiction Tradition," [Bilimkurgu Geleneginde Bir Dönüm Noktası olarak Wells"] John Huntington'ın derlediği *Critical Essays on H. G. Wells* [H. G. Wells Üstüne Eleştirel Makaleler]: G. K. Hall, 1991

Bu sert derecede ironik paragraf, en ekonomik biçimde nasıl ulaşılabileceğini göstererek, üstü kapalı biçimde “iş bölümü” denilen sorunu tam anlamıyla masaya yatırır. Aldous Huxley’nin *Cesur Yeni Dünya*’sını okuyan herkes, torunun, dedesinin öğrencisinden neler öğrendiğini görebilecektir. Wells’in hicvinin Huxley’ninkinden daha zekice ve şefkatli olduğunu düşünüyorum.

Bir de devasa –“birkaç metre çapında”– beyinli Yüce Kamer var; Ay mağaralarının en derinliklerindeki mavi ışıklı karanlıkta şişkin bir idrar kesesi gibi herkesin üstünde duruyor, bedeninden bağımsız bir zekânın görüntüsü, saf Aklın nihai rüyası. “Büyüktü. Acınasıydı,” der Cavor, oysa üstüne titrediği tarafsızlığı yüzünden fark etmediği bir şey vardır, gördüğü şey kendisinin bir yansımasıdır: yalnız, bedensiz, sevgisiz, karanlığa ve fazla irileşmenin çirkinliğine mahsur kalmış bir zihin. “Akıl uykuya dalınca canavarlar ürer...”